

The background of the cover is a painting. It depicts a woman from the waist up, wearing a large, wide-brimmed yellow hat and a bright red dress. She is holding a yellow rectangular object, possibly a book or a folder, against her chest. In the background, the Eiffel Tower is visible, rendered in a dark, almost black color against a deep blue night sky. The overall style is painterly and somewhat somber.

Αγγελική Σχοινά

Καλημέρα
και
Αυτιά

Βορειο
δυτικές
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Η Αγγελική Σχοινά γεννήθηκε το 1988 και αποφοίτησε το 2010 από το Παιδαγωγικό τμήμα δημοτικής εκπαίδευσης Πατρών. Ασχολείται με την παράπλευρη στήριξη μαθητών μέσα στην τάξη, καθώς και τη θεραπεία μέσω τέχνης. Γράφει παραμύθια και ανήκει στη συντακτική ομάδα του περιοδικού Το Παραμύθι. Το Καλημέρα και Αντίο είναι το πρώτο της μυθιστόρημα.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Αγγελική στο angeliki_schoina@hotmail.com

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΧΟΙΝΑ

Καλημέρα και Αντίο

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Καλημέρα και Αντίο

ISBN (έντυπης έκδοσης): 978-960-99666-1-0

Δεκέμβριος 2010

Πίνακας εξωφύλλου: Αγγελική Σχοινά

Γραφιστική επιμέλεια: Ελένη Λαμπροπούλου

Διορθώσεις - επιμέλεια: Γιάννης Πλιώτας

Εικονογράφηση: Αγγελική Σχοινά

ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Κάνιγγος 16, 45444, Ιωάννινα

2651302783 / 6947328011 / voreiodytikes@gmail.com

<http://voreiodytikes.blogspot.com>

Άδεια Creative Commons

Αναφορά προέλευσης - Μη Εμπορική Χρήση

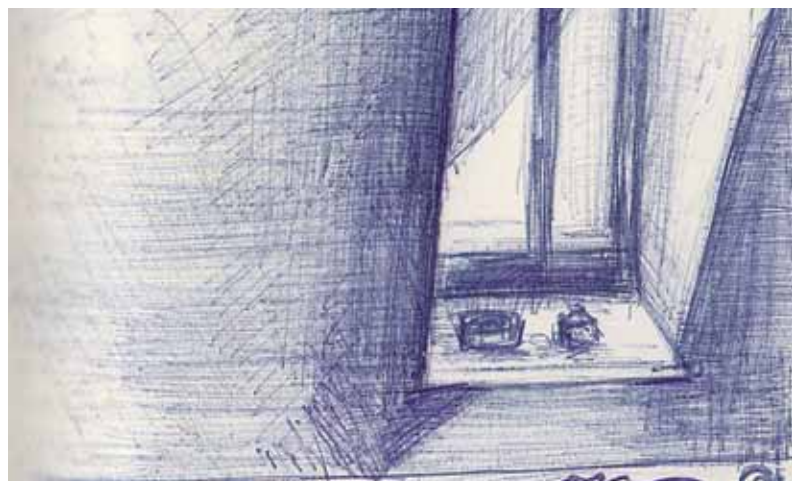
Παρόμοια Διανομή 3.0 Μη εισαγόμενο

Με τη σύμφωνη γνώμη εκδότη και συγγραφέα, επιτρέπεται σε οποιονδήποτε αναγνώστη ή αναπαραγωγή του έργου (ολική, μερική ή περιληπτική, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφησης ή άλλο), η διανομή, η παρουσίαση στο κοινό και η τροποποίηση, απόδοση κατά παράφραση ή η διασκευή του, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αναφορά της πηγής προέλευσης, μη εμπορική χρήση του έργου και αν τροποποιήσετε ή δημιουργήσετε περαιτέρω βασισμένοι στο έργο, θα μπορείτε να διανείμετε το έργο που θα προκύψει μόνο με την ίδια ή παρόμοια άδεια.

Αναλυτικές πληροφορίες για τη συγκεκριμένη άδεια cc, διαβάστε στο: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Στις φίλες και στους φίλους μου :)

ΈΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ προς τη μαμά,
την Ελένη, τον μπαμπά και τη Νεφέλη.
Επίσης στο φίλο Γιάννη.

1.

«Μη με περιμένεις το βράδυ...»

Είχε ετοιμαστεί γρήγορα, είχε τυλίξει το σμαραγδί μαντίλι της γύρω από το λαιμό και είπε ένα ξερό «γεια» όταν τον είδε να μπαίνει.

Ο Φίλιππος έμεινε για μερικά δευτερόλεπτα σαστισμένος, να παρατηρεί το κουδουνάκι με το κόκκινο κορδόνι και τις μπλε χάντρες να ταλαντεύεται κρεμασμένο από το πόμολο της πόρτας. Εκείνη η γυναίκα είχε μια άκρως αλλοπρόσαλλη συμπεριφορά, περιβαλλόταν από ένα μυστήριο το οποίο δημιουργούσε μόνη της για προστασία. Ήξερε ότι ήταν δική του, μα κάτι στιγμές σαν κι αυτή αμφέβαλλε. Ίσως είναι αυτό που τον κρατούσε ακόμα κοντά της. *Μη με περιμένεις το βράδυ... Τι σήμαινε αυτό;* Σούφρωσε τα χείλη και πείραξε τα μαλλιά του με τη χαρακτηριστική κίνηση που η Ζωή λάτρευε, και ο Φίλιππος την έκανε κάθε φορά που ήθελε να διώξει από τις

σκέψεις του ό,τι τον προβλημάτιζε.

Σηκώθηκε και κατευθύνθηκε προς το μπάνιο. Ένας άνδρας αναμφίβολα ωραίος, με πονηρό βλέμμα και αθώο χαμόγελο, ψηλός και αδύνατος, με μαλλιά καστανόξανθα και μάτια αμυγδαλωτά σχιστά. Ο Φίλιππος. Ήξερε πώς να ρίχνει μια γυναίκα και αυτό αποτελούσε το πιο ενδιαφέρον χόμπι του.

Στήριξε τα χέρια στα πλακάκια του τοίχου και άφησε επί ώρα το νερό να τρέχει στο σώμα του. Δεν σκεφτόταν τίποτα, αφηνόταν στη στιγμή.

Έκλεισε τη βρύση και κοίταξε γύρω. Τα είχε κάνει πάλι όλα μούσκεμα. Τράβηξε την πετσέτα του και η φούξια πετσέτα της Ζωής έπεσε. Τη μάζεψε γρήγορα από το πάτωμα, την κρέμασε απ' την πλευρά που φαινόταν στεγνή και τη χάιδεψε, σαν παιδί που έχει κάνει αταξία. Βγήκε από το μπάνιο με την πετσέτα τυλιγμένη γύρω απ' τη μέση και έκλεισε αθόρυβα την πόρτα πίσω του. Έριξε μια ματιά στο χολ, ευτυχώς η Ζωή δεν ήταν εκεί. Έπεσε μπρούμυτα στο κρεβάτι και για αρκετή ώρα έμεινε εκεί.

Νιάου... Νιάου...

Το αγνόησε μα εκείνο συνέχισε, έτριβε την ουρά του στις πατούσες του και τον γαργαλούσε. *Ωχού, αυτή η γάτα...* Σηκώθηκε και πήγε προς την κουζίνα, το ψιψίνι έτρεξε πίσω του. Ο Φίλιππος έβαλε τροφή στο μπολάκι.

«Άντε βλαμμένο γατί. Φάε να ηρεμήσουμε».

Ήταν σαν μπαλάκι μικρό και φουντωτό.

Ο Φίλιππος ντύθηκε γρήγορα: τζιν, αθλητικά, σπορ μπουφάν. Στα τριάντα δύο του λάνσαρε ακόμα το στυλ εικοσάχρονου.

2.

Έκλεισε τα φώτα. Άνοιξε την πόρτα, κατέβηκε γρήγορα τις σκάλες, τράβηξε με δύναμη την εξώπορτα και ένωσε το ψύχος να στέκεται στη μύτη της. Χειμώνας. Κατηφόρισε προς τη θάλασσα. Δεν υπήρχε κάτι συγκεκριμένο στο μυαλό της κι όμως μέσα σε κάθε σκέψη της, σε κάθε λέξη της, σφηνωνόταν εκείνος.

Τον ερωτεύεται; Ίσως τον έχει ήδη ερωτευτεί. Μα δεν γίνεται.

Κάθισε σ' ένα πεζούλι οκλαδόν. Κοιτούσε τις αντανάκλασεις των φώτων στα νερά που έτρεμαν. *Κι όμως... δεν είναι καθόλου αδύνατον. Μάλλον είναι απόλυτα φυσιολογικό.* Από πάντα είχε την τάση να ερωτεύεται τα λάθος άτομα. Εκείνους που δεν θα έμεναν ποτέ, ακόμα κι αν ορκίζονταν το αντίθετο. Πλέον τον ήξερε τον Φίλιππο, πώς σκέφτεται, πώς κινείται. Τον καταλάβαινε ακόμα κι αν επέλεγε να μη συζητάει ποτέ μαζί του για τέτοια θέματα.

Η σχέση τους ήταν προκαθορισμένη. Ήταν ένα one night stand

που κατά λάθος κράτησε πέντε χρόνια, εκ των οποίων τα δύο τελευταία συζούσαν. Πάντα χωρίς δεσμεύσεις. Δάκρυσε, τύλιξε τα χέρια της γύρω από τα γόνατα και στήριξε το κεφάλι της ανάμεσα. Παρατήρησε τις σταγόνες που έπεφταν σαν ψιχάλες που προμηνύουν καταιγίδα. Μετά κοίταξε τον ουρανό. Σύννεφα και ένα χρώμα κόκκινο, μια νύχτα παθών κάλυπτε με το πέπλο της αγωνίες ερώτων, μα η Ζωή δεν αγωνιούσε για τίποτα. Πήρε βαθιά ανάσα, έκλεισε τα μάτια και χαμογέλασε. Ήταν ένα χαμόγελο όχι ευτυχίας, μα περισσότερο συνειδητοποίησης, σαν να ανακάλυπτε πως έπεσες η ίδια στην παγίδα για την οποία προειδοποιούσε τους άλλους.

3.

Οχτώ το πρωί. Έσμιξε τα φρύδια και προσπάθησε να διώξει απ' το μυαλό του την ιδέα να ξυπνήσει. Άνοιξε απότομα τα μάτια. Το φως χυνόταν στο δωμάτιο ζωηρό και έντονο, μα κι έτσι έμοιαζε αφιλόξενο. Ο τοίχος είχε χρώμα που θύμιζε παγωτό φιστίκι με γεύση αντιβίωσης. Οι κουρτίνες μπεζ και τα σεντόνια κόκκινα. Κοίταξε τη γυναίκα δίπλα του. Θυμόταν ακνά τα χαρακτηριστικά της, ξανθιές μπούκλες σκέπαζαν το πρόσωπό της καθώς είχε παραδοθεί σε έναν ύπνο βαθύ, ξαπλωμένα μπρούμυτα, με το σεντόνι να αφήνει γυμνή την πλάτη και τα πόδια της. Είχε ένα δισύλλαβο όνομα, Νανά, Νίνα ή κάτι τέτοιο.

Ο Φίλιππος δάγκωσε το εσωτερικό των χειλιών του, πείραξε τα μαλλιά του και σκώθηκε αθόρυβα. Η Ζωή θα είχε γυρίσει σπίτι, δεν θα ζητούσε εξηγήσεις. Ποτέ δεν ζητάει, ούτε θυμώνει. Καμιά φορά κοιμάται ακόμα ή μόλις έχει φτιάξει πρωινό και για τους δύο.

Άλλες φορές λείπει και έχει αφήσει σημείωμα στο ψυγείο, κάτω από το μαγνήτη με τον ιπποπόταμο. Πάντα αφήνει τα σημειώματά της κάτω από το συγκεκριμένο μαγνήτη κι ας έχει άλλους δέκα πάνω στο ψυγείο. Στη σκέψη αυτή ο Φίλιππος χαμογέλασε. Κατέβηκε, έκανε το γύρο του τετραγώνου και επέστρεψε μ' ένα ζεστό κρουασάν σοκολάτα από το φούρνο. Το άφησε δίπλα στην κοπέλα μαζί με ένα σημείωμα: «Καλημέρα και αντίο».

Σαφής, όπως πάντα, και περιεκτικός, χωρίς ανοικτά περιθώρια, χωρίς πολλές εξηγήσεις, χωρίς όμορφα ψέματα που πληγώνουν άσχημα. Το είχε πάντα σαν αρχή του, τον κυνηγούσαν τα λόγια της μάνας του.

Πήρε έναν espresso γλυκό στο χέρι και πήγε κατευθείαν στο γραφείο. Ένωσε επικριτικά βλέμματα που αφορούσαν το ντύσιμό του, αλλά για τον Φίλιππο αυτό δεν ήταν πρόβλημα. Ήξερε πώς να υποστηρίξει με τον καλύτερο τρόπο αυτό που έπεφτε στα χέρια του. Αυτή, εξάλλου, ήταν και η δουλειά του.

Διέσχισε άνετος το διάδρομο και κοντοστάθηκε δύο γραφεία πριν το δικό του. Το άρωμά της. Έντονο και χυμώδες, άφηνε το στίγμα της παντού. Η Σοφία. Μια γυναίκα γοητευτική, το κορίτσι της διπλανής σχεδόν πόρτας. Γινόταν αντιληπτή από το δυνατό τακ-τακ που έκαναν τα τακούνια της κάθε φορά που περπατούσε στο διάδρομο. Και απ' το άρωμά της φυσικά. *Γυναίκες, σκέφτηκε ο Φίλιππος, υπέροχα πλάσματα κι όμως... όταν σπάσει αυτός ο γοητευτικός φλοιός της αντίστασής τους και η ελκυστική άρνηση που επιβάλλει λεπτούς χειρισμούς, λες και χάνουν το ενδιαφέρον τους. Σαν να σου χαρίζουν το παιχνίδι για το οποίο γκρίνιαζες τόσο καιρό και αφού το αποκτάς το βαριέσαι σχεδόν αυτόματα και θες ένα καινούργιο.*

Ήταν μόλις η Σοφία είχε πρωτοέρθει στη δουλειά, πριν ενάμιση χρόνο. Κρατούσε έναν μαύρο φάκελο. Την είχε παρατηρήσει από μέρες, αλλά εκείνη, αν και τον είχε κοιτάξει, δεν του έδωσε ιδιαίτερη σημασία. Η Σοφία στεκόταν μπροστά από το ασανσέρ και πατού-

σε συνεχόμενα το κουμπί, καλώντας το βία. Ο Φίλιππος στάθηκε δίπλα της και η πόρτα άνοιξε αυτόματα. Βρέθηκαν οι δυο τους στο θάλαμο. Την κοίταξε στο στήθος κι έπειτα έντονα στα χείλη και με ένα εντελώς αθώο ύφος τής είπε κάτι για το αυριανό meeting. Εκείνη χωρίς να χάσει δευτερόλεπτο έριξε δέθεν τυχαία το μαύρο φάκελο κάτω και όπως έσκυψε για να τον φτάσει, πάτησε το stop.

«Ωχ, μάλλον είμαι λιγάκι αδέξια», είπε και ακούμπησε την πλάτη της στον καθρέπτη, κοιτάζοντας τον Φίλιππο προκλητικά.

Ο Φίλιππος, παίρνοντας το παιχνίδι στα χέρια του, ακούμπησε δεξιά κι αριστερά της, και φτάνοντας σε απόσταση αναπνοής είπε: «Δεν πρέπει. Θα δουλεύουμε μαζί κι εγώ δεν θέλω κάτι παραπάνω, ούτε έχω να δώσω».

Ένωσε το γόνάτο της να τρίβεται στο πόδι του μέχρι τους γοφούς του. Αυτό ήταν το ένδοξο ξεκίνημα της συνεργασίας τους, κάτι σαν επισφράγιση. Μαζί δημιούργησαν τις μεγαλύτερες επιτυχίες του τελευταίου χρόνου, ανέβασαν κατακόρυφα τα ποσοστά σε εταιρίες μεγάλης εμβέλειας, που πλέον τους ανέθεταν ολοκληρωτικά τη διαφήμιση των προϊόντων τους. Η σχέση τους από τότε είχε μείνει καθαρά επαγγελματική.

«Καλημέρα όμορφε».

Του άφησε έναν πάκο χαρτιά πάνω στο γραφείο, γεμάτα κολλημένα ροζ χαρτάκια, καρδούλες, υποσημειώσεις. Της έριξε ένα απεγνωσμένο βλέμμα. Του έστειλε ένα φιλί και λίγο πριν κλείσει την πόρτα είπε: «Μέχρι το μεσημέρι τα θέλω έτοιμα στο γραφείο μου».

Ο Φίλιππος κοίταξε την πρώτη σελίδα: «Μάλλον σου πάει να μην κοιμάσαι σπίτι σου». Η πόρτα του είχε ήδη κλείσει και η γοητευτική Σοφία είχε επιστρέψει στις δουλειές της. Χαμογέλασε. Η μέρα κύλησε αδιάφορα μέχρι το απόγευμα. Το γραφείο είχε σχεδόν αδειάσει, όταν ο Φίλιππος άφησε τα χαρτιά στα εισερχόμενα της Σοφίας, μαζί με τις δικές του σημειώσεις. Με γρήγορες, μηχανικές κινήσεις τακτοποίησε το χώρο του και κλείδωσε.

Η μέρα ήταν γκριζα, δεν υπήρχε καμία χαράμαδα στα σύννεφα να

ξεγλιστρήσει έστω μία ηλιαχτίδα, μόνο ένα διάχυτο μουντό ημίφως. Οι δρόμοι βρεγμένοι και οι άνθρωποι ντυμένοι καλά να προχωρούν γρήγορα. Στο δρόμο για το σπίτι, ένιωθε την ανάγκη να πάρει στη Ζωή κάτι όμορφο, να εξιλεωθεί ίσως με αυτόν τον τρόπο ή απλώς για να τη δει να χαμογελά.

Με ένα μπουκέτο μεγάλες ανεμώνες ανέβηκε αργά τα σκαλιά, ξεκλείδωσε σιγά-σιγά την πόρτα, πέρασε αθόρυβα το χέρι του να συγκρατήσει το κουδουνάκι με το κόκκινο κορδόνι και τις μπλε χάντρες, μα εκείνο δεν υπήρχε εκεί. Ο Φίλιππος έσπρωξε με το πόδι την πόρτα. Τα πάντα έμοιαζαν στη θέση τους, όμως υπήρχε μια αποπνικτική ψυχία. Προχώρησε. Το κρεβάτι ήταν στρωμένο και όλα τα πράγματα μαζεμένα. Άνοιξε με προσοχή την πόρτα του μπάνιου. Δεν ήταν ούτε εκεί. Έκανε να βγει, αλλά ξαναγύρισε. Η φούξια πετσέτα δεν ήταν εκεί, έλειπε. Έλειπε, όπως έλειπε το ξύλινο κουτάκι με τα σκουλαρίκια της, όπως έλειπαν τα καλλυντικά της, όπως έλειπε η μωβ φλοκάτη από το χολ, όπως έλειπε καθετί δικό της. Άνοιξε τις ντουλάπες, ακόμα και ο μπόγος στον οποίο η Ζωή συνήθιζε να “οργανώνει” τα ρούχα της, είχε εξαφανιστεί. Δεν είχε απομείνει τίποτα δικό της μέσα στο σπίτι.

Ο Φίλιππος πείραξε τα μαλλιά του, πήρε τις ανεμώνες και κατευθύνθηκε προς την κουζίνα, αναζητώντας κάτι να τα βάλει μέσα.

Πάνω στο τραπεζάκι της κουζίνας υπήρχε πρωινό, ένα άλμπουμ και ένα σημείωμα.

4.

«Ένα εισιτήριο για Παρίσι, με την πτήση των δώδεκα».

«Την ταυτότητά σας και τον κωδικό κράτησης παρακαλώ».

Μισή ώρα αναμονής με δυο βαλίτσες να ακουμπάει τα πόδια της, ένα περιοδικό αφηρημένα ανοιχτό και πατατάκια με γεύση ξύδι. «Ξυδάκι να σου περάσει», συνήθιζε να λέει ο Φίλιππος ο οποίος απήδαιζε στη γεύση τους, αλλά δοκίμαζε πάντα, με τη σκέψη ότι μπορεί αυτή τη φορά να του αρέσουν.

Η Ζωή κοιτούσε έξω. Αν μπορούσε να ζωγραφίσει το θέμα ανάλογα με αυτά που ένιωθε, θα έβαφε μωβ σκούρο τον ουρανό, ένα χρώμα σαν νύχτα μελαγχολίας, και τον εαυτό της με κόκκινο κραγιόν, να φοράει κάτι γκρι. Βούλιαζε στη θλίψη όσων άφηνε πίσω της, στη μετριότητα των πραγμάτων, στην αμετάκλητη απόφασή της. Ακόμα κι αν θεωρούσε ότι ήταν σημαντική για τον Φίλιππο, ακόμα κι αν με το πέρασμα του χρόνου πίστευε ότι θα τον κερδίσει,

δεν ήταν ποτέ της τέτοια γυναίκα και δεν μπορούσε να γίνει.

Ο Φίλιππος μπορούσε να την κάνει ευτυχισμένη και αυτό ήταν το πιο τρομακτικό. «Γι' αυτόν τον άνθρωπο μπορώ να πονέσω αφάνταστα», είχε γράψει στη φίλη της Λιζ δύο εβδομάδες πριν. Είναι εκείνο το συναίσθημα που σε πνίγει κάθε φορά που πιάνεις τον εαυτό σου να έχει ξεπεράσει τα προκαθορισμένα όρια που του έχεις θέσει. Εκεί που νιώθεις ότι χάνεις τον έλεγχο. Στα είκοσι έξι της, γαλουχημένη από την εφηβεία στα τερτίπια των σχέσεων, μπορούσε πλέον να έχει σαφή επίγνωση της κατάστασής της, να γνωρίζει την εξέλιξη και τη θεραπεία.

Όταν μια κατάσταση νοσεί, το καλύτερο που έχεις να κάνεις είναι να βγεις απ' αυτή, γιατί στο τέλος θα νοσήσεις κι εσύ. Αυτό έκανε. Χωρίς επιπλέον λόγια, χωρίς συγκρούσεις που δεν οδηγούν πουθενά, χωρίς παράπονα και, πάνω απ' όλα, χωρίς ψέματα. Αυτό ήταν το πιο ανακουφιστικό. Ό,τι είχε μείνει ήταν μια εξιδανικευμένη κατάσταση που έληξε πριν αρχίσει να παρακμάζει. Θα τον άφηνε πίσω της και θα κράταγε πολύτιμες τις αναμνήσεις. Ένωθε τεράστια ικανοποίηση που δεν είχε τίποτα να τον κατηγορήσει, που τον προστάτεψε απ' το να της κάνει κακό. Ένωθε θλίψη απέραντη και μοναξιά, αλλά ήταν μια απόφαση δική της. Μια απόφαση γενναία, που ευτυχώς δεν είχε βγει μέσα από πόνο ατελείωτο, ούτε παράνοια.

«Παρακαλούνται οι επιβάτες που αναχωρούν με την πτήση των δώδεκα με προορισμό το Παρίσι να...»

Η Ζωή έκλεισε γρήγορα το περιοδικό της, το έβαλε στην καφέ δερμάτινη τσάντα, όπως και το σακούλι με τα πατατάκια, την κρέμασε στον ώμο και σηκώθηκε όρθια. Τράβηξε τις βαλίτσες και προχώρησε γρήγορα, με στόχο να ξανακοιτάξει τον κοντινότερο πίνακα ανακοινώσεων ώστε να σιγουρευτεί προς τα πού έπρεπε να κατευθυνθεί.

Μια καινούργια αρχή λοιπόν, μια νέα ζωή στο Παρίσι.

5.

Τη νύχτα κοιμήθηκε σπίτι. Το σημείωμά της ήταν τρεις λέξεις: «Καλημέρα και αντίο». Ήταν το ίδιο σημείωμα που εκείνος άφηνε, κάθε πρωί πριν εξαφανιστεί. Το πήρε και το κόλλησε στο ψυγείο, κάτω από το μαγνήτη με τον ιπποπόταμο. Έξω έβρεχε δυνατό. Η νεροποντή χτυπούσε τα τζάμια, χτυπούσε και τα κάγκελα στο μπαλκόνι δημιουργώντας έναν ήχο ενοχλητικό. Ο Φίλιππος έκλεισε τα παραθυρόφυλλα. Ο θόρυβος καταλάγιασε, μα η πсуχία που απλώθηκε στο χώρο έμοιαζε το ίδιο ενοχλητική.

Κατέβασε το διακόπτη στο φωτιστικό που βρισκόταν πίσω του, έβαλε το καλώδιο στην πρίζα, άναψε τη μεγάλη χάρτινη μπάλα στο δάπεδο, κάθισε στον καναπέ και άνοιξε την τηλεόραση.

Η αντίδρασή του Φίλιππου ήταν περιέργη ή, καλύτερα, ανύπαρκτη. Το σημείωμα τον μαχαίρωσε και εκείνος αδιαφόρησε. Εξάλλου αυτά ήταν λόγια δικά του. Εξάλλου πάντα υποστήριζε ότι αυτή

η φράση είναι απόλυτα ξεκάθαρη και δεν υπονοεί κάτι, ούτε αφήνει περιθώρια. Είχε εντυφλήσει στο ζήτημα, έλεγε: «Όταν κάποιος σε αφήνει, το κάνει γιατί αυτό θέλει κι εσύ δεν μπορείς να κάνεις τίποτα για να το αλλάξεις. Καμιά μορφή σχέσης δεν είναι υγιής, αν ο άλλος δεν έχει τη δυνατότητα να επιλέξει, να αποφασίσει και εσύ να σεβαστείς -πρώτα απ' όλα- και έπειτα να δεχτείς την απόφασή του».

Τη στιγμή εκείνη, κάνοντας αφηρημένα ζάπινγκ, καθισμένος στον καναπέ με τα πόδια σταυρωμένα στο μικρό ξύλινο τραπεζάκι μπροστά του, ερχόταν αντιμέτωπος με την κοσμοθεωρία του, με τον ίδιο τον εαυτό του. Ερχόταν αντιμέτωπος με το παρελθόν του και με όλα τα μέχρι πρότινος «λογικά και ξεκάθαρα» των πράξεών του. Στον τοίχο δεξιά του και στο κλειστό παράθυρο, προβάλλονταν παλλόμενες οι αντανakλάσεις της οθόνης. Μια ταινία επιστημονικής φαντασίας, κουτσομπολιστικές εκπομπές, η Αλίκη στο Ναυτικό, ένας παλιός James Bond, ντοκιμαντέρ για την αναπαραγωγή των αμφίβιων στην Αυστραλία, η συνέντευξη ενός νεαρού τραγουδιστή που ξεπήδησε από reality, μια σοβαρή συζήτηση ανάμεσα σε ηλιθίους, ένα κοινωνικό δράμα, δυο-τρεις σειρές που ίσως παρουσίαζαν κάποιο ενδιαφέρον... Άλλαζε κανάλια, μα κανένα θέμα δεν μπορούσε να του απορροφήσει την προσοχή.

Τι θα έπρεπε να κάνει; Να την πάρει τηλέφωνο; Να ψάξει σαν τρελός παντού, μήπως την πετύχει; Να γίνει λιώμα;

Τίποτα απ' όλα αυτά. Είχε έρθει πλέον η στιγμή να κάνει πράξη τη θεωρία του. Ακόμα κι αν αγαπούσε τη Ζωή, ακόμα κι αν έλειπε η φούξια πετσέτα απ' το μπάνιο του, ακόμα κι αν οι ανεμώνες θα μαρφαίνονταν στο βάζο τους χωρίς να έχουν εκπληρώσει το λόγο ύπαρξής τους, εκείνη είχε πάρει την απόφασή της και αυτός όφειλε να τη σεβαστεί.

«Καλημέρα και αντίο». Τόσο απλά, τόσο απόλυτα, τόσο ξεκάθαρα, τόσο εύκολα. Άφησε να παίζει μια καινούργια σειρά με έξυπνο χιούμορ που του κέντρισε την περιέργεια και ακούμπησε το τηλε-

κοντρόλ δίπλα του. Από κάπου χαμηλά ακούστηκε ένα σούσουρο κι ένα κουδουνάκι. Σίγουρα δεν ήταν απ' την τηλεόραση. Αφουγκράστηκε. Ήταν κοντά του, κοίταξε πίσω απ' τον καναπέ. Το ψιψίνι κουτρουβαλούσε ενθουσιασμένο, σπρώχνοντας το πολύχρωμο μπαλάκι που του είχε πλέξει η Ζωή. *Ψιψιψι...*

Το γατί σταμάτησε απότομα. Κοίταξε τον Φίλιππο με τα γκριζοπράσινα ζωηρά μάτια του για μερικά δευτερόλεπτα, έπειτα στράφηκε πάλι προς το παιχνίδι του και, αφού παραμονεύοντας τις αντιδράσεις του εκθρού σιγουρεύτηκε ότι η μπάλα δεν θα κινούνταν, έτρεξε γρήγορα στη γωνία του καναπέ.

Ο Φίλιππος χαμογέλασε, το βούτηξε στην αγκαλιά του και το γατί παραδομένο στα χάρδια του, χουρχούρισε ευτυχισμένο.

«Βλαμμένο γατί, μείναμε οι δυο μας. Εσύ πάντως δεν φαίνεται να θες να μ' εγκαταλείψεις. Κι ας λένε ότι οι γάτες συμπεριφέρονται όπως οι αφεντικίνες τους».

6.

Με έναν τουριστικό οδηγό στο χέρι, μια διεύθυνση πρόχειρα σημειωμένη κι έναν αυτοσχέδιο χάρτη από τον υπάλληλο στις πληροφορίες του αεροδρομίου, στεκόταν μπροστά σε ένα λαβύρινθο από πολύχρωμες γραμμές, που εγκλώβιζαν στον ιστό τους ολόκληρο το Παρίσι. Άλλη μια στάση. Συνωστισμός μέσα στο βρώμικο μετρό, ένα από τα πιο παλιά της Ευρώπης, με την πλάτη της να αγγίζει έναν μισότρελο που τραγουδούσε μόνος του, να σφίγγει πάνω της την τσάντα, να προσπαθεί να κρατήσει τις βαλίτσες της. Τη στιγμή που έφτασε στο σημείο να πιστέψει ότι πραγματικά το οξυγόνο τελειώνει και ότι θα πνιγεί μέσα στη ροζ γούνα της κουκούλας της κυρίας που στεκόταν μπροστά της, οι πόρτες άνοιξαν. Με γρήγορες κινήσεις και μερικά «pardon», κατάφερε να κατέβει.

Ανέβηκε με κόπο τις σκάλες σέρνοντας πίσω τα μπαγκάζια της, μέχρι που βγήκε στην επιφάνεια και ανάνηψε τον αέρα της πόλης. Η ατμόσφαιρα παγωμένη, ένα χλωμό φως αγκάλιαζε τα σπίτια

και τα δέντρα, και χυνόταν μέσα στο Σηκουάνα. Λίγο πιο πέρα ένας κύριος με καφέ τραγιάσκα και γκρι ζακέτα έπαιζε βιολί. Αν οι σημειώσεις της ήταν σωστές, έπρεπε να πάει προς τα δεξιά.

Λίγα λεπτά αργότερα, μια γυναίκα με περίεργο περπάτημα, μαύρο μπερέ, διακριτικό βάψιμο, προκλητικά κοντό σορτς, μαύρο καλσόν και κάτι παράξενα παπούτσια που έμοιαζαν καλοκαιρινά, άνοιγε την πράσινη εξωτερική πόρτα μιας πολυκατοικίας, αφήνοντας τη Ζωή να περάσει. Η Ζωή ανέβηκε μέχρι τον τελευταίο όροφο, χτύπησε το κουδούνι και περίμενε.

«Δεν μπορώ τώρα! Κάνω σεξ! Αφήστε χαρτάκι κάτω απ' την πόρτα», ακούστηκε από μέσα μια φωνή στα γαλλικά.

«Να τσακιστείς να μου ανοίξεις», φώναξε η Ζωή στα ελληνικά, χτυπώντας πολλές φορές ακόμα το κουδούνι.

Πίσω από την άσπρη, ξύλινη πόρτα ήρθε ήχος τρεξίματος, μετά θόρυβος από πράγματα που έπεφταν και σε ένα δευτερόλεπτο η πόρτα άνοιξε διάπλατα και ακούγονταν οι στριγκλιές της Λιζ, καθώς είχε τυλιχτεί ολόκληρη γύρω απ' τη Ζωή.

«Τι κάνεις εδώ; Πες μου ότι θα μείνεις για πάντα! Πέρνα μέσα!»

Η Ζωή την ακολούθησε στο εσωτερικό, θέλοντας να εξερευνήσει το καινούργιο της καταφύγιο.

«Α, δεν ξέρω...» είπε υπαινικτικά η Ζωή, ενώ ακουμπούσε προσεκτικά την τσάντα της στον καναπέ. «Άκουσα πως έχεις ανειλημμένες υποχρεώσεις».

Ξεκούμπωσε το παλτό της και χαλάρωσε το μαντίλι της.

«Χα! Νόμιζα πως ήταν η διπλανή μου», απάντησε η Λιζ σπρώχνοντας τις βαλίτσες πίσω από την πόρτα.

Έκανε μια μικρή παύση, τις κοίταξε καχύποπτα και αποφάνθηκε: «Αυτές νομίζω πρέπει να πάνε στην κρεβατοκάμαρα. Ρε, άσε», συνέχισε, «είναι μια ηλίθια με μεγάλα βυζιά που την κοιτάνε όλοι και που πάντα τυχαίνει να ξεμένει από κάτι και το ζητά από μένα. Αυτά δεν την κάνουν ηλίθια όμως. Ηλίθια την κάνει το γεγονός ότι χτύπαγε σαν τρελή μια μέρα και διαμαρτυρόταν ότι κάνω φασαρία και να

το κόψω. Ακούς εκεί!» συμπλήρωσε η Λιζ, κατευθυνόμενη αποφασιστικά προς τα μέσα, σέρνοντας τις δυο βαλίτσες.

«Κι εσύ τι της είπες;» ρώτησε η Ζωή που την ακολουθούσε περιεργη, παρατηρώντας το χώρο.

«Ότι μάλλον έχει καιρό να το κάνει και θα πρέπει να το συντομεύσει, γιατί αν συνεχίσει έτσι δεν θα την πηδάει κανείς μετά. Τελικά όντως το συντόμευσε και μάλιστα με έναν που μου άρεσε, η σκρόφα! Μετά με ρώτησε αν παρεμπιπτόντως έχω ζάχαρη και της έδωσα ολόκληρο το πακέτο και της είπα πως από σήμερα θα πίνω τον καφέ μου χωρίς ζάχαρη. Από τότε το 'χω σαν κανόνα. Δεν καλούμε ποτέ στο σπίτι γειτόνισσες, όταν ψήνεται κατάσταση με κάποιον. ΠΟΤΕ ΟΜΩΣ!»

Η Λιζ ακούμπησε στην άκρη δίπλα από την ντουλάπα τις βαλίτσες, έβαλε τα χέρια στη μέση και στράφηκε ικανοποιημένη προς τη Ζωή, που είχε ένα μελαγχολικό χαμόγελο.

«Τι καλά που είναι...» μουρμούρισε.

Ένα ζεστό χρώμα, σάπιο μήλο, στους τοίχους, ακανόνιστα βαμμένο με εμφανή την προέλευσή του από μείξη άλλων χρωμάτων, καθώς σε άλλα σημεία ήταν πιο σκούρο ή πιο ανοιχτό, όμως το αποτέλεσμα δεν χτυπούσε άσχημα στο μάτι.

«Καλά, δεν το 'χεις ξαναδεί το σπιτικό μου;»

«Τσου», έκανε η Ζωή.

«Α, ναι, από τότε που μετακόμισα εδώ δεν μ' έχεις επισκεφθεί. Σχεδόν δυο χρόνια έχεις να 'ρθεις να με δεις, γαϊδούρα φίλη», είπε η Λιζ με παραπονεμένο ύφος.

«Ήρθα μια και καλή, ν' αναπληρώσω τις χαμένες επισκέψεις. Άλλωστε ειδικά πέρυσι ερχόσουν Ελλάδα αρκετά συχνά. Μ' αρέσει το χρώμα πολύ».

«Μόνη μου το 'βαψα! Θα μείνεις αρκετά, έτσι;» Η Λιζ την κοίταξε με ύφος που ζητούσε καταφατική απάντηση.

«Έτσι λέω, δεν έχω κάτι να με υποχρεώνει να γυρίσω σύντομα πίσω».

«Τέλεια».

«Και το πάτωμα... Είναι τέλειο το παρκέ», σχολίασε η Ζωή.

«Καλό είναι μωρέ. Τρίζει λίγο σε μερικά σημεία, αλλά εντάξει είσαι. Λες να φταίει το παρκέ που μ' έχει άχτι η γειτόνισσα; Να ακούει τρίξιμο και να φαντάζεται διάφορα;» Η Λιζ γέλασε ικανοποιημένη. «Και θα ακούει και συχνά. Καλά να πάθει».

«Χαζό, μου 'χεις λείψει», είπε η Ζωή, της οποίας το κέφι είχε φτιάξει ήδη, και την αγκάλιασε.

«Κι εμένα. Άντε πάμε από κει να τα πούμε, θα καεί το φαγητό».

Η Λιζ βγήκε από το δωμάτιο, ενώ η Ζωή χάζεψε ακόμα το χώρο, το διπλό κρεβάτι, την τουαλέτα με τον καθρέπτη και την ξύλινη μεγάλη συρταριέρα, τα διακοσμητικά ινδικά ελεφαντάκια κρεμασμένα από το κουρτινόξυλο, το μπαμπού στόρι άτσαλα βαλμένο στο παράθυρο να κλέβει τη χρησιμότητα των κουρτινών οι οποίες ήταν μαζεμένες στο πλάι, το κοφτό πετσετάκι στο χαμηλό μπαμπού κομοδίνο -που ήταν δουλειά της γιαγιάς σίγουρα-, τη μικρή πήλινη λεκάνη στο πάτωμα με τα διαφόρων ειδών κεριά που είχαν γίνει σχεδόν ένα, κάποια σχέδια της Λιζ πρόχειρα κολλημένα στον τοίχο, καρτ ποστάλ, αφίσες και κάποιες φωτογραφίες -ήταν κι η Ζωή μέσα σ' αυτές-, τις ντουλάπες της που έμοιαζαν αναπάντεχα άσπρες.

«Λοιπόν, θα φάμε γρήγορα...» άρχισε να λέει η Λιζ, όταν αντιλήφθηκε ότι η Ζωή μπήκε στην κουζίνα. Είχε ανοίξει το καπάκι της μικρής κατασρόλας που έκαιγε πάνω στο μάτι, για να κωθεί σχεδόν ολόκληρη κάτω από τον απορροφητήρα και να μυρίσει τον ατμό.

«Τις ντουλάπες, γιατί τις έχεις αφήσει άσπρες;» τη διέκοψε η Ζωή.

«Α, εγώ τις έβαψα άσπρες, σκοπεύω να τις ζωγραφίσω».

Η Ζωή πλησίασε, κάθισε πάνω στον πάγκο της κουζίνας και άφησε τα πόδια της να ταλαντεύονται ακανόνιστα. Το πάτωμα σε αυτό το σημείο του σπιτιού δεν είχε παρκέ όπως το σαλόνι και η κρεβατοκάμαρα· είχε πλακάκια πράσινα σκούρα. Η Λιζ τράβηξε την κατασρόλα απ' το μάτι με μια έκφραση ικανοποίησης.

«Μαγειρέψα κοτόπουλο αλά κρεμ, μιας και είμαι πάλι σε απόπειρα διαίτας. Θα φάμε γρήγορα και θα φύγουμε για τη δουλειά, γιατί στις εννιά έχει παρουσίαση της collection».

Γύρισε προς τη Ζωή που κοιτούσε γύρω-γύρω παρατηρώντας την κουζίνα, και της πέταξε ένα φυλλάδιο. Η Ζωή το ξεφύλλισε γρήγορα.

«Εσύ τα έχεις σχεδιάσει αυτά; Λιζ δεν σε πιστεύω!»

Κοίταξε τη φίλη της. Η Λιζ φορούσε μαύρο κολάν, μια φούστα μωβ, ένα λεπτό μαύρο μπλουζάκι, γκέτες πουά και πάνινα παπούτσια. Είχε τα μαλλιά κοτσιδάκια ως συνήθως. «Συγγνώμη», συνέχισε η Ζωή, «σ' αφήνουν και κυκλοφορείς έτσι;»

«Εγώ αγάπη μου είμαι η καλλιτέχνης! Άπαντες με σέβονται εκεί μέσα. Σ' αρέσουν;»

«Πολύ κυριλέ. Φοβερά, αλλά δεν το περίμενα αυτό από 'σένα».

«Είδες που μ' έριξε η ανάγκη;» είπε η Λιζ με δραματικό ύφος την ώρα που προσπαθούσε να βγάλει έναν δίσκο και τελικά έριξε δυο ταψιά κάτω.

Η Λίζα έδωσε στη Ζωή ένα πράσινο σκούρο φόρεμα. Είχε ένα βαθύ ν μπροστά, μέχρι εκεί που άρχιζε το στέρνο της κι ένα ακόμα πίσω το οποίο ξεκινούσε από τη μέση της πλάτης της και αγκάλιαζε τους ώμους. Εφάρμοζε τέλεια. Στη μέση ήταν κολλητό και στους γοφούς άνοιγε διακριτικά, με τον ίδιο τρόπο που άνοιγαν και τα μανίκια απ' τον αγκώνα και κάτω. Έφτανε τρεις πόντους κάτω απ' το γόνατο.

«Σ' αρέσει;»

«Μ' αρέσει πολύ!»

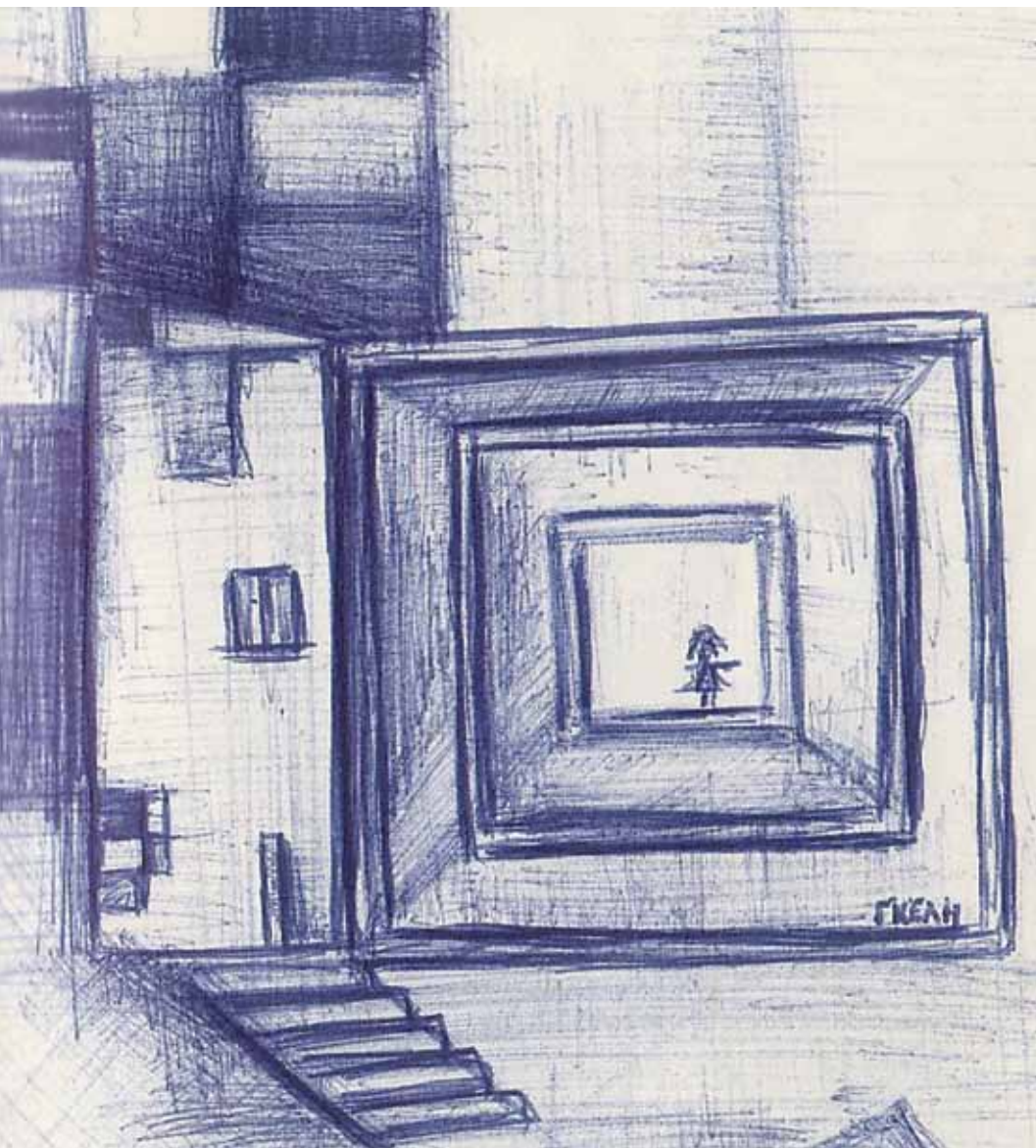
«Όταν το σχεδίαζα σκεφτόμουν εσένα».

Η Ζωή αφού γύρισε αρκετές φορές γύρω απ' τον εαυτό της, μπροστά από ένα μεγάλο καθρέπτη έξω από την κρεβατοκάμαρα, θαυμάζοντας τη δημιουργία της φίλης της, κοίταξε κάτω.

«Παπούτσια;»

«Οι μπότες σου, χαλαρά».

Καφέ μποτάκια με σούρες, στρογγυλά μπροστά. Πράσινα μάτια, μαλλιά σχετικά κοντά, σκούρα μπορντό, και φακίδες. Δυο σκουλαρίκια στο ένα αυτί, τρία στο άλλο, ανοιχτό δέρμα αλλά όχι κατάλευκο, χείλη σχεδόν πάντα κόκκινα. Αυτή ήταν η Ζωή.

7.

Έβαλε τροφή στο μπολάκι. Άνοιξε την πόρτα του ψυγείου και καθώς την έκλεινε ξαναείδε το σημείωμα. Κάτι μέσα του πληγωνόταν αλλά το αγνόησε, όπως και το σημείωμα που παρέμενε κολλημένο κάτω απ' τον ιπποπόταμο. Είχε κοιμηθεί νωρίς και είχε ξυπνήσει το ίδιο νωρίς. Έφτιαξε καφέ, έπλυνε τα πιάτα που υπήρχαν στο νεροχύτη, παρατήρησε το άλμπουμ πάνω στο τραπέζι, μα το αγνόησε κι αυτό. Άφησε τον καφέ του πάνω στο μικρό τραπεζάκι μπροστά από τον καναπέ και κατευθύνθηκε προς την κρεβατοκάμαρα. Ντύθηκε.

Σοβαρός διέσχισε το διάδρομο. Μπήκε στο γραφείο του και έκλεισε την πόρτα. Ξαφνικά είχε πολλή δουλειά και λίγο χρόνο. Ξαφνικά η καθημερινή ρουτίνα είχε μετατραπεί σε ένα βουνό που έπρεπε να αντιμετωπίσει με αυστηρή επαγγελματικότητα. Κακόκεφος είχε ανοίξει τα συρτάρια του και προσπαθούσε να τα τακτοποιήσει,

ενώ παράλληλα πίεζε απεγνωσμένα το μυαλό του να κατεβάσει μια ιδέα για ένα προϊόν τόσο ηλίθιο. Καπνοβιομηχανία. *Μα πώς να διαφημιστούν τα τσιγάρα*; Όλες οι διαφημίσεις για τσιγάρα είναι ίδιες. Σέξι καταστάσεις, χαλαροί τύποι, μεγάλα χαμόγελα. Έχουν όλα ειπωθεί. Ο Φίλιππος έψαχνε κάτι διαφορετικό, κάτι πρωτότυπο, έναν έξυπνο τρόπο να πείσεις κάποιον να κάνει κακό στον εαυτό του.

Είχε τα νεύρα του και όλα τού έφταιγαν. Έψαχνε να αντλήσει κάτι απ' τις εμπειρίες του. Ο ίδιος δεν ήταν καπνιστής. Η Ζωή ήταν. Της είχε κάνει τράκα μια-δυο φορές για να της σπάσει τα νεύρα. Όταν έμεναν δυο τσιγάρα στο πακέτο, συνήθως τις Κυριακές αργά το βράδυ, ο Φίλιππος έπαιρνε πάντα το τελευταίο, αφού η Ζωή δεν θα μπορούσε να βρει πουθενά άλλο. Η Ζωή φώναζε κι εκείνος γελούσε, το διασκεδάζε να τη νευριάζει. Μετά η Ζωή του πετούσε ό,τι ελαφρύ έβρισκε στο κεφάλι ή απλώς θύμωνε και ασχολιόταν με διάφορα, χωρίς να του δίνει την παραμικρή σημασία. *Αυτό ήταν!* Κάτι διαφορετικό, σαν τη Ζωή. Κάτι όχι προκλητικό ούτε χαλαρό, κάτι πιο ταξιδιάρικο, πιο φευγάτο, πιο έντονο... *Αλλά τι;*

Άνοιξε η πόρτα.

«Δεν ακούς; Χτυπάω τόση ώρα».

Σήκωσε τα μάτια, δεν είχε καν διάθεση να της μιλήσει, δεν είχε διάθεση να ασχοληθεί με κανέναν. Η Σοφία το ένιωσε στην αύρα του. Ακούμπησε έναν πάκο χαρτιά πάνω στο γραφείο του και απτόνητη είπε: «Έχω σημειωμένα τα κομμάτια που πρέπει να αλλάξουμε και τις ιδέες μου. Τσέκαρέ τα. Θα σου επιτρέψω να μου τα παραδώσεις αύριο το πρωί, αν δεν μπορείς να τα 'χεις έτοιμα μέχρι το μεσημέρι».

Της έριξε ένα βλέμμα αδιάφορο κι είπε ξερά: «Ναι, ευχαριστώ».

Η Σοφία έκλεισε την πόρτα. Ο Φίλιππος για μερικά δευτερόλεπτα αφαιρέθηκε, άφησε το βλέμμα του καρφωμένο στην πόρτα ενώ εκείνο το χαρακτηριστικό τακ-τακ των τακουινιών έσβηνε. Τίποτα συγκεκριμένο στο μυαλό του, είχε βουλιάξει σε ένα κενό. Κάτι έπρεπε να σκεφτεί. Κάτι διαφορετικό σαν τη Ζωή.

Η Ζωή είχε φύγει.

Σηκώθηκε απότομα, ασυναίσθητα σαν να προσπαθούσε να ξεφύγει απ' τις ίδιες του τις σκέψεις. Ο χώρος ήταν μικρός κι εκεί μέσα πνιγόταν. Έφυγε. Παράτησε τα χαρτιά πάνω στο γραφείο του, κλείδωσε την πόρτα, κατέβηκε από τις σκάλες και βγήκε έξω.

Να πάει πού;

Μπήκε στο αυτοκίνητο και άρχισε να οδηγεί χωρίς προορισμό.

8.

«Πες κάνα περίεργο... Κάνα νέο;»

Είχαν περάσει δύο μέρες. Κυριακή μεσημέρι. Είχαν κάνει σχέδια από την προηγούμενη μέρα να κατακτήσουν οι δυο τους το Παρίσι, αλλά βρίσκονταν σε μια γλυκιά παρακμή, ανήμπορες να σηκωθούν. Μια παρακμή που θύμιζε κάτι από εφηβεία και καλοκαιρινές διακοπές.

«Λιζ, πρέπει να βρω δουλειά».

Η Λιζ ξαπλωμένη ανάσκελα. με απλωμένα τα χέρια και τα πόδια, έκανε φούσκες.

«Θα βρεις. Θέλω η φούσκα μου ν' αγγίξει το ταβάνι».

«Χμ... λοιπόν θα σου φτιάξω ένα κρεβάτι, μια κουκέτα μάλλον, που θα απέχει δεκαπέντε εκατοστά απ' το ταβάνι και τότε ο στόχος σου θα 'ναι πιο εφικτός».

«Ζωή, είσαι τρελή! Σε τέτοιο κρεβάτι δεν θα μπορώ να σηκωθώ

ούτε να ξαπλώσω, θα 'μαι μια φυλακισμένη. Πω, πω, μόνο στη σκέψη παθαίνω κλειστοφοβία».

«Ενώ το να φτάσει η φούσκα σου στο ταβάνι, είναι πιο λογικό».

Η Λιζ παρέμενε ξαπλωμένη, ζωγραφίστηκε ένα χαμόγελο στο πρόσωπό της, ενώ σκεφτόταν κάτι να απαντήσει.

«Τουλάχιστον είναι πιο λογικό απ' το να μη θέλω τίποτα», είπε μετά από λίγο.

Η Ζωή κατάλαβε ότι αυτή ήταν η εισαγωγή της συζήτησης που είχε παραλειφθεί. Δεν ήξερε κατά πόσο ήταν έτοιμη να την αντιμετωπίσει.

«Ποιον είδα στο δρόμο πριν κάνα μήνα;» ρώτησε, αποφεύγοντας έξυπνα το θέμα που ήταν έτοιμη να ανοίξει η Λιζ.

«Ποιον;» ρώτησε γεμάτη αγωνία η Λιζ.

Ήταν το αγαπημένο της, όταν μιλούσαν για άτομα που τα έβλεπαν μετά από καιρό και σχολίαζαν για ατελείωτες ώρες το πριν και το μετά. Ύστερα τις έπιασε το παραλήρημα να αναπολούν τα παιδικά τους χρόνια, να θυμούνται γκάφες, με λίγα λόγια να βγάζουν τα άπλυτα στη φόρα, να γελάνε η μία με την άλλη και να θυμούνται τι τις ενώνει, ενώ είναι τόσο διαφορετικές, και τι τις κάνει να είναι τόσο άνετες μεταξύ τους, ακόμα κι αν βρίσκονταν μία φορά σε τόσα χρόνια. Η απάντηση όμως δεν της προκάλεσε τα αναμενόμενα συναισθήματα.

«Τον Μιχάλη», είπε με σταθερή φωνή η Ζωή.

Θα έπρεπε εδώ να ρωτήσει «ποιον Μιχάλη;» μα στην πραγματικότητα μόνο ένας ήταν ο Μιχάλης για τη Λιζ. Ξάπλωσε πάλι ανάσκελα με τα χέρια και τα πόδια σταυρωμένα αυτή τη φορά, και όσο πιο αδιάφορα μπορούσε είπε:

«Και;»

«Δεν έχει αλλάξει και πολύ. Με αγκάλιασε και με φίλησε. Ρώτησε και για σένα».

«Τον πήρε ο πόνος», σχολίασε ειρωνικά η Λιζ και συμπλήρωσε με προβληματισμένο ύφος που θύμιζε παράπονο: «Πώς αφήνεις κά-

ποιον που αγαπάς;»

«Τον αφήνεις γιατί ξέρεις ότι δεν μπορείς να τον έχεις, τουλάχιστον όχι έτσι όπως θες να τον έχεις».

«Προτιμάς δηλαδή να μην τον έχεις καθόλου».

«Μάλλον προτιμάς να ελαχιστοποιείς τα αρνητικά συναισθήματα. Όταν υπάρχει κάτι, σου προκαλεί πόνο, όταν δεν υπάρχει το νοσταλγείς, το επιθυμείς, το σκέφτεσαι, αλλά χωρίς να σε πονάει».

«Δηλαδή σκέφτεσαι μόνο τον εαυτό σου. Αποφασίζεις για το τι είναι καλύτερο για 'σένα με τα δικά σου κριτήρια και πράττεις ανάλογα. Ζωή, αυτή είναι η εγωιστική αντίληψη κακομαθημένων παιδιών».

«Όχι. Αυτή είναι η πραγματικότητα Λιζ».

Η Λιζ πετάχτηκε πάνω, ανασήκωσε κάποια ρούχα που βρίσκονταν άτσαλα ακουμπισμένα στο κάτω μέρος του κρεβατιού, άνοιξε ένα-ένα τα συρτάρια του κομοδίνου με τον ίδιο απότομο τρόπο που τα ξαναέκλεισε και περιφέρθηκε στα δωμάτια για λίγα λεπτά ψαχουλεύοντας τα πράγματά της, για να βρει ένα μπαλάκι αντιστρές. Κυκλοφορούσαν πολλά μέσα στο σπίτι σε διάφορα χρώματα και σχέδια, πλεκτά με κάτι σαν σπόρους μέσα. Εντόπισε ένα ανάμεσα στα μαξιλάρια του καναπέ, το έσφιξε στην παλάμη της και επέστρεψε στο δωμάτιο όπου βρισκόταν η Ζωή. Βούτηξε μπρούμυτα στο κρεβάτι, ακούμπησε το σαγόνι της στο μαξιλάρι, κοίταξε τη Ζωή που καθόταν με την πλάτη κολλημένη στον τοίχο και δέχον ατάραχη εξακολουθούσε να ξεφυλλίζει το περιοδικό της.

Σε αντίθεση με τη Ζωή που ήταν πιο συγκρατημένη, η Λιζ είχε την τάση να τα ζει όλα έντονα. Μπορούσε να χαίρεται έντονα και να λυπάται εξίσου έντονα. Ήταν χαρούμενος άνθρωπος, λιγάκι εκκεντρικός και κουβαλούσε μια δόση τρέλας. Δεν την ένοιαζε το αποτέλεσμα και είχε την τάση να ονειρεύεται ξύπνια, ζούσε σε ένα παραμύθι. Ακόμα κι αν υποπτευόταν πως το τέλος δεν θα ήταν καλό, πάλευε για το παρόν, μέχρι ο ρεαλισμός να της χτυπήσει την πόρτα. Και όταν συνέβαινε αυτό, έκλαιγε, βούλιαζε και ζωγράφιζε τη θλί-

ψη της σε μεγάλους καμβάδες για μέρες. Έβαζε τη μουσική δυνατά και δεν μασούσε τσίχλες.

Κάτι τέτοιες στιγμές ένιωθε θυμωμένη και μάζευε έναν κόμπο στο λαιμό, μεγάλο από τα παράπονα, γιατί ήταν παιδί μέσα της και όλοι την πίεζαν να μεγαλώσει, αφού της έπαιρναν βίαια μέσα απ' τα χέρια τη μαγεία του κόσμου. Γιατί ξημέρωνε και τα έβλεπε όλα ξεκάθαρα, μισούσε τον έρωτα και τα παραμύθια του, κρυβόταν μαζεμένη σε μια γωνιά και ήθελε να φύγει, να μην την ξαναβρούν ποτέ. Προδομένη απ' όσους εμπιστεύτηκε, ήθελε να φύγει ακόμα κι απ' τον ίδιο της τον εαυτό, γιατί την πρόδιδε στο τέλος κι αυτός.

Εκείνες τις μέρες θυμόταν τον Μιχάλη. Πάντα θυμόταν τον Μιχάλη, όμως εκείνες τις μέρες σιχαινόταν τον τρόπο που διαιώνιζε την ιστορία τους μόνη της και του θύμωνε γιατί είχε φύγει και δεν είχε κάνει τίποτα για να ξαναγυρίσει, γιατί δεν το άξιζε να τον αγαπά, ακόμα κι αν είχε πει τότε ότι την αγαπούσε το ίδιο. Εκείνες τις μέρες ένιωθε μόνη και ήταν η μοναξιά της απέραντη και δεν ήθελε να γυρίσει πίσω ούτε να πάει μπροστά, ένιωθε αδύναμη και «έμπειρη» τόσο ώστε να μην πιστεύει σε μάγια, και «έξυπνη» τόσο ώστε να μη διασχίζει κανένα μονοπάτι, γιατί κάπου θα υπάρχει μια κρυμμένη παγίδα.

Οι μέρες μελαγχολίας ευτυχώς κρατούσαν λίγο και μετά από πολλές ζωγραφιές και ξενύχτια ερχόταν ένα πρωί που η Λιζ ξυπνούσε και δεν σκεφτόταν τίποτα, άνοιγε τα μάτια και κοιτούσε τον ήλιο και άπλωνε τα χέρια να ξεκρεμάσει τα αστέρια για να στολίσει την ψυχή της που είχε φορέσει τα καλά της. Και αναρωτιόταν γιατί οι άνθρωποι έχουν τόση ανάγκη τη μαγεία στις ταινίες και τα παραμύθια τους και απαντούσε μόνη της: γιατί λείπει η μαγεία απ' τη ζωή τους. Τότε τους συγχωρούσε όλους γιατί είναι παιδιά, και τον έρωτα γιατί κι αυτός παιδί είναι και τα θέλει όλα δικά του. Δεν λένε απαραίτητα ψέματα, απλά ζουν το ψέμα τους μέχρι ν' αλλάξουν ρόλο. Σκεφτόταν πάλι τον Μιχάλη και ένιωθε πως τον αγαπά βαθιά και πως τον ερωτεύεται όλο και πιο πολύ κι ας μην τον έχει κοντά της

κι ας μην τον βλέπει κι ας μην τον ακούει και ξέρει πως θα γυρίσει κοντά του γιατί η αγάπη της έχει όλη τη δύναμη του κόσμου και είναι ικανή να τον φέρει πίσω. Ξανάρχιζε να μασάει τσιχλόφουσκες και έδενε τα μαλλιά κοτσιδάκια, ερωτευόταν τη ζωή της κι ερωτευόταν μέχρι και τα πιο απλά, γελοία πράγματα. Έφτιαχνε έτσι ένα καινούργιο παραμύθι και το πίστευε, γελούσε και αντιμετώπιζε τις καταστάσεις μ' έναν τρόπο αστείο και ρεαλιστικό μαζί.

Σηκώνοντας τα μάτια απ' το περιοδικό της την κοίταξε. Η Λιζ ήταν σκεπτική, απορροφημένη, κοιτούσε το μπαλάκι καθώς το πετούσε απ' το ένα χέρι στο άλλο.

«Πώς ήταν; Τι φορούσε;»

Η Ζωή γύρισε σελίδα και με ήρεμη φωνή είπε:

«Ήταν χαμογελαστός κι ομιλητικός όπως πάντα. Το κινητό του χτυπούσε ασταμάτητα. Απάντησε επιλεκτικά σε δύο κλήσεις και στο μεταξύ είχε ξεχάσει για ποιο πράγμα μού μιλούσε πριν».

Η Λιζ κοιτούσε στο κενό, ενώ ένα ελαφρύ μειδίαμα πρόδιδε ότι είχε στη σκέψη της ακριβώς την εικόνα του.

«Κλασικός Μιχάλης», σχολίασε αφήνοντας τη να συνεχίσει.

Η Ζωή προσπαθούσε να ανταποκριθεί όσο το δυνατόν καλύτερα στη δυσκολία της περίπτωσης, γνωρίζοντας πόσο λεπτό ήταν το ζήτημα για τη Λιζ.

«Φορούσε πουκάμισο, τζιν και σακάκι. Αφού να φανταστείς του είπα: "Καλά, σε βλέπω και πολύ κυριλέ". Πραγματικά ήταν πολύ καλοντυμένος για τα δεδομένα του».

Το κορίτσι με τα καραμελένια κοτσιδάκια και τα ζωηρά μελί μάτια τώρα πια χαμογελούσε και η Ζωή ένιωθε ότι έπρεπε να κάνει πιο αναλυτική την αφήγηση, για να της δώσει την ικανοποίηση που απελπισμένα αναζητούσε. Η Λίζα είχε γίνει πάλι το παιδί που μια μέρα έπεσε πάνω στον φοιτητή που κρατούσε αγκαλιά μια κιθάρα και μετρούσε τ' αστέρια ενώ ήξερε ότι είναι αμέτρητα.

Με τον Μιχάλη είχαν γνωριστεί τέλη Αυγούστου. Μια γλυκιά καλοκαιρινή νύχτα που η Ζωή βρισκόταν σε κατάθλιψη, επειδή είχε χωρίσει μ' έναν τύπο που τον απάτησε επειδή την απάτησε πρώτα εκείνος. Ζωή και Λιζ είχαν αράξει στο χορτάρι του κήπου, αγκαλιά με μπίρες και αφού ανέλυσαν για εκατομμυριοστή φορά την κατάσταση, αφού έκλαψαν για τον κόσμο και τα προβλήματά του κι αφού σιχάθηκαν τους εαυτούς τους που ασχολούνταν με πράγματα μικρά και ανούσια, ορκίστηκαν ότι θα ακολουθήσουν τα όνειρά τους πάση θυσία και ότι ακόμα κι αν ήταν όλα εναντίον τους θα στηρίζουν η μία την άλλη. Η Ζωή ορκίστηκε ότι δεν θ' αφήσει κανέναν να την ξαναπληγώσει, και η Λίζα ορκίστηκε ότι θα γίνει ζωγράφος ακόμα κι αν χρειαζόταν να τρέφεται αποκλειστικά με ντομάτες, τις οποίες μισούσε. Πήραν μια τελευταία μπίρα στο χέρι και περπάτησαν μέχρι τη θάλασσα.

Είχαν βγάλει τα σανδάλια και περπατώντας βούλιαζαν τα πόδια τους βαθιά στην άμμο, εκεί όπου κρυβόταν η ζέστη που είχε αφήσει ο ήλιος πριν βουτήξει στη θάλασσα. Κάποιοι είχαν ανάψει μια φωτιά, η Ζωή παραπατούσε.

«Πάμε να δούμε», είπε.

Η Λιζ προχωρούσε πίσω της, χώνοντας τα πόδια της στις λακούβες που άφηναν τα βήματα της Ζωής. Πήρε φόρα και φώναξε:

«Η τελευταία πληρώνει το παγωτό!»

«Αυτό δεν είναι δίκαιο!» φώναξε κι η Ζωή, η οποία ήταν πολύ ζαλισμένη για να κάνει αγώνα ταχύτητας.

Όταν πλησίασε την άγνωστη παρέα, κάποιος την υποδέχτηκε με στόμφο.

«Όστε εσύ είσαι η Ζωή που από δω και πέρα πληρώνεις το παγωτό;»

Η Λίζα είχε στρογγυλοκαθίσει, είχε ήδη ενταχτεί στο κλίμα και είχε προετοιμάσει και την άφιξη της Ζωής. Τραγουδούσαν όλο το βράδυ και αφηγούνταν ιστορίες λες και γνωρίζονταν χρόνια. Από τότε η Λίζα πάντα έλεγε: «Ναι, εντάξει, ηλίθιος ο Γιώργος. Άμα δεν

τα 'χατε φτιάξει όμως κι άμα δεν είχατε χωρίσει, θα είχα χάσει τον έρωτα της ζωής μου, Ζωή μου!»

Ο Μιχάλης με την κιθάρα αγκαλιά, κάπνιζε τσιγάρα στριφτά. Μια ολόκληρη ιεροτελεστία μέχρι να φτιάξει ένα· σοβάρευε κι έβαζε όλη την τέχνη του. Για να το ανάψει έστριβε το σώμα του και το κεφάλι στο πλάι, προστατεύοντας με το χέρι τη φλόγα του αναπτήρα. Ύστερα ρούφαγε τον καπνό σαν φάρμακο και σαν φαρμάκι μαζί, και τον φυσούσε ψηλά. Η Λιζ είχε σοβαρέψει, κατά έναν περίεργο τρόπο δεν πετούσε τις τρελές ατάκες όπως συνήθως και δεν απαιτούσε να είναι το κέντρο του κόσμου. Καθόταν ήσυχη απέναντι στον Μιχάλη και αφομοίωνε τις κινήσεις του. Εκείνος την κοιτούσε κλεφτά και, όταν τα βλέμματά τους συναντιούνταν, επίμονα. *Έκρυβε μια γοητευτική υγρασία στα μάτια του, ήταν σκούρα, είχαν μια σπιθαμέσα τόσο φωτεινή και όταν γελούσε σχηματιζόταν ένα λακκάκι δίπλα απ' το χαμόγελό του, τόσο ερωτεύσιμο...* Και η Λιζ που πάντα ήταν θαρραλέα, ξαφνικά χαμήλωνε το βλέμμα και χαμογελούσε γλυκά. Ήταν σιωπηλή κι έμοιαζε ευάλωτη. Υπήρχε κάτι διαφορετικό πάνω της, που μόνο η Ζωή μπορούσε να παρατηρήσει, σε βαθμό που να το θεωρήσει ανησυχητικό. Δεν είχε άδικο.

Η Λιζ λάτρεψε τον αναπτήρα του Μιχάλη. Της άρεσε γιατί είχε πάνω το Μικρό Πρίγκιπα και της φαινόταν τόσο σπάνιο ένα αγόρι με έναν τέτοιο αναπτήρα, και μάλιστα να προσέχει να μην τον χάσει.

Εκείνο το βράδυ τον ερωτεύτηκε. Δεν ειπώθηκε σχεδόν τίποτα μεταξύ τους, μα κάποια στιγμή φιλήθηκαν και όλοι οι υπόλοιποι έμειναν με χιλιάδες ερωτηματικά.

Το δρόμο για το σπίτι τον πήραν στις εφτά το πρωί. Η Ζωή είχε ξεμεθύσει πια, περπατούσαν δίπλα-δίπλα χωρίς να μιλάνε. Η Λιζ ταξίδευε και η Ζωή έψαχνε να καταλάβει τι είχε συμβεί και τι γινόταν.

«Το ρίξαμε έξω Λιζάκι;» ρώτησε προσπαθώντας να σπάσει την σουχιά.

«Ναι, είδες;» απάντησε εκείνη απορροφημένη στις σκέψεις της και σοβαρή.

«Πώς ήταν;»

«Το πιο γλυκό φιλί της ζωής μου...» είπε αναπολώντας το.

Από τη νύχτα στη θάλασσα η Ζωή την έχασε κι ας ήταν σχεδόν κάθε μέρα μαζί. Η Λιζ ήταν συνδεδεμένη με τον υπόλοιπο κόσμο μόνο όταν ήταν ο Μιχάλης δίπλα της. Αλλά τότε γινόταν αυτός ολοκληρωμένος ο κόσμος της, οπότε δεν υπήρχε ουσιαστικός τρόπος επικοινωνίας μαζί της. Μιλούσαν ώρες πολλές κι όμως στο τέλος δεν είχε καταλάβει ποιο ήταν το θέμα, αφού όλα τα θέματα για τη Λιζ ξεκινούσαν και τελείωναν σε εκείνον.

Η Ζωή ούτε την παρεξήγησε ούτε της θύμωνε, της άρεσε να τη βλέπει εκτροχιασμένη από το σύμπαν, να ζει το απόλυτο. Μόνο που ανησυχούσε λίγο.

Με τον Μιχάλη τελικά έμειναν τρεις μήνες και κάτι μαζί, γιατί εκείνος είχε τελειώσει τις σπουδές, πολιτικός μηχανικός, και θα έπιανε δουλειά σε άλλη πόλη και έξι μήνες μετά θα έφευγε φαντάρος. «Δεν έχει νόημα», της είπε, της χάρισε τον αναπτήρα του και έφυγε κι εκείνη έχασε το νόημα όλων. *Τι να 'χε πλέον νόημα χωρίς το Μιχάλη; Πώς θα ξυπνούσε χωρίς την καλημέρα του και πώς θα κοιμόταν χωρίς την καληνύχτα του;* Και δεν κοιμόταν και δεν ξυπνούσε και για τρεις μέρες δεν έφαγε τίποτα. Η Ζωή δεν ήξερε τι να κάνει όταν η μαμά της Λίζας την κοιτούσε απεγνωσμένα, λες κι έβλεπε κάποιον εξειδικευμένο, στο πρόβλημα της κόρης της, γιατρό του κόσμου. «Ο Μιχάλης κυρία Αλεξία μου είναι ο μόνος γιατρός», σκεφτόταν η Ζωή αλλά δεν έλεγε τίποτα.

Με τα πολλά η Λιζ συνήλθε. Πήρε ένα σακίδιο στον ώμο και δήλωσε: «Πάω στο Παρίσι». Η μητέρα της που είχε τρομάξει ότι το παιδί της θα πέσει στα ναρκωτικά, έβαλε όλη νύχτα τα κλάματα, μα το πρωί την πήρε αγκαλιά και της είπε: «Λιζάκι, όπου σε βγάλει ο άνεμος να βρεθείς, αλλά να ξέρεις εδώ θα 'ναι το καταφύγιό σου».

Ο πατέρας της δεν μίλησε, δεν είπε κουβέντα. Έφυγε το πρωί και το μεσημέρι γύρισε με ένα βιβλιάριο στο όνομά της και της το έδωσε. Η Λίζα τον αγκάλιασε. Δεν της είπε πολλά ο πατέρας, μονάχα

δυσκοιβέντες: «Να γίνεις ό,τι θες αρκεί να μη χάσεις τον εαυτό σου και να κάνεις ό,τι θες φτάνει να είσαι ελεύθερη».

Με μια φράση τα είχε πει όλα και η Λιζ τα είχε καταλάβει. Μόνο σε ένα πράγμα εθίστηκε, στις τσιχλόφουσκες, μα συγχωρούνταν αφού της επέτρεπαν να κρατά ζωντανή την παιδικότητά της.

Τον Μιχάλη τον ξαναβρήκε στις καλοκαιρινές διακοπές· τρεις μέρες βουτιά στο κενό και μετά πάλι τα ίδια. Ακολούθησαν τα Χριστούγεννα και μετά το επόμενο Πάσχα και μετά τέλος. Όσπου έπεσε πάνω του μια Δευτέρα, αντάλλαξαν δυο λόγια κι ένα «σ' αγαπώ» και μετά χάθηκαν οριστικά.

«Μου είπε ότι δουλεύει σε μια τεχνική εταιρεία. Του 'πα πως είσαι στο Παρίσι. Χαμογέλασε, με ρώτησε πότε σε είδα και αν θα σε δω σύντομα. Απάντησα ότι έχω καιρό και δεν ξέρω πότε. Αλήθεια, δεν φανταζόμουν ότι θα ήταν τόσο σύντομα». Η Ζωή έκανε μια παύση για το αποκορύφωμα και είπε: «Έχει στο χέρι του ακόμα εκείνο που του 'χες φτιάξει».

«Να πάει να πνιγεί», είπε η Λιζ νευρικά, με προφανή τη δόση ικανοποίησης που της είχε δώσει η τελευταία κουβέντα. «Ζωή... το αγαπάω το καθαρά».

Χώθηκε στην αγκαλιά της.

«Το ξέρω», απάντησε η Ζωή θεωρώντας τα “πρέπει επιτέλους να τον ξεχάσεις” και “πρέπει επιτέλους να προχωρήσεις” περιττά.

Η Λιζ που διάβασε τις σκέψεις της, είπε: «Αν δεν μισήσεις κάποιον που 'χεις αγαπήσει δεν θα σταματήσεις ποτέ να τον αγαπάς. Και δεν τον ξεχνάς γιατί είναι κομμάτι σου που θες να το έχεις. Και δεν προχωράς γιατί νιώθεις πως αν χάσεις αυτό δεν θα 'χεις τίποτα. Η ζωή μου χωρίς τον Μιχάλη θα ήταν φτωχή, φτηνή απομίμηση σαπουνόπερας. Θα 'μουν κενή. Ο Μιχάλης μ' έμαθε να πιστεύω, ακόμα κι αν στο τέλος μ' άφησε μόνη στο όνειρο, να προσπαθώ να επιπλεύσω μέσα σε μια βάρκα που μπάζει νερά».

Η Λιζ κοιτούσε το παράθυρο. Του είχε κρεμάσει ένα μπαμπού στοίρι, μα ποτέ δεν είχε κατορθώσει να το στερεώσει καλά. Επεξεργαζόταν, στη σκέψη της, τι θα έπρεπε να κάνει για να το επιδιορθώσει, αλλά μετά από λίγο το θεώρησε δευτερεύον και το έβγαλε απ' το μυαλό της. Χωρίς να γυρίσει, έτσι χωμένη μες την αγκαλιά της Ζωής με το βλέμμα αφηρημένο, ξεχασμένο πάνω στο στοίρι, ρώτησε: «Εσύ, καλά είσαι;»

Η Ζωή γύρισε και την κοίταξε στα μάτια. Η ερώτησή της ήταν κοφτερή σαν μαχαίρι. Ούτε εκείνη ήξερε. *Πώς ήταν; Τι ένιωθε;*

«Νομίζω είμαι καλύτερα απ' ό,τι θα ήμουν αν βρισκόμουν ακόμα στην Ελλάδα», απάντησε τελικά.

Είχε αφήσει το περιοδικό ανοικτό στο πλάι, μα συνέχιζε να γυρίζει τις σελίδες του χωρίς να προσέχει πλέον το περιεχόμενό τους.

«Ο Φίλιππος; Μαλώσατε; Τι ακριβώς συνέβη;»

«Τίποτα».

«Τότε;»

Η Ζωή πιεζόταν. Τα ερωτήματα της Λιζ ήταν τα πιο απλά και δεν ήξερε αν είχε απάντηση ή αν θα ήταν επαρκής.

«Τον Φίλιππο τον... Δηλαδή κι εκείνος νιώθει πράγματα για μένα, αλλά δεν είναι σε θέση να μου δώσει αυτά που θέλω».

«Του το ζήτησες;»

Μα τι έλεγε τώρα; Πώς ήταν δυνατό να ζητήσει κάτι τέτοιο απ' τον Φίλιππο; Είναι σαν να ζητάς από ένα χελιδόνι να ζήσει στο χρυσό κλουβί σου. Υπάρχουν είδη που θα μπορούσαν, που θα τους άρεσε κιόλας, αλλά ένα χελιδόνι δεν θα άντεχε. Αν το αφήσεις θα χτίσει τη φωλιά του στη βεράντα σου, θα 'ναι ελεύθερο και ταυτόχρονα δικό σου. Μετά θα φύγει. Ίσως γυρίσει την επόμενη άνοιξη, μα όταν φύγει θα μείνεις μόνη.

Αυτό δεν είναι αγάπη; Αγαπάς κάποιον γι' αυτό που είναι. Για το λίγο που θα ζήσει κοντά σου. Για το ενδεχόμενο να ξανάρθει αφού έχει φύγει. Χαίρεσαι που είναι ελεύθερος, που πετάει προς τη ζέστη. Μπορεί να ανησυχείς ή και να θλίβεσαι, όμως κατά βάθος τον

θαυμάζεις. Παραμερίζεις την προσωπική σου ευτυχία γιατί σκέφτεσαι και την ευτυχία του άλλου, ή τουλάχιστον προσαρμόζεις την ευτυχία σου με τέτοιο τρόπο ώστε να μην καταπιέξεις τη δική του. Είναι μια πράξη αυτοθυσίας η αγάπη, δεν περιμένεις αντάλλαγμα, δεν σε νοιάζει αν ο άλλος εκδηλώνεται με τον ίδιο τρόπο, αρκεί το δικό σου συναίσθημα. Τον νοιάζεσαι, τον αφήνεις να σε ακολουθεί στα ταξίδια του μυαλού σου ή τον ακολουθείς με τη σκέψη σου στα δικά του. Τον κουβαλάς μαζί σου, τον φοράς κατάσαρκα, αλλά ζεις χωρίς αυτόν. Τρελαίνεσαι στη σκέψη ότι κάτι μπορεί να του συμβεί, μα δεν τον ψάχνεις ούτε τον κρατάς, ούτε του ζητάς κάτι, εύχεσαι να 'ναι καλά.

Ο έρωτας όμως; Ο έρωτας δεν είναι έτσι. Ναι, τον Φίλιππο τον αγαπούσε, τον άντεχε. Ο έρωτας όμως είναι κτητικό συναίσθημα, εγωιστικό. Δεν σε νοιάζει αν ο άλλος είναι ευτυχισμένος. Σε νοιάζει να 'ναι κοντά σου, να 'ναι μαζί σου και θες από πάνω να τον βλέπεις χαρούμενο. Υποφέρεις στη σκέψη να τον αφήσεις ελεύθερο. Προτιμάς να τον καταπιέσεις και καταπιέζεσαι κι εσύ προσπαθώντας να του προσφέρεις, μέσα στα στενά όρια που σου αφήνει το συναίσθημά σου, την ευτυχία του.

Στον έρωτα τα θες όλα δικά σου και τα ζητάς με θράσος. Τη μια στιγμή είσαι ελαφρύς, τόσο που υπερνικάς τη βαρύτητα και τους νόμους του κόσμου και περπατάς στα σύννεφα, ενώ την άλλη πέφτεις κατακόρυφα με βάρος δέκα χιλιάδες φορές μεγαλύτερο απ' το δικό σου. Και ενώ πέφτεις εύχεσαι να υπάρξει κάτι να σταματήσει την πτώση και πράγματι σταματάς δέκα μέτρα από το έδαφος κι εκείνος, ο υπαίτιος, με μια μονάχα κουβέντα μπορεί πλέον να σε ξανανεβάσει ή να σε θανατώσει. Και αν σε πετάξει κάτω, όλο θα πέφτεις κι όσο πέφτεις θα έχει κι άλλο κι ενώ παρακαλές να πεθάνεις εκείνη τη στιγμή και να τελειώσει όλο αυτό, σε φυσά προς τα πάνω και ξανά τα ίδια. Γραπώνεσαι τότε πάνω του, θες να τον τιμωρήσεις με το ίδιο αντίτιμο. Είναι ανταγωνιστικός ο έρωτας, επίπονος, θέλει θάρρος και κουράγιο πολύ. Είναι δύσκολο πράγμα,

όμορφο και αυτοκαταστροφικό μαζί. Ένα μαζοχιστικό συναίσθημα που όσο σε βασανίζει, τόσο εθελotuφλώντας ακολουθείς τις υποδείξεις του και τον εξυψώνεις και τον χρειάζεσαι.

Μα ήταν ο Φίλιππος όλα αυτά; Ήταν ο Φίλιππος χελιδόνι; Μήπως απλά η Ζωή δεν ήξερε να ξεχωρίζει τα είδη; Μήπως δεν υπήρχαν καν είδη; Μήπως εκείνη ήταν τελικά που δεν ήθελε να κλειστεί σε κλουβί;

Όλες αυτές οι σκέψεις περνούσαν από το μυαλό της, ενώ η Λιζ ακολουθούσε τη σιωπή της, έψαχνε να καταλάβει τι σήμαινε εκείνο το βλέμμα το καρφωμένο στο κενό.

«Ζωή... Ξέρεις τι είναι αυτό που θες;»

Η Ζωή την κοίταξε αποσβολωμένη. Η Λιζ ήταν ψυχραιμη και ζύγιζε αντιδράσεις.

Αν ήξερε τι ήθελε; ...κι αν ήξερε; Είχε δικαίωμα να το θέλει;

«Δεν του το ζήτησα», απάντησε, «γιατί δεν θα οδηγούσε πουθενά. Τον ξέρω τον Φίλιππο, έτσι τον γνώρισα, έτσι τον δέχτηκα και νιώθω χαζή που το λέω, αλλά ίσως γι' αυτό ένιωσα να τον ερωτεύομαι».

Προσπαθούσε να κερδίσει χρόνο, να στραφεί το ενδιαφέρον της συζήτησης κάπου αλλού, να γλιτώσει απ' τη μανία αυτής της κοπέλας να βλέπει τα πράγματα κατάματα.

«Ωστε αυτό είναι λοιπόν; Ένιωσες να τον ερωτεύεσαι κι έτρεξες να ξεφύγεις απ' το κακό που σε κυνηγούσε;»

Η Ζωή θύμωσε.

Είχε δίκιο. Αυτή ήταν η αλήθεια, έτρεξε να κρυφτεί από τα συναισθήματά της. Ήταν γενναία που άφηνε τον Φίλιππο, μα και δειλή ταυτόχρονα. *Πόσο πονάει η αλήθεια όταν καλείσαι να την αντιμετωπίσεις.* Έτσι θυμώνουν οι άνθρωποι όταν κοιτούν τους φόβους τους. Θυμώνουν και φουσκώνουν τα μπράτσα και σφίγγουν τις γροθιές τους και κρατάνε άμυνα στην επικείμενη απειλή, η οποία μπορεί τελικά και να μην υπάρξει.

«Δεν καταλαβαίνεις ρε Λίζα, δεν μπορείς να με καταλάβεις!» φώ-

ναξε καθώς πετάχτηκε όρθια και έφυγε νευρικά προς τα μέσα.

Άνθρωποι σαν τον Φίλιππο προδικάζουν τα συναισθήματά τους. Οριοθετούν τι ακριβώς θα νιώσουν και αν το τελικό συναίσθημα ξεφεύγει από τα προκαθορισμένα όρια, προσπαθούν να το αποποιηθούν, να το ξεφορτωθούν ή να το ξεχάσουν. Σου τα φορτώνουν όλα, θεωρώντας σε υπαίτια. Σου απαντούν σε ερωτήματα που δεν έχεις θέσει, μόνο και μόνο επειδή οι ίδιοι τα έθεσαν στον εαυτό τους. Αν ζητούσε κάτι παραπάνω με τη στάση της, τη συμπεριφορά ή τα λόγια της, θα ήταν εύκολο για τον Φίλιππο να αντιδράσει. Θα φούντωνε και θα έλεγε: «εγώ ήμουν ξεκάθαρος απ' την αρχή», και όντως ήταν. *Αλλά από ποια αρχή;* Όταν κάτι ξεκινά δεν υπάρχει τίποτα. Δεν υπάρχει καν η αρχή του- όλα είναι μια λεύκη κόλλα. Δεν ξεκαθαρίζεται τίποτα γιατί ακόμα δεν έχουν προλάβει να υπάρξουν πράγματα ικανά να σε κάνουν να νοιαστείς γι' αυτόν. Μέσα στο πέρασμα του χρόνου, μέσα στο πέρασμα των στιγμών, μέσα στα αγγίγματα, στα τόσα αγγίγματα, εκεί γεννιούνται τα συναισθήματα, που δεν τα ελέγχεις. Τρυπώνουν μέσα σου και ενώ προσπαθείς να τα νικήσεις, βρίσκονται στα χέρια σου, τα κοιτάς και πανικοβάλλεσαι.

«Να τα κάνεις τι, όλα αυτά;» φώναξε η Ζωή χτυπώντας με δύναμη την πόρτα του μπάνιου.

9.

Μέσα σ' ένα γρήγορο αμάξι κι έτρεχε. *Πού πήγαινε;* Θα έκανε ταξίδι. Μακριά από το project και όλη τη δουλειά που είχε αφήσει στο γραφείο... Έκλεισε τη μουσική κι άνοιξε την οροφή.

Ο δρόμος άδειος από ένα σημείο και μετά, η οδήγηση αυτόματη. Τη διαδρομή αυτή την είχε κάνει χιλιάδες φορές, την ήξερε απ' έξω. Ο καιρός ήταν καλός για τέτοια εποχή, μύριζε βρεγμένο χώμα, μα ήταν μια μέρα γεμάτη ήλιο, χωρίς σύννεφα. Ο ουρανός είχε καθαρίσει με τη χτεσινή μπόρα, μόνο φυσούσε λίγο. Ο αέρας ψυχρός, μα του άρεσε.

Στο πάρτι του Σωτήρη, εκεί την είχε δει για πρώτη φορά. Ο Φίλιππος με τον Σωτήρη εργάζονταν στο ίδιο γραφείο, έπαιζαν μία στο τόσο μπιλιάρδο και πόκερ, έβγαιναν για γκόμενες ή έπαιζαν τένις.

Τη Ζωή ο Σωτήρης την ήξερε από τόση δα. Σαν μικρή ξαδερφούλα την είχε, μέχρι που χάθηκε η διαφορά των πέντε χρόνων που την περνούσε. Φίλοι οικογενειακοί οι γονείς τους, και οι μανάδες τους αγαπημένες σαν αδερφές. Την είχε πετύχει στο δρόμο την προηγούμενη του πάρτι, όταν πελαγωμένος προσπαθούσε να κανονίσει τα πάντα, ως άνθρωπος της τελευταίας στιγμής. Μίλησαν λίγο για άσχετα και τότε του ήρθε η ιδέα.

«Θα καλύψεις το θέμα», είπε ενθουσιασμένος. Η Ζωή είχε νωρίτερα δουλειά, αλλά εκείνος, αγχωμένος, επέμεινε. «Ελα μετά τη δουλειά κι ό,τι βγει».

Εκείνη δέχτηκε και για ανταμοιβή πήρε ένα φιλή στο μάγουλο και μια τεράστια αγκαλιά.

Οι άντρες δεν είναι πολύπλοκα όντα. Σκέφτονται αρκετά πράγματα, όμως δεν αναλύουν τα συναισθήματά τους ούτε αναζητούν τις βαθύτερες αιτίες όσων νιώθουν. Αφήνουν τα πράγματα να συμβαίνουν μέσα τους σχεδόν ανενόχλητα, χωρίς να τα ερμηνεύουν ή να τα παρερμηνεύουν. Όταν βιώνουν μια κατάσταση απλώς τη ζουν, αν και δεν είναι λίγες οι φορές που προσποιούνται ότι δεν τρέχει τίποτα.

Όταν η γυναίκα βιώνει μια κατάσταση, ψάχνει απεγνωσμένα να προσδιορίσει τι νιώθει και αφού εκδώσει ετυμηγορία, να το μεταφράσει σε κάτι που θα ακούγεται λογικό, που θα έχει βάση. Χρησιμοποιεί τη φαντασία της για να σκιαγραφήσει μια κατάσταση, έτσι αποδέχεται τη συμπεριφορά της και δικαιολογεί τη συμπεριφορά του άλλου. Παρερμηνεύει δηλαδή τα γεγονότα, παρεμβάλλοντας πληροφορίες και υποθέσεις που υπάρχουν μόνο στο δικό της μυαλό.

Στο πάρτι η Ζωή φωτογράφιζε και ο Φίλιππος σκορπούσε το χρόνο του μιλώντας και φλερτάροντας. Τον είχε δει και αθέατη έκανε μια γκριμάτσα απόγνωσης. Τον είχε κατατάξει ήδη στην κατηγορία «δεν σε παίρνω στα σοβαρά», *αλλά εκείνος τι μπορούσε να ξέρει απ' όλα αυτά;*

«Εσένα ποιος θα σε βγάλει φωτογραφία;» τη ρώτησε παιχνιδιάρικα ο Φίλιππος.

«Εγώ δουλεύω», απάντησε η Ζωή κοφτά μ' ένα δολοφονικό βλέμμα "don't mess with me" και προχώρησε παρακάτω.

Το μόνο που δεν είχε όρεξη να κάνει ήταν να ξοδέψει χρόνο μαζί του. Ένα-δύο κλικ στη φωτογραφική της μηχανή τού ήταν υπεραρκετά. Εστίασε πάνω του. Έπιασε τον εαυτό της να τον παρατηρεί ασυναίσθητα. Τον τρόπο που υπήρχε στο χώρο, τη στάση του σώματός του, αυτά που έλεγε, τα χαρακτηριστικά του. Αναμφίβολα ήταν γοητευτικός, φαινόταν έξυπνος και πνευματώδης. Προσπάθησε να καταλάβει τι ήταν αυτό που τον έκανε τόσο απωθητικό. Ήταν ωραίος και το ήξερε. Αυτό όμως δεν ήταν απαραίτητα κακό. Η υπερβολική σιγουριά του, η υπεροψία του, ο τρόπος που χρησιμοποιούσε τα προτερήματά του για να πετύχει το στόχο του και τελικά τα κατάρφερνε, αυτά ήταν που την ενοχλούσαν. Ήταν μια αύρα διάχυτη γύρω του, που το φώναζε στους ανθρώπους που προσπαθούσαν να του μιλήσουν, τα επίμονα βλέμματα επάνω του, στις διπλωματικές αντιδράσεις του. Η Ζωή δεν σκόπευε να γίνει ένα ακόμα πιόνι για να ικανοποιήσει τη ματαιοδοξία αυτού του τύπου.

Στο τέλος της γιορτής είχαν απομείνει οι πιο κοντινοί φίλοι του Σωτήρη, καθισμένοι γύρω από ένα μεγάλο τραπέζι και μιλούσαν. Η Ζωή βρισκόταν απέναντι από τον Φίλιππο, άνετη, είχε ανεβάσει τα πόδια πάνω στην καρέκλα της και γελούσε με τις ζωηρές περιγραφές του οικοδεσπότη. Όποια ιστορία και να έλεγε ο Σωτήρης την έκανε να μοιάζει με ανέκδοτο. Ο Φίλιππος συμπλήρωνε, κερδίζοντας μέρος της προσοχής. Ήδη έδειχνε πιο συμπαθητικός, δεν ήταν τόσο αλαζόνας όσο αρχικά της είχε φανεί. Μια γυναικεία παρουσία δίπλα του τον ρωτούσε διάφορα και προσπαθούσε απεγνωσμένα να του κεντρίσει το ενδιαφέρον, μα εκείνος με την άκρη των ματιών του παρακολουθούσε την κάθε κίνηση της κοπέλας απέναντι.

Κάποια στιγμή η Ζωή σηκώθηκε, αναζήτησε με το βλέμμα τα

πράγματά της, τοποθέτησε προσεκτικά τη φωτογραφική μηχανή στην τσάντα της και φόρεσε το παλτό της. Ο Φίλιππος σχεδόν αλαφιασμένος μιμήθηκε τις κινήσεις της και ετοιμάστηκε. Η Ζωή καληνύχτισε, είχε σχολιάσει νωρίτερα ότι δεν νύσταζε, οπότε δεν είχε νόημα να πάει σπίτι, θα έπαιρνε ταξί για το studio, αν και αργά. Χωρίς να χάσει την ευκαιρία, ο Φίλιππος προσφέρθηκε να τη συνοδεύσει και τελικά έμεινε εκεί.

Την επόμενη μέρα όταν ξύπνησε, εκείνη είχε ήδη φύγει. Δεν του είχε αφήσει καν το περιθώριο για εκείνο το χαρακτηριστικό «Καλημέρα και αντίο». Αντιθέτως, βρήκε δίπλα του ένα σημείωμα: «Κλειδώσε και βάλε το κλειδί πίσω απ' τη γλάστρα». Σηκώθηκε, ντύθηκε και έκανε ό,τι έλεγε το σημείωμα.

Την ξαναείδε τυχαία μετά από εννιά μήνες σε ένα μπαράκι και έφυγαν πάλι μαζί. Ξαναβρέθηκαν δυο φορές μέσα στην επόμενη εβδομάδα. Πέρασαν αρκετές ώρες παρέα και μετά η σιωπή της του άφηνε το περιθώριο να την αναζητά.

Κι εκείνος; Μόλις ένοιωσε ότι ήθελε να της προσφέρει κάτι παραπάνω από ένα μεθυσμένο one night stand, εξαφανίστηκε χωρίς να δώσει το παραμικρό σημείο ζωής. Η Ζωή δεν τον αναζήτησε. Είχε προαποφασίσει ότι δεν θα έπεφτε σε καμία παγίδα. Είχε υποσχεθεί στον εαυτό της ότι δεν θα άφηνε κανέναν να την ξαναπληγώσει.

Πέρασαν εβδομάδες μέχρι να ξανασυναντηθούν τυχαία, πάλι μέσω του Σωτήρη. Όπως ο Φίλιππος επιδίωξε, άρχισαν να βρίσκονται περίπου μια φορά την εβδομάδα για ένα διμνηνο και να βγαίνουν μαζί, ώσπου απότομα εκείνος ξαναχάθηκε. Η Ζωή τον αναζήτησε με τον ίδιο τρόπο που την αναζητούσε κι αυτός όλο αυτό το διάστημα. Ο Φίλιππος εκτροχιάστηκε όταν η Ζωή τον ρώτησε στο τηλέφωνο ένα απλό: «Γεια, τι κάνεις σήμερα;»

Ο Φίλιππος απάντησε με ένα παραλήρημα του τύπου: «Σήμερα δεν θα βγω. Ζωή πρέπει να ξέρεις γενικότερα ότι εγώ δεν μπορώ να σου προσφέρω τίποτα... Δεν ψάχνω σχέση, είμαι πολύ πεισμένος αυτό το διάστημα και η πραγματικότητα είναι ότι δεν έχω πολύ

χρόνο για εξόδους. Σε θέλω, αλλά δεν είμαι σε θέση να σταθώ δίπλα σου ή να σου δώσω πράγματα. Δεν είναι ότι δεν το θέλω ούτε ότι δεν το αξίζεις. Θέλω όμως να είμαι ξεκάθαρος».

Ξεκάθαρος; Μάλιστα... Αυτή η λέξη είναι το πιο γελοίο χαρτί στην τράπουλα κάποιου και πέφτει πάντα όχι για να σε ξεμπερδέψει, μα για να σε μπερδέψει ακόμα πιο πολύ.

Εδώ οι περισσότεροι κάνουν το λάθος: ή θίγονται, επιβεβαιώνοντας στον άλλον ότι περίμεναν κάτι τέτοιο από αυτόν και απομακρύνονται, ή συνειδητοποιούν το χωρίς λόγο ξέσπασμά του άλλου και μένουν εκεί προσπαθώντας να τον πείσουν ότι δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας, ανησυχώντας τον έτσι περισσότερο. Αν και η σχέση σωστού-λάθους σε αυτά τα θέματα είναι τόσο στενή που συχνά αδυνατείς να τα ξεχωρίσεις. Καθετί σωστό για μια περίπτωση, αποδεικνύεται λάθος για την επόμενη και το αντίθετο.

Είναι και το αποτέλεσμα που αποζητάς. Το σοφότερο βέβαια όταν μπλέκεις σε αυτές τις καταστάσεις είναι να μην επιδιώκεις τίποτα, να μην υπάρχει στον κατάλογο των σκέψεών σου η φράση «επιθυμητό αποτέλεσμα» και να μην ονειρεύεσαι. Πώς γίνεται να μην ονειρεύεσαι; Αυτό είναι μια άλλη υπόθεση. Ο άνθρωπος οφείλει να ονειρεύεται, γιατί όπως λέει και μια φράση, που της είχε αντιγράψει η Λιζ από ένα περίεργο βιβλίο, «ο δρόμος της πραγματικότητας είναι στρωμένος με ουτοπίες». Μπορείς να ονειρεύεσαι το σήμερα, το αύριο, το πάντα και οφείλεις να το κάνεις. Κάθε ερωτική ιστορία όμως τη στιγμή που γεννιέται πρέπει να την αποσπάσεις από αυτά που θα ήθελες και που δεν θα ήθελες, και να τη ζήσεις σαν κάτι καινούργιο, δίνοντάς της το περιθώριο να εξελιχθεί και να αναδείξει τη μοναδικότητά της.

Εδώ έρχεται ο φόβος και κάθεται στο λαιμό. Εδώ μπαίνουν και τα αναπάντητα ερωτήματα:

Θέλω;

Κι αν κάτι πάει στραβά;

Αν ερωτευτώ;

Αν πληγωθώ;

Αν πληγώσω με τον ίδιο τρόπο που με πλήγωσαν;

Και άλλα τέτοια παρεμφερή και ανούσια, δειλά και άσκοπα. Μετά το φόβο, έρχονται οι άμυνες. Η άμυνα του Φίλιππου ήταν το παραπάνω «ξεκαθάρισμα». Ξεκαθαρίζοντας τις προθέσεις του στη Ζωή τις ξεκαθάριζε και στον εαυτό του και αποκτούσε πλέον το άλλοθι, έπαιρνε τις προφυλάξεις του. «Μάλλον θέλω, αλλά δεν είμαι σίγουρος, δεν μπορώ να δώσω συναισθήματα γιατί δεν προλαβαίνω, οπότε δεν θα πληγωθώ. Αν είμαι μαζί σου όμως... μπορεί να φερθώ άσχημα, να σε πληγώσω, οπότε στο δηλώνω για να μη μου ζητήσεις αργότερα τα ρέστα, όσα συμβούν από δω και πέρα γίνονται με δική σου ευθύνη». *Τι γελοίο...* Λες και μπορείς να πατήσεις ένα κουμπί και να πεις: «Αυτόν, ό,τι κι αν ζήσω μαζί του, δεν θα τον ερωτευτώ».

Η άμυνα της Ζωής ήταν να μην ονειρεύεται, να πείθει τον εαυτό της ότι δεν χρειάζεται κάτι και τελικά να μην το ζητάει. Η απάντησή της στο παραπάνω «ξεκαθάρισμα» ήταν αφοπλιστική. Δεν φοβήθηκε να τον χάσει γιατί δεν πίστεψε ποτέ ότι θα τον έχει και δεν σκέφτηκε παρά μόνο τον εαυτό της γιατί ήξερε πως μέσα από το μπέρδεμα που δημιούργησε αυτός, μόνο τον εαυτό του προστατεύει, εξαγοράζοντας τις ενδεχόμενες μελλοντικές τύψεις. Χωρίς να επιδιώκει και χωρίς να ζητά, χωρίς να θίγεται και χωρίς να δείχνει κατανόηση είπε:

«Φίλιππε, κοίτα, δεν είμαι απ' τις γυναίκες που περιμένουν να αγαπηθούν ούτε από εκείνες που ψάχνουν να ερωτευτούν. Περνούσαμε καλά, τώρα όλη αυτή η υπερανάλυση σε κάτι που δεν χρειάζεται με κουράζει, τα βαριέμαι αυτά».

Μετά από μερικές εβδομάδες την πήρε τηλέφωνο και η Ζωή είπε πως είχε να κάνει δουλειά στο studio και ότι θα έμενε μέχρι αργά. Απορροφημένη, κουρασμένη και λίγο εκνευρισμένη ανάμεσα στα τόσα ζητήματα που έτρεχαν γύρω της και που έπρεπε να μαζέψει, ξεδιάλεγε φωτογραφίες που είχε τραβήξει. Η διάθεσή της ήταν

απαίσια, τα έβλεπε όλα τόσο ανυπόφορα δύσκολα και απαιτητικά.

Χτύπησε το κουδούνι. Κατέβηκε ν' ανοίξει και στην πόρτα στεκόταν ο Φίλιππος. Την έβρισκε σε κατάσταση αποσύνθεσης, ψυχολογικά ευάλωτη, με ρούχα πρόχειρα κι ένα τσιμπιδάκι να συγκρατεί την μπροστινή τούφα που επέμενε να πέφτει μπροστά στο φακό.

Του είχε φανεί πολύ όμορφη τότε. Η Ζωή σταύρωσε τα χέρια και με ύφος επικριτικό είπε, αποπαίρνοντάς τον: «Τι κάνεις εσύ εδώ;»

Πάντα ετοιμόλογος, αν και ξαφνιασμένος από την αντίδρασή της, απάντησε: «Σκέφτηκα ότι θα 'σουν κουρασμένη και ότι θα σ' έκανε να νιώσεις καλύτερα μια βόλτα κι ένα παγωτό».

Κρατούσε ένα μπολάκι με παγωτό φράουλα-cookies. Η Ζωή του είχε αναφέρει τυχαία πως ήταν ο αγαπημένος της συνδυασμός. Χαμογέλασε, άφησε την πόρτα ανοιχτή και προχωρώντας προς τα μέσα, είπε χαριστικά: «Άντε, έλα».

Πέρασαν το βράδυ μαζί. Ο Φίλιππος τη βοήθησε με τα πράγματα και στα πλαίσια της κουβεντούλας η δουλειά τελείωσε γρήγορα κι ευχάριστα. Αφού η Ζωή μάζεψε και τις τελευταίες φωτογραφίες από το πάτωμα, στράφηκε προς το μέρος του. Εκείνος την κοιτούσε με θαυμασμό, του άρεσε η δουλειά της, η σιγουριά της, ο τρόπος που κρατούσε το παιχνίδι στα χέρια της και του στένευε τα περιθώρια. Του άρεσε εκείνο το εύθραυστο κομμάτι της που ξεπρόβαλε ντροπαλό από τις κινήσεις, την κούραση της. Προχώρησε προς το μέρος του, τύλιξε τα χέρια της γύρω απ' το λαιμό του, τον φίλησε, χαμογέλασε και μετά τον ξαναφίλησε. Εκείνος χάιδεψε τη μέση της.

«Άντε, φόρα ζακέτα να σε πάω βόλτα», είπε ζεστά και ανθρώπινα, σε μια στιγμή αδυναμίας, όταν είχαν πέσει οι άμυνες.

Μίλησαν ώρες πολλές για θέματα ανούσια και για άλλα πολύ προσωπικά. Είναι εύκολο να εκθέτεις τον εαυτό σου σε έναν ξένο, πρώτα απ' όλα γιατί είναι ξένος και δεύτερον γιατί στην περίπτωση τους θα παρέμεναν ξένοι. Έτσι κάπως είναι και οι ατελείωτες συζητήσεις στις σύγχρονες, διαδικτυακές, "ανθρώπινες" σχέσεις.

Πώς να νιώσεις εκεί εκτεθειμένος; Κι αν νιώσεις, όποια στιγμή θες το σταματάς. Όμως αυτός ο ξένος στον οποίο εκθέτεις στοιχεία του εαυτού σου, ξαφνικά γίνεται οικείος, γίνεται ένα κάτι για εσένα. Ο άνθρωπος είναι ο αστάθμητος παράγοντας. Όσο καλά κι αν προετοιμασθείς, όσες άμυνες κι αν υψώσεις, όσες θεωρίες και να έχεις διαβάσει και όσες κι αν εφεύρεις, τη στιγμή εκείνη που ζεις μία κατάσταση ξαφνιάζεσαι και από τον άλλον και από τον εαυτό σου. Τα δεδομένα πλέον έχουν διαφοροποιηθεί από εκείνα τα υποθετικά που ήξερες πώς να τα χειριστείς. Έτσι, ενώ το παγωτό είχε τελειώσει, μετρούσαν σχεδόν ενάμιση χρόνο απ' όταν πρωτογνωρίστηκαν.

Με τους ίδιους ρυθμούς και με παρόμοια ξενύχτια στα οποία μιλούσαν για όλα και μετά το έριχναν στη φιλοσοφία, αναπτύχθηκε μια ιδιόρρυθμη σχέση ανάμεσά τους. Ήταν εραστές, μα πλέον γίνονταν και φίλοι. Για τον Φίλιππο η Ζωή ήταν κάτι ευχάριστο και ταυτόχρονα μυστηριώδες. Μια γυναίκα που δεν επιθυμούσε να τον κρατήσει κοντά της, αν και η παρουσία του την ευχαριστούσε. Η Ζωή είχε ένα μοναδικό τρόπο να είναι δική του και να μην είναι, ένα μοναδικό τρόπο να τον καταλαβαίνει και να μην τον καταλαβαίνει, ανάλογα με το θέμα που θιγόταν και την ανάγκη του για κατανόηση.

Οδηγούσε δυόμιση ώρες μέχρι που έφτασε στα σκαλιά της. Ήταν στον κήπο της σκυμμένη. Ο θόρυβος της πόρτας του αυτοκινήτου που έκλεινε, την έκανε να σταθεί όρθια. Γύρισε προς το μέρος του. *Πόσο υπέροχη...* Η κυρία της ζωής του, η μόνη γυναίκα που παρέμενε πάντα στο προσκήνιο.

«Καλώς τον πρίγκιπά μου», είπε κρατώντας το καπέλο της.

Φορούσε ως συνήθως ένα μεγάλο καπέλο. Λάτρευε τα μεγάλα καπέλα κι είχε πολλά για διακόσμηση στο σπίτι και μερικά στην ντουλάπα της. Πήγε κοντά της και τη φίλησε. Εκείνη χαμογέλασε, αφήνοντας λεπτές γραμμές δίπλα απ' τα μάτια της, να προδίδουν δειλά

την ηλικία της. Την κοίταξε. Είχε όντως μεγαλώσει, μα είχε μια ζω-
φάνια αφοπλιστική που πήγαζε από μέσα της.

«Φίλιππε, καλά που ήρθες! Έχασα το δαχτυλίδι μου, έλα παιδί
μου, ρίξε μια ματιά κάπου εδώ πρέπει να μου 'πесе».

«Πού;»

«Εδώ νομίζω, μα δεν το βλέπω πουθενά. Είπα να το βγάλω για να
φορέσω τα γάντια μου και η χαζή το 'ριξα κάτω. Θέλω να φυτέψω
αυτό το λουλουδάκι».

Έδειξε μια γλάστρα με ένα φυτό που μόνο λουλούδι δεν θύμιζε. Ο
Φίλιππος το κοίταξε δύσπιστα.

«Μην το βλέπεις έτσι, θ' ανθίσει την άνοιξη και θα 'ναι όμορφο».

«Για να το λες εσύ...» απάντησε, σηκώνοντας γλάστρες, αναζητώ-
ντας το δαχτυλίδι.

«Κάπου εδώ γύρω πρέπει να 'ναι», είπε εκείνη λίγο ανήσυχη.

«Πώς είναι;»

«Ασημένιο. Έχει ένα μικρό μπλε λαβύρινθο και μια νότα. Στρογ-
γυλό είναι. Το 'χεις δει, είναι εκείνο που αρέσει πολύ στη Ζωή, θυ-
μάσαι;»

«Το βρήκα! Μεσ στη σακούλα ήταν».

Είχε πέσει στη σακούλα όπου βρισκόταν η γλάστρα με το φυτό.
Χαμογέλασε και τον πήρε αγκαλιά φανερά ικανοποιημένη. Σηκώ-
θηκε στις μύτες κι εκείνος χαμήλωσε και τη φίλησε στο μάγουλο.

«Είναι αλήθεια πως δεν με βοηθάνε και τα μάτια μου», είπε με
πονηρό βλέμμα. Φόρεσε το δαχτυλίδι της και το κοίταξε θαυμάζο-
ντάς το. «Κάποτε θα το δώσω στη Ζωή. Ή θα το δώσεις εσύ. Η Ζωή
μπορεί να το εκτιμήσει όσο κι εγώ».

Τον κοίταξε καθώς εκείνος είχε σκύψει. Ένα βαθύ ένοχο βλέμμα
και η κλασική έκφραση προβληματισμού του, τον πρόδωσαν. Μπο-
ρούσε από μια μικρή κίνησή του, μια ματιά ή ένα χαμόγελο, να κα-
ταλάβει τα πάντα. Τα μάτια της γυάλισαν και σχηματίστηκε ένα μι-
κρό λακκάκι στο δεξί της μάγουλο, καθώς ένα μειδίαμα μαρτυρού-
σε ένα θριαμβευτικό συναίσθημα.

Η Ζωή τον είχε αφήσει. Πω πω... Αυτή η σκέψη τη γέμισε με δι-
άθεση πανηγυρισμού. Πάντα τη θαύμαζε αυτήν την κοπέλα. Πόσες
φορές είχε νιώσει κι εκείνη στη ζωή της ότι πρέπει να εξαφανιστεί
μα δεν το είχε κάνει. Είχε μείνει εκεί, σε μια ρωγμή. Είχε μείνει
εκεί από θάρρος κι από δειλία, να δει που θα πάει, να δει τι άλλο
θα ακούσει. Στο τέλος έμενε μόνη, με θιγμένη την αξιοπρέπεια και
κουρελιασμένο το εγώ της. Όταν στερείς από μια γυναίκα τη δυνα-
τότητα να λέει όχι, την ακρωτηριάζεις. Είχε μείνει... για να κατα-
λήξει μόνη της με ένα παιδί. Το παιδί της. Το μοναδικό άντρα που
ένιωσε ποτέ δικό της.

Έκανε μια κίνηση προς τα πίσω, ανασήκωσε πάλι το καπέλο και
παρατήρησε το γιο της. *Τι όμορφος που ήταν...* Τι όμορφο που είναι
να βλέπεις έναν άντρα στα σκαλιά της μητέρας του, επειδή πρόλα-
βε και τον άφησε η γυναίκα, την οποία έστω και άθελά του βασά-
νιζε. Επειδή πρόλαβε και τον άφησε πριν την αφήσει εκείνος. Πα-
ράλληλα με το γλυκό συναίσθημα εκδίκησης που έπαιρνε, ένιωσε
τύψεις βαριές, γιατί αυτός ο κάποιος, όπως και να ήταν, ήταν το
παιδί της. Του Φίλιππου, κακά τα ψέματα, του χρειαζόταν κάτι τέ-
τοιο, αλλά δεν άντεχε να τον βλέπει στενοχωρημένο.

«Μείνε μαζί μου σήμερα. Αυτό το σπίτι έχει ανάγκη από έναν
άντρα. Τα μισά πράγματα δεν λειτουργούν», είπε σιγανά.

«Αφού τα καταφέρνεις εσύ, δεν έχεις ανάγκη κανέναν, ποτέ δεν
είχες».

Τον προσπέρασε. Ανεβαίνοντας τα σκαλάκια και προχωρώντας
είπε: «Έλα, πάμε στην κουζίνα, να μου τα λες και να σου μαγει-
ρεύω».

Δεν είχε ανάγκη κανέναν, έτσι συνήθιζε να λέει κι η ίδια στον
εαυτό της. Κι όμως. πάντα είχε. Μια γυναίκα μόνη, να δείχνει δυ-
νατή, να στέκεται όρθια ακόμα κι όταν τα πόδια της λυγίζουν, για-
τί αν πέσει δεν θα είναι εκεί κανείς να την κρατήσει. Αγαπούσε πα-
θολογικά το παιδί της και αποζητούσε στη σχέση τους συναισθη-
ματική κάλυψη.

Ο Φίλιππος κάθισε στο ξύλινο καναπεδάκι στην τραπεζαρία. Η μητέρα του άρχισε να βγάζει μελιτζάνες απ' το ψυγείο.

«Λοιπόν ακούω. Θα σου φτιάξω μουςακά».

Ο Φίλιππος δεν μιλούσε. Ήταν σιωπηλός, αλλά ήθελε να ανοίξει κουβέντα. Άπλωσε το πόδι και άφησε την πλάτη του να ακουμπήσει στο ξύλο.

«Έχω ένα δύσκολο project αυτή την περίοδο. Μια διαφήμιση για τσιγάρα. Πολλή δουλειά στο γραφείο, ρουτίνα... Τα 'χω βαρεθεί όλα».

«Τις γυναίκες;»

«Εσένα ποτέ», απάντησε χιουμοριστικά, ετοιμόλογος, όπως πάντα. Συνέχισε σκεπτικός: «Περίεργα πλάσματα οι γυναίκες. Λένε πως άμα ερωτευτείς τα δίνεις όλα για ένα καπρίτσιο. Δεν έχω ερωτευτεί ποτέ μάλλον, τουλάχιστον όχι με αυτή την έννοια. Ή παίζει, μία φορά. Όταν ήμουν μικρός στο λύκειο, θυμάσαι;»

«Άννα Παπαέτρου! Πώς, θυμάμαι! Ένα κακομαθημένο που τα 'θελε όλα δικά της και τα 'παιρνε κιόλας. Όλο κάτι τέτοιες έβρισκες».

Ο Φίλιππος χαμογελούσε, του άρεσε να την πειράζει, να την τσιτώνει λιγάκι.

«Πανέμορφη όμως», κατέληξε, απολαμβάνοντας τις αντιδράσεις της. Εκείνη ξίνισε τα μούτρα της.

«Σιγά την πανέμορφη», σχολίασε. «Λες αυτή να φταίει για την τύχη των υπολοίπων;» συμπλήρωσε σκεπτική, ενώ το ύφος της ήταν ταυτόχρονα ελαφρώς επικριτικό. Ο Φίλιππος το διασκέδαζε.

«Μάνα, δεν φέρομαι άσχημα στις γυναίκες».

«Αυτό σου έλειπε», απάντησε ειρωνικά. «Άντρες... όλοι ίδιοι!»

Αυτή η φράση τον ακολουθούσε πάντα. Ίσως προαποφάσιζε γι' αυτόν, ίσως τον δέσμευε περισσότερο όσο ήθελε να της απομακρυνθεί. Τα λόγια της μάνας. Ίσως... Δεν είχε προσδιορίσει ακριβώς τον τρόπο, μα τον επηρέαζαν.

Έπλενε πιάτα, άπλωνε ρούχα ή σιδέρωνε. Ασχολιόταν πάντα με

μια δουλειά του σπιτιού και άρχιζε: «Άντρες... Όλοι ίδιοι! Παίρνουν αυτό που θέλουν και φεύγουν, χάνονται, εξαφανίζονται. Σ' αφήνουν μέσα σε συντρίμια, με τον εγωισμό τσακισμένο και την ψυχή ορφανή να ψάχνει για πατρίδα. Έρχονται για να φύγουν κι ενώ στην αρχή τους δίνωχνεις, μένουν εκεί, επιμένουν, σε γεμίζουν ψέματα, ψέματα μέχρι να τα πιστέψεις. Ψέματα, ακούς; Να μην πεις ποτέ εσύ! Πάντα την αλήθεια να λες κι ας πονάει. Είναι καλύτερα. Ψέματα διαρκείας, και μόλις τα πιστέψεις σκάνε σαν φούσκα πάνω στη μύτη σου και τσούζουν τα μάτια και δακρύξεις, κλαίς».

Έκρυβε με τα χέρια της τα μάτια και μετά τα ακουμπούσε, άφηνε το κεφάλι της να πέσει ανάμεσα στους ώμους της που στήριζαν το υπόλοιπο σώμα. «Σ' αφήνουν μ' ένα παιδί στην αγκαλιά και το σκάνε με κάποια άλλη. Πάντα υπάρχει η άλλη. Που τους κουμουντάρει, τους σέρνει απ' τη μύτη. Πάντα μια γυναίκα εκτός από 'σένα. Εκτός από 'μένα...»

Έκλαιγε. Ο Φίλιππος την κοιτούσε και περίμενε. Ήξερε πως όλο αυτό θα τελειώσει, περίμενε. Εκείνη τον αγαπούσε γιατί τον έβγαλε από μέσα της, τον μεγάλωσε, γιατί ήταν δικός της και τον μισούσε μαζί, το ίδιο της το παιδί, γιατί ήταν και δικό του. Της τον θύμιζε κάθε μέρα και η σκέψη του τη σκότωνε. Κάθε μέρα έπρεπε να έρχεται αντιμέτωπη με τα όνειρα, με τον έρωτα, την αγάπη, την εμπιστοσύνη, όλα όσα την πρόδωσαν. Αλλά αυτό το μικρό πλάσματάκι είχε γίνει ολόκληρος ο κόσμος της και γονάτιζε, το αγκάλιαζε και του έλεγε: «Συγγνώμη πρίγκιπά μου». Ο μικρός Φίλιππος τύλιγε τα χεράκια του στο λαιμό της και της χάιδευε τα μαλλιά. «Η μαμά έχει πονέσει πολύ, αλλά εσύ δεν φταις, εσύ είσαι η χαρά μου. Παιδάκι μου!» Και το έσφιγγε και το φίλαγε και φοβόταν, γιατί δεν ήξερε πως να το μεγαλώσει σωστά.

Με τον πατέρα του ο Φίλιππος δεν είχε προβλήματα. Ήταν χαλαρός τύπος ο πατέρας του, ωραίος και ψαγμένος. Πήγαιναν για τένις και

πιο σπάνια έπαιζαν πάσες στο σπίτι του, ενώ μετρούσαν και μερικές εκδρομές με την Ειρήνη. Μπορούσε να καταλάβει γιατί άρεσε στον πατέρα του η Ειρήνη. Προκλητική, πάντα με διάθεση και ενέργεια, ήξερε τι ήθελε και το επέβαλε. Έθετε τα όρια και με τον τρόπο της τον υποχρέωνε να τα αποδεχθεί. Τη συμπαθούσε κρυφά ο Φίλιππος την Ειρήνη. Τον έπιανε απ' το χέρι και του έλεγε: «Πάμε να τρέξουμε!»

Έπιανε τον πατέρα του σε τυχαίες στιγμές να τη χαζεύει κι εκείνη όταν το καταλάβαινε του έκλεινε το μάτι και του έστελνε φιλή. Ήταν αγαπημένοι οι δυο τους και φαίνονταν χαρούμενοι. Τον αγαπούσε τον πατέρα του πολύ η Ειρήνη και τον κοιτούσε στα μάτια σαν να ήταν ολόκληρος ο κόσμος, αλλά δεν τον άφηνε να την κάνει ό,τι θέλει κι εκείνος αφηνόταν στο να ακολουθεί τις επιθυμίες της και να τρέφεται από το θαυμασμό της.

Η Ειρήνη ήταν που έλεγε στον Φίλιππο: «Κούκλος είσαι, το ξέρεις;» Και του πείραζε τα μαλλιά και συμπλήρωνε γελώντας: «Να τις προσέχεις τις γυναίκες. Θα σε ξεζουμίσουν εσένα. Αδίστακτο πράμα η γυναίκα», συνέχιζε κοιτώντας πλάγια τον πατέρα του. «Να μην τις αφήνεις να σου παίρνουν τον αέρα».

«Κατάλαβες Φίλιππε;» συμπλήρωνε εκείνος. «Από αύριο θα της τον κόψω».

«Εσύ να κάτσεις εκεί που κάθесαι», απαντούσε δήθεν αυστηρή και μετά τον φιλούσε στο μάγουλο.

Περνούσε ευχάριστα μαζί τους. Μάθαινε αρκετά πράγματα και έβλεπε άλλα τόσα. Η Ειρήνη και ο πατέρας του αγαπούσαν πολύ το σινεμά, τη μουσική, τη φύση. Μαζί τους γνώριζε συγκροτήματα, δίσκους, έκανε ιππασία, μελετούσε χάρτες.

Καθώς τον γύριζε σπίτι, τον ρωτούσε πάντα τυπικά εκείνος: «Η μητέρα σου, καλά είναι;» Ο Φίλιππος απαντούσε κοφτά και βιαστικά: «Μια χαρά».

Μόλις έκλεινε την πόρτα του αυτοκινήτου, έτρεχε προς το σπίτι. Ήξερε πως η μαμά δεν ήταν καλά. Η μαμά δεν θα γινόταν ποτέ

καλά. Έφτανε στα σκαλιά και την έβρισκε τις περισσότερες φορές στον κήπο και την αγκάλιαζε σφιχτά γιατί ήξερε ότι χρειαζόταν την αγάπη του.

Την έβρισκε σε συναισθηματική πάλη γιατί σκεφτόταν ότι το παιδί χρειάζεται έναν πατέρα ακόμα και έτσι, μια αντρική φιγούρα στη ζωή του. Τον μισούσε, μα και τον θαύμαζε, και μέσα της όλα συγκρούονταν. Αυτός είχε φτιάξει τη ζωή του ενώ εκείνη είχε μείνει στο τίποτα. Είχε βέβαια το παιδί της, το θησαυρό της, μα ήταν άδικο γιατί τον είχε κι εκείνος.

«Πώς πέρασες με τον μπαμπά;» ρωτούσε προσπαθώντας να συγκρατήσει το τρέμουλο.

Ο Φίλιππος είχε μείνει για μερικά λεπτά σιωπηλός, χαμένος στους συνειρμούς του, στην παιδική του ηλικία. Την παρατηρούσε με την άκρη των ματιών του να απλώνει με αγάπη τα υλικά στο μεγάλο τραπέζι. Είχε βγάλει τώρα το καπέλο και είχε μαζέψει τα μαλλιά της.

«Η Ζωή;» τον ρώτησε μετά από λίγο, με προσποιητά αδιάφορο τόνο.

Ο Φίλιππος πείραξε τα μαλλιά του.

«Άφησε τη γάτα».

Η μητέρα του χαμογέλασε χωρίς να τον κοιτάξει. Παρέλειψε πολλές ενδιάμεσες, άσκοπες ερωτήσεις και σχολίασε πάνω σ' αυτό που είχε μόλις πει:

«Μάλλον θα το 'χε καταλάβει πως μέσα στην γκρίνια σου, την κρυφοσυμπαθούσες αυτή τη γάτα».

«Μπορεί. Ή μπορεί πολύ απλά να ήθελε να μ' εκδικηθεί».

«Να σ' εκδικηθεί;»

«Σαν εκδίκηση μοιάζει. Έφυγε χωρίς να πει κουβέντα. Απλώς έφυγε. Δεν ξέρω ούτε γιατί, ούτε πότε, ούτε πού πήγε. Τίποτα. Γύρισα σπίτι και δεν υπήρχε πια εκεί, δεν υπήρχε τίποτα δικό της.

«Μπορεί να σε βαρέθηκε».

Ήταν μια σκέψη που δεν του είχε περάσει ποτέ απ' το μυαλό.

Μια γυναίκα να τον βαρεθεί; Αυτός ήταν που συνήθιζε να βαριέται τις γυναίκες, να τις βαριέται ακόμα και πριν τις γνωρίσει, να τις χωρίζει πριν τις πλησιάσει. Η μητέρα του διασκέδαζε με αυτή την έκφραση προβληματισμού, ήττας. Ο Φίλιππος την κοιτούσε στα μάτια φανερά θιγμένος, περιμένοντας την επόμενη της κουβέντα.

«Τι σημαίνει αυτό το βλέμμα; Είναι σαν να φωνάζει “ωχ, τώρα κάτι πάθαμε”. Τι έγινε Φίλιππε; Γρατζουνίστηκε ο εγωισμός σου;»

Χαμήλωσε το κεφάλι, ακούμπησε πάλι την πλάτη του πίσω.

«Ναι», είπε. «Είναι μια άποψη που δεν είχα αναλογιστεί και νομίζω ότι στη σκέψη αυτή κάτι θίγεται μέσα μου. Ένα περίεργο συναίσθημα. Το 'χω ξανανιώσει, αλλά μόνο η Ζωή μπορεί να το προκαλέσει. Ήταν από τότε... την πρώτη φορά που της μίλησα. Με αποπήρε με τον πιο απόλυτο και απόμακρο τρόπο». Έμεινε για λίγο σκεπτικός, η μητέρα του συνέχιζε τις δουλειές της.

«Λες να 'ταν τελικά μόνο αυτό; Ένα εσωτερικό παιχνίδι εγωισμού μου;» ρώτησε ο Φίλιππος μετά από λίγο.

«Σου λείπει;»

Η μητέρα του έψαχνε να βρει την απάντηση στην ερώτηση που είχε θέσει ο Φίλιππος ή τουλάχιστον να τον βοηθήσει να τη βρει μόνος του.

«Λείπει τρεις μέρες. Είχα συνηθίσει την παρουσία της. Τρεις μέρες δεν είναι διάστημα. Μερικές στιγμές ξεχνώ ότι έχει φύγει και άλλες αναρωτιέμαι γιατί, ενώ τις περισσότερες προσπαθώ να το αποδεχτώ γιατί είναι κάτι που συμβαίνει γενικότερα στις ανθρώπινες σχέσεις».

«Κάτι που κάνεις κι εσύ».

«Κάτι που κάνω κι εγώ, αλλά όχι στη Ζωή. Κάτι που κάνω σε μια οποιαδήποτε. Βασικά ναι. Το 'χω κάνει και στη Ζωή, σε άλλο βαθμό ή σε άλλο επίπεδο».

«Δεν είναι λοιπόν κάτι που συμβαίνει σαν κανόνας στις ανθρώπινες σχέσεις. Είναι κάτι που για κάποιο λόγο συμβαίνει πάντα στις

δικές σου σχέσεις».

«Ναι, οι δικές μου σχέσεις έχουν μικρό χρόνο ζωής. Είναι ωραία όμως, γεμίζουν στιγμές, τόσες διαφορετικές στιγμές, διαφορετικοί άνθρωποι, εμπειρίες, άλλες καταστάσεις, χώροι κι όλα εξιδανικευμένα πριν προλάβουν να χαλάσουν», είπε ο Φίλιππος βυθισμένος στις σκέψεις του.

«Πριν προλάβουν να υπάρξουν, πες καλύτερα», τον αποπήρε εκείνη.

«Είναι σαν τη διαφήμιση, πρέπει σε λίγα λεπτά, σε λίγες γραμμές, σε μια εικόνα να πεις τόσα πολλά, να προκαλέσεις, να ζητήσεις, να υποσχεθείς, να πετύχεις· τα περιττά παραλείπονται. Τα σημαντικά τα φαντάζεσαι εσύ, ο θεατής, ο αναγνώστης. Δεν ξεκινά τίποτα κι ούτε τελειώνει, απλώς σου δίνεται η αφορμή να υποπτευθείς την αρχή, το τέλος ή και τα δύο.

Τον κοίταξε παραξενεμένη. Δεν μπορούσε να μπει στη λογική του, ούτε να καταλάβει τον τρόπο που σκέφτεται.

«Όστε αυτός είναι ο λόγος που επιδίδесαι σε εφήμερες καταστάσεις... Φταίει η δουλειά που κάνεις; Φταίει η φαντασία σου;» Προσπαθούσε να δώσει απάντηση, να βρει τι γίνεται μέσα του που τον ωθεί σε αυτό το παιχνίδι αβεβαιότητας και σιγουριάς μαζί. «Θα φταίνε άλλα πράγματα», συνέχισε. «Μπορεί να φταίνε οι συνθήκες που μεγάλωσες ή μπορεί να φταίω κι εγώ».

«Μάνα, λες χαζομάρες τώρα. Όλα αυτά είναι άσχετα. Απλά πολλές φορές ισχύει ότι αν βρεθείς με μια γυναίκα για ένα βράδυ χωρίς να υπάρχει μεταξύ σας προϊστορία, μπορεί να είναι όλα τόσο τέλεια που να μη θες να κάνεις τίποτα παραπάνω μαζί της, γιατί θεωρείς ότι έφτασες στο ζενίθ. Την επόμενη φορά ίσως να μην είναι το ίδιο και να απογοητευτείς».

«Κι αν την επόμενη φορά είναι ακόμα καλύτερα;»

«Αυτό ακριβώς. Αυτό θες να σκέφτεσαι, ότι την επόμενη φορά, αν υπήρχε επόμενη, θα ήταν ακόμα καλύτερα και την εξιδανικεύεις. Είναι μια μόνιμη φαντασίωση, ενώ αν όντως υπάρξει επόμενη

φορά, δεν θα έχεις τίποτα μετά. Μετά τις επόμενες φορές, όσο καλές και να είναι, πρέπει ή να διακόψεις ή να κάνεις σχέση».

«Και η Ζωή; Δεν ήταν τόσο εντυπωσιακή; Δεν σε συγκλόνισε δηλαδή ώστε να αφήσεις περιθώρια για επόμενες φορές;»

«Η Ζωή είναι άλλο. Με τη Ζωή δεν ήμασταν ποτέ ζευγάρι, δεν κάναμε σχέση, δεν χρειάστηκε να διακόψω, ούτε να δεσμευτώ. Με τη Ζωή κάθε φορά ήταν η πρώτη για πολύ καιρό, είχε ανεξαρτητοποιηθεί από την προηγούμενη και είχε την ένταση του αναμφίβολου.

«Παιδί μου, ξέρεις τι λες; Ζούσατε μαζί στο ίδιο σπίτι για δυο χρόνια! Δεν είναι αυτό σχέση; Τι είναι;»

«Όχι, δεν ήταν σχέση, γιατί δεν έπρεπε να γυρίζω σπίτι το βράδυ -ούτε εκείνη-, γιατί δεν έπρεπε να μένω μαζί της· απλώς ήθελα και το έκανα.

Τώρα τον κοιτούσε με βλέμμα επικριτικό. Ένωθε ότι έπρεπε να του βάλει μυαλό, να τον μαλώσει όπως έκανε όταν τον είχε μικρό και ο Φίλιππος προσπαθούσε να επιχειρηματολογήσει για σκανταλιές που είχε κάνει, με σκοπό να την πείσει ότι δεν έφταιγε.

«Για κάτσε ρε Φίλιππε. Έτσι που τα λες είχες όλο το δικαίωμα να καθείς για καμιά βδομάδα, έτσι δεν είναι;»

«Ναι! Και μετά να γυρίσω και να 'ναι όλα καλά, αρκεί να είχα αφήσει σημείωμα στο ψυγείο».

«Άρα, μια χαρά!» Την κοίταξε απορημένος, εκείνη συνέχισε: «Το ίδιο μπορούσε να κάνει κι η Ζωή, και το έκανε ε; Βέβαια μπορούμε να την κατηγορήσουμε για το σημείωμα. Μα κι αυτή η κοπέλα, να μην αφήσει σημείωμα;»

«Άφησε...» είπε σκεπτικός.

«Ε, τότε όλα τέλεια. Έγιναν όλα όπως πάντα. Έτσι δεν σ' αρέσει;»

Τον είχε στήσει στον τοίχο. Ακολουθούσε τη σκέψη της, τους συλλογισμούς της σαν κάτι που βρισκόταν χιλιόμετρα μακριά, έξω από αυτόν. *Μα πώς τα παρουσίαζε όλα τόσο απλοποιημένα, απαίσια και τραβηγμένα;*

«Μπορεί να βγήκε για βράδυ, να δοκίμασε κάτι, να μη φοβόταν

να το απομυθοποιήσει -γιατί οι γυναίκες συνηθίζουν να είναι πιο θαρραλέες, ή καλύτερα πιο ανθεκτικές- και να το ξαναδοκίμασε, να 'ταν το ίδιο καλό και πολλά υποσχόμενο και απλώς να αποφάσισε να μη γυρίσει και να μείνει εκεί».

Ο Φίλιππος είχε αρχίσει να γίνεται χάλια. *Η Ζωή δηλαδή είχε βρει κάποιον άλλον; Ποιον; Κι αυτός ο άλλος, τι ήθελε; Κι αυτή πώς τον άντεξε; Πώς τον δέχτηκε, αφού είναι τόσο κλειστή και οχυρωμένη ακόμα κι απ' τα δικά της συναισθήματα.*

«Το ίδιο θα μπορούσε να 'χε συμβεί και σ' εσένα Φίλιππε, έτσι δεν είναι;» τον ρώτησε τελικά, προσπαθώντας να τον κάνει να καταλάβει ότι ίσως αυτά που ένιωθε για τη Ζωή ήταν πιο μεγάλα απ' όσο ήθελε να λέει στον εαυτό του και στους άλλους. Ή τουλάχιστον αυτά που είχε ζήσει μαζί της, ήταν ικανά να την κάνουν ένα κάτι γι' αυτόν, να προσδιορίσουν μια μορφή σχέσης, άτυπη μεν ουσιώδης δε.

«Να 'χει συμβεί, σ' εμένα δηλαδή;»

«Ναι, να βγεις, να βρεις κάτι καλό και να μη γυρίσεις».

«Μπορεί... Για ένα βράδυ ή για δύο, δεν ξέρω. Μάλλον έχεις δίκιο. Αλλά γυρνούσα. Είχα τη Ζωή, δεν έπαχνα να μείνω με κάποια».

«Μπορεί εκείνη όμως να ήθελε να μείνει με κάποιον. Μπορεί πολύ απλά να βολευόσουν σε μια κατάσταση κι επειδή ήταν όλα καλά για σένα να αδιαφορούσες αν ήταν καλά και για τη Ζωή. Μια γυναίκα θέλει ασφάλεια, σιγουριά, φροντίδα. Εσύ, τι της έδινες;»

«Η Ζωή δεν είναι έτσι. Δεν χρειαζόταν τίποτα απ' αυτά. Είναι πολύ δυναμική και ανεξάρτητη κι επιπλέον ποτέ δεν ανέφερε ότι ήθελε να μείνει με κάποιον ή ότι είχε κάποιο πρόβλημα με τη σχέση μας. Με αυτό που είχαμε τέλος πάντων».

«Το ότι δεν τα ζητούσε, δεν σημαίνει ότι δεν τα ήθελε ή δεν τα χρειαζόταν όμως».

Τη θυμόταν να χώνεται στην αγκαλιά του χωρίς να ρωτά τίποτα και να κάθεται εκεί. Κι άλλες φορές να του ζητάει να πάνε βόλτα «κάπου ωραία» και το χειμώνα να τυλίγει το σμαραγδι μαντίλι γύρω από το λαιμό της. Πάντα αυτό το μαντίλι. Του άρεσε να τη βλέπει να

το φορά κι εκείνη το ήξερε. Ήταν δώρο δικό του. Της το είχε φέ-
ρει από το Βερολίνο, τυλιγμένο σε μπλε ριζόχαρτο με κόκκινη κορ-
δέλα, όταν είχε βρεθεί εκεί εξαιτίας μιας εκδήλωσης με τη δου-
λειά και η Ζωή λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων δεν είχε ακο-
λουθήσει. Το είχε δει τυχαία, δεν είχε στο μυαλό του να της πάρει
οπωσδήποτε κάτι, αλλά μόλις το είδε του τη θύμισε αυτόματα. Ήταν
λες και κάποιος το είχε κλέψει από την ντουλάπα της ή από το λαι-
μό της. Άλλες φορές τη θυμόταν ξαπλωμένη στη μωβ φλοκάτη, με
στοίβες περιοδικά γύρω της, να βουλιάζει μέσα τους φορώντας τα
μπλε, ορθογώνια γυαλιά της.

Η Ζωή χρειάζεται ασφάλεια;

Είχε βάλει το φαγητό στο φούρνο και είχε μαζέψει την περισσότερη
ατσαλιά. Έπλυνε τα χέρια με τις παλάμες της, τον δρόσισε στο πρό-
σωπο και τον φίλησε. Τράβηξε την καρέκλα την ξύλινη και κάθισε
απέναντί του, αλλάζοντας θέση στην κανάτα με τα λουλούδια, για να
τον κοιτάει δίχως να παρεμβάλλεται τίποτα μεταξύ τους. Εκείνος
είχε στα χέρια του μια σβούρα κι έπαιζε αμήχανα όλη την ώρα. Τη
γυρνούσε και την άφηνε να σταματήσει μόνη της, όπως γυρνούσαν
κι οι σκέψεις πάλι και πάλι στο μυαλό του. Πιο δίπλα στο περβά-
ζι του παραθύρου υπήρχε μια μεγάλη πήλινη πιατέλα γεμάτη σβού-
ρες. Ήταν ωραία τα παράθυρα στο σπίτι της μάνας του, ήταν ψηλά
και είχαν τα περβάζια από τη μέσα πλευρά.

Μια σβούρα... Ήταν το αναμνηστικό δώρο που ζητούσε απ' όλους,
κι εκείνο που έπαιρνε μόνη της απ' όσα μέρη επισκεπτόταν. Πο-
λύχρωμες σβούρες σε διάφορα σχέδια και μεγέθη, η κάθε μια με
τη δική της ιστορία. Ο Φίλιππος κρατούσε μία με μεγάλη ακτίνα,
που έμοιαζε με φόρεμα μικρόσωμης κούκλας σε αποχρώσεις ροζ-
μωβ. Τη στριφογύρισε πάλι και την παρακολουθούσε να κάνει κύ-
κλους γύρω από τον εαυτό της.

«Μοιάζει σαν να χορεύει», σχολίασε αλλάζοντας θέμα.

Το χέρι της τή σταμάτησε απαλά.

«Φίλιππε, έχεις καταφέρει πολλά στην καριέρα σου, στη ζωή σου, γενικότερα είσαι ένας πετυχημένος άντρας. Εύχομαι πάντα να είσαι έτσι κι όλα να βαίνουν καλώς. Πολλές φορές όμως οι επιτυχίες και οι καλοτυχίες σταματούν ή διακόπτονται, και αυτό γιατί τα πάντα έχουν σκαμπανεβάσματα, είναι το αλατοπίπερο. Όταν όλα είναι τέλεια μοιάζουν βαρετά, ανούσια και όποιος τα έχεις δεν τα υπολογίζει. Πρέπει να είμαστε, δεν θα πω ταπεινοί, δεν μ' αρέσει αυτή η λέξη, θα προτιμήσω μάλλον το "προσγειωμένοι". Μην αφήνεις τον εαυτό σου να μπαίνει στην κατηγορία των ανθρώπων που απεχθάνομαι, εκείνους που πρέπει να χάσουν κάτι για να το εκτιμήσουν. Τα μάτια σου ανοιχτά, να γνωρίζεις τι έχεις, τι δεν έχεις, να εκτιμάς τα καλά, να τα κρατάς και παράλληλα να παλεύεις για τα καλύτερα. Να 'σαι φιλόδοξος -όχι ματαιόδοξος- γιατί το 'χει πει ο λαός, ο λαός είναι σοφός: "όποιος θέλει τα πολλά, χάνει και τα λίγα". Πρόσεχε Φίλιππε.

»Μπορεί να έρθουν στιγμές που να μην είναι καλές, να μην μπορείς ή να μη θες να έχεις κάθε βράδυ διαφορετική παρτενέρ. Μπορεί να συμβεί κάτι στη δουλειά και να δυσκολευτείς οικονομικά. Εγώ είμαι δίπλα σου, αλλά δεν θα 'μαι για πάντα. Στις καλές εποχές οφείλουμε να μεριμνάμε για τις δυσκολίες. Θέλει θυσίες, δεν μπορούμε να τα 'χουμε όλα. Εγώ, έφτιαξα εσένα και αυτό ήταν μια θυσία σχεδόν αβάστακτη, όμως έχω κάτι κι αυτό το κάτι είναι για εμένα το παν. Εσύ τι φτιάχνεις για 'σένα; Τα χρόνια περνούν. Μπορεί να 'σαι τόσο τυχερός κι όλα να γίνουν χωρίς προσπάθεια, μπορεί όμως και όχι. Να σέβεσαι το χρόνο σου Φίλιππε και να επενδύεις τόσο οικονομικά όσο και συναισθηματικά. Ορισμένες επενδύσεις ίσως να μην οδηγήσουν πουθενά, άλλες ίσως σε φέρουν σε δύσκολη θέση, σίγουρα όμως ορισμένες θα καρποφορήσουν και θα σε ανταμείψουν».

Πήρε μαζί του τη σβούρα. Τα λόγια της τα είχε ακούσει με προσοχή, χωρίς να αποκριθεί. Δεν πήγε στη δουλειά. Το πρωί έστειλε μήνυμα στη Σοφία ότι δεν είχε ετοιμάσει τίποτα και ότι θα κάλυπτε το κενό εντός των επόμενων ημερών. «Άφησέ μου ό,τι χρειάζεται να κοιτάξω πάνω στο γραφείο μου». Ήταν η τελευταία φράση που της έγραφε. Δεν ήταν κάτι συνηθισμένο αυτό για τον Φίλιππο, που τον διέκρινε απόλυτη συνέπεια και τελειομανία.

Πήγε στο γραφείο όταν όλοι οι υπόλοιποι είχαν φύγει. Η πόρτα ήταν κλειδωμένη, όπως την είχε αφήσει. Η Σοφία είχε δικά της κλειδιά.

«Δεν ανησυχώ για το κενό, μόνο λίγο για 'σένα. Είναι δύσκολη περίοδος, αλλά αν το χρειάζεσαι, ζήτη άδεια, θα σε καλύψω».

Αυτό έγραφε η πρώτη ροζ καρδούλα, κολλημένη πάνω στον πάκο των χαρτιών που στοιβάζονταν απειλητικά στο γραφείο του. Ο Φίλιππος την κόλλησε στην οθόνη του υπολογιστή του.

Είχε τα φώτα σβηστά και ανοιχτό μόνο το πορτατίφ. Ο χώρος ήταν ήσυχος. Δεν θα έπαιρνε άδεια. *Να την κάνει τι;* Ήταν αργά και νωρίς ταυτόχρονα, είχε μπροστά του όλο το βράδυ. Τεκίλα λευκή στο ποτήρι, περιμένοντας να ποτίσει η φέτα λεμόνι. Έριξε μια πρόχειρη ματιά στα χαρτιά που είχε μπροστά του και τα παραμέρισε. Θα τα έπαιρνε όλα από την αρχή, από εκείνα που είχε αφήσει μισοτελειωμένα χτες. Δούλεψε όλο το βράδυ, κλείνοντας μία-μία τις εκκρεμότητες. Κάθε τόσο που το μυαλό του θόλωνε, έπιανε τη σβούρα, τη γύριζε και μέχρι να σταματήσει άφηνε τον εαυτό του να χαλαρώσει, άφηνε τις σκέψεις του να μπερδεύονται να κυνηγούν η μία την άλλη, να αντιμάχονται, μέχρι να τελειώσουν οι περιστροφές. Μετά τις έκλεινε όλες στο βάθος του μυαλού του και συνέχιζε.

Το φως άρχισε να κερδίζει δειλά έδαφος στο δωμάτιο, δηλώνοντας πως είχαν περάσει ώρες. Όπως κοίταξε έξω από το παράθυρο συνειδητοποίησε ότι ήταν πραγματικά πολύ, πολύ κουρασμένος. Τα είχε τελειώσει σχεδόν όλα, μόνο το project του απέμενε. Κλείδωσε. Έριξε σημείωμα κάτω από την πόρτα της Σοφίας κι έφυγε.

10.

Άνοιξε σιγά-σιγά την πόρτα. Τη βρήκε να κάθεται στο καπάκι της τουαλέτας έχοντας τα γόνατα κολλητά και τις μύτες των παπουτσιών της ενωμένες. Η μύτη της ήταν κόκκινη και τα μάτια της σαν υγρά σμαράγδια. Ακουμπούσε τα χέρια πάνω στα γόνατα, το σαγόνι στις παλάμες και κοιτούσε το φεγγίτη που δεν είχε θέα πουθενά. Είχε ρίξει νερό στο πρόσωπό της, έτρεχαν στάλες από τα μαλλιά της και μερικές από τα μάτια της. Την κατάλαβε που μπήκε, αλλά δεν αντέδρασε.

Η Λιζ την περιεργάστηκε για λίγο μέσα από το φακό. Κρατούσε τη φωτογραφική μηχανή της Ζωής πολύ προσεκτικά. Την είχε βγάλει αθόρυβα από την τσάντα της για να μην την αντιληφθεί. Ακούμπησε τον ώμο της στην κάσα της πόρτας και άρχισε να τραβά φωτογραφίες.

«Κανόνισε να ρίξεις το χαρτί μέσα και να μου βουλώσεις την του-

αλέτα», είπε η Λιζ συνεχίζοντας να φωτογραφίζει, να ζουμάρει και να ξεζουμάρει στο πρόσωπο της Ζωής, στα μαλλιά της και σε άσχετα σημεία.

«Έχω κλείσει το καπάκι», είπε ρουφώντας τη μύτη της η Ζωή, που εξακολουθούσε να παρατηρεί το φεγγίτη. Σταδιακά ζωγραφίζοταν ένα μικρό χαμόγελο στο πρόσωπό της. Μετά από λίγο η Ζωή γελούσε πνιχτά. Κοίταξε τη Λιζ με συνωμοτικό ύφος.

«Boehme del mar... χαρτί... τι μου θύμψες... Ατελείωτες ώρες εκεί μέσα, ένα καλοκαίρι ολόκληρο».

«Yeah! Το καλοκαίρι μετά τον Μιχάλη, αφού γύρισα από τη Γαλλία για διακοπές. Απαρνηθήκαμε τους άντρες και πιάσαμε δουλειά. Δουλεύαμε σχεδόν εναλλάξ εν τω μεταξύ, και δεν υπήρχε μέρα να μην είμαστε εκεί. Μαζεύαμε κόσμο όμως, ωραίες εποχές».

«Και ο Μήτσος... Αφεντικό να σου πετύχει», σχολίασε η Ζωή.

«Τρελό τυπάκι αυτός ο άνθρωπος».

«Ήτανε τότε ήδη μεγάλος, αλλά το 'λεγε η καρδούλα του. Όλο ανέκδοτα και συζητήσεις περί φιλοσοφίας. Γραμμή ψυχολογικής υποστήριξης το είχαμε κάνει εκεί μέσα, όχι καφέ-μπαρ. Είχα στενοχωρηθεί για το χαρτί στην τουαλέτα του και είχε νευριάσει κι αυτός. Δεν θα τολμούσα να του πω ότι το έριξα εγώ. Ήταν κάτι που έγινε εντελώς κατά λάθος».

«Και την πλήρωσα εγώ! "Λίζα εσύ το 'κανες! Εσύ τα κάνεις κάτι τέτοια", φώναζε ο Μήτσος κι εσύ κακούργα, τσιμουδιά».

«Περίμενα να με καρφώσεις, να σου πω την αλήθεια».

«Ωστε αυτός ήταν ο σκοπός σου; Να με κάνεις χαφιέ;»

Η Ζωή σχεδόν γελούσε και η Λιζ τραβούσε φωτογραφίες.

«Κι εσύ φώναζες: "Τόσος κόσμος μπαينوβγαίνει εδώ μέσα, γιατί πρέπει να φταίω εγώ; Για όλα η Λίζα φταίει;"» Η Ζωή είχε πάρει το ύφος της Λιζ και την αναπαριστούσε ακριβώς.

Η Λιζ χοροπήδαγε από τον ενθουσιασμό της.

«Κι έριξες μετά ένα θυμό γεμάτο παράπονο και ο Μήτσος ένωσε άσχημα. Θυμάμαι που ήρθε μαζί μας μετά να επανορθώσει, συ-

ζητούσε για άσχετα και προσπαθούσε να πετάει κουβέντες για το πόσο καλή είσαι, πόσο σε συμπαθεί ο κόσμος και όλοι του λένε για μας».

«Ναι ρε, ήταν η πρώτη νύχτα -το πρώτο πρωί μάλλον- που δεν μάλωσαμε για το παγωτό. Τα πλήρωσε και τα δύο εκείνος».

«Το κινητό σου δεν είναι αυτό;» παρατήρησε η Ζωή.

«Άστο, θα σταματήσει».

Η Λιζ τραβούσε αμέριμνη φωτογραφίες, μα το τηλέφωνο δεν στάματησε και σαν να μην έφτανε αυτό άρχισε να χτυπά και το σταθερό.

«Αμάν!» φώναξε η Λίζα εκνευρισμένη, ενώ η Ζωή με γρήγορες κινήσεις της πήρε τη φωτογραφική μηχανή από τα χέρια, γιατί ήξερε ότι η Λιζ σε καταστάσεις πίεσης δεν τα πήγαινε καλά με τα πράγματα που τύχαινε να κρατάει. Προχώρησε βιαστικά προς τα μέσα και μετά από ένα χείμαρρο γαλλικών αναφώνησε:

«C' est superbe! Génial! Pierre tu es mon trésor!»

Έκλεισε το τηλέφωνο. Η Ζωή είχε μείνει με τη φωτογραφική στα χέρια. Τράβηξε τον εαυτό της, μετά το πάτωμα, τις μικρές ρωγμές στα πλακάκια και τα καλλυντικά της Λιζ όπως ήταν σκόρπια γύρω από το νιπτήρα. Άνοιξε τη βρύση και άφησε το νερό να τρέχει, μετά κρέμασε τη φωτογραφική στο λαιμό και κρατώντας την στο αριστερό της χέρι φωτογράφησε το δεξί, καθώς ακουμπούσε το νερό και παρέμβαινε στην πορεία του. Εστίασε στις σταγόνες που κάποιες ήταν έτοιμες να πέσουν όπως κρατούσε το χέρι της ψηλά και άλλες γλιστρούσαν αναποφάσιστες. Η Λιζ την κοιτούσε.

«Πάει... Ήσουν που ήσουν, τώρα χάζεψες εντελώς. Άντε βλαμμένο, ετοιμάσου να βγεις έξω. Σου βρήκα δουλειά. Πρέπει να γίνουμε άνθρωποι και να είμαστε σε μιάμιση ώρα στο γραφείο, μαζί με τη μηχανή σου. Τελείωνε!»

Η Ζωή την κοιτούσε υπνωτισμένη και όπως η Λιζ την τράβηξε για να σηκωθεί ένιωσε σαν να ξυπνά από λήθαργο.

Περπάτησαν κατά μήκος του Σηκουάνα, μέχρι να στρίψουν λίγο πριν την Παναγία των Παρισίων στα δεξιά και να συναντήσουν τη στάση Saint Michel. Κατέβηκαν γρήγορα τις σκάλες και πρόλαβαν να μπουν, λίγο πριν κλείσουν οι πόρτες του Βαγονιού. Με ένα τράταγμα ο συρμός ξεκίνησε.

«Ζαν Πιέρ... Αν όλα πάνε καλά, όλες οι γυναίκες θα σε ζηλεύουν. Το αφεντικό σου παίζει να 'ναι ο ομορφότερος άντρας του Παρισιού».

«Το τελευταίο πράγμα που έχω διάθεση, είναι ν' ασχοληθώ με άντρες», μουρμούρισε η Ζωή. Είχε ακουμπήσει βαριεστημένα το κεφάλι της στο τζάμι και κοιτούσε τη Λιζ. «Πόσο μάλιστα με το τι κουβαλάει στο κεφάλι του ένας τυχαίος, ωραίος και σίγουρα ψωνισμένος γκόμενος».

«Ναι καλά, όλα αυτά τα λες γιατί δεν τον έχεις δει. Πραγματικά μετανιώνω που γνώρισα πρώτα τον αδερφό του. Όχι ότι είναι άσχημος βέβαια, κάθε άλλο...»

«Τον αδερφό του; Γνώρισες...»

«Έως και παραγνώρισα, βασικά».

Ανασκήωθηκε απειλητικά και κάρφωσε με ένα θυμωμένο βλέμμα τη φίλη της, η οποία είχε σταυρώσει τα χέρια σε στάση άμυνας.

«Έλεος ρε Λίζα! Πες μου τώρα ότι τον ερωτεύτηκες κι αυτόν και ότι έριξες κάνα εξάμηνο κλάμα επειδή ξοδέψατε δυο βράδια μαζί».

«Είναι μουσικός», είπε η Λιζ με παραπονεμένο τόνο για να δικαιολογηθεί.

«Ε και; Και ο Σωτήρης για παράδειγμα παίζει φυσαρμόνικα, γρατζουνάει μια κιθάρα και ό,τι άλλο πέσει στα χέρια του, αλλά δεν τον ερωτεύτηκες!»

Την κοίταξε με ένα ένοχο βλέμμα.

«Μου έπαιζε κιθάρα σαν τον Μιχάλη μου. Και πέρα από αυτό, πάντα μου άρεσε ο Σωτήρης».

Η Ζωή άφησε ασχολίαστο το δεύτερο σκέλος της απάντησης.

«Οκ! Δέχομαι ότι υπάρχει μια ιδιαιτερότητα! Μπράβο το παιδί,

όλο αυτό είναι ικανό να σε κάνει να τον θαυμάσεις και να ξοδέψεις δυο βράδια μαζί του· όχι και να τον ερωτεύσεις».

«Δεν ήταν μόνο δύο».

«Ε, ήταν δεκαπέντε; Σιγά!»

«Περίπου. Ήμασταν ένα μήνα και κάτι μαζί. Και δεν έκλαιγα εξάμνη».

«Έκλαιγες τρίμηνο;»

«Περίπου...»

«Α, τουλάχιστον σημειώσαμε πρόοδο Λιζ. Κάποτε θα μάθεις να το ξεπερνάς κι αμέσως. Να δω πότε».

«Αν δεν σε ήξερα από νιάνιαρο θα με είχες πείσει πως είσαι εντελώς αναισθητη ρε Ζωή. Μ' έναν άνθρωπο όταν περνάς κάτι, όταν ξοδεύεις χρόνο μαζί του, τού δίνεις το σώμα σου, τού χαρίζεις ένα κομμάτι σου μικρό ή μεγάλο. Και όταν εκείνος φεύγει, το χάνεις».

«*Αναισθητη...* Μπορεί και να 'μαι. Να μη χαρίζεις λοιπόν τα κομμάτια σου γιατί άμα συνεχιστεί αυτό, άμα έρχεται ο καθένας και φεύγοντας παίρνει κι από κάτι, μετά δεν θα σου μείνει τίποτα. Και τότε δεν θα 'σαι αναισθητη, θα' σαι απλά άδεια! Δεν αξίζει να χάνεις τον εαυτό σου επειδή συνάντησες πέντε ηλίθιους, ανισόρροπους μουσικούς, ποιητές, ηθοποιούς ή ζωγράφους. Έλεος ρε Λίζα!»

Με ένα τράνταγμα ο συρμός σταμάτησε.

«Εδώ κατεβαίνουμε. Τέσπα, πρέπει να σου πω πέντε πράγματα για τον Ζαν Πιερ, να ξέρεις τι σε περιμένει. Είναι κάτι σαν αρχισυντάκτης του jolie-jolie».

Περπατούσαν γρήγορα, η Ζωή σταμάτησε στη μέση του μεγάλου διαδρόμου που οδηγούσε στην έξοδο και στράφηκε έκπληκτη προς τη Λιζ.

«Δεν μιλάς σοβαρά!»

«Το ξέρεις; Πού το ξέρεις; Αυτό είναι καθαρά γαλλικό περιοδικό».

«Ξέρω τα πάντα από περιοδικά».

«Σωστά». Την τράβηξε από το μανίκι να έρθει μαζί της και συνέχισε την αφήγησή της: «Λοιπόν αυτός ασχολείται, που λες, με τα πάντα. Πολυπράγμων άνθρωπος. Ο ίδιος δεν γράφει ή γράφει πολύ σπάνια. Κυρίως οργανώνει αυτούς που συντάσσουν το περιοδικό και προσέχει τις λεπτομέρειες που δεν προσέχουν οι άλλοι. Δίνει μεγάλη έμφαση στις δημόσιες σχέσεις, στη σωστή εμφάνιση, τα έχει καλά με όλους, οι γυναίκες λιποθυμούν στα πόδια του, αλλά έχει τον τρόπο του να τις κρατά σε απόσταση χωρίς να τις προσβάλλει».

«Λίζα, νομίζω ξέφυγες από το θέμα. Εμένα τι με θέλει ο τύπος;»

«Μη βιάζεσαι, θα φτάσω κι εκεί. Όπως έλεγα, λοιπόν, ασχολείται με όλους όσοι έχουν σχέση με το περιοδικό και τους συντάκτες, τους ρεπόρτερ, όλους. Και αφού το περιοδικό έχει τους δικούς του φωτογράφους, και με τους φωτογράφους. Προχτές στην παρουσίαση της collection είχε έρθει ο ίδιος για να διασφαλίσει την απεργάδιαστη διεξαγωγή, αφού το περιοδικό ήταν ο βασικός χορηγός της εκδήλωσης. Όπως λοιπόν τον χαιρετάω και με πλησιάζει, του λέω: “Έμαθα ψάχνεις για φωτογράφο, ε;” “Δεν έχω κάτι στο μυαλό μου”, μου απαντάει εκείνος. “Καλά”, του λέω, “επειδή έχω μια πολύ καλή περίπτωση, αν βάλεις, να με κρατήσεις ενήμερη”. Προφανώς έτσι ιδιότροπος που είναι, κάτι δεν θα του πήγαινε ολόισια και θα ψάχνεται».

Η Ζωή έκανε μια γκριμάτσα, αλλά η Λιζ δεν πτοήθηκε.

«Μην ανησυχείς. Έτσι όπως είσαι κι εσύ, μια χαρά θα τα πάτε. Με κάτι τέτοιους έχεις καλές σχέσεις».

11.

...Το σκηνικό έχει ως εξής: καλοκαίρι, καφετέρια στη θάλασσα, χαλαρό ντύσιμο (μαγιό, βερμούδα, γυαλιά ηλίου, ωραία σώματα κλπ). Εκείνος μπαίνει, εντοπίζει τους γνωστούς του, τη βλέπει. Γουστάρει, όμως τον απορρίπτει. Χαιρετά, αυτή ανταποδίδει, την πλησιάζει. «Έμαθα θα βγεις μαζί μου απόψε». Η τύπισσα έχει έκφραση απορίας και ικανοποίησης μαζί. Χωρίς να μιλήσει, με το βλέμμα της δείχνει να ανταποκρίνεται στο φλερτ του. Εκείνος την αφήνει. Κατευθύνεται προς τους γνωστούς του. Εκείνη ετοιμάζεται να φύγει. Εκείνος σηκώνει το χέρι σε ένα νεύμα που λέει: «λοιπόν;» Τον πλησιάζει, έχει τα μαλλιά της πρόχειρα πιασμένα μ' ένα στυλό, τα λύνει και γράφει πάνω στο πακέτο του: «αύριο», μαζί με το τηλέφωνό της. Φεύγει, φεύγει μετά κι εκείνος. Ξεχνάει το πακέτο, το συνειδητοποιεί και επιστρέφει. Δεν το βρίσκει, ρωτά το σερβιτόρο. Τίποτα. Ψάχνει παντού, το βρίσκει τελικά, είχε πέσει στο πλάι

της καρέκλας. Ο σερβιτόρος κουνάει επιτιμητικά το κεφάλι του και λέει: «Όλο αυτό για ένα πακέτο τσιγάρα;» Εκείνος παίρνει στα χέρια του το πακέτο, το κοιτάει και γεμάτος ικανοποίηση λέει: «Δεν είναι οποιοδήποτε πακέτο». Το spot τελειώνει με τη φήρμα.

Μισόκλεισε τα μάτια με έκφραση θαυμασμού και λίγο ζήλιας. «Α, ρε Φίλιππε», μονολόγησε. «Ό,τι και να 'χει συμβεί, όπως και να είσαι, είσαι κορυφαίος».

Κρατούσε στα χέρια της το project. Η ιδέα του ήταν τέλεια. Ένα διαφημιστικό spot το οποίο θα παιζόταν στην αρχή του καλοκαιριού είκοσι φορές σε χώρους όπου η εταιρεία έχει εμφανίσεις και χορηγίες. Στη συνέχεια θα κοπεί σε καρέ και τα καλύτερα θα γίνουν διαφημίσεις-αφίσες δρόμου. Η κοπέλα να γράφει πάνω στο πακέτο του. Εκείνος τη στιγμή που το βρίσκει... Και πάντα η λεζάντα: «δεν είναι οποιοδήποτε πακέτο». Το βιντεάκι θα ανέβει στο youtube.

«Σοφία, τι γίνεται με τον Φίλιππο; Μαθαίνεις νέα;»

Ήταν η Αναγνώστου που διέκοψε τις σκέψεις της. Υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων, εκείνη που έκλεινε συμφωνίες, μεσολαβούσε, η υψηλά ιστάμενη με λίγα λόγια, αλλά όσο «υψηλά» και να ήταν, ο Φίλιππος ήταν το αφεντικό στο γραφείο. Δεν τον ξεπερνούσε κανείς, ούτε του αντιμιλούσε, ούτε τον πίεζαν. Κανείς, εκτός απ' τη Σοφία. Εκείνη τη στιγμή αντιλαμβανόταν τη θέση της. Ήταν η μόνη στην οποία ο Φίλιππος έδινε αναφορά, ενώ τους υπόλοιπους τούς είχε αφήσει στην άγνοια, εξαφανισμένος μια ολόκληρη εβδομάδα.

«Τα καλύτερα! Σε δύο ώρες θα είμαι στο γραφείο σας, έχοντας ολοκληρώσει το project. Είναι έτοιμο και πολλά υποσχόμενο», απάντησε η Σοφία.

Η γυναίκα με το μοντέρνο, σοβαρό ντύσιμο και τα τριγωνικά γυαλιά ξεφύσησε ανακουφισμένη. Γύρισε να φύγει, μα κοντοστάθηκε.

«Του έχει συμβεί κάτι;»

«Απ' όσο ξέρω, απλώς δουλεύει σε διαφορετικούς ρυθμούς. Έτσι

κι αλλιώς πάντα βρίσκει τρόπο να κάνει τη διαφορά», απάντησε κοφτά η Σοφία. Ό,τι και να είχε ήταν δική του δουλειά και όχι του καθενός.

Ο Φίλιππος είχε αλλάξει τους ρυθμούς του. Ξυπνούσε αργά. Το μεσημέρι ασχολιόταν με το γατί, έβαζε να φτιάξει να φάει ή παράγγελνε απ' έξω. Μάζευε λίγο το σπίτι -το τόσο άδειο σπίτι- έκανε μπάνιο, άνοιγε την τηλεόραση. Το βραδάκι πήγαινε στο γραφείο και έμενε μέχρι αργά. Ήδευε με αυτόν τον τρόπο δύο εβδομάδες, συνολικά τρεις από τότε που έφυγε η Ζωή.

Τρεις βδομάδες ήταν αρκετές. Πλέον ήξερε ότι η Ζωή δεν θα γυρνούσε και ότι έπρεπε ο ίδιος να σταματήσει να παίζει με τη ζωή του και να βάλει τα πράγματα σε μια σειρά. Τα λόγια της μητέρας του γυρνούσαν όλη την ώρα στο μυαλό του, ήξερε ότι είχε δίκιο. *Θέλει πολύ κόπο να δημιουργήσεις σχέση εμπιστοσύνης μ' έναν άνθρωπο... Κόπο, χρόνο και ίσως και να μην τα καταφέρεις καν.* Τη μάνα του την εμπιστευόταν. Πιο εύκολο, αλλά θέλει επίσης χρόνο, είναι να αγαπήσεις κάποιον. Αυτός όσο είχε τη Ζωή ήταν επαναπαυμένος με την παρουσία της, την ύπαρξή της. Τώρα μπορεί να έβρισκε εύκολα μια γυναίκα να περάσει το βράδυ του, αλλά πού θα έβρισκε κάποια να γίνει αυτό που ήταν η Ζωή;

Είχε βρει πάλι τα χαρτιά πάνω στο γραφείο του, μαζί με τις υποσημειώσεις της Σοφίας. Ο Φίλιππος απαντούσε σχεδόν μονολεκτικά, αφήνοντάς τις τυπικές διευκρινήσεις πάνω στο θέμα με το οποίο είχε ασχοληθεί. Η Σοφία συχνά ξέφευγε: του έγραφε για τις εξελίξεις, τα νέα της εταιρείας, μα και τα κουτσομπολιά που αφορούσαν υπαλλήλους και ίντριγκες. Το έκανε σταδιακά και έτσι δεν του είχε κακοφανεί, ίσα-ίσα του άρεσε κιόλας. Η Σοφία είχε γίνει ο σύνδεσμος του με τον κόσμο του γραφείου και ίσως με τον κόσμο γενικότερα.

Κοιτούσε έξω από το παράθυρο κρατώντας πάλι ένα ποτήρι λευ-

κή τεκίλα. Είχε μιλήσει νωρίτερα με τον Σωτήρη, που του είχε προτείνει να βγούνε. Παρασκευή Βράδυ. Παρατηρούσε τα φώτα που έλουζαν την πόλη, παρηγορούσαν την ασχήμια των πολυκατοικιών, έδιναν την άνεση να περπατήσεις τους δρόμους της. Σκεφτόταν ότι ίσως θα έπρεπε τελικά να πάει να τον βρει. «Στα γνωστά», του είχε πει ο Σωτήρης φωνάζοντας, γιατί δεν άκουγε εξαιτίας της μουσικής.

Τα φώτα του διαδρόμου τον ξάφνιασαν. Άνοιξε την πόρτα του γραφείου του για να αντικρίσει τη Σοφία. Στεκόταν αμήχανα στην αρχή του διαδρόμου κοιτώντας τον. Φορούσε φούστα μέχρι το γόνατο, μπότες και χοντρό σακάκι. Ο καιρός όσο πήγαινε έφτιαχνε, αλλά τα βράδια ήταν ακόμα κρύα. Ο Φίλιππος την κοιτούσε μετέωρος.

«Τι κάνεις;» τη ρώτησε αφού διαπίστωσε ότι κάποιος έπρεπε να μιλήσει.

«Καλά», απάντησε εκείνη, μη γνωρίζοντας πώς να χειριστεί την ψυχρότητα που απένεε ο Φίλιππος.

Προχώρησε προς το μέρος του, εκείνος παραμέρισε ανοίγοντας την πόρτα και αφήνοντάς την να περάσει.

«Ώστε έτσι περνάς τα βράδια σου τελευταία...»

«Ναι, είδες; Με τον καλύτερο δυνατό τρόπο».

«Αυτά υποθέτω είναι για 'μένα, ε;» είπε δείχνοντας έναν πάκο χαρτιά στην άκρη του γραφείου, στο σημείο όπου τα έβρισκε κάθε πρωί. Ο Φίλιππος έγνεψε καταφατικά.

Υπήρχε μια έντονη αμηχανία μεταξύ τους που δεν είχε υπάρξει ποτέ πριν. Έφταιγε το ύφος της Σοφίας που δεν ήταν απαιτητικό όπως συνήθως ή και ο τρόπος τού Φίλιππου, που τόσο καιρό σχεδόν δεν είχε μιλήσει με άνθρωπο και κατέβαλλε προσπάθεια για να το κάνει.

«By the way, πολύ καλή η ιδέα σου για το project, είμαι σίγουρη ότι θα 'χει φοβερή επιτυχία».

«Χαίρομαι που εγκρίνεις», απάντησε, γεμίζοντας το ποτήρι του. «Θες;» τη ρώτησε κουνώντας επιδεικτικά το μπουκάλι.

«Τεκίλα; Λευκή;»

«Πάντα», απάντησε ο Φίλιππος αναζητώντας ένα δεύτερο ποτήρι.

«Βασικά...» δίστασε εκείνη, «είχα σκοπό να σε πάρω και να φύγω», δήλωσε ανακτώντας λίγη από τη χαμένη της άνεση.

Την κοίταξε διατυπώνοντας απορία με το βλέμμα του. Δεν είχε ιδιαίτερη όρεξη για εξόδους, αλλά εκείνη τη στιγμή συνειδητοποιούσε πως είχε μείνει αρκετό καιρό κλεισμένος, κάτι που δεν επικροτούσε σε ανθρώπους και που δεν του ταίριαζε γενικότερα.

«Θα μouxλιάσεις εδώ μέσα, πάρε μπουφάν λοιπόν και προχώρα». Είχε τώρα το κλασικό ύφος της που δεν σήκωνε αντιρρήσεις και που τον έκανε να νιώθει σίγουρα πιο οικεία και άνετα.

«Κέρδισες! Θα σας κάνω λοιπόν το χατίρι δεσποινίς, να σας συνοδέψω απόψε», απάντησε με θράσος.

Η Σοφία τον κοίταξε πλάγια, αλλά έπνιξε την επόμενη της απάντηση γιατί ήξερε ότι ο Φίλιππος μπορεί να ήταν εγωιστής, αλλά ήταν καλό παιδί και πραγματικά κάποιος έπρεπε να τον ξεκουνήσει.

Μπήκαν στο ασανσέρ. Ήταν η δεύτερη φορά που βρίσκονταν οι δυο τους μέσα στο ίδιο ασανσέρ και ο συνειρμός ήταν αναπόφευκτος, τουλάχιστον για εκείνη.

«Πού πάμε;» ρώτησε η Σοφία, θέλοντας να αλλάξει θέμα στη σκέψη της και στις ενδεχόμενες δικές του.

Όπου θες, απαντούσε αδιάφορα η Ζωή κάθε φορά που ο Φίλιππος της έκανε αυτή την ερώτηση. Αφηνόταν στις επιλογές του, εκτός από τις φορές που είχε νευριάσει μαζί του· τότε επέλεγε μόνη της και τον υποχρέωνε να την ακολουθήσει αν ήθελε να μείνει μαζί της ή σταματούσε να μιλά κι εκείνος απλώς ακολουθούσε. Του άρεσε η Ζωή θυμωμένη, του άρεσε να την τσιτώνει πού και πού.

Πάλι σκεφτόταν τη Ζωή. Έπρεπε να σταματήσει να σκέφτεται τη Ζωή.

«Φίλιππε;»

Είχε ξεχαστεί.

«Ε...» ψέλλισε κερδίζοντας χρόνο. Μόλις φτάσανε στο ισόγειο, έσπρωξε την πόρτα και άφησε τη Σοφία να περάσει. «Με πήρε νωρίτερα ο Σωτήρης και έχω καιρό να τον δω», είπε τελικά.

«Ωραία! Πάμε να τον βρούμε», συμφώνησε η Σοφία.

Μπαίνοντας στο μπαρ συγκέντρωσαν όλα τα βλέμματα. Πλησίασαν τον Σωτήρη, που ήταν με μια κοπέλα. Η Σοφία χαιρέτισε και πήγε κοντά του για να ακουστεί μέσα στο θόρυβο.

«Τον έβγαλα έξω και στον παραδίδω!» είπε θριαμβευτικά.

«Μηράβο ρε Σοφάκι», απάντησε ο Σωτήρης και στράφηκε προς τον Φίλιππο.

Τον σκούνηξε στον ώμο και τον χτύπησε φιλικά στην πλάτη. Ο Φίλιππος ένιωθε παράταιρος εκεί μέσα.

«Φίλε, δεν υπάρχουν. Ψόφνες;»

Ο Φίλιππος χαμογέλασε και πήρε το πονηρό υφάκι που συνόδευε πάντα αυτό το αθώο χαμόγελο.

«Άντε ρε. Εσύ παντρεύτηκες και μιλάς για μένα;»

Ο Σωτήρης γελούσε.

«Να σου γνωρίσω τη Μαίρη», είπε παρουσιάζοντας την κοπέλα που στεκόταν δίπλα του. Έκλεινε δυο μήνες μαζί της. Για τον Σωτήρη αυτό ισοδυναμούσε με γάμο. Ο Φίλιππος χαιρέτισε, της έσφιξε το χέρι, τη γνώρισε στη Σοφία και στράφηκε στο φίλο του. Η μουσική ήταν δυνατά, οπότε οι κουβέντες έμεναν μεταξύ τους.

«Καλή είναι. Barbie, αλλά για 'σένα μια χαρά», τον πείραξε ο Φίλιππος.

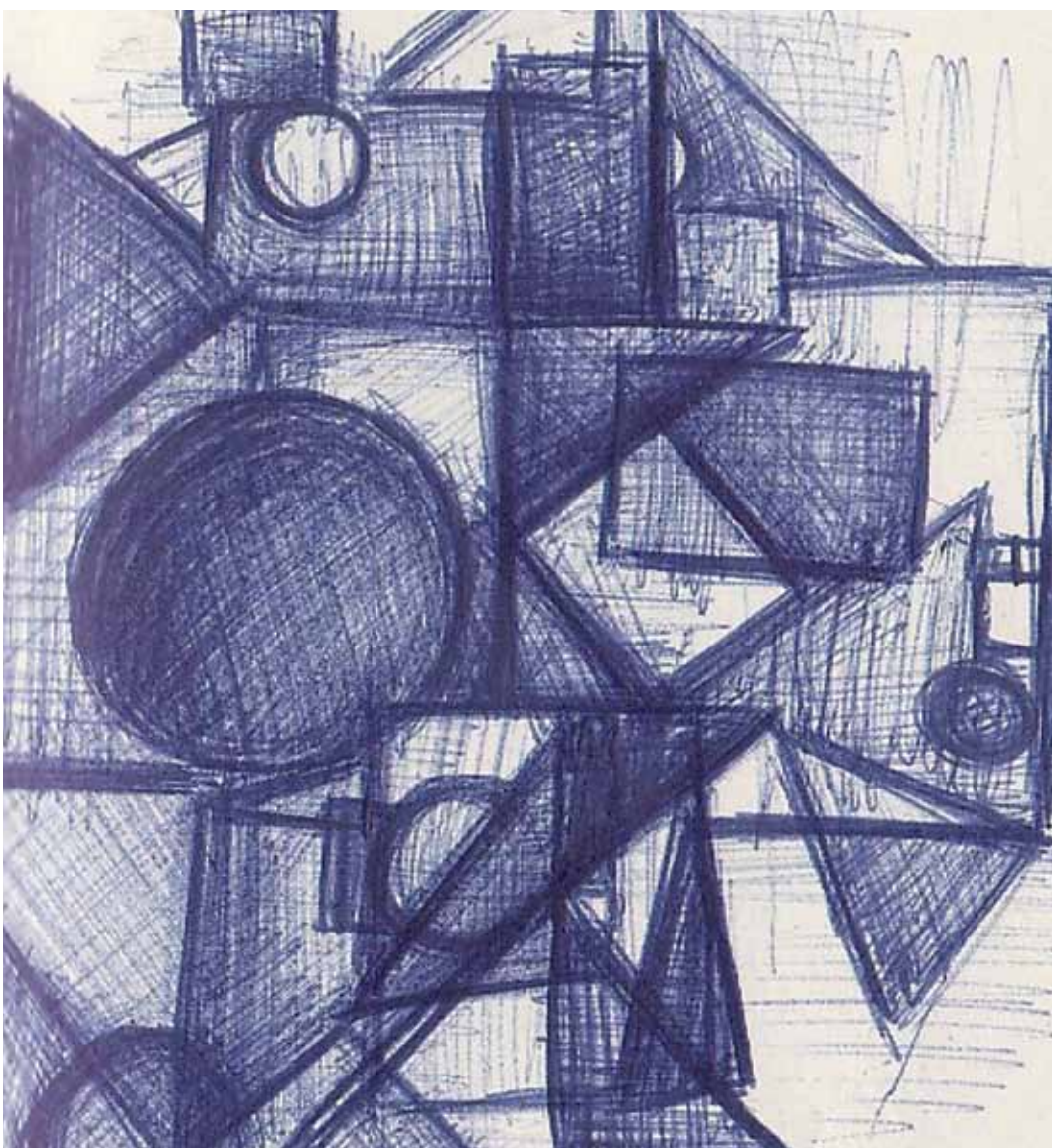
«Ε, δεν είναι και το πρώτο μυαλό», παραδέχτηκε ο Σωτήρης. «Αλλά καλό κρεβάτι. Φίλιππε, έχεις βγει οφσάντ».

Τσούγκρισαν τα ποτήρια τους. Ήταν μια ωραία έξοδος. Μιλούσαν όλοι μαζί. Η Σοφία κοιτούσε πλαγίως την κοπέλα του Σωτήρη κάθε φορά που μιλούσε και έκανε προσπάθεια να μη σκάσει στα γέλια. Ο Φίλιππος την παρατηρούσε. Ήταν ωραία γυναίκα η Σοφία, έξυ-

πνη, ευχάριστη και πολύ ικανή.

Την πήγε μέχρι το σπίτι της και την καληνύχτισε. Είχε υποσχεθεί και σε αυτήν και στον Σωτήρη ότι τη Δευτέρα θα πήγαινε πρωί στη δουλειά.

Γύρισε σπίτι του Σάββατο ξημερώματα.

12.

Είχαν περάσει σχεδόν δύο μήνες από τότε που πρωτοαντίκρισε αυτό το κτήριο. Ήξερε άπλετο χρόνο εκεί το τελευταίο διάστημα, ώστε να τα κάνει όλα τέλεια. Το τεύχος Απριλίου ήταν πρόκληση όχι μόνο για τη Ζωή, αλλά για το περιοδικό ολόκληρο και αρχές Μαρτίου είχαν τελειώσει όλες οι διαδικασίες. Πιέστηκε, δούλεψε αδιάκοπα -ακόμα και σαββατοκύριακα- φροντίζοντας για την αρτιότητα των φωτογραφιών της· ήταν ό,τι καλύτερο μπορούσε να κάνει. Έτσι, από τη μία κατάφερε να μην της μείνει χρόνος για άσχημες σκέψεις και από την άλλη να αποδείξει την αξία της. Όταν το joliet-joliet κυκλοφόρησε έκανε πάταγο, το γνωστό πάταγο που κάνει πάντα.

Είχε διασχίσει με τον αέρα της η Λιζ την είσοδο, είχε χαιρετίσει επιλεκτικά. Η Ζωή την ακολουθούσε, διαπιστώνοντας πως για όλους αυτούς τους κοινούς θνητούς, η Λίζα της ήταν κάτι σχεδόν απροσπέλαστο. Η ίδια είχε δικαίωμα να της φωνάζει και να της θυ-

μώνει, να την αναζητά και να τη μειώνει, την «Elyse Alexandrinou», στο πέρασμα της οποίας άλλοι χαμήλωναν το βλέμμα, άλλοι την κοιτούσαν με δέος.

«Δημόσιες σχέσεις», σχολίασε η Λιζ.

Η Ζωή την κοίταξε απορημένη.

Είχαν βγει με μεγάλα βήματα από το ασανσέρ, στο βάθος βρισκόταν το γραφείο του. Προχωρούσαν σε ένα διάδρομο γεμάτο τζαμαρίες. Δεξιά κι αριστερά ήταν γραφεία στα οποία έβλεπες μέσα και τελικά έβλεπες έξω. Στο εσωτερικό τους κυριαρχούσε το λευκό. Τα πάντα ήταν λιτά, απέριπτα, μόνο κάδρα με εξώφυλλα τευχών υπήρχαν, συνωστισμένα στα λιγοστά εκατοστά ανάμεσα στις πόρτες.

«Φαντάσου να γίνει σεισμός εδώ μέσα», είπε η Λιζ.

«Βασικά δεν νομίζω να είναι γυαλί, πρέπει να είναι άλλο υλικό».

«Σπάει όμως;»

«Τι να σου πω ρε Λιζάκι, ελπίζω όχι. Ειδικά όσο δουλεύω εδώ. Αλήθεια έχει σεισμούς η Γαλλία;»

«Δεν έχω καταλάβει κανέναν τόσα χρόνια εδώ».

«Τότε, μάλλον πρέπει να 'ναι ολόκληρη πάνω σε πλάκα. Η Ελλάδα νομίζω είναι εκεί όπου ενώνονται, ή κάτι τέτοιο τέλος πάντων, δεν θυμάμαι, πάει καιρός από το σχολείο και ποτέ δεν ήμουν ιδιαίτερα καλή στη γεωγραφία».

«Δεν έχει μεγάλη σημασία έτσι κι αλλιώς. Τι έλεγα πριν;»

«Δημόσιες σχέσεις», της θύμισε η Ζωή, παίρνοντας ακριβώς το ίδιο ύφος.

«Α ναι! Σε αυτούς τους χώρους, που λες, είμαστε ιδιαίτερα εκλεπτυσμένοι όλοι, οπότε δεν είναι αλήθεια ότι ισχύει ο νόμος της ζουγκλας, όπως σε άλλα επαγγέλματα. Ισχύει όμως ο νόμος της θάλασσας. Το μεγάλο ψάρι τρώει το μικρό. Για να γίνεις όμως “μεγάλο” πρέπει πρώτα να καταφέρεις να γλιτώσεις. Μετά, πρέπει να φας πολλά μικρά ψάρια ή να φουσκώνεις με αέρα κάθε φορά που περνάς μπροστά από κάποιον ώστε να φαίνεσαι “μεγάλος”. Αλλιώς, δεν επιβιώνεις. Εγώ επειδή δεν μ’ αρέσει να πατώ επί πτωμάτων,

είναι η αλήθεια, κάνω το δεύτερο», συμπλήρωσε κάνοντας τη φωνή της αστεία.

«Λυπηρό. Ή μάλλον γελοίο. Ή μπορεί και τα δύο», απάντησε σκεπτική η Ζωή.

Κάθονταν τώρα έξω από το γραφείο του Ζαν Πιερ. Λίγο πριν το τέλος του διαδρόμου είχαν στρίψει δεξιά και μπήκαν σε μια μικρή αίθουσα υποδοχής που είχε έναν κόκκινο καναπέ. Είχαν φτάσει νωρίτερα, αλλά έτσι κι αλλιώς θα περίμεναν. Η Λίζα συνέχισε να μιλά.

«Τόσα ψεύτικα, φτηνά βλέμματα και χαζά χαμόγελα. Τόσοι άνθρωποι που αδυνατούν να αγγίξουν οτιδήποτε μέσα σου. Αναζητούν την προσοχή σου, την καλημέρα σου και καμιά φορά την κερδίζουν. Αλλά τι τα θες; Δεν είναι αυτοί άξιοι για κάτι παραπάνω και δεν είσαι κι εσύ πλέον. Κάθε φορά το ίδιο σκηνικό σε επανάληψη λες και πατάς κουμπί: “-καλημέρα -καλημέρα”, “-τι κάνεις; -καλά” ακόμα κι αν είσαι χάλια, ακόμα κι αν ο άνθρωπος απέναντί σου που συναντάς κάθε μέρα, ακόμα και ο “φίλος” με τον οποίο βγαίνεις τα βράδια, ακόμα κι εκείνος τη χειρότερη μέρα του, “καλά” θα σου πει κι εσένα θα σου αρκέσει».

Η Ζωή την κοιτούσε ακούγοντάς την προσεκτικά, θαυμάζοντάς την γιατί ενώ ήταν τόσο προσγειωμένη, ενώ κατάφερνε να εκφράζει την πεζότητα των πραγμάτων γύρω της, συνέχιζε να μασάει τα χλόφουσκες και να ερωτεύεται. Ενώ τα ήξερε όλα αυτά, δεν προστατευόταν παρά ελάχιστα. Η Ζωή είχε αναπτύξει χιλιάδες άμυνες, τόσο ισχυρές που αυτή την κουβέντα δεν θα την άνοιγε ποτέ. Τα θεωρούσε όλα αυτά δεδομένα: οι δικηγόροι λένε ψέματα και οι δικαστές χρηματίζονται. *Άντε να βρεις άκρη...*

Η Λίζα συνέχισε: «Τα δικά σου δικά σου και τα δικά μου δικά μου. Δεν υπάρχει παραμικρή επικοινωνία, τίποτα για να μοιραστείς, μόνο κάποιες στιγμές κι αυτές απαλλαγμένες από συναισθήματα. Όσες και να 'ναι, πάλι τίποτα θα 'ναι. Αυτό είναι οι άνθρωποι σήμερα Ζωή».

«Ναι», είπε λυπημένα η Ζωή που τα ήξερε αυτά, αλλά τη στενο-

χωρούσε το γεγονός ότι εδώ και καιρό δεν τα σκεφτόταν καν, ούτε την ενοχλούσαν. Τα είχε αποδεχτεί, είχε αφομοιωθεί κι η ίδια της από την εποχή.

«Όσα χρόνια κι αν ζήσω στο Παρίσι, όσες φορές κι αν περάσω από μπροστά τους -ακόμα κι αν μοιραστώ πράγματα, καταστάσεις- τώρα που έχω μεγαλώσει πλέον, ξέρω ότι κανείς δεν θα με κοιτάξει όπως με κοιτάς εσύ. Όταν με κοιτάς εσύ, βλέπεις τη Λίζα, κάπου πολύ μετά βλέπεις τη ζωγράφο και πολύ δύσκολα, μπορεί και ποτέ, βλέπεις τη σχεδιάστρια μόδας, την καταξιωμένη, που σιγά την καταξίωση δηλαδή, αλλά ο κόσμος είναι χαζός, αγαπά τη βιτρίνα. Όσοι με γνωρίζουν τα βλέπουν όλα με αντίθετη φορά και αντίθετο βαθμό δυσκολίας. Οι περισσότεροι, σχεδόν όλοι, δεν έχουν δει ούτε τη σκιά της Λίζας. Εσύ είσαι καλά μες στο studio σου, δεν χρειάζεται ν' ασχολείσαι με αυτά».

Η Ζωή γέλασε ειρωνικά.

«Κι όμως, αναγκάζομαι. Αν το θέμα μας είναι το ψεύτικο στην ανθρώπινη επικοινωνία και τα κρυμμένα μαχαίρια, μια φωτογραφία είναι περισσότερο ικανή να το αποδείξει από οτιδήποτε άλλο. Μεγάλα χαμόγελα, εγκάρδιες χειραψίες και όταν νομίζουν ότι δεν τους κοιτά κανείς, καρφώνουν εκείνο το διαπεραστικό βλέμμα παντού, ειδικά οι γυναίκες».

«Glamorous parties ε;»

«Ναι. Και αυτά και κάτι γάμοι και κάτι βαφτίσια. Είναι λίγο καλύτερα βέβαια εκεί. Πάντως είναι δύσκολο να βρεις απόφιο συναίσθημα πλέον, πόσο μάλιστα να το φυλακίσεις».

Της άρεσε της Ζωής αυτή η λέξη, από μόνη της ήταν τρομακτική και απόλυτη, αλλά τη χρησιμοποιούσε για τις πιο ωραίες φωτογραφίες που έβγαζε. Φυλάκιζε τη στιγμή, το συναίσθημα εκείνης της στιγμής, τις μυρωδιές, τις γεύσεις, τους ήχους. Και όλα αυτά τα έκανε δικά της για πάντα, γλυκές αναμνήσεις.

«Είναι δύσκολες οι σχέσεις των ανθρώπων Λιζάκι και όσο μεγαλώνουμε γίνονται χειρότερες, πιο επιδερμικές. Μένουν εκεί τα αγ-

γίγματα, τα ακούσματα φτάνουν μέχρι τα αισθητήρια όργανα, δεν αφορούν την ψυχή. Έχουμε μάθει να τα διαχωρίζουμε, να προστατεύουμε τόσο καλά τον εαυτό μας που τον προστατεύουμε κι από εμάς».

«Είναι αυτό που είπα και πριν. Ξοδεύουμε χρόνο ατελείωτο με ανθρώπους, γιατί έτυχε, γιατί πρέπει, γιατί έτσι ήρθαν τα πράγματα, και δεν καταφέρνουμε να γίνουμε τίποτα γι' αυτούς κι ούτε να τους κάνουμε κάτι για εμάς».

«Όπως εγώ με τον Φίλιππο».

«Εσύ με τον Φίλιππο... δεν γίνεται να μην είστε κάτι. Αν δεν ήσασταν δεν θα 'χες ξοδέψει τόσο χρόνο στο να τον σκέφτεσαι και να μιλάς γι' αυτόν, κι ούτε θα 'χες κλειστεί τότε νευριασμένη στο μπάνιο».

«Ίσως... Ίσως να υπήρξαμε κάτι, κάποιες στιγμές ίσως γίναμε τα πάντα ο ένας για τον άλλον, αλλά τελικά δεν είμαι σίγουρη αν είμαστε κάτι. Έχουν περάσει μήνες κι όλα μοιάζουν φυσιολογικά, βρήκα δουλειά, ζω τη ζωή μου κι εκείνος το ίδιο φαντάζομαι, δεν υπάρχω στην καθημερινότητά του, στην πραγματικότητά του πουθενά κι ούτε στη δική μου πρέπει να υπάρχει εκείνος. Όρες-ώρες είμαι σίγουρη ότι δεν του λείπω, νομίζω πως ήμουν απλώς μια συνήθεια. Τώρα θα μ' έχει κιόλας ξεσυνηθίσει. Άρα τι είμαστε; Δυο άνθρωποι που έτυχε να συναντηθούν».

Είχε σταθεί με την πλάτη στον τοίχο και τις παρατηρούσε για αρκετά λεπτά μέχρι να τον αντιληφθούν. Η Λιζ κοιτούσε τη Ζωή σκεπτική. Το βλέμμα της Ζωής έπεσε πάνω του. Είχε δίκιο η Λιζ, ήταν όντως πολύ γοητευτικός άνθρωπος, αφοπλιστικός. Η Λιζ γύρισε κι αυτή βλέποντας τη Ζωή να αλλάζει έκφραση. Ο Ζαν Πιερ έκανε ένα βήμα μπροστά.

«Δεν σας διέκοψα, ήσασταν απορροφημένες και επιπλέον μου φάνηκε ιδιαίτερα ενδιαφέρον το άκουσμα της ελληνικής. Ελάτε μέσα», είπε περιμένοντάς τες να περάσουν, όπως του υποδείκνυαν οι καλοί γαλλικοί τρόποι του.

13.

Ξημέρωνε Κυριακή. Πέταξε τα κλειδιά πάνω στο τραπέζι. Ήξερε να υπολογίζει την απόσταση ακόμα και στο σκοτάδι. Αντί να πατήσει το διακόπτη δίπλα στην πόρτα, άνοιξε τα παράθυρα και άφησε το κρύο πρωινό αεράκι και το λιγοστό φως να τρυπώσουν στο χώρο.

Είχε βγει πάλι με τον Σωτήρη, τη Μαίρη και τη Σοφία. Ήταν όντως λίγο χαζούλα η Μαίρη, αλλά είχε πλάκα, αν και η Σοφία δεν την άντεχε για πολλή ώρα. Έβγαιναν σχεδόν σαν ζευγάρια, αλλά ο Φίλιππος δεν προχωρούσε σε κάτι περισσότερο με τη Σοφία. «Ο επαγγελματικός χώρος, είναι επαγγελματικός χώρος», έλεγε και το πίστευε. Το είχε ρίξει πάλι σε κάτι σκόρπια one night stand, μα δεν τον κάλυπταν. Τύχαινε πού και πού κάποια γυναίκα να του τραβήξει την προσοχή, μα καμία δεν του είχε κινήσει πραγματικά το ενδιαφέρον, αφού ως συνήθως έπιανε εύκολα συζήτηση μαζί τους και τις έριχνε άκοπα στο κρεβάτι. Έτσι οι έξοδοί του περιείχαν ανά

διαστήματα ψήγματα ερωτικής ψυχαγωγίας, μα ποτέ όταν έβγαινε με τη Σοφία. Ήταν κύριος ο Φίλιππος, δεν έπαιζε με την ψυχολογία των γυναικών, όχι μπροστά τους τουλάχιστον. Όσο είχαν οι δυο τους μια προϊστορία και όσο η Σοφία δεν ήταν οποιαδήποτε γυναίκα, ο Φίλιππος δεν θα φλέρταρε ποτέ παρουσία της με άλλη.

Στράφηκε προς το τραπέζι να αναζητήσει τα κλειδιά του. *Διάννα*, σκέφτηκε. Είχαν σταθεί πάνω σε κάτι. Πλησίασε και στο αχνό φως ξεχώρισε ένα βιβλίο στην άκρη του τραπεζιού. Παραξευεύτηκε. *Βιβλίο*; Είχε πολύ καιρό να διαβάσει κάτι εκτός δουλειάς. Θυμήθηκε. Δεν ήταν βιβλίο, ήταν το άλμπουμ που είχε αφήσει η Ζωή. Το αγνοούσε επανειλημμένα, μέχρι που ξέχασε εντελώς την παρουσία του και το είχε αφήσει στο ίδιο σημείο δυο ολόκληρους μήνες.

14.

«Απόψε είναι η δεξίωση», είπε κοιτώντας τη Λιζ, σηκώνοντας ελαφρώς τα φρύδια και σχηματίζοντας αχνές ρυτίδες στο μέτωπό του. Ο τόνος της φωνής του έκανε αυτή την απλή καταφατική πρόταση να μοιάζει με ερώτηση και παρατήρηση μαζί.

«Τους άτιμους!» ψιθύρισε η Λιζ με ύφος που υποδήλωνε «τι λες, θα πάμε;» ενώ στην πραγματικότητα είπε στα ελληνικά: «Όσο μεγαλώνουν αυτοί οι άντρες ρε γαμώτο, ομορφαίνουν, αποκτούν γοητεία. Εμείς μια ρυτίδα να κάνουμε -που ποτέ να μην κάνουμε- γινόμαστε πατσαβούρες».

Η Ζωή δεν συγκρατήθηκε, γέλασε. Της φάνηκε αστείο το σκηνικό: η Λίζα να παραμιλάει και ο Ζαν Πιερ να κρέμεται από τα χείλη της περιμένοντας να βγει το πόρισμα. Εκείνος αν και δεν κατάλαβε τα ελληνικά, θορυβήθηκε κάπως από την αντίδραση της Ζωής. Στράφηκε στη Λιζ και είπε σοβαρός:

«Τη δεξίωση διοργανώνει το περιοδικό και όπως καταλαβαίνετε δεν γίνεται να απουσιάζετε, γίνεται σχεδόν προς τιμήν σας. Επιπλέον, αν δεν έχουμε εμείς την τιμή της παρουσίας σας, ποιος θα αξιωθεί να την έχει;»

Ήξερε να παίρνει αυτό που θέλει και η Λιζ ήξερε να υποχωρεί όταν πρέπει. Δεν συνήθιζε να παρευρίσκεται σε παρόμοιες εκδηλώσεις γιατί ένιωθε κομμάτι του συνόλου που χλεύαζε, μα αν η παρουσία της τού έδινε πόντους, δεν είχε άλλη επιλογή αφού ο Ζαν Πιερ είχε κάνει τόσα και για τις δυο τους.

«Ζωή, πρέπει να πάμε», είπε στα ελληνικά πάλι, γυρνώντας προς το μέρος της.

«Δυστυχώς, το έχω καταλάβει».

Η Λιζ στράφηκε προς τον Ζαν Πιερ.

«Θα το πιούμε κι αυτό το ποτήρι», είπε με το δραματικό τόνο που χρειαζοποιούσε πάντα σε ανάλογες περιπτώσεις.

Ο Ζαν Πιερ γέλασε. Του άρεσε που αυτή η μικρή είχε το δικό της τρόπο να ελίσσεται και να βγαίνει από πάνω. Δεν φοβόταν τη Λιζ, δεν μπορούσε να την εκβιάσει, δεν μπορούσε καν να της επιβληθεί, έπρεπε να τη γοητεύσει, να την πείσει ή τουλάχιστον να την προκαλέσει. Την είχε ψηλά στην εκτίμησή του γιατί ήταν αληθινή, τη συμπαθούσε κι έτσι δεν της χαλούσε εύκολα χατίρι. Κοίταξε τη Ζωή. Δράττοντας την ευκαιρία, εκείνη, είπε:

«Εγώ θα μπορούσα να καλύψω την εκδήλωση».

«Όχι που δεν θα έβρισκες τρόπο να βγάλεις την ουρά σου απ' έξω», σχολίασε η Λιζ, με τόνο που θύμιζε παράπονο και θυμό με μια δόση ειρωνείας.

Ο Ζαν Πιερ μπορεί να μην είχε καταλάβει τις λέξεις που είπε η Λιζ, όμως κατάλαβε λίγο-πολύ το νόημα της φράσης της και γέλασε. Μετά σκεπτικός έκανε μια γοητευτική γκριμάτσα και απάντησε στη Ζωή.

«Όχι, δεν νομίζω... Θα φορέσεις τα καλά σου, θα έρθεις να διασκεδάσεις και όχι να δουλέψεις».

Η Ζωή αισθάνθηκε λες και την είχαν σηκώσει αδιάβαστη στον πίνακα.

«Πω, πω...» δαγκώθηκε η Λιζ μετά από λίγο. «Κι εγώ τα καλά μου πρέπει να φορέσω;»

«Λοιπόν, τέλος τα λόγια ωραίες μου κυρίες, θα σας δω το βράδυ. Σας περιμένω άψογες, όπως αξίζετε να είστε».

15.

Το κράτησε στα χέρια του. Τράβηξε τη μεγάλη δερμάτινη πολυθρόνα, την κόλλησε στο τζάμι, όπως έκανε πάντα η Ζωή. Συχνά έμπαινε στο σπίτι και την έβρισκε κουλουριασμένη, με τα πόδια πάνω στο μαξιλάρι, λουσμένη σε ένα ζωηρό φως να ξεφυλλίζει περιοδικά ή να διαβάσει με τα κοκάλινα, μπλε γυαλιά της. Η Ζωή τα μισούσε αυτά τα γυαλιά, έλεγε: «πρέπει να πάρω γυαλιά της προκοπής, δεν πάει άλλο», όμως δεν έβρισκε τίποτα να της αρέσει ή δεν έψαχνε αρκετά και έτσι συνέχιζε να τα κρατάει. Ο Φίλιππος πάντα όμως τα θεωρούσε χαριτωμένα.

Σκούπισε το σκονισμένο εξώφυλλο και το άνοιξε. Η πρώτη φωτογραφία ήταν δική του αγκαλιά με δύο κοπέλες, η επόμενη να συζητά με τον Σωτήρη· ήταν από το πάρτι. Γύρισε σελίδα. Πάλι ο ίδιος του ξαπλωμένος στο studio όπου δούλευε τότε η Ζωή, ένα άδειο μπολ παγωτού και μετά μια φωτογραφία τους στην παραλία. Προ-

χώρησε τις σελίδες. Οι δυο τους στη Σαντορίνη. Η Ζωή μόνη της στο ηλιοβασίλεμα. Την είχε τραβήξει ο Φίλιππος αυτή τη φωτογραφία και είχε χαρεί τότε, γιατί η Ζωή του είχε πει πως ήταν πολύ καλή και εκείνος είχε βρει πάλι τρόπο να το πάρει πάνω του. Η Ζωή νευριασμένη φορώντας τα μπλε γυαλιά της να σχηματίζει ένα πιστόλι με τα δάχτυλα και να τον σημαδεύει. Πρωί στην Ιθάκη και την είχε ξυπνήσει απότομα, μόλις τέσσερις ώρες αφού είχε κοιμηθεί, για να πάνε να δούνε την ανατολή, ενώ εκείνος είχε κοιμηθεί από τις δέκα. Φωτογραφίες του ήλιου να βγαίνει.

Χαμογελούσε. Τόσες φωτογραφίες, τόσες αναμνήσεις... *Μα πού τις βρήκε η Ζωή και της ξέθαψε;* Μάλλον τότε που άλλαζε studio και τακτοποιούσε λόγω της μετακόμισης όλα της τα πράγματα. Ο Φίλιππος γυρνούσε τις σελίδες αργά. Γέλασε κι εκείνος σε μερικά σημεία μόνος του. Τόσες σκόρπιες στιγμές, τόσα πράγματα που τα είχε ξεχάσει. Γυρνούσε τις σελίδες αργά. Του είχε λείψει η Ζωή.

Η Ζωή εκείνο το βράδυ -τρεις μέρες πριν μαζέψει τα πράγματά της, πριν αφήσει το σημείωμα πάνω στο τραπέζι και πριν πετάξει για Παρίσι- είχε ξενυχτήσει καθισμένη στο τραπέζι της κουζίνας. Η ώρα είχε πάει έξι, σε λίγο θα ξημέρωνε, ο Φίλιππος έλειπε. Άναψε τσιγάρο. Κοίταξε το ρολόι. Έπιανε τον εαυτό της εκτεθειμένο να αναζητάει σημάδια του, τη σκέψη της να ακολουθεί τα βήματά του, το μυαλό της να υπολογίζει το χρόνο από την ώρα που συνήθως φεύγει από το γραφείο μέχρι εκείνη τη στιγμή. Κάτι μέσα της σφίχτηκε. Δυσφορούσε και, μαζί με το τικ-τακ του ρολογιού που βρισκόταν στον τοίχο, χτυπούσαν ερωτήματα πρωτόγνωρα για αυτήν: *Πού είναι; Με ποιον; Με ποια και τι κάνει; Γιατί; Γιατί δεν είναι εδώ τώρα; Πού να 'ναι; Εγώ, πού είμαι;*

Κοιτούσε τα πράγματα γύρω της και αφουγκραζόταν τη σιωπή τους. Έφτιαχνε από νωρίς το άλμπουμ. Το τελευταίο διάστημα μάζεψε από παντού τις φωτογραφίες τους και τις τοποθετούσε σε ένα

μεγάλο κουτί. Όλο το βράδυ το είχε ξοδέψει έτσι, να προσπαθεί να τις βάλει σε σειρά. Γελούσε μόνη της. Δάκρυζε. Λάτρευε το συναίσθημα που καταφέρνουν και κλείνουν μέσα τους αυτές οι μικρές εικονίτσες.

Είχαν ζήσει τόσα μαζί: Ρώμη, Πράγα, Ισπανία, Ινδία. Σεμινάρια του ενός ή του άλλου σε διάφορα μέρη, είχαν γυρίσει όλη την Ελλάδα, είχαν αλλάξει παρέες και ήταν πάντα οι δυο τους, σαν φίλοι, σαν εραστές, αλλά ποτέ σαν ζευγάρι. Ποτέ σαν ζευγάρι με όνειρα και ελπίδες για το μέλλον, ποτέ με ζηλοτυπίες και τσακωμούς, ποτέ «είσαι δικός μου» ή «είσαι δική μου». Ήταν κι αυτό μέρος του παιχνιδιού. Αφού περνούσε καλά μαζί του, γιατί να προσπαθήσει να αλλάξει τους κανόνες;

Εκείνο το βράδυ όμως κάτι την είχε πιάσει, κάτι που δεν μπορούσε να το νικήσει. Ίσως έφταιγαν αυτά τα κλεισμένα, ξεχασμένα συναισθήματα που τα είχε προκαλέσει να βγουν στην επιφάνεια. Έσβησε γρήγορα το τσιγάρο και καθάρισε το τασάκι θέλοντας να εξαφανίσει τα ίχνη της ανησυχίας της. Ξάπλωσε αποφασισμένη να ξυπνήσει αργά.

Είχε ήδη ξημερώσει, όταν ακούστηκε το κουδουνάκι στην πόρτα και ο χαρακτηριστικός ψίθυρος του Φίλιππου, κάθε φορά που γυρνούσε σπίτι λιώμα και ξεχνούσε να προσέξει μην την ξυπνήσει: «Όχι ρε πούστη, πάλι...»

Η Ζωή δεν έδωσε σημασία, προσποιήθηκε ότι κοιμόταν βαθιά.

Ο Φίλιππος ξάπλωσε δίπλα της, τη φίλησε στον ώμο και γύρισε πλευρό.

Της ήρθε να κλάψει χωρίς συγκεκριμένο λόγο, να αφήσει το σώμα της να παραδοθεί σε λυγμούς, χωρίς συνοχή, χωρίς αιτία. *Η μήπως υπήρχε;*

16.

Κοίταξε τη φίλη της. Η Λιζ είχε τα μαλλιά πιασμένα και είχε αφήσει μερικές τούφες να πέφτουν, γλυκαίνοντας το πρόσωπό της. Ήταν βαμμένη διακριτικά. Φορούσε μακρύ μπορντό φόρεμα με ένα σκίσιμο μπροστά, που έφτανε αρκετά πάνω από το γόνατο, ενώ ένα λεπτό μαύρο ύφασμα που ξεμυτούσε στην αρχή του σκισίματος, έδινε την ψευδαίσθηση φόδρας. Όταν περπατούσε ήταν λες και φόραγε μίνι φούστα, ενώ ανέμιζε στο πέρασμά της προκλητικό μπορντό σατέν. Ήταν σχεδιασμένο και ραμμένο πάνω της, οπότε της έδινε περιθώρια να είναι ο εαυτός της. Άφηνε το λαιμό της γυμνό καθώς οι ράντες ακουμπούσαν στην άκρη των ώμων της. Φορούσε το κόσμημα της γιαγιάς της, που ήταν περίτεχνα πλεγμένο γύρω από μια μεγάλη λευκή πέτρα και θύμιζε άλλη εποχή. Της άρεσαν της Λιζ οι αντιθέσεις. Η Ζωή ήταν ντυμένη πιο απλά, αν και δεν είχε καταφέρει να αποφύγει το φόρεμα.

«Δεν υπάρχει περίπτωση να μη φορέσεις κάτι δικό μου», είχε πει η Λίζα. «Αφού πάμε, θα ανταποκριθούμε σωστά στο ρόλο που έχουμε να παίξουμε, το είπε εξάλλου και ο Ζαν Πιέρ».

Έτσι η Ζωή φορούσε ένα μαύρο φόρεμα με πολύ κοντό μανίκι που επίσης ακουμπούσε στην άκρη των ώμων της και δημιουργούσε ένα βαθύ ντεκολτέ. Η Λιζ πίστευε ότι της Ζωής τής πάει αυτό το κόψιμο και δεν είχε άδικο. Εφαρμοστό στη μέση, μακρύ και σχημάτιζε μια ελαφριά σούρα στο κάτω μέρος.

Η Λιζ τα τέσσερα τελευταία χρόνια ζούσε σχεδόν αποκλειστικά ως σχεδιάστρια μόδας, σχεδίαζε ρούχα, όχι πολλά, μικρές collection οι οποίες κυκλοφορούσαν στα πιο εξεζητημένα καταστήματα του Παρισιού, κάτι που τις απέφερε αρκετά χρήματα για να καλύψει τις ανάγκες και τα γούστα της. Υπέγραφε τα ρούχα με μια μικρή στάμπα “Lo-Lise”. Όλο αυτό είχε ξεκινήσει σαν αστείο για εκείνη, σαν μια μικρή πρόκληση. Πλέον όμως βρισκόταν στο κατώφλι μιας πολλά υποσχόμενης καριέρας, αφού με τις δημιουργίες της είχε ντύσει αρκετές διάσημες και πλούσιες κυρίες. Με το περιοδικό είχε καλές σχέσεις γιατί από εκεί ξεκίνησε, από ένα μικρό διαγωνισμό που αναζητούσε νέες ιδέες στο χώρο της μόδας. Με το ψευδώνυμο “Lo-Lise” έστειλε δέκα σχέδια που έγιναν όλα δεκτά. Λίγους μήνες μετά τα σχέδια έγιναν ρούχα και συγκέντρωσαν θετικές κριτικές. Από τότε δεν σταμάτησε να κοιτάζει, να διαβάζει, να ξεφυλλίζει, να σχεδιάζει, με σκοπό να είναι καλή στη νέα της δουλειά και να συντηρεί το μικροσκοπικό, πανέμορφο οροφωδιαμέρισμα της με τα μεγάλα παράθυρα, στην ουσία μία μικρή σοφίτα στην αριστερή όχθη του Σηκουάνα, που είχε θέα στο ποτάμι. «Δεν θα μπορούσα να μείνω πουθενά αλλού, αυτό το κανάλι δίνει την ψευδαίσθηση της ελευθερίας. Μέσα σε μια μεγαλούπολη είναι η μόνη μου διέξοδος προς τη θάλασσα. Για μένα, η θάλασσα συμβολίζει την ελευθερία», είχε εκμυστηρευτεί στη Ζωή μια νύχτα που είχαν

αράξει οι δυο τους δίπλα στο ποτάμι εκεί όπου ξεκινά το νησάκι, στη cité δηλαδή, μπροστά από έναν μικρό κήπο που το βράδυ τον κλειδώνουν, όπως και όλους τους κήπους του Παρισιού. Κάθονταν κάτω από μια ιτιά θαυμάζοντας την υπέροχη θέα στο ηλιοβασίλεμα, μόνο λίγα μέτρα μακριά από το σπίτι τους.

Ήταν έτοιμες, δεν μπορούσαν να κάνουν κι αλλιώς αφού ο Ζαν Πιέρ είχε στείλει σοφέρ να τις παραλάβει και ήδη περίμενε είκοσι λεπτά. Μπαίνοντας στην αίθουσα της εκδήλωσης τράβηξαν, όπως ήταν φυσικό, τα βλέμματα, εξάλλου όλοι τις ανέμεναν με ανυπομονησία. Ο Ζαν Πιερ τις υποδέχτηκε και τις άφησε να τον πλαισιώσουν.

«Μα πρέπει να είμαι ο πιο τυχερός άντρας του πλανήτη», αναφώνησε καθώς προχωρούσαν προς τα μέσα. Η Λιζ γέλασε και σχεδόν κρεμάστηκε πάνω του, ενώ η Ζωή χαμογέλασε διακριτικά επιτρέποντας του να περάσει το χέρι του γύρω από τη μέση της.

Γύρισαν σπίτι εξαντλημένες. Η νύχτα είχε κυλήσει όμορφα μα πάνω απ' όλα γρήγορα, με χαιρετούρες, συζητήσεις και αρκετή σαμπάνια. Τις γύρισε ένα ταξί πολυτελείας που είχε κανονίσει γι' αυτές ο Ζαν Πιέρ. Με το που πάτησαν το πόδι έξω από το αυτοκίνητο, λίγα μέτρα από την πόρτα της εισόδου, η Ζωή έβγαλε τα παπούτσια της.

«Αυτός ο πόνος... καθαρά γυναικεία υπόθεση», είπε.

«Είσαι να αλλάξουμε και να πάμε σε κάνα μπαράκι να στρώσουμε λίγο;» πρότεινε η Λιζ.

«Λίζα, το μόνο που μπορώ να φαντασιωθώ τώρα, είναι το κρεβάτι μου».

«Ξενέρωτη», της πέταξε η Λιζ ανοίγοντας την πόρτα του διαμερίσματος και πέφτοντας κατευθείαν με το φόρεμα στον καναπέ, παρπατώντας και παρασέρνοντας το χαλάκι της πόρτας.

«Όντως, δεν είναι για να βγαίνουμε», συμφώνησε κι εκείνη σύνομα, καθώς έβγαζε τις γόβες τις και τις άφησε να πέσουν κάτω με θόρυβο. «Αυτός ο πόνος στα πόδια και η νύστα... Όπως είπες, καθαρά γυναικεία υπόθεση, απόφιο συναίσθημα». Η Λιζ είχε πάρει ένα σκεπτικό ύφος και η Ζωή έπιασε αμέσως το νόημα.

«Λιζα, όρεξη έχεις για φιλοσοφία;»

«Το φιλοσοφείν εστί... καλό».

«Το λακωνίζειν εστί φιλοσοφείν ξέρω εγώ, ειδικά όταν η ώρα είναι περασμένη», απάντησε αυστηρά η Ζωή. Έβγαλε το κλειδί από την πόρτα, έκλεισε και μάζεψε το χαλάκι που είχε μαζέψει η Λιζ στο πέραςμά της.

«Το λακωνίζειν εστί... δεν μ' αρέσει». Άπλωσε τα πόδια της πάνω στον καναπέ.

«Ο πόνος στα πόδια, η ανακατωσούρα, η γλυκιά κενότητα που αφήνουν οι νύχτες όταν σκορπάς την ψυχή σου και την αφήνεις να μπερδεύεται στο πλήθος και τον καπνό. Αδειάζεις από τα πάντα, αδειάζεις και από σένα, και το μόνο που έχεις καταφέρει είναι να σιχαίνεσαι τα μέσα σου. Θες να πείσεις τον εαυτό σου ότι αυτή τη νύχτα όλα επιτρέπονται και ότι όλη η σιχαμάρα που νιώθεις οφείλεται στο ποτό, στο ποτό που σε καλύπτει, σε προστατεύει, σε εκδικείται και για αυτό χαίρεσαι. Η μουσική υποτάσσει το σώμα και το κάνει δικό της και εκείνο αφήνεται σε κάποιο ρυθμό, ψάχνει από κάπου να κρατηθεί και σκορπίζεται μέσα στα άδεια βλέμματα, μπλε αποχρώσεις και κόκκινες, ποτήρια σπασμένα. Βουλιάζεις σε πολλαπλά κενά γιατί κανένα πρόσωπο του πλήθους δεν σε συγκινεί, κανένα προσωπείο του».

Η Ζωή είχε ήδη ξεντυθεί και κουλουριάστηκε στην πολυθρόνα απέναντί της. Έτσι ήταν πάντα οι μοναχικές νύχτες μέσα σε μεγάλες παρέες από τις οποίες κάποιος λείπει. Έτσι ήταν πάντα τα βράδια που η σκέψη αναζητούσε πατρίδα και την έβρισκε σε πρόσωπα που δεν ήταν πια εκεί. Έτσι ήταν τόσα ατελείωτα βράδια πριν τον Φίλιππο. Μετά σταμάτησε να σκέφτεται, γιατί ήξερε ότι δεν έπρε-

πε να σκέφτεται εκείνον.

«Δεν ήταν έτσι όμως σήμερα», σχολίασε.

«Ναι, όντως. Σωστά».

«Έχεις πει;» ρώτησε λίγο ανήσυχη και παραξενεμένη η Ζωή.

«Όχι πολύ, μόνο κάτι σαμπάνιες», απάντησε κοφτά η Λιζ. Η Ζωή την κοίταξε επικριτικά και η Λιζ συνέχισε: «Καλά είμαι μωρέ, αλήθεια. Μόνο μη με βάλεις να περπατήσω σ' ευθεία».

«Έτσι εξηγείται», είπε η Ζωή και της πέταξε ένα μαξιλάρι. Η Λιζ άρχισε να γελάει δυνατά.

«Σήμερα δεν ήταν έτσι, σήμερα ήμασταν μαζί. Έχουν περάσει όμως τόσα άλλα βράδια που μπορεί να ήπια, ή να μην ήπια, όμως σίγουρα γυρίζοντας σπίτι ήθελα να ξεράσω», είπε μετά από λίγο ξαπλώνοντας ανάσκελα στον καναπέ και κοιτώντας το ταβάνι.

«Ναι... Και υπήρχαν και τόσα άλλα βράδια που θα το είχες κάνει, αν δεν σε προλάβαινα εγώ».

Η Λιζ χαμογέλασε.

«Κάποιος έπρεπε να κρατάει τις ισορροπίες», είπε παίρνοντας το σοβαρό της ύφος.

«Κάποιος έπρεπε βασικά να γυρίσει το αυτοκίνητο σπίτι», διόρθωσε η Ζωή.

«Αυτό που μου έκανες σήμερα...» είπε απειλητικά η Λιζ, αλλάζοντας θέμα.

«Εγώ; Τι έκανα δηλαδή;» ρώτησε παραξενεμένη η Ζωή.

«Πήγαινα από εδώ, πήγαινα από εκεί, πάντα από κοντά εκείνος ο τύπος. Κι εσύ, πουθενά».

«Α, ναι, έχει δίκιο! Αυτός ποιος ήταν;»

«Ένας. Τυχαίος. Σε έψαχνα σου λέω να με σώσεις».

«Έλα μωρέ, καλός ήταν».

«Αυτό είναι το θέμα!» είπε υψώνοντας τον τόνο της φωνής της η Λιζ. «Αλλά εσύ, πού ήσουν χαμένη;»

«Στο μπαλκόνι. Βρήκα ανοιχτή την τζαμαρία και γλίστρησα έξω. Χαιρόμουν για λίγο την ηρεμία και τη θέα από ψηλά, μέχρι που με

ανακάλυψε ο Ζαν Πιερ».

«Για πες, για πες», έκανε πονηρά η Λιζ.

«Τίποτα μωρέ, απλά, με εντόπισε. Με πλησίασε».

«Χμ, σε πλησίασε...»

«Λιζα πού πάει το πονηρό κι αδίστακτο μυαλό σου;»

Η Ζωή χαμογελούσε ενώ πήγαινε στο δωμάτιο. Η Λιζ σηκώθηκε με κόπο από τον καναπέ και την ακολούθησε. Ακούμπησε στη μικρή συρταριέρα δίπλα από τον καθρέπτη στον οποίο κοιταζόταν η Ζωή, ενώ έβγαζε το μακιγιάζ της.

«Και; Λοιπόν;» την κοίταξε ανασπώνοντας το ένα της φρύδι.

«Ε, με ρώτησε με το ύφος που χρησιμοποιεί σε κάθε του ερώτηση-κατάφαση: “Μόνη;” και ήρθε και κάθισε δίπλα μου, σχολίασε τη θέα, το φόρεμά μου. Το φόρεμά σου δηλαδή».

«Σε φλερτάρει», αναφώνησε η Λιζ μόλις σηκώθηκε. Έψαξε άτσαλα το νυχτικό της μέσα στα σκεπάσματα, τα οποία είχαν αφήσει άστρωτα από την προηγούμενη νύχτα. Η Ζωή χαμογέλασε.

«Δεν ξέρω, λες; Ο ωραιότερος άντρας του Παρισιού;» σχολίασε χρησιμοποιώντας τα λόγια της Λίζας.

«Οουουου! Ο ωραιότερος άντρας του Παρισιού τρώει πόρτα απ’ την κολλητή μου!»

Γέλασαν με την ψυχή τους. Μέχρι να ξεντυθεί η Λιζ, η Ζωή είχε στρώσει το κρεβάτι γκρινιάζοντας, γιατί ήταν μια δουλειά που έκανε πάντα εκείνη. Έκλεισαν το φως, είπαν καληνύχτα και έπεσαν για ύπνο.

Θα ξημέρωνε Κυριακή. Οι Κυριακές ήταν πάντα οι αγαπημένες τους μέρες.

17.

Από τότε που έφυγε η Ζωή δεν του άρεσαν καθόλου οι Κυριακές. Έκλεισε το άλμπουμ και το τοποθέτησε στο κομοδίνο από την πλευρά που συνήθιζε να κοιμάται εκείνη. Έσβησε το φως, ξάπλωσε, δεν κοιμήθηκε κατευθείαν όμως, κοιτούσε το ταβάνι. Σκεφτόταν μήπως να πήγαινε να δει τη μητέρα του την επόμενη μέρα. Δουλειά δεν είχε και ούτε κάτι άλλο να κάνει. *Τόσες φωτογραφίες, τόσες αναμνήσεις...* Κάτι έλειπε από το χώρο πολύ έντονα. *Είναι η συνήθεια*, σκέφτηκε. Ύπουλο πράγμα, ξεγλιστρά απρόσμενα και σε γεμίζει δημιουργώντας κενά. Οτιδήποτε που αποκτά μια μορφή μονιμότητας για μεγάλο διάστημα, όταν διακόπτεται απότομα προκαλεί νοσταλγία. Ήταν αναπόφευκτο γυρίζοντας πίσω σε αναμνήσεις να μην τον επηρεάσει, να μην τον στενοχωρήσει, να μην τον καταβάλει η απουσία της.

Δεν ήταν άνθρωπος που θα έμενε εντελώς μόνος του, ήθελε να

υπάρχει ένα σταθερό σημείο αναφοράς, κάτι μόνιμο, σαν τη μητέρα του που ήταν πάντα εκεί. Αλλά δεν ήθελε και να δεσμευτεί. Για πρώτη φορά ένιωθε μπερδεμένος, είχαν αλλάξει όλα τόσο απότομα, χωρίς δικές του αποφάσεις, είχε εισέλθει ξαφνικά, χωρίς να το επιλέξει, σε μια κατάσταση η οποία απαιτούσε κάποια μορφή χειρισμού.

18.

Μήνες εκεί. Κυριακάτικα πρωινά με ένα pain au chocolat στο χέρι και μια μπαγκέτα τυλιγμένη σε σελοφάν στην τσάντα. Λεπτά ρούχα γιατί πλέον δεν έκανε κρύο. Ατελείωτες βόλτες και ώρες ανέμελα ξεοδωμένες εδώ κι εκεί.

Παρίσι γεμάτο φως, γεμάτο όνειρα, ελευθερία, γεμάτο έρωτα. Μελαγχολικό Παρίσι, μίζερο Παρίσι...

Μονμάρτη, να παρακολουθούν τους ζωγράφους να δημιουργούν ο καθένας με το δικό του, προσωπικό τρόπο. Άλλοι να φτιάχνουν πορτρέτα, άλλοι να αφοσιώνονται στο να αναπαριστούν γραφικά δρομάκια του Παρισιού, άλλοι να κάνουν καρικατούρες και άλλοι ό,τι θέλουν. Τη Λίζα να την πιάνει το σχεδιαστικό της, να κάθονται στα скаλάκια μπροστά από την εκκλησία Sacre Coeur, να τη βάζει να ποζάρει και η Ζωή για να μην ξεχνιέται κι αλλάξει στάση, να ζωγραφίζει μαργαρίτες. Λίγα βήματα πιο κάτω, λίγα σκαλιά χαμηλότε-

ρα, κάποιος να δίνει πάντα μια παράσταση, να τραγουδά ή να παίζει μουσική για τον εαυτό του ή και για τους υπόλοιπους. Σχεδόν ολόκληρη η πόλη να απλώνεται στα πόδια τους. Μια μεγαλούπολη γκριζα, με ένα σύννεφο ομίχλης που συχνά δεν ξεχωρίζει αν είναι νέφος ή περαστικά σύννεφα. Θαρρεί κανείς ότι η πόλη έχει κάνει συμβόλαιο με την ομίχλη και τη συννεφιά. Λένε πως στο Παρίσι ο ήλιος τραγουδά μόνο εξήντα μέρες το χρόνο. Καμιά φορά λοιπόν ξεθαρρεύει και παίζοντας με τα σύννεφα χαϊδεύει απαλά όσα δεν κρύβονται στη σκιά των πολυκατοικιών και των μεγάλων κτηρίων. Εκείνες τις μέρες το φως λούζει τις στέγες, τους κήπους, τους δρόμους, χτυπά στα καπό των αυτοκινήτων και διαχέεται προς κάθε κατεύθυνση.

Όσο ο καιρός έφτιαχνε και όσο ήλιος έκανε πιο συχνά και δυναμικά τις επισκέψεις του, η διάθεσή τους βελτιωνόταν, ειδικά της Ζωής. Είχε αρχίσει να γίνεται πολύ ενεργητική και δραστήρια, να απελευθερώνεται από όλες εκείνες τις σκέψεις που την κρατούσαν πίσω, είχε όντως ξεκινήσει μια καινούργια ζωή. Περιδιάβαζε τους δρόμους της πόλης με τη φωτογραφική της μηχανή, ψάχνοντας εικόνες, στιγμές, συναισθήματα.

Άνθρωποι πήγαιναν σαν μαριονέτες εδώ κι εκεί, κοιτώντας μαγεμένοι δεξιά και αριστερά. Φωτογραφίες και φωτογραφικές μηχανές σε κάθε μέγεθος και είδος. Άνθρωποι κάθε φυλής να προσκυνούν όπως πάντα, μα πιο έντονα την άνοιξη, το μεγαλείο του Παρισιού. Τα γωνιακά café με θέα πάντα στο δρόμο, πλέον όλα γεμάτα και τα χρώματα να τρέχουν από τις ανθισμένες γλάστρες των σπιτιών που κρύβονται στα μικρά στενά της πόλης. Μύριζε άνοιξη. Τα λουλούδια είχαν κατακλύσει τις υπαίθριες αγορές. Τα δέντρα τέντωναν περήφανα τα φυλλώματά τους και όλα προμήνυαν την άφιξη του καλοκαιριού. Οι δρόμοι είχαν αρχίσει να πρασινίζουν και οι κήποι να αποκτούν χρώμα. Μικροπωλητές κατά μήκος του Σηκουάνα να πουλούν τιςπραμάτειες τους, μεταχειρισμένα βιβλία, παλιά γραμματόσημα, δίσκους βινυλίου, διαφημίσεις-αφίσες του παλιού

καιρού, μεγάλες κυρίες μιας περασμένης εποχής σε ασπρόμαυρο, καρτ ποστάλ και μουσικά κουτιά.

«Πίσω από τη βιτρίνα το Παρίσι ήταν μια πόρνη: Από μακριά είναι συναρπαστική, δε βλέπεις την ώρα να την πάρεις αγκαλιά σου. Και πέντε λεπτά αργότερα αισθάνεσαι κενός, αδιασμένος με τον ίδιο σου τον εαυτό. Νιώθεις εξαπατημένος», διάβασε δυνατά η Ζωή από το βιβλίο που κρατούσε στα χέρια της*. «Λες; Τελικά να 'ναι μόνο αυτό;» αναρωτήθηκε.

Ήταν καθισμένες σε ένα φαρδύ πεζούλι κατά μήκος του ποταμού, τρώγοντας ιταλικό παγωτό, περιμένοντας ανέμελες το βράδυ να έρθει.

«Ναι, καλά», είπε, προσπαθώντας να καταπιεί μια τεράστια μπουκιά, η Λιζ. «Άντρας δεν το 'γραψε; Οτιδήποτε δεν μπορούν να έχουν είτε το εκθειάζουν, είτε το απαξιώνουν... Μπλα, μπλα, μπλα, όλοι κάτι έχουν να πουν κι όλοι ξαναγουρίζουν μονίμως ερωτευμένοι και εξαρτημένοι από την πόλη του φωτός».

Η Ζωή έκλεισε το βιβλίο και τέντωσε τα πόδια της πάνω από το νερό που πάφλαζε ελαφρά, εξαιτίας ενός ποταμόπλοιου που μόλις περνούσε.

«Άραγε αυτή η πόλη προκαλεί σε όλους το ίδιο συναίσθημα;» διατύπωσε προβληματισμένη, κοιτώντας τη Λιζ να κάθεται οκλαδόν και να προσπαθεί να καταναλώσει μέχρι και την τελευταία σταγόνα του λιωμένου παγωτού, ενώ το φως χρύσιζε τα μαλλιά της.

«Δεν ξέρω... Εσένα Ζωή, τι συναίσθημα σου προκαλεί;»

«Μια μελαγχολία γλυκιά, που δεν σ' αφήνει όμως να θλίβεσαι!...»

«...Σε προκαλεί να ερωτευτείς», συμπλήρωσε τη φράση η Λίζα.

«Ναι... Η πόλη του φωτός και του έρωτα», είπε σκεπτική η Ζωή και φωτογράφησε μια αυθόρμητη αγκαλιά και ένα ζεστό φιλή με θέα το ποτάμι, τα οποία έλαβαν χώρα μόλις λίγα μέτρα μακριά τους.

* William Wiser, Το Παρίσι στα χρόνια του Μεσοπολέμου, εκδ. Μοντέρνοι Καιροί, μτφ. Τζέννη Κωνσταντίνου

«Δεν έχεις βαρεθεί να τραβάς ερωτοτυπημένους;»

Η Ζωή χαμογέλασε.

«Όχι, μ' αρέσουν! Όποιον άνθρωπο και να 'χεις δίπλα σου σε αυτό το μέρος, νομίζω πως θα τον ερωτευτείς».

«Κι αν δεν υπάρχει κάποιος δίπλα σου», συνέχισε η Λιζ, «ερωτεύεσαι την ίδια την πόλη. Τη γοητεία, την απιστία της, την αίσθηση ότι δεν θα γίνει δικιά σου ποτέ και ότι παροδικά και μόνο σου δίνεται».

«Λίζα, νομίζεις θα μπορούσες να μείνεις εδώ για πάντα;»

«Αυτό ίσως είναι μόνο μια ψευδαίσθηση».

«Που θα πει, ότι όντως θες;»

«Πολλοί θέλουν μια θέση εδώ, αγωνιούν να αγγίξουν λίγη απ' τη μαγεία και να την αποκτήσουν για πάντα. Όποιος έρχεται, ξαναεπιστρέφει, έτσι λένε. Μα νομίζω ότι ο τόπος εδώ ανήκει σε όλους και σε κανέναν. Λένε πως οι Παριζιάνοι είναι οι πιο ιδιότροποι άνθρωποι, αγενείς και αφιλόξενοι. Πιστεύω ότι είναι κι αυτοί θύματα της ίδιας τους της πόλης, που δεν μπορούν να την έχουν αποκλειστικά δικιά τους και είναι αναγκασμένοι να τη μοιράζονται και μάλιστα με ξένους που συχνά τη σημαδεύουν με την παρουσία τους. Όπως το πλήθος των καλλιτεχνών που έχουν περάσει από εδώ κι έχουν αφήσει το στίγμα τους, το οποίο δέχτηκε πρόθυμα να οικειοποιηθεί η πόλη για να γίνει πιο ποθητή. Αυτή η πόλη έχει τη δική της λογική. Όσο για μένα... έχω κι εγώ εθιστεί. Το μόνο που γυρνάει στο μυαλό μου κι ο μόνος λόγος που προσπαθώ σκληρά να είμαι καλή στη δουλειά μου, είναι για να βρω έναν τρόπο να κάνω αυτόν τον τόπο έστω και ελάχιστα δικό μου».

«Αλήθεια; Θέλεις να μείνεις τελικά εδώ; Και οι γκρίνιες ότι σου λείπει η Ελλάδα;»

Η Λιζ χαμογέλασε, αποκαλύπτοντας την αμαρτία της.

«Τίποτα δεν συγκρίνεται με τον τόπο σου, τίποτα δεν αναπληρώνει τη θάλασσα και τον ήλιο και τους δικούς σου ανθρώπους. Απλώς θέλω να μπορώ να επιστρέφω εδώ. Είναι εθιστικό το Πα-

ρίσι. Μπορείς να το πεις βρώμικο, κουραστικό, μεγάλο, αφιλόξενο κατά βάθος, με τους περιέργους ανθρώπους, τους χιλιάδες ξένους, τους τουρίστες, τους μεγάλους δρόμους και τα πολλά μετρό, μπορείς ακόμα να το κατηγορήσεις για χίλια δυο ακόμα. Μα δεν μπορείς να το αρνηθείς. Σε κερδίζει στο τέλος και μέσα απ' τις αντιθέσεις του, καταφέρνει και σε υποτάσσει».

Η Ζωή συλλογίζοταν τα λόγια της φίλης της, ενώ το σουρούπου είχε αρχίσει να πέφτει και τα φώτα να ανάβουν. Πίσω από το πεζούλι τους ορθωνόταν ένας τοίχος και από πάνω ξεκινούσε ένας πεζόδρομος, απ' όπου ακουγόταν ένα ακορντεόν να απομακρύνεται.

«Ίσως», ψέλλισε μετά από λίγο. «Σε παρασύρει από τις βόλτες στο πλακόστρωτο κατά μήκος του Σηκουάνα, στις χιλιάδες διαφορετικές εκθέσεις τέχνης, στα επιβλητικά κτήρια και παλάτια, στα μικρά γραφικά στενάκια, στα γωνιακά café, στις μεγάλες λεωφόρους, στα πολυκαταστήματα, στα μπαράκια στο ημίφως της Βαστίλης, στα bistrot με ζωντανή τζαζ, στις boulangeries και τα ζαχαροπλαστεία. Σε μεθάει με καλό κρασί και σε σοκάρει, επιδεικνύοντας χωρίς αιδώ προς το σοφιστικέ και ρομαντικό προφίλ της, μπουρδέλα και sex shop. Σε ηρεμεί και σε ελευθερώνει στα πάρκα και τους κήπους, σε αφήνει να ξαποστάσεις με συνοδεία πλανόδιων μουσικών στα σκαλιά της Sacre Coeur, σε μαγεύει με τις λειτουργίες, ειδικά όταν ψάλλουν οι καλόγριες, είναι σαν άγγελοι!»

Πλέον, μετά από τόσους μήνες, είχαν και οι δύο περισσότερο ελεύθερο χρόνο για συζητήσεις, βόλτες, μα και για στιγμές ησυχίας. Όλες αυτές οι στιγμές γεννούσαν συναισθήματα, έμπνευση, πάθος. Είχαν απαρνηθεί τους άντρες πάλι, όπως το πρώτο καλοκαίρι που είχε γυρίσει η Λίζα στην Ελλάδα για διακοπές. Αποφάσισαν λοιπόν παράλληλα με τη δουλειά να φτιάξουν κάτι δικό τους, κάτι για τον εαυτό τους.

Αναζητώντας διέξοδο για τη δημιουργικότητα και τη φαντασία τους, έθεσαν σε εφαρμογή ένα μυστικό σχέδιο. Έτσι, για αρχή οι

κυρίες του Παρισιού σήκωσαν αρκετά ψηλά τις φούστες μπροστά στο φακό της Ζωής και κατέβασαν τις ράντες στις μπλούζες τους.

Ασπρόμαυρο. Σώμα σχεδόν γυμνό, ακατέργαστο, όμορφο ή άσχημο, πάντα γοητευτικό και μερικά τοπία, επίσης σε ασπρόμαυρο. Μελαγχολικά, μοναχικά. Τοπία στα οποία κάτι έλειπε ή κάτι παραπάνω υπήρχε. Το χρώμα μαζευόταν στους καμβάδες της Λιζ, μία ζωγραφιά με αφορμή κάθε φωτογραφία. Μερικές φωτογραφίες τις είχε ξανατυπώσει και είχε ζωγραφίσει κατευθείαν επάνω τους.

Μία από τις αγαπημένες τους δημιουργίες ήταν αυτή που ονόμασαν «συντροφιά». Γυμνά δέντρα, ένα παγκάκι άδειο και ακριβώς δίπλα το ίδιο τοπίο ζωγραφισμένο με μουντά χειμωνιάτικα χρώματα, μα το παγκάκι πλέον ήταν κόκκινο και είχε δυο ανθρώπους αγκαλιά. Με παρόμοιες αντιθέσεις πλαισιωνόταν όλη η δουλειά τους. Ό,τι απουσίαζε απ' τη φωτογραφία υπήρχε στον πίνακα και το αντίθετο. Μία ή δυο φωτογραφίες για κάθε πίνακα, ανάλογα με τα συναισθήματα που ήθελαν να δημιουργήσουν, πάντα προσεκτικά διαλεγμένες μέσα από ένα σωρό άλλες.

Είχαν τραβήξει αμέτρητες φωτογραφίες μαζί όλο αυτό το διάστημα και η αγαπημένη τους ήταν μία εντελώς αυθόρμητη. Ενώ είχαν πατήσει το κουμπάκι, κάποιος τους μίλησε και έστρεψαν το βλέμμα τους προς την κατεύθυνση του. Με αυτή την αφορμή η Λίζα σκέφτηκε να ζωγραφίσει το πορτρέτο τους, χρησιμοποιώντας ως βάση μια παιδική φωτογραφία τους, που της Ζωής της έλειπε ένα δόντι. Η Ζωή δεν ενθουσιάστηκε με την ιδέα, αλλά και δεν την απέρριψε.

Η ίδια παράλλαξε τη φωτογραφία τους- αν και ήταν αντίθετη στις πειραγμένες από υπολογιστή φωτογραφίες. Έφτιαξε αρκετά αντίγραφα, από τα οποία θα επέλεγε τρία, που θα πλαισιώναν την αυθεντική, χρωματίζοντας μεμονωμένα σημεία, όπως τα χείλη ή το κοκαλάκι της Λίζας, ή βάφοντας το φόντο έντονα με κόκκινο, κίτρινο, πράσινο.

Μεταμορφώνοντας έτσι την καθημερινότητά τους, περνούσαν τις ώρες που τους άφηνε κενές η δουλειά. Η Λίζα παράλληλα ετοίμαζε

καλοκαιρινή collection και είχε πολλά νεύρα γιατί αρκετοί προσπάθουσαν να μιμηθούν τις δημιουργίες της και έπρεπε να εμπνευστεί στυλ ακόμα πιο διαφορετικό. Η Ζωή δούλευε στους εξαντλητικούς ρυθμούς του περιοδικού.

Κουράζονταν, αλλά τις ικανοποιούσε το αποτέλεσμα, είχαν πλέον ένα σκοπό ζωής, το μικρό τους μυστικό: τη δημιουργία μιας έκθεσης!

19.

Ο Φίλιππος βγήκε πάλι με τη Σοφία. Κοιμήθηκε και ξύπνησε με τη Σοφία, πήγε εκδρομή με τη Σοφία... Πλέον ήταν μαζί της. *Με τη Σοφία*; Ναι, τη Σοφία! Το δεξί του χέρι, μια γυναίκα που λίγο-πολύ τον ήξερε, άντεχε τις παραξενιές του, ήξερε τις εκφράσεις του, γνώριζε πώς να τον χειριστεί, να μη δίνει υπερβολική σημασία όταν τον έπιαναν οι κλειστές του ή όταν πάθαινε κρίσεις πανικού και ένιωθε να πνίγεται από τα μικρά και ασήμαντα. Είναι σχεδόν ακατόρθωτο να αρχίσεις από το μηδέν με μια άγνωστη και να προσπαθήσεις να φτιάξεις κάτι, εκεί είχε καταλήξει.

Όσο για τον έρωτα; Δεν πίστευε ο Φίλιππος. *Τι σημαίνει ερωτεύομαι*; Όλες τις ερωτευόταν στιγμιαία, μετά του πέρναγε. *Τι θα σε κάνει να επιτρέψεις σε κάποιον να μπει στη ζωή σου και να τον θες εκεί*; Δεν ήταν σίγουρος αν μπορούσε να απαντήσει σε αυτή την ερώτηση. Δεν ήταν άνθρωπος του ρίσκου ο Φίλιππος. Πατού-

σε γερά πάντα, προστάτευε τον εαυτό του, είχε μάθει από μικρός ότι οι δυσκολίες μπορούν να ξεπεραστούν αν δεν τους δώσεις σημασία. «Πάντα υπάρχει άλλος δρόμος. Πάντα υπάρχει κι ένα άλλο τέλος που μπορεί να είναι εξίσου καλό». Δεν είχε εμμονές, απλώς προχωρούσε, δεν άφηνε τίποτα να φτάσει πολύ κοντά του, τηρούσε πιστά τις αποστάσεις. Αν ήθελε κάποιος ή κάτι να μείνει, ας έμενε. Ο Φίλιππος δεν θα έμπαινε στη διαδικασία να παλέψει γι' αυτό, δεν ήταν καν διατεθειμένος να θέσει στον εαυτό του το ερώτημα, αν το θέλει.

Ποιοι άνθρωποι ήταν σημαντικοί για τον Φίλιππο; Κατ' αρχάς η μητέρα του. Κάποιοι που με τα λόγια ή τις πράξεις τους επηρέασαν την πορεία του. Ακούγεται αστείο, αλλά και η Άννα η Παπαπέτρου, γιατί ήταν η κοπέλα που νόμιζε ότι την είχε ερωτευτεί στο λύκειο και η μόνη γυναίκα που τον είχε ίσως κάνει να πονέσει. Ο πατέρας του: ακόμα και απόντες να είναι οι γονείς, είναι πάντα σημαντικοί, σημαδεύουν έστω και υποσυνείδητα την πορεία των παιδιών τους. Μετά ήταν η Ζωή σίγουρα. Μπορεί να μην το είχε παραδεχτεί ανοιχτά ποτέ πριν, αλλά η Ζωή ήταν σημαντική, ήταν ο άνθρωπος που έμενε δίπλα του τόσα χρόνια. Μετά ο Σωτήρης ως συνεργάτης, σχεδόν φίλος και πλέον η Σοφία, ως συνάδελφος, παρέα, γυναίκα.

Ο χρόνος με τη Σοφία περνούσε ευχάριστα και γρήγορα, όμορφα. Ήταν ιδιαίτερα ομιλητική και κοινωνική. Όμορφη και έξυπνη, έπιανε εύκολα κουβέντα με κόσμο και άνοιγε θέματα συζήτησης το ένα μετά το άλλο. Μαζί της ο Φίλιππος δεν βαριόταν, ούτε ένιωθε μοναξιά. Είχαν κοινά ενδιαφέροντα, παρόμοιες επιδιώξεις και φιλοδοξίες. Δούλευαν, κουβέντιαζαν για την εταιρεία, είχαν κοινό κύκλο γνωριμιών, πήγαιναν μαζί σε σεμινάρια. Είχε μια παρέα τα απογεύματα και τις Κυριακές, που μέχρι πριν λίγο καιρό έμοιαζαν ατελείωτες.

Δεν είχε πάει ποτέ μαζί της στη μητέρα του μέχρι τώρα, αν και της είχε αναφέρει πως έβγαине με κάποια κοπέλα και πως ίσως είχε μια μορφή σχέσης. Η μητέρα του τον ενθάρρυνε ικανοποιημέ-

νη που άρχισε να βάζει μυαλό, αλλά δεν ρώτησε τίποτα για την κοπέλα και ούτε φάνηκε να θέλει να ακούσει πολλά.

«Εσύ, πώς είσαι;» την είχε ρωτήσει ο Φίλιππος.

«Πολύ καλά. Ο καιρός είναι τέλειος εδώ, τα λουλουδάκια μου είναι όμορφα, άρχισε να μαζεύεται κόσμος, οι παραλίες γεμίζουν».

«Ηρθε κι η παρέα σου;»

«Οι παρέες μου, ναι. Η φίλη μου η Φωφούλα και ο κύριος Περικλής».

Το φλερτ με τον κύριο Περικλή τής είχε ανεβάσει πάρα πολύ τη διάθεση. Ο Φίλιππος χαμογέλασε, αντιμετώπιζε το ζήτημα με συμπάθεια. Κατά βάθος ευχόταν να εξελιχθεί, να βρει κι εκείνη κάποιον να μοιραστεί την καθημερινότητα της τώρα, πριν φτάσει στα γεράματα.

«Χαίρομαι που είσαι καλά και που είσαι χαρούμενη μάνα. Θα έρθω να σε δω την πρώτη Κυριακή που θα βρω χρόνο, υπόσχομαι».

20.

Έμπαινε ο Ιούνης, το Παρίσι έσφυζε από κόσμο και ζέστη. Είχαν αποφασίσει να κάνουν την έκθεση στον πολυχώρο του περιοδικού, τον οποίο ο Ζαν Πιερ τους παραχώρησε με ενθουσιασμό. Οι μέρες κύλησαν με εντατικές προετοιμασίες και στις δεκαεννιά του μηνός ήταν όλα έτοιμα για τα εγκαίνια.

Στο βάθος υπήρχε ένας μικρός μπουφές με εκλεκτό γαλλικό κρασί και ποικιλίες τυριών.

«Ξενέρωτα πράγματα, αντί να φέρουμε κάνα γουρουνόπουλο», είχε σχολιάσει η Λιζ, η οποία πεινούσε και η Ζωή προσπαθούσε να τη συγκρατήσει να μη φάει όλα τα τυράκια, πριν ξεκινήσει η έκθεση.

«Λιζ συγκρατήσου!»

«Μα ρε Ζωή πεινάω!»

«Πού είναι οι τσίχλες σου, τώρα που τις χρειαζόμαστε πιο πολύ

από ποτέ;»

«Δεν χορταίνουν οι τσίχλες».

Ανάμεσα στους πρώτους που μπήκαν στην αίθουσα ήταν και εκείνος που είχε πλησιάσει τη Λιζ στη δεξίωση. Η Ζωή τής έκανε νόημα με τα μάτια και η Λιζ ξέχασε τα τυράκια, τουλάχιστον για λίγο. Προχώρησε προς το μέρος του και τον χαιρέτησε. Σταδιακά ο πολυχώρος άρχισε να γεμίζει με γνωστούς και άγνωστους, ένα ετερόκλητο πλήθος ανθρώπων που τους ένωνε η αγάπη για την τέχνη.

Η Ζωή περιφερόταν στο χώρο φορώντας ένα λευκό φόρεμα αυτή τη φορά. Είχε χοντρές ράντες, ήταν ίσιο στο πάνω μέρος, εφαρμοστό μέχρι τη μέση, κουκούλιαζε ελαφρώς προς τα κάτω μέχρι το γόνατο, με ένα σκίσιμο πολύ διακριτικό και στην αρχή του ένα μεγάλο, υφασμάτινο μαύρο τριαντάφυλλο. Η Λιζ φορούσε ακριβώς το ίδιο φόρεμα, αλλά με κόκκινο τριαντάφυλλο.

Είχαν αποφασίσει να φορούν τα ίδια για να φαίνονται σαν ενότητες, «σαν ένα σε δύο» είχε πει η Ζωή κοροϊδεύοντας τη Λίζα και τις εκτενείς αναλύσεις πάνω στα ενδυματολογικά. Πάλι η Λιζ είχε ασκήσει βέτο ως προς το τι θα φορούσαν.

Τη Ζωή δεν την πείραζε, ποτέ δεν έδινε μεγάλη σημασία στα ρούχα και επιπλέον ήξερε ότι το «φαίνεσθαι» σε τέτοια γεγονότα ήταν αρκετά σημαντικό για τη φίλη της, για τη δουλειά που έκανε. Της μιλούσαν, τη ρωτούσαν και εκείνη όσο πιο ευγενικά μπορούσε προσπαθούσε να ξεφύγει αναζητώντας τη Λιζ, να την κρατήσει δίπλα της, να μιλάει εκείνη για να τη βγάλει από τη δύσκολη θέση. Την παρακολουθούσε να μιλάει και να χαμογελάει με εκείνον τον τύπο. Η Ζωή ήθελε να του χώσει μπουνιά του τύπου. *Αμάν κι αυτός δεν ήξερε να 'ρθει αργότερα;* Ευτυχώς η Λιζ την είδε με την άκρη του ματιού της πελαγωμένη, να χαμογελάει αμήχανα. Ζήτησε συνώμη από τον τύπο και πήγε δίπλα της.

«Τι γίνεται εδώ;» πήρε αμέσως το θέμα πάνω της και η Ζωή βρήκε ευκαιρία και ξεγλίστρηση προς το μπουφέ να βάλει κάτι να πιεί.

Την ακολούθησε μετά από λίγο και η Λίζα.

«Ζωή, χαλάρωσε λίγο. Δεν είναι κάτι τραγικό, μια νύχτα είναι, θα περάσει».

Η Ζωή την κοίταξε απεγνωσμένη.

«Νιώθω σαν μπομπονιέρα και σαν γλάστρα μαζί».

Η Λιζ γέλασε.

«Με μπομπονιέρα μοιάζεις λιγάκι και εδώ που τα λέμε μοιάζω κι εγώ. Αλλά είμαστε ωραίες μπομπονιέρες».

Η Ζωή πήρε διερευνητικό ύφος.

«Τουλάχιστον όλη τη νύχτα που με άφησες να κολυμπάω μόνη, βγήκε τίποτα; Το ρίξαμε το γκομενάκι Λιζάκι;»

«Σιγά το γκομενάκι», είπε η Λιζ, χαμογελώντας φανερά ικανοποιημένη.

Γυναίκες, σκέφτηκε η Ζών. Πώς αλλάζουν έτσι όταν κάποιος τους δίνει σημασία. Λάμπουν λες και το ενδιαφέρον είναι μια μαγική πηγή ενέργειας.

«Πάντως ωραίο παιδί και είμαι σίγουρη ότι θα παίζει κιθάρα σαν τον Μιχάλη σου», είπε η Ζωή με ένα πονηρό χαμογελάκι και η Λιζ πήρε το σοβαρό της.

«Ζωή, κόφτο». Απότομα άλλαξε ύφος. «Πού το ξέρεις;»

«Ήμουν σίγουρη. Σε πειράζω ρε χαζό, αλλά πλάκα στην πλάκα, γιατί δεν κάνεις κάτι; Σε λίγο θα καταντήσεις πιο ανενεργή κι από καλόγρια».

«Μιλάς εσύ, που με τον Φίλιππο τελείωσαν όλοι».

«Εγώ πρέπει να ξαναβρώ πρώτα τον εαυτό μου, έχω αποδιοργανωθεί».

«Ε και εγώ φοβάμαι μην αποδιοργανωθώ. Λοιπόν, ο τύπος είναι γλωσσολόγος/μεταφραστής και θα βρίσκεται εδώ για λίγο καιρό μέχρι να τελειώσουν οι εργασίες ενός συνεδρίου, η συγγραφή των πρακτικών και η δημιουργία λευκώματος. Είναι ένα μεγάλο συνέδριο που αφορά την τέχνη γενικότερα σε όλες τις εκφάνσεις της, όπως αυτές ταξιδεύουν απ' όλο τον κόσμο για να συναντηθούν στο Παρίσι».

«Νομίζω έχεις δίκιο που τον απορρίπτεις», την ειρωνεύτηκε η Ζωή, προσπαθώντας να δείχνει χαμογελαστή.

«Δεν είμαι σε θέση να ερωτευτώ κάποιον που θα φύγει, το 'χω κάνει ήδη μία φορά. Αρνούμαι να επαναλάβω τα ίδια λάθη», απάντησε με πείσμα η Λίζα.

«“Να ερωτευτώ”. Πφφ...» δυσανασχέτησε η Ζωή. «Α! Αυτός δεν ήταν που σου την έπεφτε και στη δεξίωση; Το ψήνει πολύ ο τύπος».

«Ναι, καλά. Απλώς δεν του κάθισα και πείσμωσε. Μέχρι να με πηδήξει θα κινείται στους ίδιους ρυθμούς». Η Ζωή την κοίταξε με απορία. *Πώς η Λιζ αντιδρούσε τόσο πεζά;*

Τις πλησίασαν διάφοροι άγνωστοι και διέκοψαν τη συζήτησή τους.

«Κορίτσια συγχαρητήρια».

Μία περίεργη κυρία, πολύ περίεργη, ρώτησε μέχρι πότε θα ήταν ανοιχτή η έκθεση και πότε θα μπορούσε να τις ξανασυναντήσει εκεί. Τους έκλεισε ένα ραντεβού για το τέλος του μήνα και έφυγε.

21.

«Ερωτεύτηκα!»

«Τι λες ρε φίλε;»

Ο Σωτήρης είχε ανοίξει την πόρτα του γραφείου φουριόζος. Ο Φίλιππος χαλάρωσε στην καρέκλα του.

«Τη Μαίρη ερωτεύτηκες;»

«Τη Μαίρη; Ποια Μαίρη; Α, Ναι! Η Μαίρη μου το 'δωσε αυτό», απάντησε ο Σωτήρης. Στα χέρια του κρατούσε ένα περιοδικό.

«Ρε τη Μαιρούλα», είπε κοροϊδευτικά ο Φίλιππος.

«Καλά μαλάκα, γέλα εσύ. Αλλά αν το δεις θα ερωτευτείς κι εσύ, αν δεν το έχεις ήδη κάνει».

Ο Σωτήρης ξεφύλλιζε με μανία το περιοδικό καθώς πετούσε αυτές τις ασυναρτησίες. Τελικά το ακούμπησε μπροστά στον Φίλιππο.

«Δύο Ελληνίδες στο Παρίσι». Ήταν ο τίτλος, και ο υπότιτλος: «Παξινού Ζωή, Αλεξανδρινού Λιζ». Ο Σωτήρης άρχισε να διαβάζει:

«Η έκθεση που έλαβε χώρα στον πολυχώρο Fabuleux του πασιγνώστου γαλλικού περιοδικού jolie-jolie, έγινε δεκτή με θερμά σχόλια από το απαιτητικό κοινό του Παρισιού. Ο Emile Charin, ένας από τους πλέον δύστροπους κριτικούς τέχνης, σχολιάζει: “Μια πολύ ρομαντική, γυναικεία δουλειά. Αυτές οι δύο κυρίες είναι απλώς αξιολάτρευτες”. Πρόκειται για έναν αρμονικό συνδυασμό ζωγραφικής και φωτογραφίας, όπου οι δύο αυτές τέχνες συναντιούνται στο απόγειό τους με φόντο το μαγευτικό Παρίσι. Οι πύλες της έκθεσης θα παραμείνουν ανοιχτές για το κοινό μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα».

Το αφιέρωμα συνόδευαν φωτογραφίες από τα εγκαίνια της έκθεσης και από τα πιο εντυπωσιακά έργα.

«Ωστε Παρίσι...» μουρμούρισε ο Φίλιππος σκεπτικός.

«Αυτό λες εσύ;» Ο Σωτήρης γύρισε σελίδα σε μια φωτογραφία της Ζωής και της Λιζ. «Εδώ κοιτά!» σχολίασε ενθουσιασμένος.

Εκείνη τη στιγμή η Σοφία μπήκε μέσα. Ο Φίλιππος ασυναίσθητα άνοιξε πάνω από το περιοδικό ένα φάκελο και προσποιήθηκε ότι κάτι ψάχνει.

«Ενοχλώ;» ακούστηκε η εντελώς ρητορική ερώτησή της μετά το τακ-τακ. Άφησε έναν πάκο χαρτιά στο γραφείο του. Χάιδεψε τον Φίλιππο στον ώμο και εκείνος πέρασε το χέρι του γύρω από τη μέση της.

«Ποτέ», απάντησε και της έδωσε ένα φιλή στο μπράτσο καθώς ήταν καθισμένος και εκείνη στεκόταν όρθια δίπλα του. Η Σοφία τού πείραξε τα μαλλιά.

«Φίλιππε, μέχρι το μεσημέρι».

«Όπως πάντα», απάντησε εκείνος.

«Λοιπόν αγόρια, σας αφήνω».

Όταν η πόρτα έκλεισε στράφηκε προς τον Σωτήρη.

«Βαλτός είσαι; Να με κάψεις θες;» Ξέθαψε το περιοδικό, το έκλεισε και του το έδωσε.

«Μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα γράφει. Θα πάμε;»

«Πού να πάμε;» ρώτησε ο Φίλιππος προσποιούμενος ότι δεν είχε καταλάβει για ποιο θέμα του μιλούσε.

«Στο Παρίσι ρε. Στην έκθεση, στη Ζωή, στη Λίζα!»

Ο Φίλιππος σοβάρεψε.

«Στο Παρίσι θέλει κι η Σοφία να πάμε κάποια στιγμή... Κοίτα Στέφανε, η έκθεση θα κυκλοφορεί και στο διαδίκτυο, τη Λίζα δεν την ξέρω και η Ζωή...» Έψαχνε λέξεις να συνεχίσει σωστά την πρόταση που είχε ξεκινήσει. «Η Ζωή θα έχει συνεχίσει τη ζωή της, όπως κι εγώ. Δεν υπάρχει λόγος για μπερδέματα, τα πράγματα μέχρι εδώ είναι ξεκάθαρα». Κρατούσε στα χέρια του το περιοδικό κλειστό.

«Από πότε έγινες έτσι εσύ; Στο Παρίσι με τη Σοφία;»

Ο Φίλιππος μάζεψε αμήχανα τα χαρτιά που υπήρχαν μπροστά του και τα ακούμπησε παραδίπλα. Σταύρωσε τα χέρια και στράφηκε σοβαρός προς τον Σωτήρη, ο οποίος στεκόταν μπροστά του έχοντας στηρίξει τα χέρια του στην άκρη του γραφείου.

«Αποφάσισα να της προτείνω να μετακομίσει σίτι μου».

Ο Σωτήρης έπεσε στην καρέκλα που βρισκόταν δίπλα του σχεδόν συγκλονισμένος.

«Κάτσε, γιατί η συζήτηση αυτή σηκώνει τσιγάρο». Βγήκε και επέστρεψε μετά από λίγο με το πακέτο στο χέρι. «Για πες. Έχεις κάνει και σχέδιο πενταετίας; Δουλειά - παιδιά - σκύλος - γυναίκα;»

Ο Φίλιππος χαμογέλασε σε στάση άμυνας.

«Γάτα είναι, όχι σκύλος», απάντησε χιουμοριστικά. «Δεν είναι και τόσο τραγικό. Κι εσύ τόσους μήνες με τη Μαίρη δεν έπαθες και τίποτα».

«Όντως, κλείσαμε επτά μήνες. Αλλά, με τη Σοφία ρε Φίλιππε;»

Ο Φίλιππος δεν απάντησε.

Άναψε τσιγάρο.

«Το πήρες απόφαση δηλαδή, νοικοκυρεύτηκες;» επέμεινε ο Σωτήρης.

«Όλοι το κάνουν κάποια στιγμή. Άλλωστε δεν μίλησα για γάμο, κάτσε να δούμε πώς τα πηγαίνουμε και ό,τι βγει», είπε ο Φίλιππος

περίπου σοβαρός.

«Αλλά αυτό το “θέλει η Σοφία να πάμε κάποια στιγμή”, πολύ ακραίο ρε αδερφάκι μου, του στυλ: “κάνω όνειρα για το μέλλον”. Εσύ έλεγες πάντα δως ημίν σήμερον και τόσα χρόνια με τη Ζωή σε είχα συνηθίσει αλλιώς».

«Με τη Ζωή... Τη Ζωή την έχασα», είπε σχεδόν από μέσα του.

«Την έχασες; Χα! Ποιος το περίμενε ότι θ’ άκουγα και αυτό από σένα. Δεν έκανες τίποτα για να την κρατήσεις και δεν έκανες τίποτα για να την ξαναβρείς».

«Απ’ τα λάθη μας μαθαίνουμε. Οι σωστές επιλογές απαιτούν θυσιές. Τίποτα δεν μένει για πάντα. Τα πράγματα μετασχηματίζονται κι εμείς μεγαλώνουμε», είπε χρησιμοποιώντας σχεδόν αυτούσια τα λόγια της μητέρας του. «Δεν μου είπες εσύ όμως. Τι ακριβώς ερωτεύτηκες;» ρώτησε αλλάζοντας ύφος και προσπαθώντας να αλλάξει και θέμα.

22.

Είχε ρεπό. Σηκώθηκε αργά, η Λιζ έλειπε. Έβαλε καφέ, ντύθηκε γιατί ήταν της άποψης ότι οι πυτζάμες μεταδίδουν ψυχολογία ύπνου και σε παρασύρουν να χάσεις όλη τη μέρα σου, και αποφάσισε να κάτσει επιτέλους να ασχοληθεί με το ξεκαθάρισμα των φωτογραφιών. Μάζευε τις φωτογραφίες με σφάλματα που της έκαναν κάποια εντύπωση, τις εμφάνιζε στο studio όπως γινόταν με όσες είχαν τραβήξει οι φωτογράφοι και τις απέσυρε. Ήταν συνήθως φωτογραφίες στις οποίες είχε αταίριαστη έκφραση το μοντέλο, είχε γίνει κάποια λάθος κίνηση ή κάτι άσχετο, μεμονωμένο που είχε δει η Ζωή μέσα στο σύνολο και της άρεσε.

Η Λιζ της είχε παραχωρήσει το μεσαίο ράφι της βιβλιοθήκης για να βάζει ό,τι θέλει, όχι γιατί είχε ποτέ πρόβλημα με τα πράγματα ή γιατί ήταν μανιακή με την τάξη, αλλά πιο πολύ για να μη χαλάσει από απροσεξία κάτι σημαντικό της Ζωής. Έτσι στο μεσαίο ράφι της

κόκκινης σιδερένιας βιβλιοθήκης, που βρισκόταν κολλημένη στον τοίχο ανάμεσα στην κουζίνα και το σαλόνι, η Ζωή μάζευε οτιδήποτε τύχαινε να της κινήσει το ενδιαφέρον. Υπήρχε και άλλη μια βιβλιοθήκη δίπλα από την τηλεόραση αλλά εκείνη ήταν βιβλιοθήκη σαλονιού, ξύλινη και επιπλέον ήταν φορτωμένη κυρίως με βιβλία από τις σπουδές της Λίζας, εγκυκλοπαίδειες ζωγραφικής, βιογραφίες και ορισμένα λογοτεχνικά.

Προχώρησε προς την κουζίνα. Υπήρχε ένα μικρό γραφειάκι στο σαλόνι δίπλα στη βιβλιοθήκη, αλλά δεν χρησίμευε ιδιαίτερα και σίγουρα όχι για τη δουλειά που είχε να κάνει η Ζωή. Θα χρησιμοποιούσε το τραπέζι της κουζίνας. Ήταν αρκετά μεγάλο, είχε κόκκινες ξύλινες βάσεις πάνω στις οποίες στηριζόταν μια μεγάλη γυάλινη επιφάνεια σε πράσινη απόχρωση. Τα χρώματα ήταν έντονα, αλλά ταίριαζαν πολύ με το χρώμα του σουηδικού ξύλου που έντυνε την κουζίνα, τα ντουλάπια, τα συρτάρια και τους δύο μικρούς πάγκους. Η Λιζ για να δένει ακόμα πιο πολύ το σκηνικό είχε βάψει όλα τα πόμολα κόκκινα και πράσινα.

Η Ζωή πήρε αγκαλιά όσα πράγματα χωρούσαν στην αγκαλιά της και προχώρησε λίγα βήματα, ακουμπώντας τα στο κάτω μέρος του τραπεζιού. Τελευταία, είχαν παραγίνει πολλές οι φωτογραφίες, τα περιοδικά και γενικότερα όσα μικροπράγματα άφηνε εκεί, και κάθε μέρα γύριζε στο μυαλό της η σκέψη να φροντίσει και αυτό το θέμα. Καθώς μάζευε τα βιβλία της Λίζας από το τραπέζι για να απλώσει τις φωτογραφίες, ένα φύλλο τετραδίου έπεσε κάτω. Το διάβασε:

Η πόλις εάλω... Πάλι.

Κι ο εχθρός φεύγει... Πάλι.

Και η πόλις;

Τι τον νοιάζει αυτόν η πόλις;

Για άλλη πόλη μιλάω.

Μία που δεν την αγάπησε κανείς τόσο πολύ.

Μία που λένε διάφοροι πως αγαπούν

*Μα σε άλλα εδάφη χτίζουν τα σπίτια τους.
Η πόλις άδειασε από κατοίκους
Άδειασε από φίλους
Άδειασε από εχθρούς
Άδειασε από γιορτές
Πένθος, πένθος, πένθος
Η πόλις εάλω
Η πόλη έρημη στέκει
Χωρίς κυβερνήτη, χωρίς πολιορκητή
Γιατί έγιναν όλα τούτα; Γιατί;*

Η Λίζα έλειπε από το πρωί. Η Ζωή ερχόμενη αντιμέτωπη με αυτή την έκρηξη συναισθημάτων, κάθισε προβληματισμένη σε μια καρέκλα ξαναδιαβάζοντας το μικρό χαρτάκι που είχε στα χέρια της. Εκείνη τη στιγμή άνοιξε η πόρτα. Μετά από μερικά βήματα η Λιζμήκε στην κουζίνα, ήταν άσηρη σαν πανί και δεν είπε κουβέντα.

«Λίζα, τι είναι αυτό;» Κράτησε ψηλά τη σελίδα που μόλις είχε διαβάσει.

Η Λίζα έκανε μεταβολή και πήγε στο δωμάτιο. Έπεσε στο κρεβάτι και έβαλε ένα μαξιλάρι στο πρόσωπό της. Μόλις κατάλαβε ότι η Ζωή είχε τρέξει δίπλα της, άρχισε να μιλάει.

«Θυμάσαι εκείνον στη δεξίωση;»

«Ναι. Τι τρέχει;»

«Είχε ένα μήνα που με έψαχνε από δω κι από κει».

«Και; Τελικά, τι είχε συμβεί μ' αυτόν;»

«Του είχα δώσει αυτό που ήθελε, για να μη μου πάρει την ψυχή. Και ήμουν καλά. Είπα: "Ένα one night stand μωρέ, δεν πειράζει". Και στο μυαλό μου τον είχα ψηλά. Είχα αφεθεί στο να φτιάξω έναν έρωτα που κράτησε μια νύχτα, τον είχα πλαισιώσει με όμορφα λόγια που ντύνουν την ασχήμια. Και ήμουν καλά».

«Και τώρα; Γιατί δεν είσαι;»

«Γιατί επέστρεψε να χαλάσει όλα όσα είχα φτιάξει. Εδώ και ένα

μήνα περίπου τον έδιωχνα. Επέμενε. Ζωή δεν το αντέχω. Ποιανού άδικου πολέμου το λάφυρο γίνομαι; Και πώς; Αφού δεν το θέλω, αφού δεν το θέλησα ποτέ».

Έκλαιγε. Η Ζωή δεν καταλάβαινε. Δεν ήξερε και πώς να το χειριστεί. Την αγαπούσε τη φίλη της δεν ήθελε να την πληγώνει κανείς. *Μα και αυτή η κοπέλα τόσο χρονών έχει γίνει, πώς μπορεί ακόμα να συμπεριφέρεται έτσι;*

«Επέμενε. Αναγκάστηκα να του δώσω πάλι αυτό που θέλει να με αφήσει πάλι ήσυχη. Μου τα χάλασε όλα. Έχει σχέση με κάποια που απάτησε για να είναι μαζί μου. Τι όμορφο να φτιάξω στο μυαλό μου πλέον για 'κείνον;»

«Ρε Λιζάκι, αφού δεν τα σηκώνεις όλα αυτά, τι θες και μπλέκεις;»

«Είναι τραγικό», η Λίζα πλέον φώναζε. «Με μηδενίζει αυτός ο άγνωστος, ο άσχετος, έχει το θράσος και με κάνει ένα τίποτα! Έχει το θράσος και λέει ότι το μόνο που θέλει είναι το σεξ, γιατί υπάρχει κάποια στη ζωή του που είναι παραπάνω, αλλά σίγουρα όχι εγώ».

«Ρε χαλάρωσε, έχεις ξεφύγει. Δεν είναι τόσο τραγικό».

«Και πώς είναι ρε Ζωή;»

«Αυτός ο άνθρωπος δεν είναι σημαντικός για σένα και δεν θα 'πρεπε να σε νοιάζει τι σκέφτεται ή σε τι θέση σε βάζει. Αν ο τρόπος του σε ενοχλεί, τότε απλά διώξ' τον και μην ασχολείσαι άλλο μαζί του. Αν θα σε πει κάποιος ηλίθια, δεν σημαίνει ότι είσαι κιόλας. Δεν πρέπει να σε απασχολεί πώς σε βλέπει αυτός, γιατί όπως είπες κι εσύ, είναι ένας άγνωστος και άσχετος. Είναι κάποιος που δεν σε ξέρει, που δεν είχε καν τη διάθεση, απ' ότι φάνηκε, να σε μάθει και που στο κάτω-κάτω και εσύ γιατί να θες να σε μάθει;»

«Να τον διώξω, να τον ξεχάσω. Δεν είναι σημαντικός. Μα γιατί με κυνηγούσε αν δεν με ήθελε; Αφού εγώ τον έδιωχνα».

«Γιατί ο τρόπος σου είναι λάθος. Ο τρόπος που τον διώχνεις μοιάζει με ψήσιμο. Δεν καταλαβαίνεις ότι είναι μέρος του παιχνιδιού;»

Η Λίζα έβαλε τα κλάματα ξανά.

«Τι να κάνω; Τι να γίνω επιτέλους;»

23.

Ο Σωτήρης ξεφύλλισε πάλι το περιοδικό. Άνοιξε στη σελίδα με τη φωτογραφία των δύο κοριτσιών και έδειξε τη Λιζ στον Φίλιππο.

«Ορίστε. Αυτή τη μικρή ερωτεύτηκα».

«Τη Λιζ; Δεν την ξέρεις από μικρή αυτήν;»

«Από πάντα σχεδόν και από πάντα μ' άρεσε, αλλά πάντα ήμουν μεγάλος γι' αυτήν και όταν άρχισε να χάνεται η ηλικιακή διαφορά, αυτή κόλλησε μ' έναν τζιτζιφιόγκο».

«Και τώρα στην έδωσε και το θυμήθηκες;» ρώτησε ο Φίλιππος γελώντας.

«Είχα καιρό να τη δω».

«Και η Μαίρη;»

«Η Μαίρη καλή είναι, αλλά δεν είμαι ερωτευμένος μαζί της. Δεν είναι για εμένα η Μαίρη, ούτε εγώ για εκείνην. Χώρισα χτες, ήταν σκληρό αλλά δεν είχε νόημα να συνεχίσουμε».

Έστρεψε την προσοχή του πάλι στη φωτογραφία.

«Κοίτα την, είναι υπέροχη. Εύχομαι να μην έχει αλλάξει καθόλου και να μην το κάνει ποτέ. Όπως τη θυμάμαι αστεία, δυναμική σε όλα εκτός από τις σχέσεις της με τους ανθρώπους γύρω της, ευαίσθητη, αισιόδοξη. Απλά υπέροχη».

«Σωτήρη. Ό,τι θυμάσαι χαίρεσαι». Ανακάτεψε άλλη μια φορά τα χαρτιά και τους φακέλους του. «Με το ζήτημα της Αναγνώστου έκανες τίποτα, ασχολήθηκες;» ρώτησε ο Φίλιππος.

Στο πρόσωπο του Σωτήρη διατυπώθηκε μια προβληματισμένη έκφραση, ο Φίλιππος τον κοίταξε αυστηρά έτοιμος να πει κάτι. Τον διέκοψε το τηλέφωνο.

«Μάλιστα, ναι καταλαβαίνω, ναι σας τον δίνω αμέσως». Έδωσε το τηλέφωνο στο Σωτήρη λέγοντάς του ψιθυριστά: «Για ποιον χτυπάει η καμπάνα;»

Ο Σωτήρης ανασκουμπώθηκε. Όση ώρα μιλούσε είχε γυρίσει την πλάτη και κοιτούσε έξω από το παράθυρο.

«Μαλάκα... Μ' έχει βάλει στο μάτι αυτή», είπε μόλις έκλεισε. «Πού τη χάνεις, πού τη βρίσκεις στο γραφείο μου είναι».

«Η Σοφία πιστεύει ότι σου την πέφτει», είπε ο Φίλιππος πονηρά.

«Ρε, δεν πάμε καλά σ' αυτή την εταιρεία, τα 'χουν παίξει όλοι εδώ μέσα. Κι εσύ μαζί», είπε δείχνοντας απειλητικά με το δείκτη του τον Φίλιππο και σηκώθηκε.

«Δεν μ' αφήνεις εμένα να πας να κάνεις τίποτα μπας και γλιτώσουμε τη στενή επιτήρηση, λέω εγώ; Εκτός αν σ' αρέσει να έχεις την Αναγνώστου πάνω απ' το κεφάλι σου. Εμένα πάντως καθόλου».

«Εσένα πάντως, δεν σου γίνεται τόσο φορτική, έχω την εντύπωση».

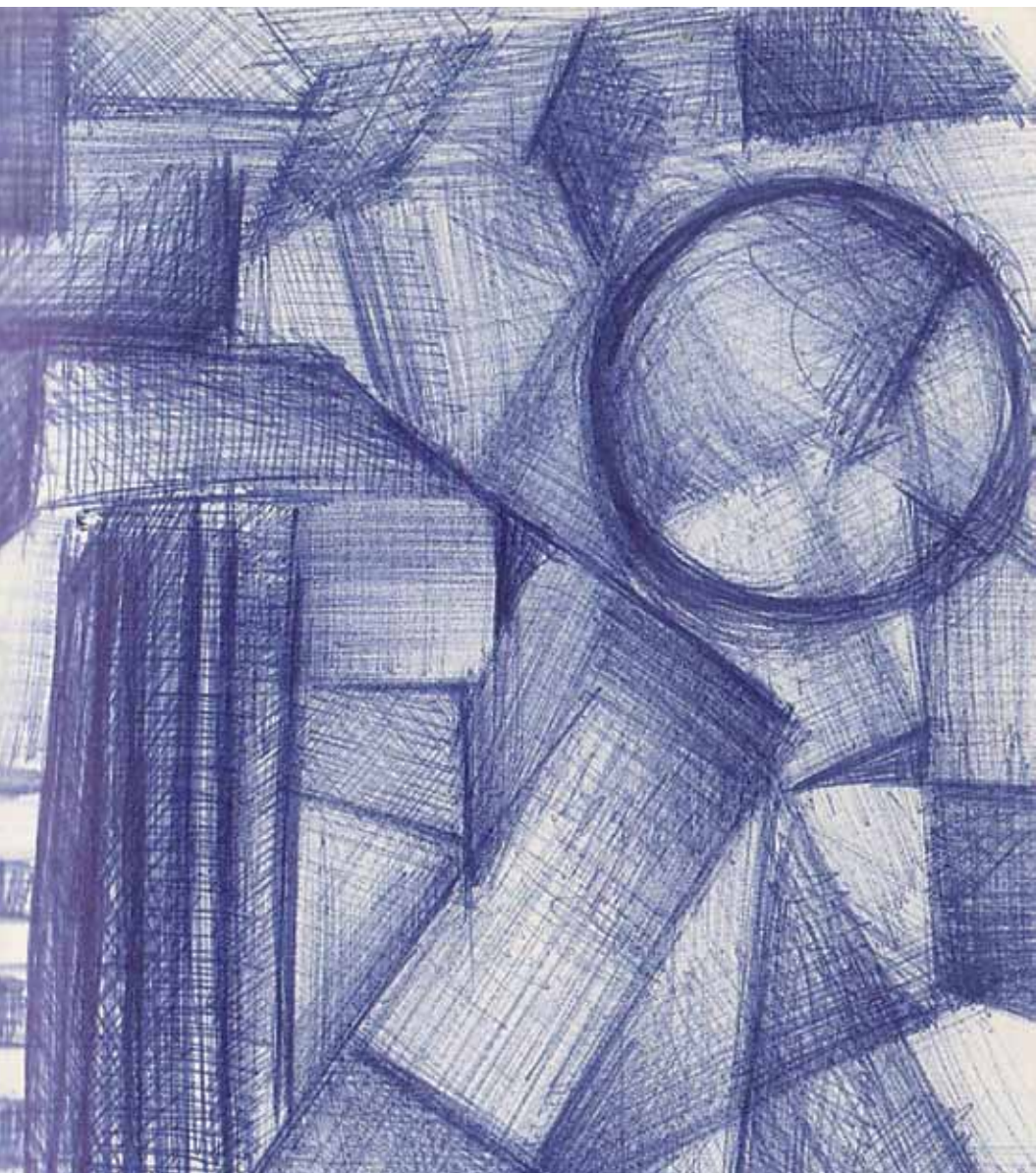
«Δεν της αφήνω περιθώρια».

«Η την πληρώνει η Σοφία. Να ξέρεις μια μέρα είχε κουβαληθεί στο γραφείο μου και με ρώταγε τι τρέχει μ' εσάς και αν έμαθα τα πιπεράτα νέα για το ζευγάρι της χρονιάς στην εταιρεία».

«Σώτο, δεν κάνουμε δουλειά έτσι».

«Λοιπόν, πάω να εργαστώ. Α, και πού 'σαι, η συζήτηση για το Παρίσι δεν έχει κλείσει, σκέψου το. Θα τα πούμε το βράδυ».

«Το θέμα θεωρείται λήξαν. Αν θες βρες τίποτα άλλο για το βράδυ».

24.

Είχαν το ραντεβού με εκείνη την παράξενη κυρία και συζητούσαν περιμένοντάς την στο χώρο της έκθεσης. Ήταν μια ηλιόλουστη μέρα, μια μέρα σπάνια για το Παρίσι. Κάθονταν σε δύο καρέκλες κάτω από ένα μεγάλο παράθυρο, μαζεύοντας λαίμαργα φως. Στο τραπεζάκι ανάμεσά τους υπήρχε ακουμπισμένη μια μεγάλη ανθοδέσμη με τριαντάφυλλα.

«Είναι όμορφα τα λουλούδια», σχολίασε η Λιζ αγγίζοντας τα πέταλα.

«Ναι, και είναι ακόμα πιο όμορφο το γεγονός ότι παντού υπάρχουν ανθοπωλεία, πάγκοι που πουλούν λουλούδια, άνθρωποι με ανθοδέσμες στο μετρό, γλάστρες και γλαστρούλες στα παράθυρα. Είναι ένας φωτογράφος τελευταία που δουλεύουμε μαζί...» συνέχισε κάπως προβληματισμένη η Ζωή.

«Και; Σ' αρέσει;» ρώτησε η Λιζ έχοντας πιάσει το υπονοούμενο.

«Δεν ξέρω».

«Και ο Ζαν Πιέρ;»

«Χμ, λοιπόν, ο Ζαν Πιερ είναι ένας πολύ διακριτικός κύριος, ένας γοπτευτικός άντρας, είναι το αφεντικό μου και επιπλέον δεν είναι κάποιος με τον οποίο μπορώ να βρεθώ για μια νύχτα και μετά να μη συμβαίνει τίποτα».

«Και τι σε χαλάει σε όλα αυτά;»

«Δεν με χαλάει κάτι Λίζα, απλά δεν είμαι ακόμα έτοιμη, νομίζω, να πάρω μία τόσο μεγάλη απόφαση. Είναι μια μορφή δέσμευσης και δεν είμαι σίγουρη αν μπορώ να την υποστώ και να την υποστηρίξω· είναι και η δουλειά στη μέση. Επιπλέον δεν είναι ότι εκείνος έχει δώσει σοβαρά δείγματα, απλά έχει ενδιαφερθεί μια-δυο φορές για το αν είμαι καλά. Δεν μπορείς να πεις ότι μου την έπες κιόλας».

«Κοίτα Ζωή. Δεν στέλνεις λουλουδία σε ένα σπίτι από επαγγελματικό ενδιαφέρον ή έστω φιλικό. Εμένα γιατί δεν μου 'χει στείλει ποτέ; Σιγά τη μεγάλη απόφαση ρε Ζωή. Εσύ κάτι τέτοια τα 'τρωγες για πρωινό κάποτε».

«Δεν είναι το ίδιο. Ανοίγει μια διαφορετική πτυχή της σχέσης με τον εργοδότη μου και δεν ξέρω πού μπορεί να οδηγήσει και πολύ φοβάμαι ότι οι οποιεσδήποτε συνέπειες δεν θα μου είναι ευχάριστες».

Σκέφτηκε το νεαρό φωτογράφο για λίγα δευτερόλεπτα, αυτός ίσως της ήταν πιο προσιτός. Έκανε μια γκριμάτσα που σχεδόν μαρτυρούσε αποστροφή και απαντώντας στο ερωτηματικό που σχηματίστηκε στο πρόσωπο της Λίζας είπε:

«Ίσως δεν είμαι ακόμα έτοιμη για τίποτα καινούργιο. Μάλλον δεν μπορώ να δώσω τίποτα σε κανέναν, ούτε καν τα λιγοστά συναισθήματα μου. Νιώθω πως αν δώσω σε οποιονδήποτε έστω και μικρές δόσεις στοργής, κάτι θα λείψει από μένα. Πώς να στο εξηγήσω... Νιώθω πως όσα έχω μέσα μου είναι ελάχιστα και πρέπει να τα κρατάω για να είμαι υγιής. Θέλω χρόνο για τον εαυτό μου μάλλον».

Μπήκε μέσα με αέρα. Τις πλησίασε.

«Άντρες...» σχολίασε.

Οι δυο κοπέλες γύρισαν ξαφνιασμένες. Μιλούσαν μεταξύ τους στα ελληνικά και τις παραξένεψε που η περίεργη Γαλλίδα κυρία είχε καταλάβει το θέμα της συζήτησής τους.

«Φαίνεται από τον τόνο της φωνής σας και τη στάση του σώματός σας». Χαμογέλασε, η φωνή της ήταν ήρεμη και η έκφρασή της γαλήνια. «Μου κάνετε μεγάλη εντύπωση δεσποινίδες. Θα αναρωτιέστε ποια είμαι και για ποιο λόγο σας έκλεισα αυτό το ραντεβού».

«Claudine Simone, αν δεν κάνω λάθος», είπε η Λιζ.

«Σωστά».

«Συγγραφέας και ηθοποιός», συμπλήρωσε.

«Σωστά».

«Και από όσο ξέρω ασχολείστε και με συνεντεύξεις, αφού ξεκινησατε ως δημοσιογράφος σε εφημερίδες και περιοδικά».

«Με εκπλήσσεις. Δεν ήρθα όμως να σας πάρω συνέντευξη», είπε ενώ καθόταν σε μία καρέκλα.

Η Ζωή και η Λιζ δεν μπορούσαν να καταλάβουν. Η Κλοντίν τις έβλεπε να περιμένουν εξηγήσεις. Θα ήθελε να εντείνει την αγωνία τους, μιας και της άρεσε να το κάνει αυτό με τους ανθρώπους, αλλά η στιγμή δεν ήταν κατάλληλη.

«Γράφω ένα βιβλίο κορίτσια και θέλω μία δημιουργία σας για εξώφυλλο. Έχω λατρέψει τη δουλειά σας», είπε ζεστά και συμπλήρωσε τυπικά: «Φυσικά θα πληρωθείτε, και θα διαφημιστείτε».

«Μ' αρέσει η ιδέα να κυκλοφορήσει ένα βιβλίο με εξώφυλλο δικό μας, ε Ζωή;» είπε πρώτα ενθουσιασμένη η Λιζ.

«Για τι βιβλίο πρόκειται;» ρώτησε η Ζωή, πιο εγκρατής όπως πάντα.

«Είναι ένα ρομαντικό μυθιστόρημα, βασισμένο στις σύγχρονες σχέσεις».

«Το στοιχείο μας», είπε μέσα από τα δόντια η Ζωή.

Η Λιζ γέλασε.

Η Κλοντίν τις κοίταξε με ενδιαφέρον. Δεν είχε κάνει λάθος, η τέχνη τους τής είχε μαρτυρήσει τις ιστορίες τους. Δεν μπορούσε να ξέρει ακριβώς, έβλεπε όμως μια γλυκιά μελαγχολία, την αγωνία, το ψάξιμο στα χρώματα, την απογοήτευση, τη φαινομενική αποδοχή στις φωτογραφίες. Ήταν δυο κορίτσια σε μια ξένη χώρα, οι οποίες γνώριζαν επαγγελματική επιτυχία, μέσω της προσωπικής τους αποτυχίας σε κάτι. Αυτό το κάτι το οποίο η ίδια είχε καταλάβει καλά, αλλά δεν ήταν σε θέση να το εκφράσει σωστά, όχι ακόμα τουλάχιστον. *Όλοι όσοι ασχολούνται με την τέχνη όμως, κάπως έτσι δεν είναι;* Αναλογίστηκε τον εαυτό της. Τον τρόπο που άλλαζε πρόσωπο πάνω στη σκηνή, την έκσταση που της δημιουργούσε το να είναι κάποια άλλη, την κάλυψη, την ελευθερία να ξεσπάσει σε λυγμούς ή να γελάσει δυνατά χωρίς να πρέπει να δώσει αναφορά σε κανέναν για τη συμπεριφορά της. Υπομονετικά περίμενε τον κατάλληλο κάθε φορά ρόλο, για να αναβιώσει καταστάσεις που της είχαν προκαλέσει τα ανάλογα συναισθήματα. Χαμογέλασε.

Στη Ζωή προκαλούσε μια μικρή αμηχανία η παρουσία εκείνης της γυναίκας.

«Οι άνδρες αδυνατούν να καταλάβουν οτιδήποτε αφορά τη γυναικεία ψυχολογία», δήλωσε η Κλοντίν, καθώς σηκωνόταν. Περιφέρθηκε στο χώρο παρατηρώντας τα έργα. «Μα είναι τόσο ξεκάθαρη», επανέλαβε μερικές φορές στον εαυτό της.

Γύρισε προς το μέρος τους, τις πλησίασε.

«Το γκρι είναι άσπρο και μαύρο. Είναι δηλαδή πολύ μαύρο και λίγο άσπρο ή μπορεί να είναι λίγο μαύρο και πολύ άσπρο ή μπορεί να είναι ίση ποσότητα άσπρου και μαύρου. Εκείνοι, όλο αυτό το θεωρούν περιττό, μέχρι και παρανοϊκό. Όταν λένε γκρι εννοούν γκρι. Τώρα σε πιο γκρι απ' όλα αναφέρονται, αυτό είναι άλλο θέμα». Ο τόνος της φωνής της άλλαξε, ενώ απομακρυνόταν πάλι και συνέχιζε το μονόλογό της. «Με τον ίδιο τρόπο αντιμετωπίζουν και τα πράγματα που θέλουν. "Θέλω κάτι; Το κάνω. Δεν θέλω κάτι; Δεν το κάνω". Οι παράμετροι πίσω απ' αυτή τη στάση είναι ελάχιστοι. Δεν

αντιμετωπίζουν όμως με τον ίδιο τρόπο αυτά που θες εσύ, η γυναίκα. Είναι ικανός κάποιος αν θέλει να σου μιλήσει να παίρνει όλη μέρα τηλέφωνο και να το θεωρεί φυσιολογικό να βρεις εκατό απάντητες κλήσεις, αλλά αν πάρεις εσύ έστω και πέντε φορές θα σε θεωρήσει κολλημένη ή ψυχοπαθή. Έτσι δεν είναι;»

Γέλασε. Η κίνησή της, τα λόγια, η παρουσία της στο χώρο έμοιαζαν με το παίξιμο ενός μονόπρακτου. Είχε ξεχωριστό ταλέντο, μπορούσε να αιχμαλωτίζει την προσοχή του θεατή της. Την παρακολουθούσαν και οι δύο, η Ζωή μάλλον καχύποπτα και η Λιζ με μεγάλο ενδιαφέρον. Η Κλοντίν συνέχισε:

«Θεωρεί φυσιολογικό να σε κρατά αγκαλιά πριν το σεξ, μα αν θελήσεις κάτι τέτοιο μετά, είναι άκρως πιεστικό. Γιατί βέβαια...» είπε ειρωνικά υψώνοντας τον τόνο της φωνής της, «μέσα σε λίγα λεπτά πρέπει να έχουν αλλάξει όλα όσα θες και χρειάζεσαι. Επιπλέον αδυνατούν να καταλάβουν ότι η δική τους ευχαρίστηση αν δεν σε εξοργίζει, σε αφήνει παντελώς αδιάφορη. Όταν μια γυναίκα ικανοποιεί έναν άντρα το κάνει με την ίδια ευχαρίστηση που του πλένει τα ρούχα και του σιδερώνει τα πουκάμισα. Το κάνει γι' αυτόν, επειδή ξέρει ότι εκείνος το έχει ανάγκη και δεν την ενοχλεί, γιατί γνωρίζει ότι τη νοιάζεται, την αγαπά και φροντίζει για εκείνην. Αν υποπτευθεί ότι συμβαίνει το αντίθετο, τότε της είναι πιο εύκολο να του πλένει τα ρούχα και να του σιδερώνει τα πουκάμισα, απ' το να του δίνει το σώμα της. Ακόμα κι αν το κάνει, και καταφέρνει και πείθει τον εαυτό της ότι και η ίδια της καλά περνάει...» Η τελευταία φράση έμεινε μετέωρη.

Η Ζωή δεν συμφωνούσε καθόλου με τη συγκεκριμένη οπτική των πραγμάτων. Τόση ανάλυση για κάτι τόσο απλό. Εκείνη πάντα καλά περνούσε.

«...μια μέρα θα ξυπνήσει και θα νιώσει θύμα», κατέληξε η Κλοντίν.

Η Ζωή κόμπλαρε. *Μήπως αυτό τελικά της είχε συμβεί;* Αυτή η γυναίκα εισέβαλε στον κόσμο της από το πουθενά, με τον ίδιο τρό-

πο που μπήκε στην αίθουσα της έκθεσης. Μετά από τόσους μήνες στο Παρίσι, η Ζωή είχε καταφέρει να ελαχιστοποιήσει τη σκέψη της, είχε ξεχάσει μέσα της τον Φίλιππο και τώρα, μια άγνωστη με αφορμή μια χαζή, αυθόρμητη φράση που είπε, είχε αναπτύξει και παρουσιάσει μια ολόκληρη θεωρία και της επέβαλλε να τον ξανασκεφτεί.

25.

Άφησε τις σακούλες πάνω στο τραπέζι της κουζίνας.

«Σοφία, ήρθα. Είναι κι ο Σωτήρης μαζί».

Είχε μόλις μπει στο σπίτι, είχε φέρει εξάδες μπίρες, αναψυκτικά, σοκολάτες και πατατάκια.

«Μόλις παρήγγειλα πίτσα», είπε χαμογελαστή εκείνη. Φορούσε κάτι ελαφρύ, τους φίλησε και τους δύο στο μάγουλο και προχώρησε προς το δωμάτιο.

Ο Σωτήρης κοίταξε τον Φίλιππο πλάγια και είπε ανήσυχος: «Ελπίζω να μην είναι vegetarian η πίτσα».

«Είπα και στην Άννα να έρθει», φώναξε η Σοφία από μέσα.

«Μυρίζομαι μπιρίμπα», είπε ο Σωτήρης τρίβοντας τα χέρια του.

Ο Φίλιππος έβγαζε πιάτα και ποτήρια στην άκρη για να τα έχουν έτοιμα.

«Να σου πω ρε Σοφάκι, σ' εκείνη την κοπελίτσα από το γραφείο,

δεν ήξερες να πεις; Είναι καινούργιο το κακόμοιρο, μπορεί να μην έχει φίλους. Θα της δώσουμε και τη λάθος εντύπωση, ενώ εμείς είμαστε πολύ φιλόξενα άτομα».

Η Σοφία τον κοίταξε προσποιητά αυστηρά.

«Σώτο, τι θα γίνει μ' εσένα; Θα αρχίσω να σε θεωρώ κακή επιρροή».

«Εγώ; Κακή επιρροή; Εγώ ήμουν ήσυχος μέχρι που έμπλεξα με αυτόν εδώ τον τύπο». Ο Φίλιππος με την πλάτη γυρισμένη προσπαθούσε να πνίξει το γέλιο του. Ο Σωτήρης συνέχισε προσπαθώντας να μπαλώσει τα πράγματα: «Αλλά είμαστε κύριοι, δεν μπορείς να πεις. Και εγώ όσο ήμουν με τη Μαίρη, είχα μιλήσει ποτέ για καμιά άλλη;»

Ο Φίλιππος και η Σοφία έμεναν μαζί εδώ και δύο μήνες. Δούλευαν μαζί και έτσι ανά πάσα στιγμή ήξερε ο ένας που βρίσκεται ο άλλος, δεν χρειάζονταν να γράφουν καρτάκια μεταξύ τους. Ο Φίλιππος -αν και στην αρχή είχε την τάση να αφήνει σημειώματα- γρήγορα κατάλαβε ότι δεν είχε νόημα, αφού δεν έβγαине σχεδόν ποτέ μόνος και αφού η Σοφία μπορούσε ανά πάσα στιγμή να τον πάρει τηλέφωνο, αν για οποιοδήποτε λόγο ανησυχούσε. Δεν είχε πρόβλημα με αυτόν τον τρόπο ζωής, του άρεσε. Είχε λιγότερο άγχος και ουσιαστικότερες, ίσως, απολαύσεις. Σκεφτόταν τελευταία την προσωπική εξέλιξης στον επαγγελματικό τομέα και ίσως τη δημιουργία μιας προσωπικής επιχείρησης. Με τη Σοφία περνούσαν καλά μαζί, άνοιγαν το σπίτι σε φίλους, σε συναδέλφους· παράγγελλαν όμως πάντα από έξω γιατί η Σοφία δεν ήταν φανατική του μαγειρέματος. Πολλά βράδια έπαιζαν χαρτιά, έβγαίναν για φαγητό σε ωραία μέρη, τις Κυριακές πήγαιναν μικρές εκδρομές και όλα ήταν σχεδόν τέλεια. Στη σχέση τους υπήρχε μόνο ένα σημείο προστριβών.

«Φίλιππε, δεν αντέχω άλλο. Κάτι πρέπει να γίνει μ' αυτή τη γάτα, τρίβεται συνέχεια πάνω μου».

Στην αρχή τού φαινόταν αστεία τα παράπονά της, αλλά με τον καιρό η Σοφία είχε αρχίσει να τον πιέζει.

«Μα πώς είναι δυνατόν να έχεις γάτα; Άντρας με κατοικίδιο γάτα. Πρώτη φορά το βλέπω. Είδες πως έκανε τον καναπέ πάλι με τις τρίχες το πολυαγαπημένο σου γατί;»

Τον Φίλιππο δεν τον ενοχλούσε, έπαιρνε το μαγικό ρολό και καθάριζε, σιγά το πράγμα. Τι να είχε το γατάκι του; Καθαρό ήταν, το πήγαινε τακτικά στο γιατρό, το φρόντιζε και όλοι το έλεγαν, οι γάτες είναι πολύ καθαρά ζώα. Το ψιψίνι μεγάλωνε και γινόταν όλο και πιο όμορφο. Ο Φίλιππος που στην αρχή γκρίνιαζε, τώρα, και ειδικά απέναντι στη Σοφία, δεν υπήρχε περίπτωση να μην υπερασπιστεί το γατί.

Ο Σωτήρης κάθε φορά που τύχαινε να είναι μπροστά και η Σοφία κοιτούσε με μισό μάτι το γατί, καταβάλλοντας μεγάλη προσπάθεια να μην πει τίποτα, έκανε συνθηματικά νοήματα και γελούσε, αν και τελευταία είχε σταματήσει να πειράζει τον Φίλιππο, είχε να ασχολείται με την καινούρια γραμματέα της Αναγνώστου πλέον.

«Στην εταιρεία δεν υπάρχει χώρος».

Τον κοίταξαν κι οι δύο με έκδηλη απορία. Από τότε ο Σωτήρης ενδιαφερόταν για τα χωροταξικά της εταιρείας;

«Το στριμώξανε το κακόμοιρο το κοριτσάκι στο διάδρομο. Τι πράγματα είναι αυτά; Να θυσιαστώ εγώ ρε παιδιά. Να τη φέρουν στο γραφείο μου».

«Δεν παίζεσαι ρε», είπε ο Φίλιππος ανοίγοντας μία ακόμα μπίρα.

«Δεν μου φαίνεται πως η Αναγνώστου θα σου αφήσει το περιθώριο να πλησιάσεις τη γραμματέα της», σχολίασε η Σοφία. «Βασικά, πιθανότερο το βρίσκω να την απολύσει αν ψυλλιαστεί ότι κάτι τρέχει. Ε, αγόρι μου;» είπε στο Σωτήρη, μιμούμενη το στρυφνό ύφος της διευθύντριας.

Εκείνος έκανε μια κίνηση αποστροφής προς την ιδέα.

«Άντε, πού είναι αυτή η Άννα; Να παίξουμε επιτέλους κάνα χαρτί».

Σαν απάντηση χτύπησε το κουδούνι.

«Ωραία!» αναφώνησε ο Σωτήρης.

«Το παιδί με τις πίτσες θα είναι, μην χαίρεσαι. Για την Άννα, βλέπουμε. Πάντα δέκα ώρες κάνει», είπε χαλαρός ο Φίλιππος, έτοιμος να ανοίξει τηλεόραση.

Η Σοφία μόλις είχε ανοίξει την πόρτα και μπήκε μέσα η Άννα κρατώντας τις πίτσες.

«*Πάντα δέκα ώρες...* Άντε ρε πικρόχολοι», σχολίασε χαμογελώντας η κοπέλα που μόλις είχε μπει. «Η Άννα είναι, και μάλιστα με την πίτσα σας! Κάτι άκουσα να λέτε για την αγαπημένη μας προϊσταμένη; Λοιπόν;»

26.

Η αλλόκοτη γαλλίδα έφευγε με χάρη, μαζί και ο θόρυβος της παρουσίας της. Μια πληθωρική γυναίκα, με έντονα χαρακτηριστικά που τα τόνιζε ακόμα πιο πολύ το ντύσιμο και το στυλ της. Φορούσε κυπαρισσί φόρεμα, κοντά μαύρα μποτάκια, μαύρο καπέλο και κρατούσε μια σκούρα κόκκινη τσάντα. Είχε λευκό δέρμα, μαύρα μάτια, σκούρο κόκκινο κραγιόν, έντονο άρωμα. Τα μαλλιά της ήταν μαζεμένα μέσα στο καπέλο. Η ηλικία της, απροσδιόριστη.

Καθώς το μαύρο βελουτέ καπέλο απομακρυνόταν, οι δυο κοπέλες στέκονταν αμίλητες και σκεπτικές. «Θα το σκεφτούμε», είχαν απαντήσει και η Κλοντίν είχε πει ότι θα τηλεφωνούσε μέσα στις επόμενες μέρες γιατί ήθελε σύντομα απάντηση.

Στο δρόμο για το σπίτι σταμάτησαν για να κάνουν τα ψώνια της εβδομάδας. Η Λιζ περιπλανιόταν στους διαδρόμους του σουπερμάρκετ γεμίζοντας το καρότσι. Η Ζωή ακολουθούσε.

«Πώς σου φάνηκε η ιδέα;», ρώτησε η Λιζ μετά από μια περίοδο σιωπής.

Η Ζωή σκεφτόταν όσα είχε πει εκείνη η αλλοπρόσαλλη γυναίκα.

«Πιστεύω είναι καλό άνοιγμα», απάντησε. «Καλό θα ήταν, βέβαια, να ξέραμε πάνω κάτω τη δουλειά της, γιατί όπως το έργο μας θα χαρακτηρίσει το δικό της και θα γίνει εικόνα του, έτσι θα χαρακτηριστεί και από αυτό».

Όταν μπήκαν στο σπίτι η Λιζ άφησε τις σακούλες πάνω στο τραπέζι της κουζίνας, κατευθύνθηκε στη βιβλιοθήκη της και άρχισε μανιωδώς το ψάξιμο. Η Ζωή ένιωθε κουρασμένη, τακτοποίησε γρήγορα όσα έπρεπε να μπουν στο ψυγείο και ξάπλωσε.

Μισή ώρα μετά, η Λιζ την ξύπνησε, μπαίνοντας με φούρια στο δωμάτιο.

«Το Βρήκα!»

«Λίζα, τάμα το 'χεις; Με ξυπνάς πάντα στον πιο γλυκό ύπνο», είπε με τα μάτια κλειστά η Ζωή.

«Σε ενδιαφέρει», συνέχισε η Λιζ χωρίς να δίνει σημασία στα παράπονα της. «Τελικά, είχα διαβάσει ένα βιβλίο της Κλοντίν. Όσα έλεγε κάπου τα θυμόμουν, θες ν' ακούσεις;»

«Όχι! Θέλω να κοιμηθώ».

Η Λιζ άρχισε απτόνη να διαβάζει:

«Ο άντρας ικανοποιείται από την ευχαρίστηση μιας γυναίκας, νιώθει ικανός, κατακτητής. Είναι ο ρόλος του να διαιωνίσει το είδος του, εκείνη είναι η μόνη διέξοδος. Μια γυναίκα δεν έχει την ίδια αγωνία, έχει στο σώμα της ένα ολόκληρο εργαστήριο, έχει εξουσία και δύναμη.

»Τα φύλα όμως είναι ίσα. Εκείνος έχει αυτό που της λείπει, σωματική δύναμη, ψυχική ισορροπία. Μπορεί να κάνει μόνη της τα πάντα σχεδόν, αλλά χρειάζεται την αφορμή του, τη στήριξη, την αίσθηση ασφάλειας που μόνο αυτός μπορεί να της παρέχει. Τον χρειάζεται, για να κάνει τα πράγματα να φαίνονται απλά, την ώρα που εκείνη έχει καθεί μέσα στα τόσα διαφορετικά "γκρι" που βλέπει,

τη στιγμή δηλαδή που όλα μοιάζουν δύσκολα και μέσα της γίνεται πανικός.

»Και αν απαρνηθούμε τα πάθη μας, εκείνα υπάρχουν. Ισότητα δεν σημαίνει εξομοίωση. Η γυναίκα γεννά, ο άντρας σπέρνει. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Μια γυναίκα είναι μάνα πολύ πριν γεννήσει το παιδί της, πριν καν το συλλάβει. Ο άντρας γίνεται πατέρας αφού το κρατήσει στα χέρια του. Εκείνη αγωνιά για τις συνθήκες από πριν, για το αν αυτός ο άνθρωπος είναι ικανός να τις παρέχει. Εκείνος τα συλλαμβάνει αυτά πολύ αργότερα».

Η Ζωή άκουγε ένα ατελείωτο μπλα-μπλα-μπλα, ενώ η Λιζ είχε παρασυρθεί από τις απόψεις της Κλοντίν.

«Αυτά μπορεί να τα πει κάποιος τραβηγμένα...» εξακολούθησε να διαβάσει η Λιζα.

«Και είναι», σχολίασε η Ζωή.

«Συνεχίζω», αντέτεινε με αυστηρό τόνο η Λιζ. «...Αυτά μπορεί να τα πει κάποιος τραβηγμένα: “σεξ κάνω, όχι οικογένεια”. Μα στην ουσία το σεξ πέρα από τις πατέντες που έχουμε εφεύρει για να το ντύσουμε, είναι η μέθοδος αναπαραγωγής. Θεωρούμε ότι κοροϊδεύουμε τη φύση, καταφέρνουμε να έχουμε ευχαρίστηση χωρίς αρνητικά επακόλουθα, μα πολλές φορές πέφτουμε στην ίδια μας την παγίδα. Οι λόγοι που μας ωθούν στο σεξ είναι καθαρά βιολογικοί. Όσο πεζή και αν θέλει να δείχνει μια γυναίκα, μέσα της, όταν για δειλές στιγμές αφήνεται στα συναισθήματά της, κάτι θα φταίει. Ακόμα και αν δεν μπορεί να προσδιορίσει η ίδια τι της συμβαίνει, ακόμα κι αν σκέφτεται λογικά και μοντέρνα, κάποιες στιγμές θα φέρεται παράλογα, θα πνίγεται σε έναν ωκεανό ανασφάλειας, θα θλίβεται και θα αγωνιά, θα εκρήγνυται και θα απαιτεί περισσότερη προσοχή, περισσότερη αφοσίωση, περισσότερη μέριμνα».

«Άντε πάλι. Λιζα μη διαβάσεις άλλο. Δε μ' αρέσει. Μου υποβάλλει μέσα απ' το σόφισμα της την ιδέα ότι δεν ένιωθα καλά στις σχέσεις μου και σε λίγο θα το πιστέψω».

Η Λιζ την κοίταξε επικριτικά.

«Μήπως, λέω μήπως, έχεις καταλάβει ότι το έσκασες απ' τη χώρα σου και ότι παράτησες την καλοπέρασή σου;»

Η Ζωή ξεπρόβαλε κάτω από το σεντόνι.

«Άντε συνέχισε, να δούμε πού θα το φτάσει», είπε μέσα απ' τα δόντια.

«...Θα ψάχνει τον ικανό, θα περνά καλά, αλλά όχι τέλεια, γιατί θα της λείπει εκείνη η αίσθηση ασφάλειας που αποζητά υποσυνείδητα και αναπόφευκτα».

Η Λιζ σταμάτησε να διαβάζει.

«Τελείωσε;» ρώτησε η Ζωή.

«Όχι φυσικά, ολόκληρο βιβλίο είναι. Όμως μέχρι εδώ ήθελα να σου διαβάσω».

«Ωραία, θα με αφήσεις τώρα να κοιμηθώ με την ησυχία μου;»

Η Λιζ δυσανασχέτησε και άλλαξε δωμάτιο, θεωρώντας εντελώς ανώφελο να της απαντήσει. Η Ζωή βούτηξε στο μαξιλάρι. Σκεφτόταν όσα είχε ακούσει, τις είχαν γεμίσει κάθε κυβικό χιλιοστό του εγκεφάλου της με τις λέξεις: Φίλιππος, αντίο, αεροπλάνο, Παρίσι.

27.

Η Σοφία είχε πονόλαιμο και λίγο πυρετό. Κυριακή πρωί, λίγες μέρες πριν της έρθει περίοδος και την είχαν πιάσει όλα: νεύρα, παράπονα, παράνοια...

Το ψιψίνι έτρεχε στο σπίτι κυνηγώντας το μπαλάκι που κουδούνιζε. Ο Φίλιππος ήταν κουρασμένος, άνοιξε την μπαλκονόπορτα και κάθισε στον καναπέ. *Τι έφταιγε εκείνος που η Σοφία θα αδιαθετούσε ή που είχε ξυπνήσει άσχημα;* Η Σοφία έβγαλε το γατί στο μπαλκόνι και έκλεισε το τζάμι, την ενόχλησαν τα χαρτιά στο γραφείο του, φώναξε γιατί δεν υπήρχε χαρτί στην τουαλέτα, έκανε παρατήρηση γιατί είχε πέσει κάτω μια κρέμα της, γκρίνιαξε για τη δουλειά, παραπονέθηκε για το κεφάλι της και το λαιμό της.

Ο Φίλιππος δεν αντέδρασε, θεώρησε ότι δεν χρειαζόταν να πει κάτι, ξεφύλλιζε την εφημερίδα του.

Η Σοφία χτύπησε με δύναμη την πόρτα της κρεβατοκάμαρας.

«Εγώ σου λέω δεν είμαι καλά, κι εσύ διαβάσεις την εφημερίδα σου!» ακούστηκε να φωνάζει από μέσα.

Ο Φίλιππος θορυβήθηκε. Δεν είχε μαλώσει ποτέ πριν με τη Σοφία, ούτε με άλλη γυναίκα εκτός από τις καθηγήτριες στο σχολείο και τη μητέρα του, αλλά αυτές δεν μετρούσαν. Δεν ήξερε πώς να το χειριστεί, δεν είχε κάνει κάτι εγκληματικό, είχε βάλει το γατί μέσα. Με τον κρότο της πόρτας ανασηκώθηκε, άφησε το γατί στον καναπέ και πήγε προς το δωμάτιο. Εκείνη έκλαιγε. Πάγωσε. Δεν είχε ξανακάνει κάποια να κλάψει, όχι μπροστά του τουλάχιστον. Ένωσε πολύ έννοχος. Άνοιξε την πόρτα και πήγε κοντά της.

«Σοφάκι... γιατί κλαις ρε χαζό;»

«Άσε με. Μη με ακουμπάς, να πλύνεις τα χέρια σου πρώτα. Δεν αντέχω άλλο αυτή την κατάσταση, είναι λες και θες περισσότερο αυτή τη γάτα από μένα».

Ο Φίλιππος βγήκε από το δωμάτιο, έπλυνε τα χέρια του και επέστρεψε. Την πήρε αγκαλιά. Δεν ήξερε τι να πει, *ήταν δυνατόν η Σοφία να ζηλεύει τη γάτα;*

«Δεν είμαι καλά, δεν ξέρω τι μου φταίει, έχω τα νεύρα μου», είπε καθώς χώθηκε στην αγκαλιά του. «Είμαι άρρωστη».

«Δεν είναι τίποτα Σοφάκι, θα κάτσεις εδώ και θα σου φτιάξω πορτοκαλάδα να γίνεις καλά».

«Δεν θέλω πορτοκαλάδα. Θέλω να με κρατάς αγκαλιά. Και μη με κοιτάς με αυτό το ύφος, δεν ζηλεύω τη γάτα», είπε μαντεύοντας τις σκέψεις του. «Ποτέ μου δεν τα πήγαινα καλά με τα κατοικίδια».

«Πρέπει να μάθετε να συμβιώνετε όμως, γιατί είστε και οι δύο πολύ σημαντικές για μένα. Δεν μπορώ να διώξω το γατί, το 'χω από μωρό. Σε παρακαλώ, κάνε μια προσπάθεια να το δεχτείς», απάντησε διπλωματικά ο Φίλιππος. Είχε μαλακώσει τον τόνο της φωνής του και είχε καταφέρει να πάρει τον έλεγχο. Ήθελε πάντα να αντιμετωπίζει τις καταστάσεις με τον πιο ανώδυνο τρόπο.

«Εντάξει, θα το προσπαθήσω, άλλα δεν το θέλω πάνω στον καναπέ», απάντησε και εκείνη υποχωρητικά, έκπληκτη από την αντί-

δρασή του.

Ο Φίλιππος έβαλε μέσα σε ένα καλάθι το μαξιλάρι που καθόταν το γατί, και το τοποθέτησε στην άκρη δίπλα από τον καναπέ. Εκείνο φάνηκε να προτιμάει τη νέα του θέση, αν και ήταν βέβαια μια πρόχειρη λύση.

Τη Σοφία τη συνήθιζε σιγά-σιγά, μάθαινε μαζί της όχι απλώς να συνυπάρχει, όπως έκανε με τη Ζωή, αλλά να συμβιώνει. Κάποιες φορές ερχόταν η πίεση από το γεγονός ότι δεν είχε προσωπική ζωή και προσωπικό χρόνο, αφομοίωνε όμως το χειρισμό καταστάσεων και την ανάληψη οικογενειακών υποχρεώσεων. Μάθαινε να μην είναι εντελώς ανεξάρτητος, ότι έπρεπε να λαμβάνει υπόψη του και κάποιον άλλον, υποχρεωτικά, και όχι προαιρετικά όπως έκανε με τη Ζωή. Όπως έκανε και η Ζωή μαζί του. Υπήρχαν φορές που άρεσε κιόλας αυτό, τον κολάκευε που η Σοφία τον διεκδικούσε και απαιτούσε την προσοχή του. Που περίμενε σε κάθε βήμα την έγκρισή του. Όπως και στη δουλειά, η Σοφία ήξερε να κάνει χιλιάδες πράγματα μόνη της, αλλά την τελευταία κουβέντα την έλεγε εκείνος.

Της έφτιαξε πορτοκαλάδα και πήγε να την πάρει αγκαλιά.

28.

«Θα σας δω από κοντά», είπε η Κλοντίν και έκλεισε το τηλέφωνο.

Λίγα λεπτά μετά έμπαιναν στο μετρό για μια βόλτα στη Μονμάρτη και έναν περίπατο μέχρι την Place de Clichy, όπου είχαν δώσει ραντεβού με τη συγγραφέα.

«Σιχαίνομαι το μετρό», αναφώνησε η Λίζα στα ελληνικά, ψάχνοντας μανιωδώς στην τσάντα της. Είχαν στριμωχτεί στο πίσω μέρος του βαγονιού και σε κάθε στάση η ανθρώπινη μάζα τις έσπρωχνε ακόμα πιο πίσω.

Μόλις κατέβηκαν, η Λίζ έδωσε στη Ζωή ένα υγρό μαντιλάκι και επέστρεψε το πακετάκι στην τσάντα. Ανέβηκαν τις σκάλες προς την έξοδο με τη μίζερη διάθεση που προκαλεί μέχρι και η ελάχιστη παραμονή στο μετρό, βγήκαν στη στάση Anvers, και παρασύρθηκαν από ένα κύμα τουριστών που ανηφόριζε. Η Ζωή παρατηρώντας κάτι τέτοιες στιγμές τη φίλη της, μπορούσε να καταλάβει γιατί θεωρού-

σε τους Παριζιάνους στρυφνούς και αφιλόξενους. Ακόμα και αν το μοναδικό πράγμα που έδενε τη Λιζ με αυτόν τον τόπο ήταν η δουλειά ή τα λίγα χρόνια διαμονής της εκεί, η δυσaráσκειά της προς το πλήθος που τους κύκλωνε, ήταν προφανής. Η Ζωή ένιωθε χαμένη μέσα στο συνονθύλευμα από χιλιάδες χρώματα και διαφορετικούς γλωσσικούς ήχους. Πάγκοι στημένοι στα πεζοδρόμια, καλάθια με μεταχειρισμένα ρούχα, μαντίλια, σουβενίρ, καπέλα, παγωτά... Προσπέρασαν το ανομοιογενές κράμα ανθρώπων και μικροπραγμάτων, διέσχισαν το δρόμο και ανέβηκαν τα σκαλιά κατευθυνόμενες προς την εκκλησία.

«Πάμε μέσα;» πρότεινε η Λιζ μόλις έφτασαν.

Η Ζωή κατένευσε. Μπήκαν, κάθισαν αθόρυβα στα ξύλινα καθίσματα, αφέθηκαν για λίγο στη μουσική και τους ψαλμούς.

«Αν ζούσα μόνιμα εδώ, θα γινόμουν θρήσκα, μόνο και μόνο γι' αυτές τις φωνές», ψιθύρισε η Ζωή γέροντας προς τη Λιζ.

«Ναι», συμφώνησε η Λιζα. «Και αν φυσικά δεν έπρεπε να ξυπνώ το πρωί», πρόσθεσε μετά από λίγο, όταν το σκέφτηκε καλύτερα.

Της Ζωής τής φάνηκε αστειό το ύφος της Λιζ, δεν μπόρεσε να συγκρατηθεί. Μερικά δευτερόλεπτα μετά, πάλευαν και οι δύο να πνίξουν τα νευρικά γέλια τους. Βγήκαν άρον-άρον από το ναό γελώντας δυνατά και προχώρησαν με γρήγορο βήμα μέχρι την πλατεία των ζωγράφων, για να κατηφορίσουν έπειτα περιπλανώμενες στη δεξιά όχθη μέχρι την Place de Clichy.

«Λοιπόν;» ρώτησε με κρυφή προσμονή η Κλοντίν μόλις τις είδε.

«Το σκεφτήκαμε», πήρε το λόγο η Ζωή, «και αποφασίσαμε να δεχτούμε την πρότασή σας».

Φάνηκε μια λάμψη στα μάτια της Γαλλίδας. Το βλέμμα της μαρτύρησε πως είχε κιόλας διαλέξει το εξώφυλλο του βιβλίου της.

«Διαβάσαμε κι ένα βιβλίο σας, το Dans le Novembre», είπε η Λιζ. Η Κλοντίν χαμογέλασε και η Λιζ συνέχισε: «Θα μπορούσα να σας

ρωτήσω κάτι, που γυρνά ασταμάτητα στο μυαλό μου αυτές τις μέρες; Παίρνω αφορμή από ορισμένα κομμάτια που διάβασα στο Βιβλίο σας, θα ήθελα τη γνώμη σας».

«Πες μου», απάντησε η Κλοντίν ζεστά. «Η δικιά μου απάντηση όμως, μπορεί για 'σένα να μην είναι σωστή. Καθένας κουβαλάει τις σωστές απαντήσεις μέσα του».

Η Λίζα συνοφρυώθηκε για λίγο, αλλά ήταν αποφασισμένη:

«Εγώ, αν και δεν αντέχω τα εφήμερα και αναζητώ, όπως λέτε κι εσείς, τη συναισθηματική κάλυψη, γιατί τελικά επιλέγω να ερωτεύομαι άτομα μη ικανά να μου δώσουν αυτά που χρειάζομαι;» ρώτησε με αγωνία.

Η Ζωή παραξευεύτηκε από το θάρρος της Λίζας να αποκαλύψει σε μια άγνωστη, τρελή συγγραφέα κάτι τόσο προσωπικό με τόσο ευκολία, αλλά σκέφτηκε, *έτσι είναι η Λιζ*, αυθόρμητη και παρορμητική.

«Μήπως τα άτομα αυτά σου δίνουν αυτό που έχεις ανάγκη εκείνη τη στιγμή;» τη ρώτησε η Κλοντίν.

Η Λίζα σκέφτηκε τον Μιχάλη. Την είχε κατακτήσει, τη φρόντιζε, έδειχνε να την νοιάζεται. Μέχρι να χωρίσουν, και αφού είχαν χωρίσει, ποτέ δεν της φέρθκε άσχημα. Δεν μπορούσαν να είναι μαζί· αν ήταν, φυσικά και θα κάλυπτε τις ανάγκες της.

Σκέφτηκε τους άλλους. Μα οι άλλοι δεν την ένοιαζαν. Ήταν όλοι ένας τρόπος να ξοδέψει το χρόνο της, αφού είχε βάλει τον Μιχάλη πάνω απ' όλους. Έψαχνε κάποιον να του μοιάζει και όταν τον έβρισκε δεν τον ήθελε, γιατί δεν ήταν εκείνος.

«Μόνο εκείνος που ερωτεύτηκα πρώτη φορά», απάντησε μετά από μερικά λεπτά σιωπής.

«Ερωτεύτηκες ξανά;»

Η Λιζ αναρωτήθηκε. Ναι, είχε ερωτευτεί πάλι. Με διαφορετικό τρόπο. Είχε ερωτευτεί ψευδαισθήσεις. Η πιο ερωτεύσιμη γι' αυτήν ψευδαίσθηση ήταν να έχει κάποιον κοντά της για καιρό.

«Τα λάθος άτομα», απάντησε σκεπτική.

Η Γαλλίδα την κοιτούσε διερευνητικά. Της άρεσε αυτή η εξομολόγηση, την είχε βάλει σε σκέψεις.

«Μήπως τα λάθος άτομα είχαν αυτό που δεν είχε ο κύριος τέλειος;»

Η Κλοντίν δεν σκόπευε να της δώσει ξεκάθαρη λύση. Ήθελε να οδηγήσει τη Λιζ να εμβαθύνει τον προβληματισμό της, ώστε να ανακαλύψει μόνη της την απάντηση. Η Λιζ βυθίστηκε σε σκέψεις. Όσοι ακολούθησαν τον Μιχάλη, που δεν ήταν πολλοί στην πραγματικότητα, αλλά αρκετοί για τον τρόπο που αντιμετώπιζε η Λιζ τις επαφές με τους ανθρώπους, είχαν ένα και μόνο κοινό: βρισκονταν στο ίδιο γεωγραφικό μήκος και πλάτος με εκείνη. Μαζί τους επιδίδονταν σε τσακωμούς και συναισθηματικές εκρήξεις, πράγμα που δεν είχε συμβεί ποτέ με εκείνον. Επιπλέον κανένας δεν του έμοιαζε. Μόνο ο μπαμπάς της, λίγο.

Ο «κύριος τέλειος» είχε πει η σοφή κυρία, *μα ήταν*; Πόσο τέλειος μπορεί να είναι κάποιος που σε παρατάει ενώ λέει πως σ' αγαπάει και το πιστεύει κιόλας;

Η Λιζ ένιωθε κλονισμένη. Συνειδητοποιούσε ότι δεν θα υπήρχε κανένα σωστό άτομο στη ζωή της όσο σκεφτόταν τον Μιχάλη. Εθελούσια έμπλεκε σε καταστάσεις που δεν οδηγούσαν πουθενά, γιατί περίμενε εκείνον.

«Ολόκληρο Παρίσι κατέκτησες», είπε χιουμοριστικά η Κλοντίν. «Τι σε βάζει σε τόσο ανήσυχες σκέψεις;»

«Ακόμα κι έτσι να ήταν, ολόκληρο Παρίσι, είμαι δειλή απέναντι σ' έναν άντρα», μουρμούρισε η Λιζ.

«Δειλή απέναντι στα συναισθήματα και τα θέλω σου, μάλλον», σχολίασε η Κλοντίν.

Είχαν περάσει χρόνια και η Λιζ ασχολιόταν ακόμη με μια ιστορία που είχε τελειώσει. Τελειώνει όμως ποτέ μια ερωτική ιστορία; Κι αν ναι, πότε ακριβώς; Όταν σταματάς να πονάς; Όταν σταματάς να ελπίζεις ή συνειδητοποιείς πως έχεις παρατραβήξει το σχοινί κρατώντας τον εαυτό σου πίσω; Μήπως όταν αυτό που λέγεται εγωί-

σμός και αυτοεκτίμηση χτυπούν κόκκινο μέσα σου και φωνάζουν: «φτάνει πια»;

«Πρέπει να τον ξεπεράσω», είπε με σιγουριά η Λιζ.

«Δεν πρέπει. Είναι όμορφο να υπάρχει κάτι να αγαπάμε, να θαυμάζουμε. Εκτός αν φτάνει στο σημείο να μας κάνει κακό».

«Να μας κάνει κακό...» επανέλαβε η Λίζα. «Μα, δεν μ' αρέσουν τα τέλη. Δεν ξέρω αν θέλω να κλείσω το κεφάλαιο, ακόμα κι αν είναι στο χέρι μου. Όλα αρχίζουν και τελειώνουν, μοιάζουν μάταια. Διαφορετικοί άνθρωποι, ίδιες κουβέντες, συχνά ίδιες πράξεις, χάνεται η μαγεία. Τίποτα καινούργιο να περιμένεις. Γνωρίζεις κάποιον, τον ερωτεύεσαι πιο δύσκολα και πιο δύσπιστα από την πρώτη φορά που ερωτεύτηκες, ζείτε πράγματα μαζί, τον συνηθίζεις, μαθαίνεις το αγαπημένο του φαγητό, το χειρότερό του ελάττωμα, τον αποδέχεσαι, ονειρεύεσαι με τα μάτια ανοιχτά, και μετά; Τέλος. Πληγώνεσαι, νοσταλγείς, ξεπερνάς... και ξανά τα ίδια. Μέχρι να γίνεται μηχανικά και να μη σε συγκινεί πια».

Η Λιζ είχε πάρει λυπημένη έκφραση. Η Κλοντίν τής έσφιξε το χέρι, το χάιδεψε με τον αντίχειρα της. Η Ζωή παρακολουθούσε. Δεν μπορούσε να διακρίνει τι ακριβώς είχε αυτή η γυναίκα και έκανε τη Λιζ να ξεγυμνώνει τις ενδόμυχες σκέψεις της. Η Λίζα ένιωθε να φεύγει από πάνω της ένα βάρος καθώς ξεκλείδωνε συναισθήματα και απορίες χρόνια κλεισμένες.

«Όστε, όλα τελειώνουν άδοξα; Κι εγώ, γιατί κάνω τόση προσπάθεια να κρατήσω ζωντανό κάτι που έχει σβήσει;» αναρωτήθηκε δυνατά η Λιζ.

«Η ζωή είναι ένα ταξίδι», ψιθύρισε η Κλοντίν.

Η Λιζ χαμήλωσε το βλέμμα και χαμογέλασε συγκαταβατικά:

«Μου το λέει κι ο μπαμπάς αυτό».

«Κάποια στιγμή θα βρεθεί κάποιος να ταξιδέψετε μαζί, ο ένας δίπλα στον άλλον. Αργότερα, ίσως αλλάξετε προορισμό. Καθένας μπορεί να αναζητήσει διαφορετικούς προορισμούς στο προσωπικό του ταξίδι, προορισμούς που να μην συμπίπτουν πια. Οι άνθρω-

ποι ακόμα και μέσα από τις ίδιες καταστάσεις, αλλάζουν με διαφορετικό τρόπο».

«Και μετά; Βρίσκεις άλλον συνοδοιπόρο;»

«Ναι. Και στις φιλικές σχέσεις έτσι είναι. Μπορείς να συζητήσεις άπειρες ώρες με άτομα που δεν σου ταιριάζουν, μόνο και μόνο επειδή μοιράζεστε κοινά προβλήματα στο χώρο απασχόλησης. Είστε δηλαδή, πρόσκαιροι συνοδοιπόροι. Μόλις οι καταστάσεις αλλάξουν, θα φανούν τα κενά στη μεταξύ σας επικοινωνία».

«Απαισιόδοξη σκέψη... Δεν υπάρχουν σχέσεις που να κρατάνε, Κλοντίν;»

«Υπάρχουν. Σε τέτοιες σχέσεις υπάρχει κάτι κοινό, όπως η παιδική ηλικία, οι δεσμοί αίματος ή ότι μένει κοινός ο προορισμός. Μπορεί να ταξιδεύεις χρόνια με κάποιον, ή και για πάντα. Βέβαια, υπάρχουν και άνθρωποι που μπορεί να είναι μαζί όλη τους τη ζωή και να μην έχουν κάνει ούτε ένα ταξίδι. Το θέμα είναι τι επιλέγεις για τη δική σου ζωή. Τι προορισμούς αναζητάς. Μερικοί προορισμοί είναι περιζήτητοι, άλλοι απευθύνονται σε συγκεκριμένο κοινό, σπάνιο και δυσεύρετο μεν, υπαρκτό δε».

Η Λιζ είχε χαμηλώσει το βλέμμα. Ανακάλυπτε ότι ζούσε ερωτευμένη με τις σκέψεις της. *Αυτό συμβαίνει; Ερωτευόμαστε μόνοι μας;* Ο άλλος δεν μπορεί παρά να είναι η αφορμή μας και χρειαζόμαστε μια αφορμή ικανή. Εκείνη χρειαζόταν απλώς μια αφορμή, οποιαδήποτε, και την έβρισκε σχεδόν παντού, πιο έντονα σε αυτά που δεν είχε, που δεν την ανάγκαζαν να συμβιβάσει τη φαντασία της με την πραγματικότητα. Η Κλοντίν ξαναμίλησε:

«Το λάθος είναι να περιμένεις από κάποιον να ορίσει για σένα τον προορισμό σου. Αν δεν αποφασίσεις τι θες, δεν θα μπορέσεις να το έχεις. Στη ζωή παίρνεις αυτό που ζητάς, τίποτα δεν χαρίζεται».

Η τελευταία πρόταση άναψε κόκκινο λαμπάκι και για τις δυο τους. Η Ζωή που τόση ώρα άκουγε σιωπηλή παρακολουθώντας μία τη Λίζα μία τη Γαλλίδα, κοίταξε πλάγια αποφεύγοντας να διασταυρώσει το βλέμμα της με της Λιζ.

Αυτό ίσχυε και για την ίδια. Δεν ήξερε ακριβώς τι επιθυμούσε, συνήθιζε να αρκείται σε αυτά που της δίνονταν. Δεν απαιτούσε κάτι για να μη βάλει τον εαυτό της στη διαδικασία να αποφασίσει τι θέλει από κάποιον. Ήθελε την ανεξαρτησία της, την ελευθερία της, έψαχνε τη συντροφικότητα και την επικοινωνία, αλλά φοβόταν. Ίσως μπορούσε να είναι μόνο με εκείνους που δεν ήταν σε θέση να δεσμευτούν, ίσως μπορούσε να είναι μόνο με τον Φίλιππο.

«Και αν δεν ξέρεις τι να ζητήσεις;» ψέλλισε η Λιζ, απαντώντας και στις σκέψεις της Ζωής.

«Και αν τελικά δεν σε καλύπτει τίποτα απ' όσα παίρνεις, επειδή ποτέ δεν τα θέλησες; Κι αν τίποτα δεν καταφέρνει να ανταποκριθεί σε αυτά που ποτέ δεν ζήτησες; Αν οι άνθρωποι γύρω σου νιώθουν λίγοι γι' αυτά που χρειάζεσαι, ενώ δεν έχεις ζητήσει τίποτα;» αντέτεινε η Κλοντίν.

«Νομίζω, ότι καθέναν που βρίσκεις στο δρόμο σου τον κάνεις ιδανικό για σένα, τον φτιάχνεις στη φαντασία σου και ζεις ένα ψέμα. Ένα ψέμα που αργά ή γρήγορα θα τελειώσει αφού δεν στηρίζεται πουθενά. Καλύτερα ψάξε κάποιον να σου ταιριάζει, όχι απλά κάποιον. Η γυναίκα θέτει τα όρια σε μια σχέση, τουλάχιστον στην αρχή. Θελημένα ή άθελα της, επιλέγει και επιβάλλει πώς ο άλλος θα της συμπεριφερθεί, πόσο θα τη σεβαστεί. Μπορεί να έχει την αντιμετώπιση που επιθυμεί, αρκεί να το συνειδητοποιήσει, να το ζητήσει και να μην περιμένει τον άλλον να μαντέψει. Ο άλλος δεν θα το κάνει».

Είχε αρχίσει να βραδιάζει. Η Ζωή κοίταξε το ρολόι της.

«Ωχ! Πρέπει να φύγω», είπε. «Ίεχάστηκα. Έχω φωτογράφιση, έχω αργήσει, madame Κλοντίν χάρηκα, θα μιλήσουμε. Της έσφιξε το χέρι και έφυγε. Άφηνε τη φιλενάδα της στα χέρια μιας τρελής Γαλλίδας, αλλά αυτή τη φορά της έβγαζε το καπέλο. Σε όποιον άνθρωπο κατάφερνε και ξεκουνούσε τη Λιζ στο θέμα «Μιχάλης» θα έβγαζε το καπέλο.

29.

Ξύπνησε αργά. Σάββατο πρωί, μακριά από τη δουλειά. Πήγε στην κουζίνα. Έκανε να ανοίξει το ψυγείο, μα σταμάτησε. Υπήρχε εκεί, κάτω από το μαγνήτη με τον ιπποπόταμο, ένα σημείωμα. Για λίγες στιγμές ο χρόνος πάγωσε. Ασυναίσθητα, για μερικά δευτερόλεπτα το μόνο πράγμα που σκέφτηκε ήταν η Ζωή. Μετά, διάβασε το χαρτί: «Κατέβηκα για ψώνια με την Άννα».

Το είχε αφήσει η Σοφία. Ο Φίλιππος σοκαρίστηκε. Εκεί, κάτω από το μαγνήτη είχε στερεώσει το σημείωμα της Ζωής, ποτέ δεν το είχε βγάλει από εκεί. Το σημείωμα που έλεγε «Καλημέρα και αντίο». Προσπάθησε να θυμηθεί από πότε έχει να το δει, πότε ήταν η τελευταία φορά που υπήρχε εκεί, το σημείωμα της Ζωής. *Ποιος το είχε πάρει, η Σοφία; Μα ήταν κάτι δικό του.*

Πήγε στο κομοδίνο από την πλευρά της Σοφίας. Άνοιξε το ντουλαπάκι, έψαχνε το άλμπουμ με τις φωτογραφίες, το άλμπουμ που του

είχε αφήσει η Ζωή. Δεν ήταν εκεί, υπήρχαν μόνο πράγματα της Σοφίας. Πανικοβλήθηκε. Κατευθύνθηκε προς τη βιβλιοθήκη, γεμάτος σκέψεις. Τελικά το βρήκε ανάμεσα σε διάφορα δικά του βιβλία. Ένωσε ανακούφιση. Το άνοιξε, στην πρώτη σελίδα υπήρχε το σημείωμα που έλειπε από το ψυγείο. *Το Σοφάκι*, σκέφτηκε ο Φίλιππος, *διακριτική και με απόλυτη κατανόηση*. Η Ζωή ήταν όντως ένα κομμάτι του, μα η ζωή του είχε αλλάξει.

Εκείνη τη στιγμή χτύπησε το τηλέφωνο.

«Φίλιππε;» ακούστηκε η φωνή μιας μεγάλης κυρίας.

«Φωφούλα; Πού βρίσκεσαι, τι κάνεις;»

Είχε σχηματιστεί ένα χαμόγελο στο πρόσωπό του, ήταν η γειτόνισσα της μητέρας του. Την ήξερε από μικρός, είχε μια μεγάλη αμυγδαλιά στον κήπο της, τον έβαζε κάθε χρόνο να μαζεύει τα μύγδαλα και ως ανταμοιβή η κυρα-Φωφούλα τού χάριζε τα μισά. Της μιλάγε πάντα στον ενικό, της έκανε κομπλιμέντα και εκείνη γελούσε κακαριστά, λέγοντας: «Αχ, βρε παλιόπαιδο!»

Η έκφραση του προσώπου του άλλαξε απότομα. Έκλεισε το τηλέφωνο, πήρε μόνο τα κλειδιά του και κατέβηκε τρέχοντας τις σκάλες. Άφησε παρατημένο και ανοιχτό δίπλα στο τηλέφωνο το άλμπουμ. Δεν άφησε κάποιο σημείωμα και δεν θυμόταν αν είχε πάρει το κινητό του μαζί. Η Σοφία θα ανησυχούσε. Ο Φίλιππος πήγαινε να τρελαθεί από την αγωνία εκείνη τη στιγμή, έπρεπε να σταματήσει να σκέφτεται το οτιδήποτε και να προσέξει στο δρόμο.

30.

Η Ζωή έφυγε αργά από τη δουλειά, αν και νωρίτερα από τον άλλο φωτογράφο. Την είχε δει κουρασμένη και εφόσον για όσα είχαν να κάνουν, δύο άτομα περίσσευαν, της πρότεινε να φύγει. Ο φωτογράφος υποσχέθηκε μόλις τελειώσει να περάσει από το σπίτι και να της αφήσει τις δικές της λήψεις για ξεκαθάρισμα.

Η Λιζ είχε πέσει για ύπνο και η Ζωή χάζευε γαλλικές σειρές στην τηλεόραση, αγκαλιά με ένα κουτί γλυκά που βρήκε στο ψυγείο. Όταν άκουσε την αναπάντητη στο κινητό της, κατέβηκε γρήγορα τις σκάλες έχοντας τυλίξει πρόχειρα το σμαραγδί μαντίλι της γύρω από το λαιμό και φορώντας ξεκούμπωτη μια ζακέτα της Λίζας.

«Σ' ευχαριστώ πολύ», είπε κλείνοντας πρόχειρα τη ζακέτα και ρίχνοντας μια βιαστική ματιά στις φωτογραφίες.

Εκείνος στεκόταν στο κατώφλι διστάζοντας να φύγει. Ήταν κάτι που φαινόταν στη στάση του και στον τρόπο που την κοιτούσε. Η

Ζωή το ένωσε.

«Καληνύχτα», του είπε αμήχανα.

«Έτσι απλά; Καληνύχτα;»

Ήθελε δηλαδή κάτι παραπάνω; Τι παραπάνω; Η Ζωή ένωθε και-
ρό ότι τη φλέρταρε, αλλά προσποιούνταν πως δεν το καταλάβαινε.
Τώρα που στεκόταν μπροστά της, όφειλε να αντιδράσει.

«Μπορούμε να πάμε μια βόλτα», πρότεινε εκείνος.

Η Ζωή σίγουρα δεν θα έκανε κάτι που αργότερα θα μετάνιω-
νε. *Μια νύχτα με τον γοητευτικό συνάδελφο, ακουγόταν ελκυστι-
κή, μα ήταν κάτι ασφαλές; Και αν τελικά η ίδια δεν κινδύνευε, ήταν
ασφαλές για εκείνον;* Με τον Φίλιππο ήταν πάντα αλλιώς. Ο Φίλιπ-
πος έδειχνε ασφαλής, έτσι η Ζωή δεν ανησυχούσε για τα αισθήμα-
τά του, μόνο για τα δικά της. Κάποιες στιγμές αυτό την έριχνε ψυ-
χολογικά, αλλά δεν της προκαλούσε άγχος, ούτε την πίεζε. Ο άν-
θρωπος που στεκόταν απέναντί της όμως, τη δέσμευε. Δεν γνώριζε
τις προθέσεις και τις προσδοκίες του και την ανησυχούσαν οι σκέ-
ψεις που έτρεχαν στο μυαλό της. *Πώς να τον αποφύγει;* Εκείνος δεν
είχε κάνει κάποια ξεκάθαρη νύξη. Μια βόλτα μπορεί να είναι φιλι-
κή, συναδελφική. Η βόλτα που ζητούσε φαινόταν διαφορετικού τύ-
που, αλλά ήταν λίγο ασαφές. Η Ζωή πήρε μια βαθιά ανάσα. Αποφά-
σισε να εκφραστεί ελεύθερα και ειλικρινώς.

«Κοίτα, φαίνεσαι ιδιαίτερα ενδιαφέρων άνθρωπος, αλλά προτιμώ
να πούμε καληνύχτα εδώ».

«Ούτε μια βόλτα;» επέμεινε.

«Καλύτερα όχι. Μπορεί να περιπλέξει τα πράγματα και δεν είμαι
σε θέση να χειριστώ μπερδεμένες καταστάσεις».

«Καλώς», είπε εκείνος. «Αλλά πραγματικά μου 'χεις κινήσει την
περιέργεια. Γιατί να είσαι τόσο αρνητική;»

«Μάλλον... έχω αρνητικές εμπειρίες». Η απάντηση της Ζωής είχε
για δόση πικρίας. Τον κοίταξε ξανά. Αισθάνθηκε άσχημα με την
αυθόρμητη απάντησή της. Είχε κάνει ένα άνοιγμα σε αυτόν χω-
ρίς να σκεφτεί, τον άφησε να μάθει κάτι όχι και τόσο ακίνδυνο γι'

αυτήν. *Δεν θέλω εραστές ούτε ερωτευμένους*, σκέφτηκε. Αμέσως ένωσε πάλι άσχημα με τον εαυτό της. «Ακούγεται βαρύ, αυτό που είπα, αλλά δεν είναι», προσπάθησε να δικαιολογηθεί.

Μάζευε τώρα ό,τι είχε εκθέσει σε εκείνον. Κοίταξε κάτω, πέρα, αλλού, ένωσε αμνηχανία. Ήθελε να φύγει και να επιστρέψει στον καναπέ, μόνη της, αγκαλιά με τα γλυκά της Λίζας. Τα γλυκά ήταν σίγουρα της Λίζας. Η Λιζ κατάφευγε σε ηρωικές εξορμήσεις στα ζαχαροπλαστεία, όταν αποφάσιζε να κάνει δίαιτα ή όταν θιγόταν το θέμα «ξεπερνάω τον Μιχάλη».

Η Ζωή απέφευγε να τον κοιτάξει, είχε στρέψει το βλέμμα της στο πλακόστρωτο. Παρατηρούσε το φως όπως έπεφτε από τις κολόνες και φώτιζε το δρόμο εδώ κι εκεί. Ήθελε να μπει ξανά μέσα, αλλά δεν ήθελε και να τον αφήσει με την εικόνα που του είχε δώσει. Αν έβρισκε κάτι έξυπνο να πει; *Κάτι έξυπνο...*

«Έχεις περπατήσει κατά μήκος του ποταμού μέχρι τη Cité το βράδυ;» ξαναείπε εκείνος.

Η Ζωή χαμογέλασε ανακουφισμένη, είχε τουλάχιστον σε κάτι να απαντήσει.

«Η αλήθεια είναι πως μέχρι τη Cité όχι», είπε διστακτικά. «Δεν έτυχε ακόμα. Λένε, βέβαια, πως είναι και λιγάκι επικίνδυνα το βράδυ».

«Όχι αν ξέρεις που πηγαίνεις. Εμένα αυτοί οι δρόμοι είναι το σπίτι μου».

«Παριζιάνος λοιπόν. Να και κάτι που δεν ήξερα», σχολίασε η Ζωή ενώ πιεζόταν να βρει κι άλλα να πει.

«Υπάρχουν πολλά που δεν ξέρεις και που θα μπορούσες να γνωρίσεις».

Τον κοίταξε καχύποπτα. Ήταν γοπητευτική η επιμονή του, άκρως κολακευτική. Κάτι τέτοια συνήθιζαν να ρίχνουν τη Λίζα, όχι εκείνη όμως. *Τι ακριβώς είχε πάθει εκείνο το βράδυ;*

«Θα μπορούσες απόψε, για παράδειγμα, να δεις πώς η νύχτα μεταμορφώνει με τις σκιές τους δρόμους και πώς οι ήχοι αλλάζουν

καθώς η ώρα περνά, μέχρι να προαναγγείλει το ξημέρωμα». Είχε προφέρει κάθε λέξη αργά, προσπαθώντας να σκεφτεί την επόμενη.

Η Ζωή τον κοιτούσε με διερευνητικό ύφος πλέον και στο πρόσωπό της σχηματίστηκε ένα χαμογελάκι. Εκείνος γελούσε. Θα μπορούσε να πει κι άλλα, να επινοήσει ιστορίες για να κινήσει το ενδιαφέρον της ή για να την κρατήσει λίγο ακόμα μαζί του εκτός δουλειάς.

Τι είχε να χάσει; Δεν νύσταζε και οι βόλτες ήταν κάτι που πάντα της άρεσε. Έκανε λίγα βήματα και στάθηκε δίπλα του. Τον κοίταξε χαμογελώντας κι εκείνος ικανοποιημένος από τη μικρή του νίκη, πέρασε το χέρι του απαλά στην πλάτη της παρακινώντας την να προχωρήσει μαζί του.

«Πώς και μένεις εδώ;» ρώτησε γεμάτος περιέργεια.

«Μένω με τη φίλη μου τη Λιζ», απάντησε η Ζωή, σπρώχνοντας με κάποια αμνηχανία τα μαλλιά προς τα πίσω.

«Α! Την Elyse; Ή αλλιώς Lo-lise», είπε παιχνιδιάρικα. «Νόμιζα πως ήταν κι αυτή Ελληνίδα».

«Ε, ναι, Ελληνίδα είναι. Είμαστε φίλες από μικρές».

«Περίεργο. Σε τέτοια σπιτία συνήθως μένουν Γάλλοι. Τουλάχιστον σε αυτή την περιοχή. Δεν ήξερα ότι νοικιάζονται».

Η Ζωή χαμογέλασε πάλι ανακουφισμένη, η συζήτηση έμοιαζε εύκολη, είχε κάτι να πει χωρίς να νιώθει άβολα.

«Είναι μεγάλη ιστορία», είπε με ύφος που παρακινούσε το συνομιλητή να ζητήσει περαιτέρω λεπτομέρειες.

«Αργεί ακόμα να ξημερώσει. Ό,τι πρέπει για μεγάλες ιστορίες».

«Λοιπόν, αφού επιμένεις. Η σπιτονοικοκυρά της Λιζ είναι μια γριούλα Ελληνίδα, και μάλιστα Κερκυραία. Η Κέρκυρα είναι ένα νησί στο Ιόνιο πέλαγος, στη θάλασσα ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ιταλία. Αυτή, που λες, είχε παντρευτεί έναν Γάλλο μηχανικό, τον είχε γνωρίσει όταν αυτός έκανε διακοπές στο νησί».

«Μ' αρέσει ο τρόπος που αφηγείσαι», παρατήρησε εκείνος.

«Τα έχει εξιστορήσει όλα με λεπτομέρειες στη Λιζ και εκείνη σε

εμένα. Να μη στα πολυλογώ, ερωτεύτηκαν με τον Γάλλο, αγαπήθηκαν, παντρεύτηκαν και με πολλές δυσκολίες έκαναν έναν γιο, ο οποίος τώρα μένει μόνιμα με την οικογένεια του στην Κέρκυρα. Η κυρία Αντιγόνη, έτσι τη λένε, αγαπά πολύ το Παρίσι, μα έχει μεγαλώσει, και από τότε που πέθανε ο άντρας της τη στεναχωρούσαν οι επισκέψεις εδώ. Της ανήκουν δύο όροφοι. Ο ένας είναι γραμμένος στο γιό της, όμως τη σοφίτα την είχε κρατήσει για τις λιγοστές επισκέψεις της. Γνώρισε τη Λιζ μια μέρα στη Cité, στην αγορά των λουλουδιών, και συζήτηση στη συζήτηση τη συμπάθησε. Αποφάσισε να της νοικιάσει τη σοφίτα και μάλιστα με ελάχιστα χρήματα!

»Από τότε έρχεται σπάνια και βολεύεται στο κάτω διαμέρισμα. Χαίρεται να βάζει τη Λίζα να της μιλάει για διάφορα και σε αντάλλαγμα της δείχνει συνταγές. Την έχω γνωρίσει να φανταστείς κι εγώ. Είχε έρθει πριν από ένα μήνα, για δυο βδομάδες. Γλυκύτατος άνθρωπος. Μας έλεγε ιστορίες από το νησί, τα νιάτα της, τα εγγόνια της. Είναι ευχάριστοι οι μεγάλοι άνθρωποι, αποπνέουν μια ηρεμία, έχουν ξεφορτωθεί το δικό μας άγχος και βλέπουν τη ζωή πιο απλή. Μ' αρέσει αυτή η οπτική, εύχομαι να μπορούσα να την υιοθετήσω».

«Απολαμβάνω να σ' ακούω να μιλάς Ζωή. Στη δουλειά δεν μου είχε δοθεί ποτέ αυτή η ευκαιρία, αν και πάντα είχα την περιέργεια. Φαίνεσαι άνθρωπος με πολύ έντονη προσωπικότητα».

«Να σου πω, εσύ ψυχολόγος είσαι ή φωτογράφος;»

«Θες να μάθεις για μένα;»

«Εσύ προσφέρθηκες να μου αυτοπαρουσιαστείς. Σ' ακούω λοιπόν».

«Γεννήθηκα στο Παρίσι, αλλά μεγάλωσα στη Grasse και περνούσα τα καλοκαίρια μου στο Saint Jean Cap Ferrat, ένα μέρος που θυμίζει παράδεισο. Όταν ήμουν δέκα περίπου, οι γονείς μου τσακώθηκαν και ήρθα με τη μητέρα μου στο Παρίσι γιατί βρήκε δουλειά. Επιπλέον ήταν και οι παππούδες μου εδώ και θα μπορούσαν να της προσφέρουν κάποια βοήθεια».

«Και ο πατέρας σου;»

«Τελικά ποτέ δεν χώρισαν και πλέον ζουν μαζί. Στα δεκαοχτώ μου έφυγα για το Λονδίνο, όπου άρχισα να σπουδάζω ψυχολογία, κάτι που επιτυχώς μάντεψες. Ασχολήθηκα ερασιτεχνικά με τη φωτογραφία και κατέληξα να δουλεύω ως φωτογράφος για να βγάλω τα έξοδά μου. Ε, τελικά με κέρδισε η τέχνη. Παράτησα την αρχική μου επιλογή και ξεκίνησα εκ νέου την ακαδημαϊκή μου πορεία. Τα τελευταία δύο χρόνια μένω εδώ, δουλεύω στο περιοδικό γιατί έχει καλές αμοιβές, είναι και τα ταξίδια στο πρόγραμμα. Είναι ωραίο να σε πληρώνουν για να γυρίζεις τον κόσμο και να φωτογραφίζεις. Νιώθω ότι πληρώνομαι για να κάνω το χόμπι μου».

«Μάλιστα...»

«Και εσένα δεσποινίς; Τι σε έφερε στο Παρίσι;»

«Η φυγή», απάντησε μονολεκτικά η Ζωή.

Ο νεαρός περπατούσε ακριβώς δίπλα της, οι σκιές τους ακουμπούσαν. Η Ζωή νοστάλγησε την επαφή, μια γνώριμη αγκαλιά που να μπορείς να κρυφτείς έστω και παροδικά. Η πόλη του φωτός και του έρωτα. *Ο δικός της έρωτας;*

Την έθλιβε και την απογοήτευε το γεγονός ότι ο Φίλιππος είχε τις κατάλληλες προϋποθέσεις να γίνει όλα εκείνα που μπορούσε να θελήσει, όλα εκείνα που θα ζητούσε σε κάποιον, αρκεί να άλλαζαν κάποιες σημαντικές λεπτομέρειες όπως ο τύπος της σχέσης τους και το λάθος ξεκίνημα. Αν άλλαζε για παράδειγμα αυτό το εφήμερο ύφος ή ο τρόπος που άφηνε ένα σημείωμα και έφευγε. Αν άλλαζαν τόσα που δεν μπορούσαν να αλλάξουν επειδή έτσι ήταν εκείνος, έτσι ήταν η σχέση την οποία μπόρεσαν να αναπτύξουν οι δυο τους. Ακόμα και αυτά που της άρεσαν στον Φίλιππο, τα γνώρισε μέσα από αυτή την ιδιόρρυθμη σχέση και ήταν κομμάτια της. Δεν διορθωνόταν μια τόσο λάθος αρχή. Δεν γινόταν να ξυπνούσε ένα πρωί ξαφνικά και απροσδόκητα να ζητούσε και να περίμενε να αλλάξουν τόσα.

Ένας καινούργιος άνθρωπος δίπλα της. Μια νύχτα γλυκιά, με τα φώτα να χορεύουν στο νερό και τα bateaux mouches να κόβουν βόλτες στο ποτάμι, άλλα άδεια και άλλα γεμάτα με φοιτητές που

έπαιρναν μέρος σε μεταμεσονύχτια πάρτι. Περιπατούσαν τους ήσυχους δρόμους του Παρισιού. Τα θέματα συζήτησης άλλαζαν ομαλά. Τίποτα ιδιαίτερο, μικρές αφηγήσεις. Μίλησαν έτσι για πολλά διαφορετικά πράγματα, για τη ζωή τους. Από πού ξεκίνησαν, πού βρέθηκαν, για τις σχέσεις τους. Έμειναν πολλές ώρες μαζί, η βόλτα τους έμοιαζε με ψυχοθεραπεία. Και σχεδόν ξημέρωνε όταν έφτασαν στο σημείο απ' όπου είχαν ξεκινήσει.

«Πέρασα ωραία. Σ' ευχαριστώ. Καληνύχτα», είπε η Ζωή.

Την πλησίασε σε απόσταση αναπνοής. *Πανικός! Η κρίσιμη ώρα. Ήθελε; Δεν ήθελε;*

Ο φωτογράφος τη φίλησε στο μάγουλο και χαμογέλασε.

«Εγώ ευχαριστώ για το χρόνο σας δεσποινίς μου».

Ανακούφιση. Τον έβλεπε να φεύγει με την άκρη των ματιών της. Ήταν πραγματικά πολύ κουρασμένη, παραπατούσε από τη νύστα στις σκάλες, μα μέσα της ένιωθε κάτι όμορφο. Ένα γλυκό συναίσθημα που η κούραση δεν την άφηνε να ελέγξει. Ήταν ωραία η βόλτα, το αεράκι που της χάιδευε τα μαλλιά και η ανάλαφρη συζήτηση. Είχε περάσει καλά, είχε καιρό να αισθανθεί έτσι. Μια ζεστή, ανθρώπινη συζήτηση, μια επαφή.

Ανέβαινε όσο πιο γρήγορα της επέτρεπαν οι αισθήσεις της τις σκάλες, ενώ ονειρευόταν να γίνει ένα με το στρώμα. Ήταν έτοιμη να βάλει το κλειδί στην κλειδαριά, όταν η πόρτα άνοιξε απότομα. Μπροστά της στεκόταν η Λιζ φορώντας πυτζάμες και με τα μαλλιά ανακατεμένα. Η Ζωή ξενυχτισμένη είχε παραδοθεί σε μια γλυκιά ζάλη και δεν επικοινωνούσε απόλυτα με το περιβάλλον.

«Καλά ρε Λιζάκι, πίσω απ' την πόρτα κοιμόσουν; Έτσι όπως άνοιξε, για μια στιγμή πίστεψα πως έχω μαγικές ικανότητες. Μάλλον είμαι πολύ κουρασμένη».

Η Λιζ την κοιτούσε με αγωνία.

«Πού είσαι; Πού ήσουν;»

Φαινόταν ταραγμένη. Η Ζωή προσπαθούσε με κόπο να καταλάβει τι γίνεται.

«Συνέβη κάτι;»

«Το κινητό σου... δεν το πήρες μαζί», ψέλλισε η Λίζα.

«Ρε Λιζ τι είναι αυτό τώρα; Κάτω κατέβηκα, πήγα μια βόλτα, ούτε η μάνα μου δεν θα έκανε έτσι. Εξάλλου κοιμόσουν», είπε σχεδόν από μέσα της, ενώ κατευθυνόταν προς τον καναπέ.

«Ναι κοιμόμουν... Και με ξύπνησε. Το κινητό. Χτυπούσε... Ασταμάτητα».

Η Λιζ είχε ανοίξει πριν λίγο την πόρτα γεμάτη αγωνία, έτοιμη να πει κάτι, αλλά τώρα μασούσε τα λόγια της. Η Ζωή σιγά-σιγά μάζευε όλες τις δυνάμεις της για να ανταπεξέλθει. Κάτι έτρεχε, σίγουρα κάτι έτρεχε. Έλεγε το σώμα της που ήταν έτοιμο να σωριαστεί και γύρισε προς το μέρος της.

«Πού είναι; Το κινητό, πού είναι;»

«Ζωή... όντως κάτι συνέβη. Έχεις κι ένα mail. Ξέχασες ανοιχτό τον υπολογιστή και είδα τα εισερχόμενα. Καλύτερα... να το διαβάσεις μόνη σου».

Της είχε μεταδώσει μια έντονη ανησυχία. Η Ζωή προχώρησε βιαστικά προς τον καναπέ, είχε κατέβει γρήγορα και είχε αφήσει ανοιχτό το laptop, όπως και την τηλεόραση που δεν έπαιζε πια σειρές, αλλά ένα ντοκιμαντέρ με ορειβάτες. Της αποσπούσε την προσοχή, την εκνεύριζε, έψαξε το τηλεκοντρόλ και πάτησε νευρικά το κόκκινο κουμπάκι.

Διάβασε το μήνυμα από μέσα της. Το είχε στείλει ο Σωτήρης. Ο Σωτήρης ήταν από τους λίγους ανθρώπους που βρισκόταν αρκετά κοντά στον Φίλιππο και γνώριζε καλά τη Ζωή. Ήταν ένα σύντομο μήνυμα που δεν ρωτούσε για νέα. Έλεγε μονάχα δυο κουβέντες και ένα: «Θεώρησα ότι έπρεπε να το ξέρεις».

Η Ζωή έφερε τα χέρια της στο στόμα και άφησε το βλέμμα της να πλανάται μέσα στο δωμάτιο.

«Η μητέρα του...»

«Μίλησα με τον Σωτήρη. Αφού είδα το mail, τον κάλεσα απ' το κινητό σου. Η κηδεία είναι αύριο το μεσημέρι».

«Σε δυο μέρες είναι η παρουσίαση», είπε η Ζωή χλομισμένη. Φοβόταν τον θάνατο, τον έτρεμε.

«Ζωή πιστεύεις ότι πρέπει να πας; Ή μάλλον, θα 'θελες να πας;»

«Την ήξερα. Είναι κι ο Φίλιππος... Τη λάτρευε τη μητέρα του, αν και δεν ήθελε να το δείχνει σε άλλους. Δεν μπορώ να μην είμαι εκεί».

«Θα έρθω κι εγώ», είπε η Λιζ αποφασιστικά. «Θα περάσουμε να δούμε και τους γονείς μας. Ευκαιρία είναι», συμπλήρωσε μετά από λίγο.

«Τέτοιες ευκαιρίες... Πάντως Λιζάκι, ευχαριστώ».

«Δεν θα σ' άφηνα μόνη σου, ρε χαζό. Άσε που έχω καιρό να ταξιδέψω με αεροπλάνο. Όταν είσαι εκεί ψηλά γίνεσαι ελαφρύς και οι κουβέντες βγαίνουν εύκολα».

«Εσένα πάντα εύκολα σου φεύγουν», σχολίασε μέσα απ' τα δόντια η Ζωή.

Η Λιζ γέλασε, η Ζωή όχι. Ήταν πολύ ταραγμένη, τα χείλη της τραβήχτηκαν στις άκρες, μα μόνο χαμόγελο δεν θύμιζε η έκφρασή της. Προσπαθούσε να συνέλθει από το σοκ, να βρει τρόπο να το αντιμετωπίσει. Δεν μπορούσε να μην είναι εκεί, ο Φίλιππος θα ήταν χά-
λια.

31.

Ο Σωτήρης και η Σοφία έκαναν ό,τι καλύτερο μπορούσαν, είχαν αναλάβει πολλές απ' τις υποχρεώσεις. Ο Φίλιππος υπήρχε σε ένα άλλο, παράλληλο σύμπαν. *Είναι σοφά μελετημένα αυτά τα πράγματα*, συλλογίζοταν, *ξαφνικά υπάρχουν τόσες υποχρεώσεις και τόσες υποθέσεις που πρέπει να διευθετηθούν άμεσα, που δεν προλαβαίνεις να σκεφτείς*. Είχε να πάει στο γραφείο κηδειών, να πάρει τηλέφωνο συγγενείς και πάνω απ' όλα έπρεπε να πάρει τηλέφωνο τον πατέρα του.

Βγήκε στον κήπο της. Του είχαν δώσει ένα σακουλάκι με τα προσωπικά της αντικείμενα, εκείνα που φορούσε όταν συνέβη. Το δαχτυλίδι και τα σκουλαρίκια της.

Τα λουλούδια της μαραίνονταν, τα φύλλα των δέντρων έπεφταν. Κάθισε στα σκαλιά της. Ένωσε την ανάγκη να κλάψει. Ήταν μόνος του πλέον, η μητέρα του δεν ήταν πια εκεί. Έβγαλε έξω από το σα-

κουλάκι το δαχτυλίδι της και το έβαλε στην τσέπη του. Έμεινε αρκετή ώρα εκεί.

Θα ζητούσε να αφήσουν ένα μικρό κομμάτι με χώμα στο τάφο της, για να φυτεύει κάθε άνοιξη ένα μικρό λουλούδι, από αυτά που τόσο της άρεσαν.

Αποφάσισε να πάρει τηλέφωνο τον πατέρα του. Απάντησε μια γυναικεία φωνή.

«Ειρήνη;»

«Δεν είναι εδώ».

«Ε...» έκανε ο Φίλιππος προσπαθώντας να κερδίσει χρόνο. «Μήπως είναι εκεί ο Δημήτρης;»

«Μισό λεπτό». Η φωνή απομακρύνθηκε και ακούστηκε αχνά να φωνάζει: «Μπαμπά, τηλέφωνο!»

Ένωσε καταβεβλημένος. Ήθελε να το κλείσει εκείνη τη στιγμή.

Η Ειρήνη για πολλά χρόνια δεν μπορούσε να κάνει παιδί. Όταν γέννησε, ο Φίλιππος ήταν δεκαεφτά χρονών, αλλά και πάλι δεν το πήρε πολύ καλά. Ήταν μια δύσκολη εφηβεία για εκείνον. Από τότε έκοψε εντελώς τις σχέσεις με τον πατέρα του και την καινούργια του οικογένεια, τη μόνη του οικογένεια.

Έσφιγγε το ακουστικό με όλη του τη δύναμη.

«Δεν είναι ανάγκη να έρθεις», είπε ο Φίλιππος κοφτά και προς απάντηση στο “συλλυπητήρια” που είχε ακούσει πριν από ένα δευτερόλεπτο. «Έπρεπε απλώς να στο πω».

32.

Η Ζωή είχε γύρει στο πλάι. Προσπαθούσε να πείσει τον εαυτό της να κοιμηθεί, αλλά μάταια. Η Λιζ με κολλημένη τη μύτη στο τζάμι κοιτούσε έξω. Είχαν μάθει σε τέτοιες στιγμές να μην ενοχλούν η μία την άλλη. Να συνυπάρχουν, ικανές να μοιραστούν τη σιωπή.

«Ζωή, κοίτα», είπε μετά από ώρα. Εκείνη ανασηκώθηκε. Η Λιζα ήταν γυρισμένη και έδειχνε έξω από το παραθυράκι. «Είναι πανέμορφα. Άσπρες μάζες, λευκοί σχηματισμοί πετούν δίπλα μας. Σε ποια χώρα έχει τόσα σύννεφα άραγε;» αναρωτήθηκε απορροφημένη από τη θέα.

Η Ζωή έβγαλε τη φωτογραφική μηχανή, την πλησίασε στο τζάμι και τράβηξε αρκετές φωτογραφίες. Για ώρα κοιτούσαν τα σύννεφα που άφηναν πίσω τους.

«Όταν κοιτάς από ψηλά...» ψιθύρισε μελαγχολικά η Ζωή.

«Μοιάζει η γη με ζωγραφιά», συμπλήρωσε λίγο πιο εύθυμα η Λιζ.

«Μοιάζει ο κόσμος τόσο μικρός, που θαρρείς ότι χωράει στη χούφτα σου», παρατήρησε η Ζωή.

«Θυμίζει ελευθερία».

«Εγώ φοβάμαι λιγάκι, αλλά το ξεχνώ», είπε η Ζωή και ξανακάθισε στη θέση της. Έβαλε με προσοχή τη μηχανή της στην τσάντα, σταύρωσε τα χέρια και ξανάκλεισε τα μάτια.

«Πώς είσαι;» τη ρώτησε η Λιζ.

«Δεν είμαι...»

Η ασαφής απάντησή της προκάλεσε μια μικρή ανησυχία στη Λιζ. Ήταν λογικό να μην είναι καλά η Ζωή, θα ήθελε όμως να της φτιάξει τη διάθεση. *Σε τέτοιες περιπτώσεις όμως, τι να κάνεις και τι να πεις;*

«Αλλαγή θέματος», είπε εύθυμα η Λιζ, επιδιώκοντας να ελαφρύνει το κλίμα. Η Ζωή δεν αντέδρασε. Η Λιζ συνέχισε: «Πού ήσουν χτες κυρία μου;» ρώτησε περιπαιχτικά.

Η Ζωή χωρίς να κινηθεί, με κλειστά μάτια απάντησε ανόρεχτα:

«Είχε έρθει ένας συνάδελφός μου να φέρει το υλικό απ' τη φωτογράφιση. Κατέβηκα να τις πάρω και πιάσαμε κουβέντα».

«Αχα».

«Του είχα φερθεί αρκετές φορές απότομα, ειδικά στη δουλειά. Χτες το έκανα πάλι και ένιωσα άσχημα, έτσι δέχτηκα την πρότασή του για μια βόλτα», μουρμούρισε αδιάφορα.

«Ναι, πες μας τώρα ότι του 'κανες και χάρη!»

«Ε, εντάξει, καλά ήταν. Δεν χορταίνεις το Παρίσι όσες βόλτες και να κάνεις».

«Ωστε για το Παρίσι πήγες βόλτα με τον γοπτευτικό φωτογράφο. Να δεις τα αξιοθέατα με άλλο μάτι, γαλλικό». Η Λιζ τα είχε καταφέρει, στο μάγουλο της Ζωής σχηματίστηκε ένα λακκάκι. «Πού θα μου πεις εμένα το Παρίσι. Και ότι δεν χορταίνεις τις βόλτες», συμπλήρωσε ικανοποιημένη.

Μια έκφραση προβληματισμού αποτυπώθηκε στο πρόσωπό της Ζωής. Άνοιξε τα μάτια.

«Ρε Λίζα, νομίζω δεν φέρομαι όμορφα. Εκείνος είναι τόσο καλός», είπε χαμένη στις σκέψεις της.

«Γι' αυτό ακριβώς είναι καλός. Δεν θέλει λύπηση. Είναι μαζοχιστές οι άντρες απ' τη φύση τους. Αν δεν τον θες τον άλλον, μπορείς να τον κάνεις ό,τι γουστάρεις. Άμα τα λέει η Λίζα, να την ακούτε».

«Α, ρε Λιζάκι... Εσύ, οι θεωρίες σου και οι επιτυχίες σου».

Η Λιζ την κοίταξε με σοβαρό ύφος, δήθεν θιγμένη.

«Χμ...» είπε σηκώνοντας το ένα φρύδι. «Εγώ το χάνω το παιχνίδι». Φούσκωσε με αέρα τα μαγουλά της, ξεφύσησε. «Βασικά γυναίκες, άντρες όλοι τα ίδια. Κι εμείς έτσι δεν κάνουμε;» συνέχισε. «Πάμε και πέφτουμε στις πιο ακραίες καταστάσεις, έτσι, για να γουστάρουμε. Όλους τους ανισόρροπους τούς κάνουμε συλλογή».

Η Ζωή άκουγε, μα δεν πρόσεχε. Σκεφτόταν άλλα.

«Φοβάμαι λίγο», ψιθύρισε.

«Το αεροπλάνο; Σιγά», απαξίωσε η Λιζ. «Δύο πιθανότητες υπάρχουν: ή να πέσει ή να μην πέσει. Ή θα ζήσουμε ή θα πεθάνουμε. Εγώ πάντως νιώθω πως δεν έχει έρθει ακόμα η ώρα μου».

«Όχι τόσο το αεροπλάνο. Γενικότερα φοβάμαι. Ίσως την επιστροφή».

«Καταλαβαίνω». Η Λιζ σοβάρεψε, έγειρε προς το μέρος της και της χάρδεψε τον ώμο. «Είναι δύσκολη η πρώτη επιστροφή. Κι εγώ το πρώτο καλοκαίρι που γύριζα στην Ελλάδα κάπως έτσι ένιωθα. Αντικρουόμενα συναισθήματα, άγχος, αγωνία, επιθυμία, ενθουσιασμό, φόβο».

«Κάτι τέτοιο», παραδέχτηκε η Ζωή.

«Μην τρομάξεις. Πρέπει απλώς να ξέρεις τι θες. Όπως είπε και η Κλοντίν: "Στη ζωή παίρνουμε αυτό που ζητάμε". Αρκεί να έχεις θέσει τα όριά σου και να είσαι έτοιμη να αντιμετωπίσεις τους φόβους σου. Ειδικά τώρα που ξέρεις ότι θα συναντήσεις και τον Φίλιππο».

«Ναι...»

Να ξέρει τι θέλει. Είχε παραδεχτεί πλέον ότι ο Φίλιππος ήταν τόσο σημαντικός για εκείνη που απέναντί του γινόταν ευάλωτη, ανί-

κανη να χειριστεί καταστάσεις και συμπεριφορές που παλιότερα δεν την ενοχλούσαν. Πριν δεν έδινε σημασία, τώρα πια μικρά και ανούσια πράγματα ήταν σε θέση να την πληγώσουν.

Να έχει θέσει τα όριά της. Ήταν ο φίλος της, ο πρώην εραστής της, ένας άνθρωπος που αγαπούσε. Για να παραβρεθεί, να τον στηρίξει, μόνο γι' αυτά πήγαινε, για κανέναν άλλο λόγο.

Οι φόβοι της. Δεν ήθελε να τους ξέρει. Κι αν φοβόταν, προσπαθούσε να μην το σκέφτεται.

Είχαν προσγειωθεί. Αφηρημένη φόρεσε το σακάκι της, κρέμασε τις τσάντες της στον ώμο, σηκώθηκε όρθια και περίμενε να κατέβει από το αεροπλάνο. Η Λιζ την ακολουθούσε. Προχώρησαν βιαστικά για να παραλάβουν τη μοναδική βαλίτσα τους. Τις περίμενε ο Σωτήρης με το αυτοκίνητο της Ζωής, για να προλάβουν να φτάσουν έγκαιρα. Φορούσε μαύρο κουστούμι και λευκό πουκάμισο. Αν δεν τις χαιρετούσε από μακριά η Λιζ θα δυσκολευόταν να τον αναγνωρίσει μέσα στο πλήθος, είχε πολύ καιρό να τον δει.

«Σωτήρη, πού είσαι; Χρόνια και ζαμάνια!» είπε η Λιζ ενθουσιασμένη.

Ο Σωτήρης χαμογέλασε. Τις αγκάλιασε, τις φίλησε σταυρωτά και πήρε τη βαλίτσα τους.

«Τι κύριος!» σχολίασε η Λιζ χαχανίζοντας.

Η Ζωή ήταν σκυθρωπή, το στομάχι της είχε γίνει κόμπος.

«Τι γίνεται;» ρώτησε ξέπνοα, κοιτώντας τον με μάτια που πρόδιδαν αγωνία.

Ο Σωτήρης έσφιξε τα χείλη του, ξεφύσισε λυπημένα.

«Τι να γίνει Ζωίτσα. Δύσκολα. Έτσι είναι αυτά, δύσκολα. Πάντως, έκανες πολύ καλά που ήρθες. Έπρεπε», συμπλήρωσε βάζοντας τη βαλίτσα στο πορτμπαγκάζ.

Η Ζωή επιβίβαστηκε στο πίσω κάθισμα, ενώ η Λιζ κάθισε μπροστά. Στη διαδρομή άκουγε αχνά τον Σωτήρη και τη Λίζα να μιλούν, ανταλλάζοντας πληροφορίες για τις ζωές τους.

33.

Ο ιερέας έψελνε ένα τρισάγιο, αποχαιρετώντας υπό τις υποδείξεις του Θεού του, τη μητέρα του Φίλιππου. *Εκείνος τι όφειλε να κάνει, με ποιον τρόπο, ποια λόγια να χρησιμοποιήσει και γιατί; Γιατί να είναι αναγκασμένος να πει ένα αντίο;*

Άνθρωποι συγκεντρωμένοι παρακολουθούσαν την τελετή, κοιτούσαν τον Φίλιππο. Εκείνος... το άψυχο σώμα της. Όλα γίνονταν όπως έπρεπε, σύμφωνα με όσα πίστευε εκείνη, με τροπάρια και τιμές. Είναι σκληρή αυτή η θρησκεία, βίαιη. Βλέπεις έναν αγαπημένο σε μια κάσα, νεκρό, δίπλα σε έναν τάφο από άσπρο παγωμένο μάρμαρο και περιμένεις λίγες ανάσες κοφτές, μέχρι να τον σπρώξουν στο χώμα. Στο χώμα, έτσι λέει ο Θεός. Από χώμα φτιαχτήκαμε, χώμα θα γίνουμε και ανέπαφο το σώμα από τον τάφο θα αναστηθεί κατά τη Δευτέρα Παρουσία.

Μια σταγόνα χάραξε το αριστερό του μάγουλο. Ολόκληρη η παιδι-

κή ηλικία του, κινηματογραφικό τρέιλερ. Στιγμές από τότε, από κάποτε... Παραμύθια, βόλτες, συμβουλές, δώρα, ξενύχτια στις αρρώστιες, στις απογοητεύσεις του. Χιλιάδες συναισθήματα.

Αρχές Οκτώβρη. Ο καιρός έπαιζε όπως κάνει κάθε χρόνο, κάθε φθινόπωρο. Ο ουρανός ήταν λυπημένος. Ο ήλιος έκρυβε το πρόσωπό του πίσω από τα σύννεφα, ρίχνοντας κοφτές ματιές. Τα τελευταία φύλλα αποχαιρετούσαν τα κλαδιά τους, χόρευαν ανάμεσα στα ακίνητα σώματα ή χάιδευαν τα μαύρα υφάσματα, αναζητώντας λίγη περιπέτεια στο τελευταίο ταξίδι τους μέχρι να πέσουν στη γη. Τα πρόσωπα άλλα σοβαρά, άλλα λυπημένα βαθιά. Τα χέρια σταυρωμένα σφίγγονταν πάνω στα σώματα, σε μια προσπάθεια των παρειαρισκομένων να κρατήσουν στο κορμί τους λίγη θερμότητα, αφού μέχρι πριν λίγες ώρες η μέρα φαινόταν να υπόσχεται ηλιοφάνεια και ζέστη.

Έσπρωξε ένα φύλλο που είχε βολευτεί στο πέτο του. Τα μάτια του υγρά. Η μάνα είναι πράγμα ιερό. Δίπλα του στεκόταν η Σοφία. Απέναντι, η Ζωή. Φορούσε μαύρα λεπτά ρούχα -φούστα και μπλούζα- και μεγάλα μαύρα γυαλιά που τα ανασήκωνε κάθε τόσο για να σκουπίζει τα μάγουλά της. Κρατούσε ένα λευκό τριαντάφυλλο. Η Ζωή γνωρίζονταν με τη μητέρα του και υπήρχε μεγάλη συμπάθεια μεταξύ τους. Ποτέ δεν είπαν πολλά η μία για την άλλη, πάντα όμως υπήρχε μια αδιόρατη συμμαχία ανάμεσά τους, που τη μαρτυρούσαν τυχαία οι δειλές αναφορές τους.

Δεν ήταν ακραίο να σκεφτεί ότι έμοιαζε η Ζωή στη μητέρα του. Έμοιαζαν σε μικρά πράγματα, όπως το να το ρίχνουν στο μαγείρεμα κάθε φορά που η κατάσταση ήταν δύσκολη. Και σε άλλα, πιο μεγάλα, όπως το να αποδέχονται μια κατάσταση χωρίς να απαιτούν κάτι παραπάνω, ακόμα και αν τους άξιζε.

Δίπλα στη Ζωή η Λίζα, είχε αφήσει τα μαλλιά κάτω για την περίπτωση. Δίπλα στη Λίζα ο Σωτήρης. Ο Φίλιππος κοίταξε κλεφτά προς τα εκεί.

Το χέρι της Σοφίας τον άγγιξε απαλά στην πλάτη, τον έκανε να

νιώθει ευγνωμοσύνη. Του είχε σταθεί πολύ αυτές τις μέρες η Σοφία, τον είχε βοηθήσει σε όλα. Κοίταξε πάλι απέναντι, τη Ζωή. Την είδε να αφήνει το λευκό τριαντάφυλλο από τα χέρια της, να ταξιδέψει μέχρι να ακουμπήσει απαλά στο άψυχο σώμα της μητέρας του. Μετά να ανασπκώνει τα μαύρα γυαλιά της, να αναζητά το χέρι της κοπέλας δίπλα της.

Το φέρετρο είχε ήδη κατέβει στην τρύπα που είχαν σκάψει κάποιοι με τις υποδείξεις του εκπροσώπου του Θεού. Έπρεπε να ριξει χώμα κι εκείνος, έτσι έλεγε κάποια παράδοση. Κάποια βάρβαρη παράδοση που δεν λογάριαζε τίποτα. Έτσι έλεγε κάποια θρησκεία. Όπως έπρεπε, ο Φίλιππος έσκυψε, πήρε μια χούφτα χώμα και την πέταξε στο φέρετρο, σαν αντίο. Αντίο όμως, δεν μπορούσε να πει. Μέσα του έκλαιγε σαν παιδί, όπως θυμόταν τον εαυτό του στα σκαλιά της μαμάς. Τα φτυάρια καρφώνονταν στο χώμα και ο ήχος τους κάρφωνε στα μισόκλειστα μάτια του την εικόνα που διαπερνούσε την ψυχή, το μυαλό, το σώμα του. Η διαδικασία διαρκούσε αιώνες και ταυτόχρονα δευτερόλεπτα. Οι μυς του προσώπου του ήταν σφιγμένοι, σμιγμένα τα φρύδια του. Τα λόγια τελείωσαν, η πλάκα είχε τοποθετηθεί. «Ζωή σε λόγου σας», είπε ο ιερέας του οποίου η δουλειά είχε τελειώσει.

Ο κόσμος άρχισε να σκορπίζει, να φεύγει, να μπαίνει στα αυτοκίνητα. Χαιρετούσε, άκουγε, αποκρινόταν. Ο Φίλιππος ψύχραιμος και αξιοπρεπής· αυτό θα ήθελε κι εκείνη. Η Ζωή τον κοιτούσε καθώς ο κόσμος περνούσε ανάμεσά τους. Τραχιές γραμμές δήλωναν με απόλυτο τρόπο τα χαρακτηριστικά του. Το πρόσωπό του ήταν σκληρό, τα μάτια του συννεφιασμένα. Σε κάποιον ξένο θα φαινόταν απτόητος από τα γεγονότα, στη Ζωή όμως όχι. Φορούσε κι εκείνος τώρα μαύρα γυαλιά. Ελαφρώς αξύριστος, είχε τη γραβάτα του χαλαρωμένη να ακουμπά κατά τις υποδείξεις του αέρα στο λευκό του πουκάμισο. Πάντα του πήγαιναν τα πουκάμισα.

Οι τρεις τους στέκονταν εκεί και περίμεναν. Προχώρησαν μερικά βήματα και ο Φίλιππος τους πλησίασε. Αντάλλαξε ένα βλέμμα

με τον Σωτήρη. Ο Σωτήρης έκανε νόημα κουνώντας το κεφάλι και κοιτώντας παράλληλα τη Ζωή. Η Ζωή σήκωσε τα μάτια, κοίταξε τον Φίλιππο, δεν είχε φωνή να μιλήσει. Την ήξερε, την καταλάβαινε. Στράφηκε προς το μέρος της.

«Ζωή... Σ' ευχαριστώ που ήρθες», είπε πρώτος.

Εκείνη έγνεψε συγκαταβατικά και τον έσφιξε στον ώμο.

«Ήθελα να έρθω Φίλιππε», είπε διστακτικά, δείλιασε.

«Κερνάω καφέ», είπε εκείνος σε μια προσπάθεια να αποφορτίσει λίγο το κλίμα.

Ήταν παράταιρος αυτός ο τρόπος να συναντηθούν δυο άνθρωποι που έχουν ζήσει τόσα μαζί. Που τα σώματά τους γνωρίζονταν τόσο καλά και που κρατούσαν αυτές τις γελοιές αποστάσεις. Που είχαν τόσα, μα τόσα, να πουν ο ένας στον άλλο και που δεν έλεγαν τίποτα.

«Βασικά... δεν θα μείνουμε», είπε η Ζωή, έχοντας ήδη πάρει τις αποφάσεις της. «Μας περιμένουν στο σπίτι της Λίζας».

Τον κοιτούσε μέσα από τα γυαλιά της. Δεν ήθελε να τα βγάλει. Την κοιτούσε κι εκείνος. Ήθελε να τον αγκαλιάσει. Και ο Φίλιππος θα το ήθελε. Δεν ήταν ποτέ καλή με τα πρώτα βήματα και τα αγγίγματα, και ο Φίλιππος παραήταν συγκρατημένος για να παρασυρθεί από συναισθηματισμούς της στιγμής.

«Όπως θέλετε», απάντησε χωρίς να επιμένει. Στράφηκε προς τον Σωτήρη: «Εμείς θα τα πούμε μετά, έτσι;»

Η Ζωή συνέχιζε να τον παρατηρεί, με τα μάτια καλυμμένα για να μην προδοθεί. Μόνο εκείνη μπορούσε σε κάθε κίνησή του να διακρίνει το βαθύ πόνο του. Μόνο εκείνη μπορούσε να ξέρει πόσο μόνος ήταν εκείνη τη στιγμή ο Φίλιππος. Ο Φίλιππος που δεν είχε ανάγκη κανέναν, που κανένας άνθρωπος δεν βρισκόταν εντελώς κοντά του. Να μπορούσε να αγγίξει τον πόνο του. Να μπορούσε να σταθεί δίπλα του. Να του κρατήσει το χέρι και να του πει: «θα περάσει, είμαι εγώ εδώ».

Το βλέμμα τους συναντήθηκε πάλι. Ο Φίλιππος ετοιμάστηκε κάτω από το βλέμμα της. Τον διέκοψε η κόρνα από το αυτοκίνητο πιο κάτω και

μια φωνή.

«Φίλιππε! Αγάπη μου, πρέπει να φύγουμε».

Τα λόγια της Σοφίας τον διαπέρασαν σαν ηλεκτρικό ρεύμα, του προκάλεσαν άγχος και αμηχανία προς τη Ζωή. Ήταν όμως ένα στιγμιαίο συναίσθημα, το ξεπέρασε γρήγορα. Έτσι κι αλλιώς, εκείνη ήταν που επέλεξε να φύγει για να μείνει με οποιονδήποτε άλλον, που θα μπορούσε να της παρέχει περισσότερα πράγματα.

Η Ζωή χαμήλωσε το βλέμμα, δαγκώνοντας το πάνω χείλος της. Υπήρχε κάποια γυναίκα δίπλα του. Κάποια για να αγγίξει τον πόνο του, να του σταθεί και να τον παρηγορήσει. Ήταν η κοπέλα που είχε κορνάρει. Η Ζωή θέλησε να κυθεί σαν νερό στο χώμα και να κρυφτεί στη γη. Να μην υπάρχει πια για να αντιμετωπίσει την κατάσταση, να μην είχε βρεθεί ποτέ σε αυτή τη θέση. Θέλησε να μην είχε υπάρξει σε τίποτα και να μην υπάρξει ποτέ πια.

Η στάση του σώματός της, η έκφρασή της την πρόδωσε. Ο Φίλιππος την κοιτούσε έκπληκτος, ενώ στο μυαλό του έκαναν παρέλαση ασυνάρτητες μεταξύ τους λέξεις.

Εκείνη τη στιγμή πετάχτηκε αλαφιασμένη η Λιζ, που τόση ώρα στεκόταν αμίλητη δίπλα της, για να σώσει την κατάσταση. Έπρεπε να κάνει κάτι, να δώσει λίγο χρόνο στη Ζωή.

«Λιζ. Χάρηκα», είπε με θάρρος στον Φίλιππο. «Αν και δεν γνωρίζομαστε υπό τις καλύτερες συνθήκες», χαμήλωσε τον τόνο της φωνής της. «Συλλυπητήρια».

Πράγματι, του απέσπασε την προσοχή, στράφηκε προς το μέρος της.

«Σε ευχαριστώ Λιζ», απάντησε σκυθρωπός. Ο Φίλιππος μπορούσε να ξεχωρίζει το μέσα και το έξω του με απόλυτο τρόπο. «Σίγουρα δεν είναι ο καλύτερος τόπος και χρόνος για γνωριμίες. Αλλά κι εγώ χάρηκα. Εξάλλου έχω ακούσει τόσα για 'σένα», είπε και κοίταξε ασυναίσθητα τον Σωτήρη.

«Εγώ να δεις», απάντησε η Λιζ, φέρνοντας για μια ακόμα φορά τη Ζωή σε δύσκολη θέση.

Η Ζωή είχε μαζέψει τα κουράγια της. «Να είσαι έτοιμη να αντιμετωπίσεις τους φόβους σου», είχε πει η Λιζ στο ταξίδι. Εκείνη τη στιγμή αντιμετώπιζε το μεγαλύτερο μάλλον φόβο της. Εκείνον που δεν είχε φανταστεί ότι θα νιώσει. Πολλές φορές όμως καλείσαι να δώσεις εξετάσεις σε θέματα που δεν θα σου περνούσε από το μυαλό ότι θα σου ζητηθούν κάποτε. Πήρε βαθιά ανάσα και είπε όσο πιο σοβαρά και αποστειρωμένα μπορούσε:

«Φίλιππε και πάλι συλλυπητήρια. Ήταν υπέροχος άνθρωπος η μητέρα σου. Οι άνθρωποι που αγαπάμε, ζουν μαζί μας ακόμα κι αν δεν είναι δίπλα μας, ζουν μέσα μας...» Ξανακούστηκε η κόρνα. «Ας μη σε κρατάμε άλλο», ψιθύρισε η Ζωή. «Να 'σαι καλά, να ζεις όσο καλύτερα μπορείς την κάθε μέρα και να τη θυμάσαι».

Ο Φίλιππος τής χάιδεψε τα μαλλιά, τη φίλησε στο μέτωπο και έφυγε.

34.

Οδηγούσε η Λιζ. Η Ζωή κοιτούσε έξω. Τα μάτια της ξεχειλίζουν συνήθεια και η μύτη της ήταν κόκκινη. Έκλαιγε αθόρυβα. Για τον Φίλιππο, για τη μητέρα του, για τον εαυτό της που δεν μπορούσε, δεν είχε το δικαίωμα, να είναι κοντά του σε μια τέτοια στιγμή, ενώ εκείνος ήταν τόσο σημαντικός γι' αυτήν. Έκλαιγε για την κοπέλα με τα μακριά ίσια μαλλιά που στεκόταν δίπλα του.

«Τι σκέφτεσαι;» προσπάθησε να σπάσει τη σιωπή η Λιζ.

Η Ζωή ανακάθισε. Άνοιξε το ντουλαπάκι του αυτοκινήτου. Γινόταν πανικός από πραγμάτια: σακουλάκια, διαφημιστικά φυλλάδια, κουτιά από καραμέλες, φακελάκια, μεγαλύτεροι φάκελοι.

«Παίζει να έχει εδώ μέσα χαρτομάντιλα;» ρώτησε η Ζωή ρουφώντας τη μύτη της.

«Μπορεί. Η μαμά σου είναι προνοητική. Δεν κοιτάς όμως καλύτερα στην τσάντα μου; Έχω σίγουρα».

«Από την πολλή προνοητικότητα, δεν βρίσκω ποτέ τίποτα όπου έχει ανακατευτεί η μάνα μου», σχολίασε η Ζωή και έπιασε από το πίσω κάθισμα την τσάντα της Λίζας. Σκούπισε τα μάτια της και φύσηξε τη μύτη της. «Σκέφτομαι διάφορα...» απάντησε στην αρχική ερώτηση της Λιζ, γυρνώντας πάλι προς το παράθυρο. *Τι καλή γυναίκα ήταν η μητέρα του, τι αξιοπρεπής. Πόσο απτός είναι ο θάνατος, πόσο πιθανός, πόσο κοντά μας.* Πόσο λογικό έμοιαζε τότε να αφήσει τον Φίλιππο, πόσο χαζό της φαινόταν τώρα, στη σκέψη ότι μπορεί να του συνέβαινε κάτι.

«Όταν έρχεσαι αντιμέτωπος με το θάνατο, για κάποιο λόγο απλουστεύει η ζωή. Καταλαβαίνεις ότι πολλά από εκείνα για τα οποία παλεύεις ή σκοτίζεσαι δεν έχουν σημασία. Και οι εγωισμοί, ούτε κι αυτοί», διατύπωσε τη σκέψη της.

«Αυτό είναι γνωστό, όλοι το ξέρουμε. Για να το αντιληφθούμε όμως, πρέπει να κλονιστεί το κάστρο που καθένας χτίζει γύρω του, για να οχυρώσει το μεγαλεπήβολο εγώ του από κάτι τόσο έντονο. Νομίζουμε πως είμαστε κάτι. Κι όμως. Όσο σπουδαίοι ή ασήμαντοι γίνουμε, όσα χρήματα ή εξουσία αποκτήσουμε, ό,τι χρώμα, φυλή, γλώσσα κι αν έχουμε, όλοι ερχόμαστε και φεύγουμε με τον ίδιο τρόπο. Είμαστε περαστικοί. Είμαστε μάλλον σαν τις τσιχλόφουσκες», ολοκλήρωσε εύθυμα η Λιζ για να ελαφρύνει τη συζήτηση και έκανε μια φούσκα.

Η Ζωή πήρε ένα δεύτερο χαρτομάντιλο για να μαζεύει τα δάκρυά της που συνέχιζαν να τρέχουν.

«Όλα είναι σαν τις τσιχλόφουσκες για 'σένα. Τις κολλάς σ' όλα τα θέματα, για να δίνεις στον εαυτό σου άλλοθι να μασάς ακόμα σαν κατσίκα και να κάνεις από πάνω και φούσκες», είπε νευριασμένη. Εξέθετε στη Λιζ τη σκέψη της κι εκείνη μιλούσε για τσιχλές.

«Ζωή! Γίνεσαι κυνική και δεν σου πάει. Μιλάω σοβαρά», συνέχισε απτόνη η Λιζ. «Λοιπόν πρόσεξέ με». Είχε πάρει το θεατρικό της ύφος και είχε ξεσκονίσει τη σοφή της φωνή. «Η τσιχλα είναι μια μικρή μάζα, τη μασάς ώσπου γίνεται μαλακή. Μετά φυσάς

και μεγαλώνει. Νομίζεις ότι θα μεγαλώνει για πάντα, αλλά κάποια στιγμή σκάει».

«Δεν ξέρω...» είπε με αμφιβολία η Ζωή. «Αυτός ο μισοαστεϊός, μισοσοβαρός τρόπος που αντιμετωπίζεις τα πράγματα...» Το βλέμμα της έτρεχε μαζί με το αυτοκίνητο. Φθινόπωρο. Η ατμόσφαιρα μελαγχολική: φύλλα να πέφτουν, σύννεφα να συνωστίζονται. Την ικανοποιούσε ο καιρός. Δεν της άρεσε, μα αν ήταν καλός θα την εκνεύριζε. «Όταν τα αστέρια πέφτουν πού πάνε; Και οι άνθρωποι; Πού πάνε;» αναρωτήθηκε η Ζωή.

«Ε, πρέπει πρώτα να διαλέξεις ένα θεό, ή γενικότερα μια θρησκεία. Μετά θα σε κατατοπίσω ανάλογα», απάντησε η Λιζ πατώντας απότομα φρένο μπροστά από ένα STOP. Κοίταξε δεξιά, αριστερά και συνέχισε: «Βασικά εγώ, που έχω απελευθερωθεί από πολλά, δεν έχω ξεφύγει ακόμα από το Θεό μου. Έτσι, δειλιάζω να απαντήσω. Από τη μία ο δικός μου Θεός είναι λιγότερο συντηρητικός απ' της γιαγιάς μου κι ας λέμε πως έχουμε την ίδια θρησκεία. Εμένα μ' αφήνει να μασάω τσίχλες, να μην πατάω στην εκκλησία, να κάνω σεξ πριν το γάμο, να του θυμώνω, να τον ξεγράφω κι έπειτα να τον ξαναπιστεύω και να τον προσκυνώ. Αλλά δεν ξέρω τι γίνεται μετά. Και δεν μπορώ να κάνω εικασίες αυτή την περίοδο, γιατί έχω συμφιλιωθεί μαζί του. Δεν θέλω να τον προσβάλλω».

«Λιζ, δεν την παλεύεις καθόλου».

«Εσένα ο Θεός σου δηλαδή, τι λέει;»

«Εγώ ξέρω πως εδώ είναι όλα. Τα καλά και τα άσχημα. Εδώ η κόλαση, εδώ κι ο παράδεισος. Το μόνο που μπορούμε να κάνουμε σαν μικρά ασήμαντα ανθρωπάκια είναι ό,τι καλύτερο μπορούμε για μας και τους γύρω μας. Δεν ξέρω αν έχω Θεό», είπε η Ζωή.

«Φυσικά και έχεις! Όλοι έχουν. Καθένας το δικό του. Τον αντιλαμβάνεται με διαφορετικό τρόπο, ψάχνει, βρίσκει και χάνει μέσα από αυτόν μυριάδες πράγματα. Εξάλλου όλοι δεν έχουμε ένα Θεό μέσα μας; Θεός μπορεί να είναι όσα πιστεύουμε, όσα μας οδηγούν, εκεί-να που μας δίνουν δύναμη και κουράγιο να συνεχίσουμε».

«Μπορεί να 'ναι κι έτσι...»

«Μ' αρέσει αυτή η συζήτηση. Αύριο όμως, καθένας -εμείς ή όποιος άλλος έφυγε απ' τη κηδεία κι έτυχε να σκεφτεί κάτι παρόμοιο- θα γυρίσει στο γελοίο μικρόκοσμό του: τα δάνεια, τις επιταγές, το αυτοκίνητο, την κίνηση, τα φανάρια, τις βιτρίνες. Θα 'χει παρατήσει κάπου, ορφανά από στοργή τα παιδιά του, θα τα 'χει θάψει όλα αυτά μέσα του και θα αναλώνεται στα πράπει του».

«Τραγικό», συνειδητοποίησε η Ζωή.

«Ποιο;»

«Όλο αυτό που περιγράφεις, γιατί έχεις δίκιο. Και ο θάνατος... ασύλληπτος. Μια ζωή με έναν άνθρωπο. Έχεις δεδομένη την ύπαρξή του και μέσα σε λίγες στιγμές, οι οποίες χτυπούν αλλεπάλληλα η μία μετά την άλλη και σε ανύποπτο χρόνο, πρέπει να δεχτείς να ζεις χωρίς αυτόν. Να αποδεχτείς την απουσία του η οποία είναι οριστική και μόνιμη. Τρομακτικό. Αδύνατο να το συλλάβεις, μόνο το αποδέχεσαι, το συνηθίζεις. Δεν έχει λογική, την παραμικρή λογική».

«Ναι... Κι εμείς, προγραμματίζουμε τα πάντα, το χρόνο μας, τις σχέσεις μας, μιλάμε για το αύριο, το μετά και στα μεγάλα κέφια για το πάντα. Λες κι έχουμε δύναμη να επιλέγουμε», συμπλήρωσε η Λίζα στα λεγόμενα της Ζωής.

«Νομίζω δεν φοβάμαι το θάνατό μου, θα πεθάνω και θα τελειώσω ή ό,τι γίνει μετά. Την απώλεια φοβάμαι, πιο πολύ απ' όλα. Αν υπάρχει μετά... Φαντάζεσαι; Τελικά κι αυτό τρομακτικό μοιάζει. Πρώτη φορά το σκέφτομαι. Να υπάρχει μετά κι ο πεθαμένος να βιώνει την απώλεια...» Η Λίζα γέλασε, η Ζωή συνέχισε σοβαρή: «Ζω μακριά από τους γονείς μου, μέχρι πριν λίγο καιρό ζούσα μακριά σου και πλέον μακριά απ' τον Φίλιππο. Ξέρω ότι υπάρχουν κάπου και ότι ανά πάσα στιγμή μπορώ να πάρω ένα αεροπλάνο και να έρθω να σας δω. Αλλά δεν είναι ακριβώς έτσι».

«Όλα είναι πιθανότητες. Όσο προσπαθείς να σκέφτεσαι τα πράγματα λογικά τόσο ανακαλύπτεις πως είναι εντελώς παράλογα. Η ζωή, για παράδειγμα, δημιουργείται από ένα πάθος, μια αδυναμία.

Ένα μόνο συναίσθημα μεταξύ δύο ανθρώπων, είναι ικανό να δημιουργήσει έναν άλλο άνθρωπο. Όσο καλά κι αν το εξηγεί η βιολογία ή όλες οι επιστήμες του κόσμου, όταν έρχεσαι αντιμέτωπος με το θέαμα, και τα συναισθήματα που προκαλεί αυτό το πλάσματάκι που χωράει με τόση ευκολία στα χέρια σου και είναι κομμάτι σου, τα χάνεις. Υπέροχο, μα μόνο λογικό δεν μπορείς να το ονομάσεις. Έτσι κι ο θάνατος. Είναι αποδεκτός από την κοινωνία επειδή συμβαίνει. Θα συμβεί σε όλους, αλλά δεν χωρά μέσα στα λογικά σου πλαίσια όταν χάνεις κάποιον δικό σου, για πάντα».

Τράβηξε χειρόφρενο. Πριν καλά-καλά προλάβει να σβήσει τη μηχανή και να λύσει τη ζώνη της, η πόρτα είχε ανοίξει.

«Λίζα, Λιζάκι μου, κοριτσάκι μου», φώναζε ενθουσιασμένη η μαμά της. Η Λιζ κατέβηκε και την αγκάλιασε. Η Ζωή σκούπισε τα μάτια της, ανακάτεψε τα μαλλιά της και βγήκε.

«Ζωίτσα μου, τι κάνεις;»

Άνοιξε το δεξί της χέρι καθώς το αριστερό έσφιγγε ακόμα τη Λιζ και τις πήρε και τις δύο αγκαλιά. Ανέβηκαν οι τρεις τους τη μικρή ανηφόρα προς το σπίτι.

35.

Κοίταξε τη Σοφία. Στεκόταν πιο μακριά και μιλούσε με τις κοπέλες από το γραφείο. Εκείνος καθόταν κοντά στη Φωφούλα και τον κύριο Περικλή. Η Φωφούλα έλεγε ιστορίες και δάκρυζε, ενώ ο κύριος Περικλής άκουγε σκυθρωπός. Ο Φίλιππος τον συμπονούσε, λυπόταν ταυτόχρονα και για τη μητέρα του. Πέθανε μόλις είχε βρει κάποιον να μοιραστεί την καθημερινότητά της.

Σηκώθηκε όρθιος. Όλα τα βλέμματα πάλι πάνω του, δεν άντεχε. Ήθελε να ξεφύγει. Μάλλον όταν πιεζόταν συναισθηματικά είχε την τάση να φεύγει. Μόνο που τώρα δεν είχε κάπου να πάει.

Έβαλε αμήχανα τα χέρια στις τσέπες του παντελονιού του. Το δαχτυλίδι της. Είχε στην τσέπη του το δαχτυλίδι με τον μπλε λαβύρινθο και τη νότα. Πριν από λίγο είχε δει τη Ζωή. Οι συνθήκες στη ζωή είναι ρευστές.

«...Κάποτε θα το δώσω στη Ζωή ή θα το δώσεις εσύ για εμένα. Η

Ζωή μπορεί να το εκτιμήσει όσο κι εγώ». Ήταν τα λόγια της. Μια φράση της στιγμής κι όμως... Αυτή η φράση τον δέσμευε.

Η Σοφία τον είδε να σηκώνεται και να απομακρύνεται, κατάλαβε ότι χρειαζόταν χρόνο για τον εαυτό του. Έστρεψε τη ματιά της αλλού, έπιασε συζήτηση. *Είναι θησαυρός η Σοφία*, σκέφτηκε ο Φίλιππος. Προχώρησε μερικά μέτρα, αναγκάστηκε να χαιρετίσει, να δεχτεί συλλυπητήρια και να μιλήσει σε διάφορους, μέχρι που βρήκε τον Σωτήρη.

«Τσιγάρο;» ρώτησε μόλις τον πλησίασε.

Ο Σωτήρης έβγαλε το πακέτο από την τσέπη και το άνοιξε. Ήταν η μάρκα της διαφήμισης. «Μην πέσεις στα βαριά», απάντησε καθώς του προσέφερε αυτό που είχε ζητήσει.

Ο Φίλιππος γέλασε κοφτά, βάζοντας το χέρι στην τσέπη πάλι.

«Είσαι ο δεύτερος άνθρωπος που κάνω τράκα. Μετά τη Ζωή».

Ο Σωτήρης δεν μίλησε, τον σκούνηξε στον ώμο όπως έκανε πάντα.

«Θα φύγω σε λιγάκι. Θα 'ρθω το βράδυ σπίτι», είπε ο Σωτήρης.

«Ευχαριστώ για όλα ρε Σωτήρη. Είσαι φίλος».

«Δεν είναι τίποτα Φίλιππε», απάντησε. «Θα πάω βασικά σπίτι της Λίζας. Να χαιρετίσω τα κορίτσια, αύριο φεύγουν. Θέλω να τη δω λίγο πριν φύγει», πρόσθεσε.

Το ύφος του Φίλιππου άλλαξε.

«Αύριο φεύγουν; Πότε;»

«Το πρωί, με την πτήση των έντεκα. Έχουν μια παρουσίαση στο Παρίσι και πρέπει να παρευρίσκονται οπωσδήποτε. Είναι μια συνάντηση με σημαντικούς ανθρώπους και ίσως αποτελέσει μεγάλο βήμα για την καριέρα τους».

«Πού τα 'μαθες εσύ όλα αυτά;»

«Η Λίζα μιλάει πολύ». Κοίταξε μακριά ο Σωτήρης. «Μ' αρέσει αυτό. Μ' αρέσουν πολλά σε αυτή, δεν είναι τυχαία. Είναι ξεχωριστή, δεν είναι συνηθισμένη κοπέλα».

Ο Φίλιππος χαμογέλασε προβληματισμένος. Χαιρόταν για το φίλο

του που έμοιαζε ερωτοτυπημένος, αλλά προβληματιζόταν με τον εαυτό του.

«Φίλιππε, θα την παντρευτώ», δήλωσε.

«Μεγάλη απόφαση», σχολίασε ο Φίλιππος.

«Μεγάλη πρόκληση, βασικά, μα θα τα καταφέρω. Έτσι δεν είναι; Θα τη ρίξω, πού θα πάει;»

«Πρόσεξε άμα τη ρίξεις, να θες να την κρατήσεις όμως. Γιατί δεν σου φταίει σε τίποτα».

Τον κυνηγούσαν τα λόγια της μάνας του. Σήμερα πιο πολύ από ποτέ.

«Εσύ; Τι λες; Έχεις σοβαρέψει, είσαι σε καλό δρόμο. Η μάνα σου δεν ήθελε να σε δει παντρεμένο;» ρώτησε ο Σωτήρης.

Ο Φίλιππος έσβησε το τσιγάρο πατώντας το στο χώμα. Κοίταξε πάλι τη Σοφία. Έβαλε το χέρι πάλι στην τσέπη. Σκεφτόταν τη μητέρα του. Σκεφτόταν τη Ζωή.

«Η μητέρα μου ήταν περίεργη υπόθεση. Πληγωμένη γυναίκα. Δεν θα θελα ποτέ μου να φέρω κάποια, έστω και άθελά μου, στη θέση της. Ίσως γι' αυτό ποτέ δεν είχα σχέσεις, σοβαρές. Τώρα τα 'χω μπλέξει για πρώτη φορά».

«Με τη Σοφία;» ρώτησε παραξενεμένος ο Σωτήρης.

«Με τη Σοφία. Μέσα μου. Με τη Ζωή. Με όλα. Πάντα προσπαθούσα να είμαι σωστός. Μάλλον δεν τα κατάφερα ποτέ. Η Ζωή έφυγε, η Σοφία είναι εδώ».

«Δεν έχουμε μιλήσει ποτέ για τη Ζωή. Εγώ την αγαπάω, την ξέρω από μικρή. Αν της είχες φερθεί άσχημα θα σου 'χα σπάσει τα μούτρα, να το ξέρεις».

Διαγράφηκε ένα σφιγμένο χαμόγελο στο πρόσωπο τού Φίλιππου. Κοίταξε κάτω καθώς έσβηνε το δεύτερο τσιγάρο.

Όλα είναι ρευστά. Έρχεσαι αντιμέτωπος με διάφορα τα οποία δεν επιθυμούσες ποτέ να αντιμετωπίσεις. Πολλές φορές ακόμα κι αν έχεις προσπαθήσει να γίνουν όλα σωστά. Δεν είναι project.

Τη Ζωή είχε καιρό να τη δει. Θα ήθελε να μην την αφήσει να φύ-

γει πάλι. Αλλά δεν ήθελε να πληγώσει τη Σοφία. Είχε γίνει ο άντρας για τον οποίο μιλούσε πάντα η μητέρα του. Ακούσια είχε γίνει αυτό. Ό,τι και να έκανε, δεν θα ξέφευγε.

«Α ρε μάνα, τώρα που σε χρειάζομαι πού είσαι;» σκέφτηκε δυνατά.

Η Σοφία τον πλησίασε, τον αγκάλιασε, την αγκάλιασε κι αυτός.

«Τι είναι ευτυχία;» τον είχε ρωτήσει η Ζωή μια μέρα που έξω έβρεχε.

«Αυτό που περιμένουμε να 'ρθει», είπε ο Φίλιππος, χωρίς να σκεφτεί. Ήταν η φράση από ένα τραγούδι. Το πρώτο πράγμα που του είχε έρθει στο μυαλό.

«Είναι ένα όμορφο συναίσθημα που κάποιος νιώθει. Μάλλον», είχε συνεχίσει σκεπτική η Ζωή. «Η ευτυχία κάποιου θα πρέπει να μην περιορίζει την ευτυχία του άλλου. Κάτι σαν την ελευθερία ίσως; Πρέπει να τελειώνει εκεί όπου αρχίζει η ευτυχία του άλλου;»

«Ζωίτσα, τα κάνεις πολύπλοκα. Είναι μικρές στιγμές, πρέπει να τις αφήνεις να υπάρξουν, ζήσ' τες! Αν σκέφτεσαι τόσο, το ψάχνεις, το αναλύεις, το κουράζεις. Τότε οι στιγμές φεύγουν απαρατήρητες και τις χάνεις», της απάντησε τελικά, αφού με τον τρόπο της τον είχε πιέσει να σκεφτεί.

Η Ζωή έμεινε για λίγο σιωπηλή. Μετά μίλησε:

«Ναι, αλλά αν η ευτυχία του ενός καταδικάζει την ευτυχία του άλλου;»

«Τώρα πώς σου 'ρθαν όλα αυτά;»

Η Ζωή είχε κολλήσει την πολυθρόνα στο τζάμι και κοιτούσε έξω, ακολουθούσε τις σταγόνες που έτρεχαν, ακουμπούσαν η μία την άλλη και ενώνονταν και συνέχιζαν.

«Έλα να δούμε τη βροχή», του είπε.

Έκατσε δίπλα της κι εκείνη έγειρε επάνω του.

«Να είσαι ευτυχισμένος, αλλά να προσπαθείς η ευτυχία σου να

μην περιορίζει την ευτυχία του άλλου. Βέβαια να μην καταδικάζεται κι η δική σου ευτυχία για την ευτυχία κάποιου άλλου. Αυτό πρέπει νομίζω».

Τη χάιδεψε. Πραγματικά δεν μπορούσε τότε να καταλάβει προς τι όλο αυτό το μπέρδεμα.

«Τίποτα δεν πρέπει απαραίτητα. Το θέμα είναι τι θες», της απάντησε.

«Μιλάς εσύ για πρέπει», του αντιγύρισε εκείνη ειρωνικά και απότομα. Μετά σπκώθηκε να μαγειρέψει.

Σε λίγο θα βράδιαζε. Χαιρετούσε διάφορους, άγνωστους-γνωστούς και τους ευχαριστούσε γιατί έτσι έπρεπε. Είχε αγκαλιά τη Σοφία.

«Να είσαι ευτυχισμένος, αλλά να προσπαθείς η ευτυχία σου να μην περιορίζει την ευτυχία του άλλου. Βέβαια να μην καταδικάζεται κι η δική σου ευτυχία για την ευτυχία κάποιου άλλου». Τώρα, μπορούσε να κατανοήσει το μπέρδεμα της Ζωής.

36.

«Είναι κι οι γονείς σου εδώ», είπε η μητέρα της Λιζ στη Ζωή ενώ τραβούσε την τζαμόπορτα.

Η Ζωή κοντοστάθηκε, γύρισε και κοίταξε πίσω της. Ο κήπος πρασινωπός, ένα μουντό χρώμα καθώς το γρασίδι σιγά-σιγά κιτρίνιζε. Το τραπέζι της βεράντας στολισμένο όπως πάντα με μικρά διακοσμητικά: ένα γυάλινο βάτραχο, μια γλάστρα, μια μεγάλη πιατέλα με λευκές πέτρες, κεριά. Μικρές και μεγάλες γλάστρες παρατεταγμένες γύρω από τη βεράντα. Υπήρχε πλέον και μια πέργκολα. Είχαν φυτέψει αναρριχητικά φυτά και απ' τις δυο πλευρές, φυτά που σκαρφάλωναν τον τοίχο και τυλίγονταν γύρω από τα ξύλα. Η τζαμαρία μισάνοικτη να μπαίνει αεράκι.

Η Ζωή προχώρησε προς τα μέσα. Το σπίτι ήταν λιτό, αλλά ζεστό όπως πάντα, της ήταν οικείο. Ξύλινο πάτωμα και παντού ζωγραφίες. Οι περισσότερες της Λίζας από τότε που ήταν μικρούλα μέ-

χρη τώρα και ανάμεσά τους μερικές φωτογραφίες από εκθέσεις της Ζωής.

Ο πατέρας της Λιζ ήταν ήσυχος στο σαλόνι, διάβαζε την εφημερίδα του. Χαμήλωσε τα γυαλιά του, χαιρέτισε τη Ζωή και περίμενε μέχρι να χωθεί η Λίζα στην αγκαλιά του. Η Ζωή τον φίλησε στο μάγουλο γιατί τον ήξερε σχεδόν όλη της τη ζωή και εκείνη τη μέρα την είχαν πιάσει οι συναισθηματισμοί.

Διέσχισε ένα χολ, πέρασε την τραπεζαρία, όπου είχαν στρώσει ένα κλασικό ελληνικό τραπέζι με χιλιάδες φαγητά επάνω και δύο μεγάλες, γυάλινες μπουκάλες κρασί.

«Μαμά!» φώναξε καθώς έμπαινε στην κουζίνα.

Η μητέρα της άφησε το μαρούλι και το μαχαίρι στο νεροχύτη, ξέπλυνε τα χέρια της, τα σκούπισε στην ποδιά της και την πλησίασε ανήσυχη. Κράτησε μες στις παλάμες της το πρόσωπο της Ζωής.

«Είσαι καλά;» ρώτησε.

Ήξερε την ιστορία, αλλά όχι με λεπτομέρειες. Η Ζωή δεν περιέγραφε εκτενώς τα πράγματα. Η μητέρα δεν ασχολήθηκε με το αν συμφωνούσε ή όχι με τις επιλογές της κόρης της. Η ίδια, μεγαλωμένη σε μια συντηρητική οικογένεια, δεν μπορούσε να συλλάβει το είδος συνύπαρξης που είχε η κόρη της με τον Φίλιππο. Άκουσε προσεκτικά όσα της είπε η Ζωή στο τηλέφωνο το προηγούμενο βράδυ, τα συνδύασε με όσα είχε αντιληφθεί για την κατάσταση τα τελευταία δύο χρόνια και συνειδητοποίησε μέσω και του Σωτήρη ότι η υπόθεση ήταν αρκετά ιδιότροπη. Την κοιτούσε στα μάτια προσπαθώντας να διαβάσει μέσα τους την αλήθεια.

«Сomçi comça», απάντησε η Ζωή και αγκάλιασε τη μαμά της σφιχτά, γιατί την είχε και δεν ήθελε ποτέ να τη χάσει. Εκείνη τη στιγμή ήρθε και ο πατέρας της.

«Καλώς τα κορίτσια μου», είπε και τις αγκάλιασε.

Κάθισαν όλοι γύρω από το τραπέζι. Η μαμά της Λίζας στριφογύριζε σαν σβούρα για να είναι όλα στην εντέλεια. Έφαγαν και μίλησαν για άσχετα θέματα, για τη ζωή στο Παρίσι, για την έκθεση που

έκαναν, για το βιβλίο της Γαλλίδας, τη συμφωνία για το εξώφυλλο.

Είχαν μόλις τελειώσει το φαγητό όταν ήρθε ο Σωτήρης με ένα κουτί γλυκά.

«Μπράβο ρε Σώτο, αγόρι μου. Ένα τέτοιο παιδί ρε κορίτσια», αναφώνησε η μαμά της Ζωής και η κυρία Αλεξία συμφώνησε. Ο Σωτήρης φούσκωσε σαν παγώνι από ικανοποίηση.

Έφυγαν το επόμενο πρωί αφού η Λίζα είχε φέρει τα πάνω κάτω στη σοφίτα για να βρει ένα κουτί με πράγματα: δυο κιτρινωμένα μπλοκ, κάτι φωτογραφίες και μερικά παλιά περιοδικά. Ψαχούλεψε λίγο και ξεφύλλισε τα μπλοκ γεμάτη αγωνία.

«Εδώ είναι όλα», είπε τελικά με μάτια που άστραφταν. «Έχω εδώ μέσα τόσες πρόχειρες, ακατέργαστες ιδέες που μπορούν να μου δώσουν δουλειά για τα επόμενα πέντε χρόνια. Υπάρχουν εδώ μέσα τόσες αφορμές».

Η Ζωή μοιράστηκε τον ενθουσιασμό της, πιο πολύ γιατί η Λιζ φαινόταν πολύ χαρούμενη και όχι γιατί έδινε και μεγάλη βάση σε αυτά που είχε πει. Ήξερε ότι η Λίζα είχε πάντα την τάση να υπερβάλλει.

Όταν έφτασε η ώρα του αποχωρισμού οι μητέρες τους το έριξαν στο κλάμα, ειδικά της Λίζας, ενώ ο μπαμπάς της Ζωής κορόιδευε το μελόδραμα.

«Νίκο, σταμάτα επιτέλους. Ζωή πες του κάτι», είπε η μητέρα της και την πήρε αγκαλιά. «Αμάν αυτός ο άνθρωπος. Πάντα έτσι κάνει».

Η Ζωή γελούσε. Κοιταχτήκαν με τη Λιζ. «Μπαμπάδες, ακόμα παιδιά! Πώς να τους πάρεις στα σοβαρά;» Γέλασαν χωρίς να πουν λέξη, διαβάζοντας η μία τη σκέψη της άλλης.

«Δεν θα σου λείψει εσένα η κόρη σου ε;» τον πείραξε η Ζωή καθώς τον αγκάλιασε για να τον χαιρετίσει.

«Αχ... Το παιδί μου», απάντησε εκείνος, αδυνατώντας να σοβαρευτεί. «Άντε Ζωίτσα, να 'σαι καλά και να προσέχεις», είπε στο τέλος.

«Να προσέχετε η μία την άλλη», φώναξε η κυρία Αλεξία καθώς τα κορίτσια έμπαιναν στο ταξί. «Η Παναγιά μαζί σας κι όλοι οι άγιοι του κόσμου».

«Αμάν, αμάν με τα κεριά και τα λιβάνια! Το παρακάνει. Η μάνα μου δεν είναι για πολλά-πολλά την έχω ξεσυνηθίσει. Μόνο για περιορισμένες εμφανίσεις το χρόνο», παραμιλούσε η Λιζ καθώς έκλεινε την πόρτα. Την επόμενη στιγμή μετάνιωσε όλα όσα είπε, τρόμαξε και ξανακατέβηκε να την αγκαλιάσει.

«Θα μου λείψεις μανούλα, μην ανησυχείς θα 'μαι καλά. Σ' αγαπώ. Σας αγαπώ και τους δύο».

Η Ζωή ακουμπούσε τα πόδια της πάνω στη βαλίτσα, είχε ένα περιοδικό αφηρημένα ανοιχτό και πατατάκια με γεύση ξύδι, αλλά αυτή τη φορά δεν έτρωγε. Είχε αφήσει το σακουλάκι κλειστό, στο διπλανό κάθισμα. Φορούσε τα μαύρα γυαλιά της γιατί τα μάτια της ήταν κόκκινα και κάθε τόσο υγρά.

Η Λιζ καθόταν δίπλα της και μασούσε την τσιχλόφουσκά της πολύ διακριτικά. Πέρασε το χέρι της πίσω από τη Ζωή. Εκείνη έγειρε το κεφάλι στον ώμο της. Αναστέναξε.

«Ήταν χάλια. Κι εγώ δεν είμαι κοντά του», μουρμούρισε η Ζωή. Η Λιζ της χάιδευε τα μαλλιά, όσο η Ζωή μιλούσε. «Εκείνη θα είναι δίπλα του. Τελικά, ο Φίλιππος μια χαρά μπορούσε να είναι με μια γυναίκα. Μ' εμένα δεν μπορούσε να είναι».

«Δεν ξέρεις τι σχέση έχει μ' αυτήν, ούτε αν θα κρατήσει. Εμένα πάντως δεν μου άρεσε καθόλου. Ωραία κοπέλα, αλλά δεν μου έλεγε κάτι».

«Ρε Λίζα, ήταν πανέμορφη και ψηλή».

«Φορούσε τακούνια», πείσμωνσε η Λιζ.

«Είχε το θράσος να τον κρατά αγκαζέ, να τον διεκδικεί και να του κορνάρει. Θράσος και δικαίωμα μαζί. Αυτός της το έδωσε», είπε με παράπονο η Ζωή.

«Μπορεί να το πήρε μόνη της». Η Λιζ έλεγε ό,τι της ερχόταν στο μυαλό, απλώς για να έχει κάτι να απαντάει.

«Δίκιο έχεις, εγώ δεν θα μπορούσα να κάνω κάτι τέτοιο γιατί τον εγκατέλειψα». Η Ζωή έδειχνε απελπισμένη.

Η Λιζ έσπαγε το κεφάλι της να βρει λόγια που να παρηγορήσουν.

Όταν ένας άνθρωπος φτάνει στο σημείο να κάνει μια παραδοχή, δεν μπορείς πια να τον κρίνεις. Το μόνο που μένει να κάνεις, είναι να τον δικαιολογήσεις και να τον υπερασπιστείς, γιατί έχει ήδη γίνει σκληρός με τον εαυτό του και τώρα πρέπει με κάποιον τρόπο να συνεχίσει, σκεφτόταν η Λιζα, και παρ' όλο που μέσα της πίστευε ότι σε οποιαδήποτε κατάσταση πρέπει να μένουμε, να παλεύουμε και να μην τα παρατάμε επειδή «δεν γίνεται», απάντησε:

«Ζωή τι να έκανες; Αφού ο Φίλιππος ζει στο δικό του κόσμο. Και στο κάτω-κάτω αν σε ήθελε, ας σε έψαχνε. Τίποτα δεν έκανε. Είτε ήσουν, είτε δεν ήσουν εκεί ήταν το ίδιο γι' αυτόν. Και να τον είχες, θα ήταν επειδή θα προσπαθούσες μόνη σου. Θα 'θελες να είσαι σε μια σχέση και να προσπαθείς για δύο; Εγώ σε ξέρω, δεν θα το ήθελες ούτε θα το μπορούσες.

«Εγώ τον άφησα. Εκείνος γιατί να με ψάξει;»

«Ζωή με εξοργίζεις! Σύνελθε λίγο. Λες εμένα ονειροπαρμένη αλλά εγώ, μιας και επιλέγω να αντιλαμβάνομαι τον κόσμο με το δικό μου τρόπο, δεν το παίζω ρεαλίστρια. Σκέψου τη σχέση σου με τον Φίλιππο από την αρχή. Μην αναπολείς τις καλές στιγμές. Αν θες να μιλάς ρεαλιστικά, λοιπόν, πρέπει να δεις τα πράγματα όπως είναι, κατάμουτρα! Ξέρεις πολύ καλά, όπως κι εγώ, ότι όλα αυτά τα “μα, μου, σου, του και δεν μπορώ, και δεν προλαβαίνω, και ξεκαθαρίζω”, δεν σημαίνουν τίποτα απ' όσα θες να πιστεύεις. Όταν αρχίζουν οι δικαιολογίες από έναν άντρα -γιατί δικαιολογίες είναι όλα αυτά- ούτε άμυνα σημαίνει, ούτε δυσκολία. Ένα πράγμα σημαίνει: ΆΛΛΗ! Μόνο αυτό. Και στην περίπτωση του Φίλιππου δεν υπήρχε μία, υπήρχαν πολλές άλλες».

«Ξέρω ότι μ' αγαπάει ρε Λιζα, τόσα χρόνια δεν γίνεται να 'χουν περάσει χωρίς ν' αφήσουν το σημάδι τους, χωρίς αντίκρισμα».

«Να τη βράσω αυτή την αγάπη. Και τη δική του, και του Μιχάλη.

Κι εσύ να τη βράσεις. Όταν αγαπάμε έναν άνθρωπο σκεφτόμαστε και λίγο πιο πέρα απ' τον εαυτό μας, το δικό μας συμφέρον και γενικά την πάρτη μας. Και αν σ' αγαπούσε ο Φίλιππος, τότε το παραδέχτηκε;» ξέσπασε η Λίζα.

«Ο Μιχάλης λες πως είναι ο έρωτας της ζωής σου. Κι αν ο Φίλιππος ήταν ο "ένας" για μένα; Ποιος άλλος μπορεί να με αποδέχεται, να μ' αγαπάει γι' αυτό που είμαι;»

«Ο Μιχάλης... Ο Μιχάλης, ναι. Ο μεγάλος μου έρωτας, ο εφηβικός. Τι σημαίνει αυτό; Ότι δεν θα ξαναγαπήσω ή ότι δεν ερωτεύτηκα μετά από αυτόν; Έκτοτε μπορεί να μη βίωσα κανέναν έρωτα τόσο δραματικά και τόσο έντονα, αλλά οι εποχές αλλάζουν. Κανένας δεν είναι αναντικατάστατος».

Η Λίζα τα έλεγε, τα άκουγε και απορούσε και η ίδια με τον εαυτό της. Και συνέχισε:

«Μα ακόμα κι αν είναι ο Φίλιππος ο έρωτας ο αναντικατάστατος, αυτό δεν τον κάνει ταυτόχρονα τον "έναν" που λες κι εσύ! Ο άντρας της ζωής μου όπως και της δικής σου, θα είναι εκείνος που θα με αγαπάει και θα το δείχνει και θα 'ναι δίπλα μου να με κρατά όταν λυγίζω και θα με θέλει κοντά του στα καλά και τα άσχημα. Θα χτυπάμε μαζί διπλοβάρδιες σε σχοινιά τεντωμένα, όπως χτυπάμε οι δυο μας τόσα χρόνια. Ζωή, ο άντρας της ζωής σου δεν θα σ' αφήσει να φύγεις, αλλά ακόμα κι αν το κάνει θα έρθουν τα πράγματα με τέτοιο τρόπο που θα ξαναβρεθείτε και θα ξαναρχίσουν όλα απ' την αρχή και τότε ούτε εσύ θα 'φευγες, ούτε αυτός θα σε άφηνε».

Η Ζωή αφηνόταν στην αγκαλιά της φίλης της. Είχε ανάγκη τα λόγια και τα χάδια της και η Λιζ έπρεπε να συνεχίσει να μιλάει, να λέει τα ίδια και τα ίδια με διαφορετική διατύπωση μέχρι να την πείσει ότι δεν είχε κάνει λάθος στην απόφασή της να φύγει.

«Στο κάτω-κάτω κι αν είναι ο Μιχάλης ο "ένας" για εμένα, θα έρθει μια μέρα να με βρει ή θα πέσω κατά λάθος πάνω του, θα παλέψει για πρώτη φορά και θα με κρατήσει για πάντα».

«Ναι», είπε αφηρημένα η Ζωή, «ένα καλό τέλος σαν τα παραμύ-

θι. Στη ζωή όμως...»

«Η ζωή προχωρά, συνεχίζεται. Δεν έχει τελειώσει ακόμα. Τα παραμύθια οφείλουν να έχουν ένα δίκαιο τέλος, γιατί αν δεν έχουν δεν θα μας αφήνουν να ονειρευόμαστε. Και πώς θα αντιμετωπίζουμε ό,τι άσχημο συναντάμε αν δεν ευελπιστούμε, αν δεν πιστεύουμε μέσα μας σε ένα καλό τέλος; Μια ιστορία που αξίζει να διαβάσεις ή να δεις, παρέχει μια ελπίδα, τελειώνει τη στιγμή εκείνη που έχει τη δύναμη να περάσει ένα μήνυμα. Σκέψου να έβαζε κάποιος ένα τέλος τη μέρα που εσύ χώρισες με το Γιώργο κι εγώ γνώρισα τον Μιχάλη! Για εσένα θα ήταν το χειρότερο τέλος του κόσμου, ενώ για εμένα το καλύτερο».

«Σκέψου να μην είχα γνωρίσει τον Φίλιππο».

«Κι εγώ να ήμουν ακόμα με τον Μιχάλη...» Η Λιζ είχε πάρει το ονειροπόλο ύφος.

Η Ζωή τελικά γέλασε. «Καλός χρυσός αυτός ο Μιχάλης, αλλά στο λαιμό μου κάθεται».

«Κι εμένα ο Φίλιππος», αντέδρασε η Λιζ. «Νομίζω, τον έχω ξεπεράσει πια τον Μιχάλη», είπε και ακούστηκε πιο πειστική από ποτέ.

«Παρακαλούνται οι επιβάτες που αναχωρούν για...»

«Άντε λοιπόν. Πάμε γι' άλλα!» είπε εύθυμα η Λιζ.

«Και δεν πάμε; Αφού δεν μπορούμε να κάνουμε κι αλλιώς».

«Ζωή. Ο Σωτήρης πώς σου φαίνεται; Καταπίνεται;»

Η Ζωή την κοίταξε πλάγια.

«Κάτι είχε υποπέσει στην αντίληψή μου».

Τη μοναδική τους βαλίτσα την έσερνε η Λιζ, ενώ διέσχιζαν την αίθουσα αναμονής. Περπατούσαν η μία δίπλα στην άλλη αργά, σαν να βούλιαζαν τα πόδια τους στην άμμο, όπως τότε στα είκοσί τους.

«Πάμε γι' άλλα λοιπόν, για καινούργιες αρχές και καινούργια τέλη», ψιθύρισε η Ζωή.

Κοιτούσε τον κυλιόμενο διάδρομο μπροστά της και τις μεγάλες διαφημίσεις στους τοίχους. Γινόταν κομμάτι του πλήθους. Κομμάτι του πλήθους που ταξίδευε για να φύγει ή για να γυρίσει κάπου.

Εκείνη άνηκε στους πρώτους. Έφευγε από την Ελλάδα, τους γονείς της, μα περισσότερο έφευγε από αυτή την ιστορία. Το τέλος της ιστορίας της με τον Φίλιππο.

Ναι, η ζωή συνεχίζεται, δεν έχει τελειώσει. Αν μια υπόθεση δεν εξελίχθηκε καλά ή δεν οδήγησε σε κάποιον συγκεκριμένο προορισμό, δεν πρέπει να προκαλεί τόσο βάρος. Ναι, μάλλον δεν ήταν τόσο τραγικό όσο το έβλεπε. Μάλλον, ήταν σαν τους χειμώνες: ποτέ δεν της άρεσαν, μα είχε μάθει να εκτιμά την παρουσία τους γιατί έκαναν το καλοκαίρι να φαίνεται πιο όμορφο, πιο ξέγνοιαστο και ποθητό στα μάτια της. *Γιατί κάθε Γη της Επαγγελίας να βρίσκεται μετά από μια αχανή έρημο;*

Της Ζωής τής άρεσε αυτή η φιλοσοφική αναζήτηση. Κάθε φορά που βρισκόταν για καιρό σε μια άσχημη κατάσταση, έθετε στον εαυτό της το συγκεκριμένο ερώτημα για να τον προκαλεί να δώσει μια απάντηση.

Μα τελικά, υπάρχει Γη της Επαγγελίας;

Δεν θα μάθαινε ποτέ αν γνώριζε τη σωστή απάντηση. Ήξερε όμως ότι μπορούσαν να απαντήσουν μόνο όσοι είχαν το θάρρος να πάρουν το ρίσκο και να διανύσουν την έρημο πιστεύοντας στην ύπαρξη της Γης της Επαγγελίας. Αν δεν πιστέψεις πραγματικά, δεν θα φτάσεις πουθενά, θα σου φανεί μάταιο και θα μείνεις εκεί.

Αν έχεις το θάρρος να πιστεύεις σε κάτι, αν το θες πολύ και καταφέρεις να μη συμβιβαστείς με τις εύκολες λύσεις που θα βρεθούν στο δρόμο σου, εκείνο τελικά γίνεται, έτσι λένε. Έπρεπε να μείνει πιστή σε αυτά που είχε επιλέξει να ενστερνιστεί, έπρεπε να μείνει πιστή στην καινούργια υπόσχεση που μόλις έδινε στον εαυτό της.

Τέλος το «δεν θα αφήσω κανέναν να με ξαναπληγώσει». Θα πάρω το ρίσκο, θα παίρνω από εδώ και πέρα όλα τα ρίσκα. Θα έχω το θάρρος να αφήνω τα συναισθήματά μου να υπάρχουν μέσα μου, δίχως να προσπαθώ να τα πνίξω. Τέλος στο «καλημέρα και αντίο».

Η Ζωή ήξερε πλέον τι ήθελε και θα έψαχνε αποκλειστικά και μόνο γι' αυτό, ήταν αποφασισμένη να διανύσει οποιαδήποτε έρη-

μο μέχρι να φτάσει στη δικιά της Γη της Επαγγελίας. Δεν ήθελε μία «σχέση». Ήθελε μια σχέση ανθρώπινη, ουσιαστική, αληθινή. Δεν ήθελε εραστές, ούτε ερωτευμένους. Ήθελε έναν συνοδοιπόρο στα μικρά και μεγάλα ταξίδια της.

Ο Φίλιππος δεν θα μπορούσε να γίνει αυτό. Όχι γιατί δεν τον εμπιστευόταν ή γιατί δεν τον αγαπούσε. Τον Φίλιππο τον είχε πάντα ψηλά, τον θαύμαζε για τον τρόπο που ήξερε να πετυχαίνει και για τον τρόπο που ήξερε να χάνει στιγμιαία, γιατί στο τέλος πάντα κέρδιζε. Τον θαύμαζε γιατί τον ήξερε, ήξερε πολλά για εκείνον: για τη μητέρα του, για τον πατέρα του και την άλλη του οικογένεια, την παιδική του ηλικία. Ο Φίλιππος είχε έναν υπέροχο τρόπο να θυμάται την αγαπημένη της γεύση παγωτού και να ξέρει ποια λουλούδια της αρέσουν και σε ποια περίπτωση. Είχε έναν υπέροχο τρόπο να την ανέχεται όταν κλεινόταν στον εαυτό της, να μην την πιέζει. Μπορούσε να υπάρχει μαζί του χωρίς να μιλά και να νιώθει καλά. Μπορούσαν να μοιράζονται τη σιωπή, να απολαμβάνουν την ψυχία, τις εικόνες, να ακούνε όλα εκείνα που κρύβονται από τις λέξεις, απλά να υπάρχουν μαζί.

Εκείνος μπορεί να ήταν τόσα πολλά σημαντικά και διαφορετικά, μα δεν μπορούσε να είναι συνοδοιπόρος της. Δεν μπορούσε όχι γιατί δεν ταιριάζανε, ούτε γιατί εκείνη θα είχε αμφιβολίες- ποτέ δεν είχε. Ήξερε πώς ό,τι έλεγε ο Φίλιππος το έκανε πράξη. Δεν μπορούσε να είναι μαζί, γιατί ο ίδιος δεν το διάλεξε, δεν το θέλησε και δεν πάλεψε γι' αυτό.

Η σκέψη αυτή της άφηνε μια πικρία, αλλά η ιστορία τους είχε ξεκινήσει στραβά από την αρχή. Δεν μπορείς να ζητήσεις από έναν άνθρωπο περισσότερα από εκείνα που έχει να σου δώσει και δεν είναι σωστό. Δεν μπορείς να κρίνεις έναν άνθρωπο από τη στιγμή που σου φέρθηκε όμορφα και δεν σε κορόιδεψε, επειδή δεν σε ερωτεύτηκε ή δεν σε αγάπησε. Δεν μπορούσε να τον καταδικάσει επειδή είχε επιλέξει την κοπέλα με τα μακριά μαύρα μαλλιά και της έδινε το δικαίωμα να του κορνάρει. Όφειλε να αποδεχτεί τα γε-

γονότα και από εδώ και πέρα να μη συμβιβαστεί ποτέ ξανά σε μέτριες καταστάσεις ηθελημένα ή και άθελά της. Τον ήθελε τον Φίλιππο, ήταν σίγουρη πλέον γι' αυτό. Μόνο που δεν τον ήθελε έτσι.

Κοίταξε δίπλα της. Ξεχασμένη είχε ανοίξει το βήμα. Γύρισε και έψαξε τη Λίζα. Η Λιζ προχωρούσε πίσω, έσερνε τη βαλίτσα και κοιτούσε κάτω. Είχε τα μαλλιά της κοτσιδάκια, φορούσε ένα ξεβαμμένο τζιν και μια ριχτή μπορντό μπλούζα, μασούσε όπως πάντα την τσιχλα της. Αυτή η στιγμή της θύμιζε πολύ εκείνη τη μέρα στη θάλασσα. Η Λιζ ονειροπολούσε, κάπου είχε χαθεί. Η Ζωή χαμογέλασε. *Να τα μας, σκέφτηκε, μάλλον θα τον ξαναδούμε σύντομα τον Σωτηράκη.*

Τα παραμύθια οφείλουν να έχουν ένα δίκαιο τέλος, γιατί αν δεν έχουν δεν θα μας αφήνουν να ονειρευόμαστε. Και πώς θα αντιμετωπίσουμε ό,τι άσχημο συναντάμε, αν δεν ευελπιστούμε, αν δεν πιστεύουμε μέσα μας σε ένα καλό τέλος;

-ΤΕΛΟΣ-

1.

«Ζωή!»

Η Ζωή γύρισε ασυναίσθητα στο άκουσμα του ονόματός της για ν' αντικρίσει τον Φίλιππο και να της κοπεί η ανάσα. Ήταν έτοιμη να γυρίσει πάλι μπροστά και να προχωρήσει, πεπεισμένη πως ο Φίλιππος ήταν φιγούρα της φαντασίας της, μα σταμάτησε απ' το «ητπα!» που έκανε η φούσκα της Λίζας σκάζοντας. Η Λίζα γύρισε και από την έκπληξή της έριξε τη βαλίτσα κάτω. Η Ζωή στράφηκε προς τη Λιζ για να βεβαιωθεί ότι δεν είχε παραισθήσεις. Η Λιζ την κοιτούσε με γουρλωμένα μάτια, επιβεβαιώνοντας την παρουσία του. Στράφηκε προς το μέρος του, τον κοιτούσε χωρίς να μιλήσει, χωρίς να αλλάξει η έκφρασή της, χωρίς την παραμικρή αντίδραση. Μόνο τον κοιτούσε.

Ο Φίλιππος στεκόταν εκεί. Μπροστά της. Ψυχολογικά και σωματικά εξαντλημένος, και παρ' ότι γύρω από τα μάτια του σχηματίζονταν μαύροι κύκλοι, ήταν τόσο όμορφος στα δικά της. Πείραξε τα μαλλιά του με τη χαρακτηριστική κίνηση που η Ζωή λάτρευε και που έκανε κάθε φορά όταν για κάποιο λόγο δυσκολευόταν. Ήταν έτοιμος να πει κάτι. Είχε πάρει ένα ύφος λες και επρόκειτο να βγάλει λόγο. Σε άλλη περίπτωση η Ζωή θα είχε γελάσει, αλλά τώρα παρέμενη σιωπηλή, ξαφνιασμένη, αγχωμένη, χωρίς καν να έχει πάρει ανάσα.

2.

«Πραγματικά λυπάμαι που ήρθαν έτσι τα πράγματα και ξέρω πως το φταίξιμο είναι όλο δικό μου. Ήμουν ιδιαίτερα επιπόλαιος...»

Τα μάτια της τον κοιτούσαν. Η Σοφία αδυνατούσε να υποψιαστεί, αδυνατούσε καν να φανταστεί.

«Πρέπει να μιλήσουμε», της είχε πει μόλις έφτασαν σπίτι. «Σοφία, θέλω να χωρίσουμε».

Η φράση του ήταν τόσο απότομη και αναπάντεχη. Η κοπέλα με τα μακριά ίσια μαλλιά στεκόταν άφωνη απέναντι του, χωρίς να ξέρει πώς να αντιδράσει.

Ήμουν ιδιαίτερα επιπόλαιος... Πώς να αντιδράσει κανείς σε μια τέτοια δήλωση; Επιπόλαιος; Μόνο; Πώς προέκυψε αυτό; Και εκείνη τι ρόλο έπαιζε τόσο καιρό δίπλα του; Πώς συμπεριφέρεσαι έτσι σ' έναν άνθρωπο, τον προκαλείς να μπει στη ζωή σου και μετά μ' ένα ξερό «ήμουν ιδιαίτερα επιπόλαιος», τα παίρνεις όλα πίσω;

Η Σοφία έψαχνε να βρει τον καλύτερο τρόπο αντίδρασης. Έπρεπε να κρατήσει τώρα μια μορφή άμυνας απέναντι του. Να μη δείξει ότι τη νοιάζει, να μαζέψει τα πράγματά της ήσυχα και να φύγει. Δεν κινήθηκε όμως, ήθελε να τον αφήσει να τελειώσει, να πει όλα όσα είχε να πει, μήπως την έκανε να καταλάβει πώς προέκυψε αυτή η δήλωση του.

«Επιπόλαιος απέναντι στον εαυτό μου πρώτα απ' όλα, μετά απέναντι στη Ζωή και τέλος επιπόλαιος απέναντι σου». Για τον Φίλιππο η εξομολόγηση αυτή ήταν πολύ σκληρή και πολύ δύσκολη. Σίγουρα νοιαζόταν για τη Σοφία, αλλά είχε δίκιο η Ζωή. «Ξέρω πως δεν μπορώ με λέξεις να διορθώσω τις πράξεις. Είσαι μια υπέροχη γυναίκα και αυτά τα λόγια ξέρω ότι ίσως ακούγονται ψεύτικα, αλλά είναι αληθινά».

Ο Φίλιππος μπορούσε να καλυφθεί πίσω από διάφορες προφάσεις, αλλά δεν θα το έκανε. Ήξερε ότι πολλές φορές, σχεδόν πάντα, η αλήθεια πονάει, αλλά τουλάχιστον είναι η αλήθεια.

«...Ανήκω αλλού. Σήμερα ήταν μια πολύ δύσκολη μέρα. Πιέστηκα να πάρω αποφάσεις. Δεν θα καταφύγω σε ηλίθιες δικαιολογίες. Αγαπώ τη Ζωή. Συνειδητοποίησα πως δεν θέλω να ζω μακριά της. Δεν έχει να κάνει μαζί σου. Δεν ξέρω πως ακούγεται, μα είσαι από τους λίγους ανθρώπους που πάντα εκτιμούσα, εκτιμώ και θα εκτιμώ. Σοφία είσαι σημαντική για μένα και σε ευχαριστώ για όσο μου έχεις σταθεί. Είμαι εγωιστής δυστυχώς και θα πω πως δεν θέλω να σε χάσω απ' τη ζωή μου, αλλά θα καταλάβω αν με θες μακριά σου.

»Περάσαμε όμορφα, είμαι σίγουρος ότι κι εσύ έχεις αγαπήσει πριν από εμένα. Θα ξέρει πως είναι να φτάνεις σ' ένα σημείο που όλα είναι τέλεια και όμως σε ενοχλεί κάτι, μια μικρή ατέλεια που έχει ο άλλος και πιστεύεις ότι είναι ουσιώδης για την ευτυχία σου. Δεν ξέρω αν με τη Ζωή θα είμαι ευτυχισμένος, άλλωστε επιθυμούμε πάντα αυτό που δεν έχουμε. Απλά ξέρω ότι ακόμα κι αν είμαι καλά, δεν είμαι ευτυχισμένος σε αυτή τη σχέση και δεν μπορώ να γίνω. Και επειδή σε μια σχέση χρειάζονται δύο, δεν θα γίνεις ούτε εσύ ευτυχισμένη».

Τον αγκάλιασε, την αγκάλιασε κι ο Φίλιππος.

Ήθελε να κρυφτεί μέσα στην αγκαλιά του, να κρυφτεί από εκείνον. Έκλαψε. Μετά από λίγο τον άφησε, σκούπισε τα μάτια της, προσποιήθηκε στον εαυτό της ότι δεν είχε κλάψει και απάντησε όσο πιο ώριμα μπορούσε:

«Φίλιππε, σε ευχαριστώ. Για όσα ζήσαμε, γι' αυτά που μου είπες, για όσα δεν μου έκρυψες. Μπορώ να σε καταλάβω. Και θέλω. Δεν ξέρω αν πρέπει, αλλά σίγουρα μπορώ να το κάνω. Είσαι σωστός απέναντί μου και πραγματικά όλο αυτό το διάστημα χωρίς να το έχεις καταλάβει με βοήθησες να ηρεμήσω ψυχολογικά, να βρω κομμάτια του εαυτού μου που νόμιζα πως είχα χάσει. Έχω αγαπήσει κι εγώ πριν από σένα. Έχω πονέσει πριν από σένα. Έχω κλάψει

πάλι, έχω ξεπεράσει πάλι».

Η Σοφία κοιτάζε το κενό. Εκείνος την παρατηρούσε. Ήταν μια πολύ δυναμική γυναίκα. Πάντα επέλεγε δυναμικές γυναίκες και τελικά ίσως αυτές να είναι οι πιο εύθραυστες. Ο τρόπος που η Σοφία μάζευε εκείνη την ώρα τα κομμάτια της να τα πάρει μαζί, του ήταν γνωστός. Μα εκείνη λύγισε. Κάθισε αποκαμωμένη στην καρέκλα της κουζίνας. Για λίγο αμίλητη. Τελικά είπε, κοιτώντας κάτω:

«Κι όμως δεν έχω ξεπεράσει τίποτα. Φίλιππε, αυτή τη στιγμή με πονάς. Με πονάς γιατί δεν μου δίνεις κανέναν λόγο να σε μισήσω, για να σε ξεχάσω. Μ' αφήνεις μόνη μπροστά σ' ένα τέλος το οποίο έρχεται απότομα και απόλυτα κατά πάνω μου. Εσύ το ξεκίνησες όλο αυτό. Εγώ, ποτέ δεν... Με έβαλες σε μια κατάσταση και τώρα έχεις την απαίτηση να βγω, σαν να μην έχει μεσολαβήσει τίποτα».

Ξεπερνούσε τον εαυτό της. Έλεγε όλα εκείνα που πάντα έπαιρνε μαζί της φεύγοντας. Είχε άστατη ερωτική ζωή πριν τον Φίλιππο, είχε σταματήσει να δίνει την παραμικρή σημασία στους άντρες, να έχει την παραμικρή εμπιστοσύνη· τους χρησιμοποιούσε. Έπαιρνε ό,τι ήθελε και έφευγε. Ήταν αλήθεια, είχε σύρει αρκετούς στα πόδια της, χωρίς οίκτο, μα ο Φίλιππος είχε ένα μοναδικό τρόπο να βγαίνει πάντα νικητής. Την έπιανε απροετοίμαστη, αντιδρούσε με περίεργο τρόπο, την εξέπληττε. Δεν πίστεψε ποτέ ότι ταιριάζει με τον Φίλιππο, δεν σκέφτηκε καν, πριν την υποβάλει εκείνος στην ιδέα, ότι θα μπορούσαν να είναι μαζί.

«Το ξέρω. Δεν θέλω να σε βλέπω έτσι. Σου αξίζουν πολλά. Αλλά εγώ δεν μπορώ να στα δώσω. Ακόμα και να μείνω εδώ, δεν θα καταφέρω ποτέ να σε κάνω ευτυχισμένη Σοφάκι. Δεν θα φύγω όμως και δεν θα σ' αφήσω μόνη. Αν πιστεύεις ότι θα σε βοηθήσει, θα μείνω δίπλα σου όσο καιρό χρειάζεται για να είσαι καλά, αλλά να ξέρεις ότι ανήκω αλλού και αυτό δεν αλλάζει».

Σταμάτησε να κλαίει, πήρε το σοβαρό ύφος της.

Το ήξερε αυτό το ύφος ο Φίλιππος. Δεν ήθελε να κερδίσει, ήθελε να χάσει σ' αυτό το γύρο. Να την αφήσει να ικανοποιήσει τον εγωί-

σμό της. Μίλησε ξανά:

«Εγώ θα 'μαι εδώ να σε στηρίξω αν μπορώ, εδώ έστω για να με βρίσεις και σου δίνω αυτό το δικαίωμα, πραγματικά μην κρατάς τίποτα μέσα σου. Κάθε φορά που θα θες να ξεσπάσεις πάρε με τηλέφωνο και βρίσε με».

«Δεν το κάνεις πιο εύκολο με το να είσαι εντάξει».

«Δε θέλω να σε στενοχωρώ, θέλω να είσαι καλά. Αν μπορώ να σε βοηθήσω πες μου πώς και θα το κάνω. Δεν θέλω να γίνω εκθρός, θέλω να μείνω φίλος».

Την αγκάλιασε. Η Σοφία τον κοίταξε στα μάτια. Ήταν τόσο ερωτεύσιμος, αλλά δεν ένιωθε να τον ερωτεύεται, ένιωθε να τον καταλαβαίνει, να τον εκτιμά.

«Δεν με πληγώνεις και σ' ευχαριστώ γι' αυτό. Δεν νιώθω λίγη ούτε ασήμαντη και έτσι δεν νιώθω προδομένη. Πάντα ήξερα ότι αγαπάς τη Ζωή, τη συμπαθώ ξέρεις, απ' την αρχή τη συμπαθούσα. Η αλήθεια είναι ότι όταν γνώρισα τη Ζωή, σταμάτησα να συμπαθώ για λίγο καιρό εσένα. Σε θεώρησα πολύ εγωιστή και αχάριστο, αλλά με τον καιρό μου πέρασε».

«Όντως ήμουν».

Μεσολάβησε μια παύση.

«Φίλιππε, θέλω κι εγώ να σου πω κάτι». Δείλιασε. Κόμπιασμα. «Σε έχω απατήσει».

Ο Φίλιππος πήρε μια έκφραση απορίας, έκπληξης. Γρήγορα όμως συνήλθε.

Τον είχε απατήσει, και όχι μόνο μία φορά, πολλές φορές πριν αρχίσει να αφήνεται συναισθηματικά στις δικές του υποδείξεις. Έψαχνε να κρατηθεί από άλλες υποθέσεις για να μην επενδύσει συναισθηματικά πάνω του, να έχει απέναντί του όλες τις απαραίτητες άμυνες. Μα όσο ο καιρός περνούσε και όσο ο Φίλιππος έδειχνε αποφασισμένος, είχε επιτρέψει στα συναισθήματα να αναπτυχθούν μέσα της.

«Δεν είναι ό,τι πιο ευχάριστο αυτό, να ακούει κανείς. Βασικά δεν

είναι καθόλου ευχάριστο», παραδέχτηκε ο Φίλιππος.

Η Σοφία τον παρατήρησε καλύτερα. Φαινόταν θιγμένος. *Τους άντρες τους ενοχλεί πάρα πολύ η απιστία, ακόμα κι αν οι ίδιοι δεν το έχουν σε τίποτα*, σκέφτηκε.

«Εγώ πάλι, ήμουν σε σχέση για πρώτη φορά. Βασικά...», χαμογέλασε πικρά ο Φίλιππος, «νομίζω μου άξιζε».

«Το κατάλαβα εκ των υστέρων ότι το είχες πάρει σοβαρά. Στην αρχή δεν το περίμενα από 'σένα. Και τώρα που το μαρτύρησα νιώθω πολύ καλύτερα».

Χαμογέλασαν και οι δύο.

«Να προσέχεις», της είπε φεύγοντας. Την άφηνε στο σπίτι του να κάνει ό,τι θέλει, να μαζέψει τα πράγματά της ή και να μείνει εκεί μέχρι να αποφασίσει ποιος θα είναι ο επόμενος προορισμός της.

3.

Κοιτούσε τώρα τη Ζωή. Μέσα σε λίγες, ουσιαστικά, ώρες είχε αλλάξει όλη η ζωή του.

«Πού πας;» τη ρώτησε με απόγνωση.

Η Ζωή στεκόταν εκεί χωρίς να ξέρει τι συμβαίνει, μην μπορώντας να συνειδητοποιήσει.

«Στο Παρίσι», είπε πεζά.

Ο Φίλιππος ένωθε άγχος. Είχε ήδη ρισκάρει τα πάντα και ήταν εκεί έτοιμος να μιλήσει, γνωρίζοντας ότι από τα λόγια του θα κριθούν πολλά. Κοίταξε διαγώνια στο βάθος πίσω απ' τη Ζωή και είπε:

«Σήμερα έχασα την πιο σημαντική γυναίκα της ζωής μου. Δεν μπορώ να κάνω τίποτα για να τη φέρω πίσω. Το γεγονός αυτό με συ-

ντρίβει. Δεν θ' αντέξω να χάσω κι εσένα. Με τρελαίνει η σκέψη να σ' αφήσω να φύγεις πάλι. Αν είναι στο χέρι μου, δεν θα το κάνω...»

Η Λιζ είχε κολλήσει την τσίχλα στο σακουλάκι, το είχε ανοίξει και ασυναίσθητα μασούσε τα πατατάκια. Η Ζωή είχε μείνει κοκαλωμένη, στήλη άλατος, ανίκανη να αντιδράσει. Τον κοιτούσε ανέκφραστη, ενώ μέσα της τα πάντα συγκρούονταν. *Τώρα τι ήξερε για τον εαυτό της και τι για τον Φίλιππο;* Το κεφάλι της κόντευε να σπάσει και η καρδιά της χτυπούσε σαν ταμπούρλο. Γύρω της δεν μπορούσε να ακούσει άλλους ήχους, παρά μόνο το ντουπ-ντουπ που τράνταζε τα μέσα της και γύρω της δεν έβλεπε κανέναν παρά μόνο τα μάτια του, τα σχιστά, τα κουρασμένα να την κοιτούν.

Κρατούσε μέσα στην τσέπη του το δαχτυλίδι, το ασημένιο με τον μπλε λαβύρινθο. Έτσι κι αλλιώς ήταν δικό της. Δεν ήταν των συναισθηματισμών ο Φίλιππος και ούτε τα πολλά, περιττά λόγια του άρεσαν, όμως τη Ζωή την είχε χάσει και αυτή ήταν η μόνη του ευκαιρία να την κερδίσει πάλι.

«Ζωή, θέλω να ζω μαζί σου και μπορώ. Απ' όταν έφυγες δεν μου αρκεί τίποτα, γιατί μόνο εσύ μπορείς και με καλύπτεις. Γιατί ήμουν πολύ ανόητος που δεν το είχα συνειδητοποιήσει. Γιατί πάντα έλεγα πως δεν θέλω σχέση, πως δεν έχει βρεθεί ακόμα η γυναίκα που θα με κάνει να μείνω μαζί της, μα ήταν ένα ψέμα που επαναλάμβανα σε όλους και στον ίδιο μου τον εαυτό».

Η Ζωή παρέμενε αποσβολωμένη, ενώ η Λιζ συνέχιζε να μασάει πατατάκια. Ο Φίλιππος κοιτούσε τη Ζωή, έμοιαζε ευάλωτος μπροστά σε αυτή τη σιωπή, πρώτη φορά έκανε ένα τόσο μεγάλο άνοιγμα. Κοιτούσε μέσα στα μάτια της που πριν έκλαιγαν και τώρα είχαν ένα τόσο καθαρό πράσινο. Ήταν εκεί μπροστά του όλα όσα ήθελε και χρειαζόταν.

«Μπορώ να μείνω μαζί σου γιατί μ' αρέσει το χάος στην ντουλάπα μου, μ' αρέσουν τα περιοδικά σου. Και αγαπώ πολύ το γατί σου- πλέον γατί μου». Η Ζωή χαμογέλασε αμήχανα και έβαλε τα χέρια στις τσέπες. Ο Φίλιππος συνέχισε:

«Ζωή, μου έλειψες. Μ' άρεσε ο τρόπος που υπήρχες παντού γύρω μου. Τίποτα δεν μου αρκεί πλέον και ήταν πολύ δύσκολο για εμένα να το παραδεχτώ, πόσο μάλιστα να το εκφράσω».

Ήταν έτοιμος να ρισκινδυνεύσει μια μεγάλη απόφαση και να της τη δηλώσει έμπρακτα. Ήταν επίσης έτοιμος να απαρνηθεί τους φόβους του και να ξεκινήσει κάτι που απαιτούσε την ολοκληρωτική και συνεχή παρουσία του. Ένας τομέας της ζωής του πάντα το ευχόταν, το ήθελε, το φοβόταν. Έλπιζε να μην πάει στραβά. Κρατούσε στα χέρια του το δαχτυλίδι που είχε χρέος να της δώσει. Το δαχτυλίδι γινόταν η αφορμή και όχι ο λόγος για εκείνο που σκεφτόταν, μα ήταν σίγουρα η καλύτερη ευκαιρία. Η μοναδική του ευκαιρία. Η πρώτη φορά που έβγαινε από τα πλαίσιά του και, γνωρίζοντας τον εαυτό του, ήξερε ότι δεν θα το επιχειρούσε πάλι. Στο αεροδρόμιο, ελάχιστα πριν η Ζωή επιβιβαστεί στην πτήση για Παρίσι, ήταν η στιγμή να τα παίξει όλα για όλα ή όλα για τίποτα.

«Θα με παντρευτείς;»

Τον κοίταξε κατάματα. Είχε μαζέψει στα χείλη της τόσα πολλά: τα παράπονα, τις ανησυχίες, τις ελπίδες, τα συναισθήματά της, εκείνα που προσπαθούσε να πεισθεί ότι δεν υπάρχουν και ότι δεν υπήρξαν ποτέ. Είχαν στοιβαχτεί στην άκρη των χειλιών της τόσα λόγια και δεν έβγαινε τίποτα. *Κι εκείνος τι έλεγε τώρα; Πώς;*

Η Λιζ παρακολουθούσε τρελή από ενθουσιασμό και έκπληξη. Κοιτούσε μία τον Φίλιππο, μία τη Ζωή. Είχε αρχίσει μάλιστα να εκνευρίζεται με τη Ζωή η οποία στεκόταν ανέκφραστη, σε σημείο που αναγκάστηκε να τη σκουντήσει. Μόνο τότε συνήλθε. Ο Φίλιππος περίμενε την αντίδρασή της, έτοιμος για κάθε ενδεχόμενο.

Δεν ήταν απίθανο η Ζωή να αρνηθεί. Ήταν μάλλον το πιο φυσιολογικό και ίσως εκείνο που του άξιζε. Ποτέ σχεδόν δεν είχε πει τίποτα για όλα όσα του άρεσαν σε αυτήν, τίποτα για εκείνα που είχε αγαπήσει πάνω της. Μα δεν τα είχε πει καν στον εαυτό του. Τα είχε και τα θεωρούσε δεδομένα, σαν τη μητέρα του που αποφάσισε να μην την επισκεφτεί την προηγούμενη Κυριακή. *Πόσο θα ήθελε να*

το είχε κάνει, να είχε κάνει δυόμιση ώρες δρόμο να τη δει, για μια τελευταία φορά. Οι σκέψεις αυτές ήταν αβάσταχτες. Το πρόσωπό του σκοτείνιασε. Η Ζωή το είδε και θορυβήθηκε. Του φάνηκε δυσβάσταχτο να συνεχίσει να την αντικρίζει και κοίταξε αλλού.

Η Ζωή προχώρησε μερικά βήματα, τύλιξε τα χέρια της γύρω απ' το λαιμό του και χάθηκε στην αγκαλιά του. Την έσφιξε, της χάιδεψε τα μαλλιά. Εκείνη τον έσφιγγε και δάκρυζε.

«Φίλιππε... είναι... εγώ... δεν...» ψέλλιζε χωρίς να καταφέρνει να βρει τις σωστές λέξεις.

«Σ' αγαπώ, Ζωή μου, δεν θα σ' αφήσω να φύγεις. Ποτέ πάλι».

Είχε πει τις μαγικές λέξεις. Η Ζωή ξέσπασε σε λυγμούς, όλα όσα μάζευε μέσα της έγιναν δάκρυα και κομμένες ανάσες, κι εκείνος ήταν εκεί. Την κρατούσε ακριβώς τη στιγμή που λύγιζε.

«Κι εγώ», είπε η Ζωή και αμέσως τραβήχτηκε απότομα από κοντά του. Σκούπισε τα μάτια της. Πήρε βαθιά ανάσα.

«Κι εγώ... αλλά... εγώ δεν...» δεν είχε ολοκληρώσει την πρότασή της. Έπρεπε να θέσει τα όριά της. Έπρεπε να ηρεμήσει και να του πει τις σκέψεις και τις αποφάσεις της, μα ο Φίλιππος την πρόλαβε.

«Θα είναι αλλιώς, στο υπόσχομαι. Ποτέ πριν δεν σου είχα πει κάτι παρόμοιο. Είμαι πιστός στο λόγο μου, το ξέρεις». Τα έδινε όλα. Τα έλεγε όλα. Τα ζητούσε όλα.

Και ο Φίλιππος είχε λυγίσει, κι εκείνος είχε περάσει πολλές δυσκολίες το τελευταίο εικοσιτετράωρο.

«Ναι», είπε η Ζωή διστακτικά και κάνοντας ένα βήμα πιο κοντά του.

«Λοιπόν;» ρώτησε βγάζοντας το δαχτυλίδι με τον μπλε λαβύρινθο και κρατώντας το στις άκρες των δαχτύλων του.

Ήταν μπροστά της, ο άντρας της ζωής της. Δεν υπήρχε αμφιβολία, δεν μπορούσε να μετρηθεί σε καμία κλίμακα αυτό που ένιωθε. Ήταν λες και όλα τα όνειρά της γίνονταν πραγματικότητα, λες και αν είχε τον Φίλιππο δίπλα της μπορούσε να κάνει τα πάντα. Η Ζωή χαμογελούσε, γελούσε, έλαμπε. Έγνεψε καταφατικά κοιτώντας τον.

Την είχε εκεί απέναντί του... Χαμογέλασε ανακουφισμένος.

«Ε...;» συνέχισε προκαλώντας τη.

«Ναι! Ναι!» είπε τελικά η Ζωή.

Της φόρεσε το δαχτυλίδι. Την αγκάλιασε, τη φίλησε, την είχε δικιά του για πρώτη φορά, την είχε δικιά του.

Η Λιζ είχε κάτσει πάνω στη βαλίτσα ή, μάλλον, είχε πέσει πάνω στη βαλίτσα.

Η Ζωή τέντωσε το χέρι της πίσω από τον Φίλιππο καθώς έμενε στην αγκαλιά του και κοίταξε το δαχτυλίδι. Δεν ήταν δυνατό να μην το αναγνωρίσει.

«Της μπέρας σου;» ρώτησε.

«Ήταν για σένα, έτσι κι άλλως. Μου το 'χε ξεκόψει».

Η Ζωή συγκινήθηκε.

«Ευχαριστώ... την ευχαριστώ. Αχ, Φίλιππε, λυπάμαι τόσο πολύ», είπε σχεδόν ψιθυριστά και βούρκωσε.

«Τώρα που το καλοσκεφτομαι, σε είχε διαλέξει. Και ήταν σίγουρη για την επιλογή της», απάντησε προσπαθώντας να χαμογελάσει, κοιτάζοντας κάπου μακριά. «Πάντα είχε ένα μαγικό τρόπο να ξέρει περισσότερα για 'μένα απ' ό,τι εγώ για τον εαυτό μου. Θα είχε καταλάβει πόσο σημαντική είσαι για εμένα».

Και ο Φίλιππος είχε βουρκώσει.

Η Ζωή τού πείραξε τα μαλλιά, τον φίλησε στο μάγουλο, τον έσφιξε.

«Δεν θα ξαναφύγω».

Τι λυτρωτικό για τον Φίλιππο, είχε πει δεν θα ξαναφύγω.

Ο χρόνος είχε σταματήσει και ο τόπος δεν υπήρχε. Το μόνο που υπήρχε εκείνη τη στιγμή ήταν οι δυο τους.

«Θέλω να βγάλω φωτογραφία», είπε η Ζωή και ψαχούλεψε στην τσάντα της. Ήθελε να περάσει τη στιγμή στην αιωνιότητα, να φυλάκισει το συναίσθημα και να το κάνει δικό της για πάντα. Ήθελε να εμφανίσει τη φωτογραφία και να τη βάλει στο ψυγείο. Του το είπε.

«Κάτω από το μαγνήτη με τον ιπποπόταμο», πρόσθεσε εκείνος.

Η Λιζ που τόση ώρα παρακολουθούσε τη σκηνή, είχε πλαντάξει στο κλάμα πιο πολύ από τη Ζωή και σίγουρα πολύ περισσότερο από τον Φίλιππο. Σκούπιζε τα μάτια της με το μαντίλι της Ζωής. Γύρισαν και οι δύο και την κοίταξαν να κάθεται πάνω στη βαλίτσα με τα πατατάκια ανοιγμένα δίπλα της. Ήταν τόσο αστεία. Η Λιζ ήταν πάντα αστεία χωρίς να κάνει προσπάθεια. Γέλασαν.

Τα κορίτσια είχαν χάσει το αεροπλάνο. Στην επόμενη πτήση υπήρχε μόνο μια θέση κενή. Η Λίζα θα έφευγε, γιατί δεν γινόταν αλλιώς. Θα γυρνούσε σύντομα όμως για τη Ζωή, για τους γονείς της ή μάλλον για τον Σωτήρη. Η Ζωή την άφησε να πάρει τη βαλίτσα μαζί της, κράτησε μόνο λίγα απαραίτητα. Ο Φίλιππος της τα πήρε απ' τα χέρια. Συμφώνησαν να ταξιδέψει λίγες μέρες μετά η Ζωή στο Παρίσι, να μαζέψει τα πράγματά της και να ταχτοποιήσει τις υποχρεώσεις της με το περιοδικό.

«Σ' ευχαριστώ για όλα Λιζάκι μου, σ' ευχαριστώ», της είπε στο αυτί καθώς την αγκάλιαζε. Η Λιζ ρούφηξε τη μύτη της.

«Χαζό, σ' αγαπάω κι εγώ. Ρε, να! Να ένα καλό τέλος σαν τα παραμύθια».

«Το εύχομαι», απάντησε η Ζωή. «Και σ' εσένα το εύχομαι».

Τη συνόδεψαν μέχρι τον έλεγχο εισιτηρίων και την αποχαιρέτησαν.

4.

«Περίμενέ με!» φώναξε από μέσα η Ζωή, ενώ ο Φίλιππος άνοιγε την πόρτα του σπιτιού τους. Ακούστηκε ο ήχος απ' το κουδουνάκι με το κόκκινο κορδόνι και τις μπλε χάντρες που ταλαντεύτηκε στο πόμολο. Είχαν περάσει τρεις μήνες. Θα πήγαιναν στου Σωτήρη γιατί είχε φτάσει η Λίζα απ' το Παρίσι.

Ο Φίλιππος βγήκε στο σκοτεινό διάδρομο και κρύφτηκε δίπλα από τις σκάλες. Η Ζωή βγήκε βιαστική, έκλεισε απότομα την πόρτα, κρέμασε βιαστικά το σμαραγδί μαντίλι της γύρω απ' το λαιμό.

«Φίλιππε;» είπε ψάχνοντάς τον.

Εκείνος πετάχτηκε ξαφνικά από πίσω της και την τρόμαξε. Η Ζωή φώναξε τόσο δυνατά που ακούστηκε σε όλους τους ορόφους. Ο Φίλιππος την αγκάλιασε γελώντας.

«Χαζέ!» είπε επίσης γελώντας. «Έλα πάμε, θ' αργήσουμε».

Κατέβηκαν γρήγορα τις σκάλες, έκλεισαν τραβώντας με δύναμη την εξώπορτα της πολυκατοικίας. Η Ζωή ένιωσε το ψύχος να στέκεται στη μύτη της.

«Κρυώνει η μύτη μου», είπε ενώ την έτριβε.

«Έλα να φιληθούμε σαν τους Εσκιμώους», πρότεινε ο Φίλιππος. Ήταν κάτι που του είχε πει παλιά η Ζωή και του είχε κάνει εντύπωση, ότι οι Εσκιμώοι για να φιληθούν ακουμπούν τις μύτες τους.

«Και τους πιγκουίνους!» απάντησε εκείνη και στράφηκε προς το μέρος του. «Αλλά μετά θέλω και από τ' άλλα, τα κανονικά φιλιά», είπε με νάζι.

Οι σκιές τους μάκραιναν στο ημίφως. Μύριζε βροχή, τη βροχή που πέρασε. Την κρατούσε απ' τη μέση. Είχε αρχίσει όντως να κάνει πολύ κρύο, ποτέ πριν όμως κανένας χειμώνας δεν ήταν τόσο ζεστός.

5.

«Κι ο Σωτήρης;» ήταν η ερώτηση της Ζωής, όταν η Λιζ τηλεφώνησε μετά από εβδομάδες για να της ανακοινώσει ότι βρίσκεται ήδη στο αεροδρόμιο και παίρνει την επόμενη πτήση για Παρίσι.

«Ο Σωτήρης δεν γνώρισε σχεδόν τίποτα από εμένα. Ο μισός μου εαυτός είναι στο Παρίσι. Εκεί δεν ήρθε ποτέ, ούτε φάνηκε διατεθειμένος να το κάνει. Εγώ δεν μπορώ να ζήσω εδώ έτσι, ακόμα κι αν πάντα νόμιζα ότι το ήθελα. Δεν μπορώ να γίνω η σκιά του. Να τρέφομαι απ' το δικό του φως, λες και τα δικά μου θέλω, όνειρα ή ταλέντα είναι κατώτερα απ' τα δικά του. Είναι ερωτευμένος με τη δουλειά του και θέλει μια βιτρίνα στη ζωή του. Δεν μπορώ να είμαι η βιτρίνα κανενός, εκτός του εαυτού μου. Θα γυρίσω στην πόλη της μελαγχολίας και της δημιουργίας μου, θα αφήσω πάλι τα συναισθήματά μου να με πνίξουν κάποιες μέρες και μετά θα ξαναρχίσω από εκεί που αρχίζω πάντα».

Η Ζωή είχε παγώσει. Η Λιζα στην άλλη άκρη της γραμμής συνέχισε να μιλά γρήγορα:

«Χτες βγήκα μόνη μου. Κάθισα σ' ένα μικρό μπαράκι. Σκέφτηκα αρκετά πράγματα κι έγραψα ένα ποίημα. Να στο διαβάσω;»

«Ναι», είπε αποκαρδιωμένη η Ζωή.

Η Λιζ πήρε βαθιά ανάσα και άρχισε να απαγγέλλει:

«Χρώματα, σχήματα, λέξεις...

και τι μένει μετά;

Το παρελθόν μετράται στις ρωγμές του τοίχου,

εκεί που σπάει δειλά το βλέμμα όταν

η σκέψη φρενάρει, γυρίζει και στέκεται

σε εικόνες που δεν θα επαναληφθούν.

*Γυρίζω πίσω και βρίσκω τα λάθη μου άγρυπνα,
παιδιά ζωντανά, δικά μου εγκαταλειμμένα.
Πώς θα τα φέρω βόλτα πάλι με τις φωτιές
που φουντώνουν μέσα μου;*

*Παιχνίδια στημένα σκαρώνει η νύχτα στο ημίφως
κάθε φορά που με γλυκό κρασί ανταμώνει
και σαν γνωστοί εραστές στέλνουν τα ίδια ερωτικά σήματα...
Ξέρουν καλά τα αδύναμα σημεία και τα κεντάνε
μέχρι να σπάσουν οι άμυνες.*

*Η σκέψη νικά τη μονάδα του χρόνου.
Περνούν αλώβητες μέσα από αυτόν οι αναμνήσεις
και ζουν.
Βλέμματα, μυρωδιές,
χρώματα, σχήματα, λέξεις...
και τι υπάρχει πια;»*

Σταμάτησε να διαβάζει, ακουγόταν η φωνή της καθαρά, έκρυβε μια δύναμη σε κάθε σπάσιμό της.

«Λίζα, αυτό πού πάει; Σε ποιον;»

«Αυτό... Πάει σε όλα».

«Λιζάκι, δεν χρειάζεται να κατηγορείς τον εαυτό σου αν η κατάσταση δεν εξελίχθηκε καλά».

«Δεν κατηγορώ εμένα, απλά αναγνωρίζω ότι σε πολλές περιπτώσεις, αν όχι σε όλες, η φαντασία μου τα φταίει. Και φυσικά το ότι δίνω σημασία στα λόγια. Τα λόγια που εκφράζουν συναισθήματα, τα οποία έχουν την ίδια διάρκεια και σημασία με τις λέξεις. Οι λέξεις ξεχνιούνται. Τα συναισθήματα τελειώνουν κι εμένα η επιμονή μου και η μνήμη μου με κρατά πίσω. Με συγχωρώ όμως, όπως θα σ' άρεσε να λες. Έτσι κατάφερα να έχω εσένα κι εσύ εμένα. Μέσα

από την επιμονή και με το να θυμάμαι πόσα πολλά έχουμε ζήσει μαζί. Επίσης θέλω να μείνω πιστή στις ευχές μου. Γι' αυτό φεύγω. Με τον Σωτήρη μιλήσαμε. Μάλλον μαλώσαμε, μα δεν έχει σημασία. Σημασία έχει να μάθω επιτέλους να επιλέγω και να μην αφήνομαι στις επιλογές των άλλων για μένα».

Πήρε πάλι βαθιά ανάσα. Η Ζωή μόνο άκουγε, άφηνε τη φίλη της να πει όσα είχε ανάγκη να βγάλει από μέσα της. Ήταν το λιγότερο που μπορούσε να κάνει.

«Η μαμά μου λέει: “όπως έστρωσες θα κοιμηθείς”. Κι εγώ ποτέ δεν τα πήγαινα καλά με τις δουλειές».

«Και αν έρθει να σε βρει;»

«Αν. Τι νόημα έχει το αν; Είναι πολύ αμφίβολο για ν' ασχοληθώ μαζί του. Αν. Ο χρόνος θα δείξει. Θα 'ναι λάθος να περιμένω», είπε αποφασιστικά.

«Λιζ μου... λυπάμαι».

«Εγώ όχι. Δηλαδή στενοχωριέμαι, σίγουρα. Αλλά δεν λυπάμαι, απλώς νιώθω ότι μεγαλώνω λιγάκι. Καιρός είναι να μεγαλώσω κι εγώ».

«Μην κόψεις τις φούσκες όμως, μου το υπόσχεσαι;»

«Τρελή είσαι που θα κόψω τις φούσκες;»

«Θέλω να είσαι καλά, να είσαι χαρούμενη. Θέλω να τους πλακώσω όλους στο ξύλο αν σε στενοχωρούν, ακόμα και τον Σωτήρη που τον συμπαθώ τόσο».

«Κι εγώ τον συμπαθώ, είναι καλός άνθρωπος, απλά μάλλον δεν μπορούμε να βρούμε την ευτυχία ο ένας μέσω του άλλου ή δεν είναι ακόμα ο χρόνος κατάλληλος. Και όλα αυτά πάλι λόγια είναι. Ξέρεις, θα τα πάρει κι αυτά ο άνεμος. Ένα πράγμα μόνο μετρά, ότι έχουμε η μία την άλλη. Ότι είμαστε εκεί και οι δύο όταν πρέπει για να μαλώσουμε, να διαφωνήσουμε, να σκοτωθούμε, να συζητήσουμε, να αλληλοστηριχτούμε, να εμπιστευτούμε, να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα και να προχωρήσουμε. Είναι σπουδαίο αυτό, εύχομαι κάποτε να μπορέσω να αναπτύξω μ' έναν άντρα παρόμοια σχέση. Βα-

σικά εύχομαι να βρω έναν άντρα πρόθυμο να είναι εκεί για αυτά, είτε αυτός είναι ο Σωτήρης, είτε κάποιος άλλος. Και εύχομαι να το καταφέρεις κι εσύ αυτό με τον Φίλιππο».

«Λίζα, είσαι σπουδαία, ένας υπέροχος άνθρωπος με πολύ όμορφα κι αληθινά συναισθήματα. Είναι σημαντικό το βήμα που κάνεις και είναι σημαντικό να μην κάνεις εκπτώσεις στα θέλω σου. Να προσέχεις... Σ' αγαπάω ρε».

«Ζωή μου σε κλείνω», είπε βιαστικά και με πανικό η Λιζ. «Πρέπει να μπω στο αεροπλάνο! Προορισμός το λατρεμένο Παρίσι. Κι εγώ σ' αγαπώ πολύ-πολύ, κι ας μου σπας μερικές φορές τα νεύρα. Φιλιά!»

6.

Είχαν βγει με προορισμό τη θάλασσα.

«Λατρεύω τη θάλασσα», ψιθύρισε η Ζωή. «Θα 'θελα να ζω στη θάλασσα, να τη βλέπω κάθε μέρα, να την ακούω. Θα 'θελα ένα σπίτι δίπλα στη θάλασσα με μεγάλα παράθυρα... Ή μάλλον, ένα σπίτι μόνο με παράθυρα».

«Κι ένα δωμάτιο για μπιλιάρδο. Και μια μεγάλη τηλεόραση να βλέπουμε τη μπάλα μας κι ένα μεγάλο κρεβάτι».

«Μ' αρέσει που μπαίνεις στα όνειρά μου», είπε κρατώντας του το χέρι σφιχτά.

«Και τι άλλο;» ρώτησε εκείνος.

«Και... έναν κήπο».

«Με πολλά λουλούδια», πρόσθεσε ο Φίλιππος.

«Ναι!» ενθουσιάστηκε η Ζωή.

«Και τι άλλο;» ρώτησε πάλι εκείνος.

«Εσένα», είπε κοιτώντας τον πονηρά.

Της έσκασε ένα φιλί στο μάγουλο.

«Τι είναι ευτυχία;» τη ρώτησε καθώς προχωρούσαν μαζί με μεγάλα βήματα, ψάχνοντας το πιο όμορφο μέρος, κοντά στα κύματα.

«Η ευτυχία είναι μικρές στιγμές», του απάντησε με μάτια που γελούσαν, γιατί αυτά ήταν λόγια δικά του. «Είμαι ευτυχισμένη», είπε μετά από λίγο, κοιτώντας τον ουρανό και ανοίγοντας τα χέρια.

«Ωστε αυτό είναι», είπε και την αγκάλιασε.

«Αυτό και η φωτογραφία στο ψυγείο μας».

«Όντως και αυτό. Καλή φάση», απάντησε σκεπτικός. «Πολύ καλή φάση», συμπλήρωσε και τη σήκωσε.

«Κι αν σε πετάξω, έτσι που σε έχω τώρα, στη θάλασσα;»

Η φωτογραφία στο ψυγείο τους... Ήταν και οι δύο πολύ κουρασμένοι και όχι όμορφοι, κι όμως κάθε φορά που την έβλεπαν ένιωθαν υπέροχα. Εκείνη τη μέρα, μαζί με το αεροπλάνο, η Ζωή έχασε τη δουλειά της και το γοητευτικό, Γάλλο φωτογράφο. Μα έτσι είναι. Πάντα χάνεις κάτι για να κερδίσεις κάτι άλλο.

Μάθε να συγχωρείς τον εαυτό σου.

Να έχεις πίστη στις ευχές σου.

Και εμπιστοσύνη στο χρόνο.

Βορειο
δυτικές
εκδόσεις

<http://voreiodytikes.blogspot.com>

Η Ζωή ανέβηκε μέχρι τον τελευταίο όροφο, χτύπησε το κουδούνι και περίμενε.

«Δεν μπορώ τώρα! Κάνω σεξ! Αφήστε χαρτάκι κάτω απ' την πόρτα», ακούστηκε από μέσα μια φωνή στα γαλλικά.

«Να τσακιστείς να μου ανοίξεις», φώναξε η Ζωή στα ελληνικά, χτυπώντας πολλές φορές ακόμα το κουδούνι.

Πίσω από την άσπρη, ξύλινη πόρτα ήρθε ήχος τρεξιματος, μετά θόρυβος από πράγματα που έπεφταν και σε ένα δευτερόλεπτο η πόρτα άνοιξε διάπλατα και ακούγονταν οι στριγκλιές της Λιζ, καθώς είχε τυλιχτεί ολόκληρη γύρω απ' τη Ζωή.

«Τι κάνεις εδώ; Πες μου ότι θα μείνεις για πάντα!»

Η Ζωή την ακολούθησε στο εσωτερικό, θέλοντας να εξερευνήσει το καινούργιο της καταφύγιο.

«Α, δεν ξέρω...» είπε υπαινικτικά, ενώ ακουμπούσε προσεκτικά την τσάντα της στον καναπέ. «Άκουσα πως έχεις ανειλημμένες υποχρεώσεις».

Πίνακες: Αγγελική Σχοινά
Σύνθεση: Ελένη Λαμπροπούλου

«Καλημέρα και Αντίο», είναι το σημείωμα που βρίσκει ένα πρωί ο Φίλιππος, το ίδιο σημείωμα που άφηνε κι εκείνος στις γνωριμίες της μιας βραδιάς. Η Ζωή έχει φύγει απ' όσα την πλήγωναν, από ένα one night stand που κατά λάθος κράτησε πέντε χρόνια. Ζούσαν μαζί χωρίς δεσμεύσεις, ο καθένας κλεισμένος στο μικρόκοσμο της καθημερινότητάς του.

Πλέον η Ζωή προσπαθεί να κάνει νέο ξεκίνημα στο Παρίσι, βλέποντας τα γεγονότα αποστασιοποιημένη, μέσα από το φακό της φωτογραφικής της μηχανής. Ο Φίλιππος ψάχνει την τέλεια διαφήμιση και αναλώνεται σε εφήμερες σχέσεις. Αναμνήσεις και συναισθήματα εκδηλώνονται με διαφορετικό τρόπο μέσα τους. Στην αναζήτηση της ευτυχίας τι ρόλο παίζουν ο φόβος, η αγάπη, ο έρωτας, η φιλία, η οικογένεια;

Πώς να χειριστείς τα συναισθήματά σου όταν ξεπερνούν τα όρια που έχεις θέσει;

Βορειο
δυτικές
εκδόσεις

voreiodytikes.blogspot.com

ISBN 978-960-99666-1-0

9 789609 966610 >